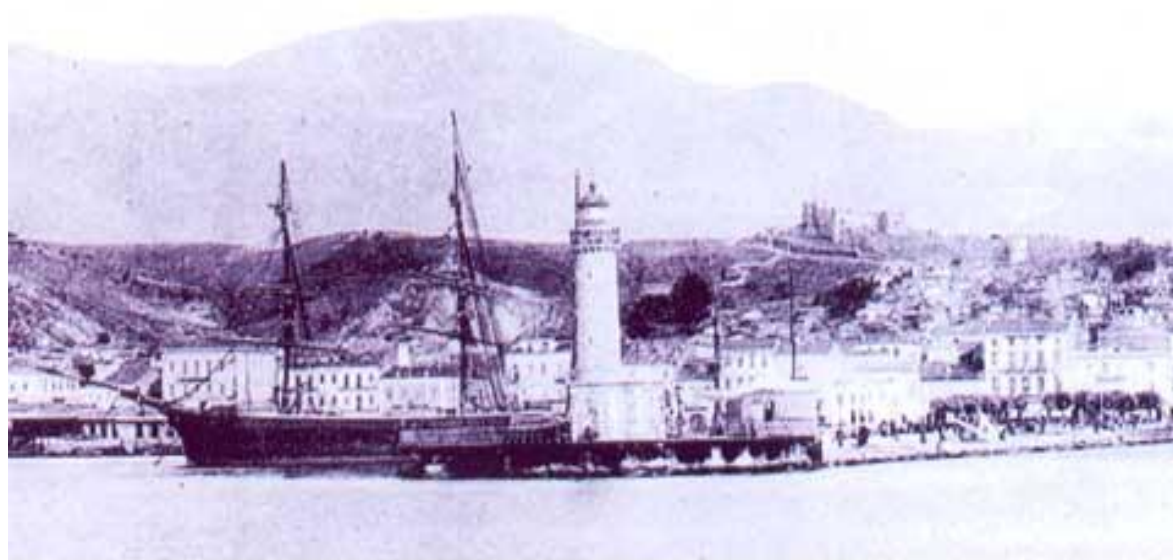

ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ : ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ...

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΑΧΑΪΑ

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΝΔΡΙΑΝΑ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Πάτρα Μαΐος 2005**

Περιεχόμενα

Σελίδα	N.Αχαιας – Πρόλογος
	Πάτρα
	Λιμάνι
	Περιβάλλον
	Μορφολογία εδάφους
	Οικοσυστήματα
	Κλίμα
	Δημογραφικά στοιχεία
	Συγκοινωνίες
	Οικονομία
	Πανεπιστήμιο
	Συνεδριακοί χώροι
	Αξιοθέατα
	Μουσεία-εκθεσιακοί χώροι
	Πολιτιστικές εκδηλώσεις
	Καρναβάλι
	Διαδρομές
	Δ.Ρίου
	Δρέπανο
	Ψαθόπυργος
	Πλατάνι
	Ακταίο
	Ανω και Κάτω Καστρίτσι
	Μνημεία
	Παραλίες
	Αρχαιολ. Χώροι
	Γέφυρα
	Δ.Ερινεού
	Δ.Συμπολιτείας
	Δ.Αιγίου
	Αξιοθέατα
	Πολιτιστ. Δραστ. –Σύλλογοι
	Δ.Διακοπτού
	Πολιτιστ. Εκδηλώσεις

Ανασκαφ.Αρχ.Ελίκης
Δ.Ακράτας
Δ.Αιγείρας
Διαδρομές
Αιγές
Μοναστήρι
Σελιάνα
Περιθώρι
Εξοχή
Σύνεβρος
Όαση
Βέλλα
Αμπελόκηποι
Δ.Λευκασίου
Δ.Παϊών
Δ.Αροάνια
Κοιν.Λεοντίου
Δ.Φαρρών
Δ.Τριταίας
Κοιν.Καλετζίου
Δ.Ωλενίας
Δ.Λαρισσού
Φυσικές Ομορφιές
Δ.Μόβρης
Δ.Δύμης
Δ.Βραχνείκων
Δ.Παραλίας
Δ.Μεσσήτιδος
Ειδικές Μορφές Τουρισμού
Ορειβάσια
Πεζοπορία
Multi-Activities
Αναρρίχηση
Ski
Θαλάσσια σπορ
Ιππασία
Αεραθλητισμός

River sports

Mountai bike

Τοξοβολία

Οικολογικός Τουρισμός

Αθλητικές Εγκαταστάσεις Ν.Αχαΐας

Πηγές

Επίλογος

NOMOS ΑΧΑΪΑΣ

Η Αχαΐα βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Πελοποννήσου και έχει πληθυσμό 320.000 κατοίκους. Αποτελείται από τις επαρχίες Πατρών, Αιγιαλείας και Καλαβρύτων και περιλαμβάνει 21 δήμους και 2 κοινότητες. Οι σημαντικότερες πόλεις της είναι η Πάτρα, το Αίγιο ,τα Καλάβρυτα, η Κάτω Αχαΐα και η Ακράτα.

Ολόκληρος ο νομός σήμερα κινείται σε μία δυναμική έντονης ανάπτυξης καθώς πραγματοποιούνται μεγάλα έργα υποδομής που αποτελούν προτεραιότητες εθνικής εμβέλειας. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν, η ζεύξη του Ρίου-Αντιρρίου με γέφυρα και η κατάργηση της πορθμιακής γραμμής, οι βελτιώσεις στο πολυσύχναστο λιμάνι της Πάτρας και η σχεδόν εκ βάθρων ανακατασκευή του λιμανιού του Αιγίου. Παράλληλα η πόλη των Πατρών γνωρίζει ραγδαία ανάπτυξη και σ' αυτό συντελούν η απολύτως διευρυμένη Βιομηχανική ζώνη της, η λειτουργία ολοκλήρου σχεδόν του φάσματος των πανεπιστημιακών σχολών καθώς και η ύπαρξη του Γενικού Περιφερειακού Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Πατρών, που βρίσκεται στο Ρίο.

Η Αχαΐα παρουσιάζει μεγάλη γεωμορφολογική ποικιλία. Ενώ το 60% του εδάφους είναι ορεινό (θα βρει κανείς πανέμορφα βουνά όπως τον Χελμό (2355 μ.), τον Ερύμανθο (2241 μ.) και το Παναχαϊκό (1926 μ.), ο νομός διαθέτει ωστόσο και μεγάλο μήκος ακτών. Φανταστικές παραλίες θα απολαύσετε, ανατολικά της Πάτρας, στο Ρίο, το Λόγγο, τα Σελιανίτικα, την Άκολη, τα Νικολαίικα, το Διακοπτό, την Ακράτα και την Αιγείρα, και δυτικά, στα Βραχναίικα, τον Αλισσό, τα Νιφοραίικα ,την Λακκόπετρα, την Κάτω Αχαΐα ,την Καλογριά κ.α.

Στο πέρασμα των αιώνων..

Στην περιοχή της Αχαΐας οι πρώτοι κάτοικοι που εγκαταστάθηκαν ήδη από τη νεολιθική εποχή (2000-1400 π.Χ.) ήταν οι Πελασγοί ή Προέλληνες. Επρόκειτο για λαό ινδοευρωπαϊκής καταγωγής που ονόμασε την επικράτειά του Αιγιάλεια προς τιμήν του μυθικού βασιλιά Αιγιαλέα. Το 1500 περίπου π.Χ. ήρθαν από την Αττική οι Ίωνες και αναμίχθηκαν ειρηνικά με τους Πελασγούς. Οι νεοφερμένοι Ίωνες επικράτησαν απόλυτα στο χώρο όταν ο αρχηγός τους ο Ίωνας πα-

ντρεύτηκε την κόρη του Πελασγού βασιλιά Ελίκη, για χάρη της οποίας έκτισε μάλιστα ομώνυμη πόλη ως πρωτεύουσα ανάμεσα στις δώδεκα πόλεις που συνολικά ίδρυσαν οι Ίωνες στην περιοχή. Από αυτή την ιωνική δωδεκάπολη άκμασαν κυρίως οι πόλεις: Φαρές, Βούρα, Δύμη, Αίγιο, Κερύνεια, Αιγές και Υπερησία (Αιγείρα).

Την ίδια εποχή η σημερινή επαρχία Καλαβρύτων αποτελούσε τμήμα της Αζανίδας την οποία κατοικούσαν οι Αζάνες που ήταν λαός αρκαδικής καταγωγής. Εδώ άκμασαν ιδιαίτερα οι πόλεις: Κύναιθα, Ψωφίδα, Κλείτορας, Πάος και Νώνακρη.

Η παράδοση αναφέρει ότι στο Αίγιο συγκέντρωσε ο Αγαμέμνωνας τους αρχηγούς όλων των Ελλήνων για ν' αποφασίσουν την έναρξη της εκστρατείας εναντίον της Τροίας. Περίπου το 1100 π.Χ. η κάθοδος των Δωριέων προς τα ισχυρά μυκηναϊκά κέντρα, που ήδη είχαν αρχίσει να παρακαμάζουν, προκάλεσε τη μετακίνηση Αχαιών, με αρχηγό τον Τισαμενό, από τις Μυκήνες, τη Λακωνία και τη Μεσσηνία προς την Αιγιάλεια. Αρχικά η συνύπαρξη Ιώνων και Αχαιών ήταν ειρηνική, αργότερα όμως συγκρούστηκαν και επικράτησαν οι Αχαιοί που μετονόμασαν την Αιγιάλεια σε Αχαΐα, ενώ οι Ίωνες αναχώρησαν για την Αττική και αργότερα για τη Μικρά Ασία.

Στα αμέσως επόμενα χρόνια (1082) ιδρύθηκε έπειτα από συνοικισμό η πόλη των Πατρών που πήρε το όνομά της από τον ήρωα Πατρέα.

Οι Αχαιοί διατήρησαν την ιωνική δωδεκάπολη γύρω όμως στο 800 π.Χ. κατάργησαν τη βασιλεία και ίδρυσαν το " Κοινό των Αχαιών " ή Α' Αχαϊκή Συμπολιτεία , με πρωτεύουσα αρχικά την Ελίκη και μετά τον καταστροφικό σεισμό του 373 π.Χ. που την κατέστρεψε ολοκληρωτικά, το Αίγιο. Η ομοσπονδιακή αυτή οργάνωση είχε περισσότερο θρησκευτικό χαρακτήρα, συμμετείχε ενεργά στον αποικισμό της Κάτω Ιταλίας και αργότερα προσπάθησε ν' ανακόψει τη ραγδαία άνοδο της Μακεδονίας που τελικά όμως το 303 π.Χ. την κατήργησε. Το 281 π.Χ. δημιουργήθηκε η Β' Αχαϊκή Συμπολιτεία" μια χαρακτηριστική δημοκρατική οργάνωση η οποία όμως καταλύθηκε το 146 π.Χ. από τους Ρωμαίους που κυριάρχησαν σ' όλο τον Ελλαδικό χώρο. Το 115 π.Χ. πραγματοποιήθηκε στην πόλη Δύμη μια αποτυχημένη εξέγερση εναντίον των Ρωμαίων, μια από τις ελάχιστες αξιόλογες στην Ελλάδα.

Λόγω της γεωγραφικής της θέσης, η πόλη των Πατρών απέκτησε από τους αυτοκράτορες της Ρώμης ιδιαίτερα προνόμια. Από την εποχή αυτή σώζεται το περίφημο ωδείο της.

Ο Χριστιανισμός διαδόθηκε στην Αχαΐα από τον Απόστολο Ανδρέα, ο οποίος ίδρυσε την τοπική εκκλησία και μαρτύρησε το 68 μ.Χ. στην Πάτρα, της οποίας είναι ο πολιούχος.

Κατά τη Βυζαντινή περίοδο, η Αχαια αποτέλεσε τμήμα του "Θέματος" (στρατιωτικής διοικήσεως) της Πελοποννήσου και δέχτηκε ληστρικές επιδρομές από Σλάβους που αρχικά είχαν εγκατασταθεί ειρηνικά στην ευρύτερη περιοχή.

Μετά την πτώση της Κων/λης από τους Φράγκους, η σημερινή Αχαια αποτέλεσε τμήμα του πριγκιπάτου της Αχαΐας υπό τον Γουλιέλμο

Βιλλεαρδονίνο όπως αναφέρεται και στο "Χρονικό του Μορέως ". Από την εποχή αυτή σώζονται τα κάστρα των Καλαβρύτων, του Σανταμερίου και του Ρίου. Το 1430 οι Κων/νος και Θωμάς Παλαιολόγος κατέλαβαν την Πάτρα και κατέλυσαν τη Φραγκική κυριαρχία. Ωστόσο από το 1446 ως το 1687 η περιοχή γνώρισε την Α΄ περίοδο της Τουρκοκρατίας με τις σκληρές πιέσεις αλλά και τις συχνές προσπάθειες αντίστασης του ντόπιου πληθυσμού απέναντι στους κατακτητές. Τη λαχτάρα των υπόδουλων κατοίκων για αποτίναξη του τουρκικού ζυγού, συντηρούσαν και δυνάμωναν οι συμμορίες των αρματολών και των κλεφτών που δρούσαν σταθερά εναντίον των Τούρκων με ορμητήριό τους τα περήφανα βουνά της Αχαΐας. Ο "κλεφτοπόλεμος" ήταν μια συνεχής ενόχληση για τις τοπικές τουρκικές αρχές και ταυτόχρονα μια σπουδαία προετοιμασία για τις μεγάλες μάχες που έμελλε ν' ακολουθήσουν.

Από την "κλεφτουριά" της Αχαΐας ξεχώρισαν για τη δράση τους ο Γιάννης Γιαννιάς, ο Καρίβερρος, ο Λιάκος, οι Πετιμεζαίοι, οι Σολιώτες, οι Λεχουρίτες, ο Περδικούλας κ.α. Παράλληλα με τη συσσώρευση δεινών παρουσιάζεται έντονη πνευματική κίνηση στην Πάτρα, τη Βοστίτσα (Αίγιο) και κυρίως στις μονές των Καλαβρύτων όπου λειτουργούσαν 'κρυφά σχολειά'.

Το 1687 και μετά από αρκετές αποτυχημένες εξεγέρσεις της ελληνικής πλευράς ,οι Ενετοί με αρχηγό τον Μοροζίνι κατόρθωσαν να κυριαρχήσουν στην Αχαΐα ως το 1715 που άρχισε η Β περίοδος της Τουρκοκρατίας. Το 1769 πραγματοποιήθηκε μια επαναστατική κίνηση, έπειτα από προτροπή των αδερφών Ορλόφ και της Αικατερίνης Β' της Ρωσίας, που όμως καταπνίγηκε στο αίμα από τους Τουρκαλβανούς που ανέλαβαν να ξεκαθαρίσουν την κατάσταση. Στα επόμενα χρόνια, πολλοί Αχαιοί μνήθηκαν στη Φιλική Εταιρεία με σκοπό να προετοιμάσουν τον αγώνα της ανεξαρτησίας. Μεταξύ των πρώτων μελών της αναφέρονται ο επίσκοπος Παλαιών Πατρών Γερμανός και ο Κερνίτσης Προκόπιος. Τον Ιανουάριο του 1821 πραγματοποιήθηκε στη Βοστίτσα(Αίγιο) μυστική συνέλευση των προκρίτων της Αχαΐας με τον Παπαφλέσσα, ο οποίος μετέφερε έγγραφα και οδηγίες του Αλέξανδρου Υψηλάντη για την άμεση κήρυξη της Επανάστασης καθώς και την υπόσχεση πως η Ρωσία ήταν πρόθυμη να βοηθήσει τον ξεσηκωμό. Οι προεστοί παρέμειναν διστακτικοί και αποφάσισαν η επανάσταση να κηρυχτεί στις 25 Μαρτίου. Υποψιασμένες οι Τουρκικές αρχές από τη γενικότερη αναστάτωση που προκάλεσε η φήμη ότι πλησιάζει η ώρα του αγώνα, κάλεσαν τους αρχιερείς και τους προκρίτους δήθεν σε σύσκεψη στην Τρίπολη, στις αρχές Μαρτίου. Αυτοί όμως με διάφορες προφάσεις συγκεντρώθηκαν στο μοναστήρι της Αγίας Λαύρας όπου στις 25 Μαρτίου 1821 κήρυξαν την Επανάσταση, δίνοντας ιερό όρκο για "Ελευθερία ή θάνατο", πάνω στο λάβαρο με την Κοίμηση της Θεοτόκου. Αμέσως πολιορκήθηκε το φρούριο των Καλαβρύτων το οποίο κατελήφθη έπειτα από 4 ημέρες.

Παράλληλα, υψώθηκε η επαναστατική σημαία από τον Ανδρέα Λόντο στο Αίγιο, το οποίο απελευθερώθηκε πρώτο σε όλη την Πελοπόννησο, ενώ στη Πάτρα άρχισε η πολιορκία του Κάστρου την οποία ακολούθησαν βίαιες

τουρκικές αντιδράσεις και πολλές συμπλοκές με αρχηγό της ελληνικής πλευράς, από το 1822, τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, ο οποίος κατάφερε αποφασιστικό πλήγμα στο τουρκικό στρατόπεδο με την περίφημη μάχη του Σαραβαλίου.

Αχαιοί οπλαρχηγοί και μαχητές έλαβαν επίσης μέρος και σε συγκρούσεις εκτός της περιφέρειάς τους συμβάλλοντας με τις δυνάμεις τους στις μάχες του Βαλτετσίου, στην άλωση της Τρίπολης και του Ναυπλίου και βοηθώντας τους Μεσολογγίτες στην πρώτη πολιορκία τους από τους Τούρκους.

Καλαβρυτινοί αγωνιστές με αρχηγό τον Γ. Λεχουρίτη πρωτοστάτησαν επίσης στις μάχες της Ακροπόλεως και του Φαλήρου. Από το 1825 η Αχαΐα υπέστη τη μανία του Ιμπραήμ που την τρομοκράτησε, τη λεηλάτησε και κατέκαψε τη μονή της Αγίας Λαύρας ενώ επιχείρησε δύο φορές το ίδιο και για τη μονή του Μεγάλου Σπηλαίου.

Μετά την ήττα του τουρκοαιγυπτιακού στόλου από τις Μεγάλες Δυνάμεις, κατά τη Ναυμαχία του Ναυαρίνου, Γαλλικά στρατεύματα κατέλαβαν στις 7 Οκτωβρίου 1828 το Κάστρο της Πάτρας και λίγες μέρες αργότερα το Κάστρο του Ρίου. Παράλληλα με τα πολεμικά γεγονότα, συγκροτήθηκε στην Πάτρα το «Αχαϊκό Διευθυντήριο» σε μια πρώτη προσπάθεια για την πολιτική οργάνωση του Αγώνα. Αχαιοί μετείχαν αργότερα στην "Πελοποννησιακή Γερουσία", στις Εθνοσυνελεύσεις και έπειτα στις κυβερνήσεις του Καποδίστρια και του Όθωνα. Ξεχώρισαν οι Ανδρέας Λόντος, Ανδρέας Ζαΐμης, Αθανάσιος Κανακάρης και Βενιζέλος Ρούφος. Στα χρόνια που ακολούθησαν την Απελευθέρωση, η Αχαια μετείχε δυναμικά σε όλες τις προσπάθειες για την ανασυγκρότηση και οργάνωση της χώρας σε κράτος, τα συντάγματα μάλιστα του 1844 και 1864 έφεραν την υπογραφή των Ανδρέα Λόντου και Ιωάννη Μεσσηνέζη αντίστοιχα. Ιδιαίτερα ευνόησε την ανάπτυξη της περιοχής η γεωγραφική της θέση αφού αποτελεί σταυροδρόμι Ανατολής και Δύσης με έντονη εμπορική και οικονομική δραστηριότητα. Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου, η πρόοδος ανακόπηκε λόγω της ναζιστικής κατοχής. Ανεξίτηλη σφραγίδα στην τοπική ιστορία άφησε η μεγάλη σφαγή των Καλαβρύτων. Στις 13 Δεκεμβρίου 1943 τα γερμανικά στρατεύματα εκτέλεσαν όλους τους άνδρες της πόλης, την οποία αμέσως μετά παρέδωσαν στις φλόγες και την καταστροφή. Ακόμη και σήμερα το ρολόι του σχολείου, όπου είχαν κλειστεί τα γυναικόπαιδα, δείχνει σταθερά την ώρα του μεγάλου μακελειού. Ίδια τύχη επιφυλάχτηκε και για τα γειτονικά χωριά Κερπινή και Ρωγούς. Με το τέλος και του εμφυλίου πολέμου, όπως όλη η Ελλάδα, έτσι και η Αχαΐα αποδόθηκε στον μεγάλο αγώνα για να κλείσει τις πληγές και να ενταχθεί άμεσα στις διαδικασίες εκδημοκρατισμού της χώρας.

Κορυφαίες προσωπικότητες της περιοχής μας όλα αυτά τα χρόνια αναδείχτηκαν ο Γεώργιος Παπανδρέου, ο οποίος ως το 1968 αγωνίστηκε δύο φορές από τη θέση του πρωθυπουργού για τη διεύρυνση της δημοκρατίας στην Ελλάδα, ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος, μεγάλος πολιτικός και ακαδημαϊκός, ο Ανδρέας Γεωργίου Παπανδρέου που εκλέχτηκε τρεις φορές πρωθυπουργός της ώρας και βεβαίως ο Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος ο οποίος εξελέγη δύο φορές στο ύπατο αξίωμα του προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας.

ΠΑΤΡΑ

Πρωτεύουσα του νομού Αχαΐας και τέταρτη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας είναι η Πάτρα που έχει ,160.000 κατοίκους και αποτελεί το σπουδαιότερο εμπορικό, συγκοινωνιακό και τουριστικό κέντρο της Δυτικής Ελλάδας.

Πριν από την ίδρυσή της στην ευρύτερη περιοχή ανθούσαν τρεις πόλεις: η Αρόη αρχικά και λίγο αργότερα η Ανθεία και η Μεσσήτιδα.

Η κάθοδος των Δωριέων (1100π.Χ.) ανάγκασε Αχαιούς από τη Λακωνία να φύγουν από τον τόπο τους και να εγκατασταθούν στην Αχαια. Αυτοί κατέλαβαν την Αρόη και τη συνένωσαν με τις άλλες δυο πόλεις και με τέσσερις οικισμούς.

Πραγματοποίησαν δηλαδή συνοικισμό, το αποτέλεσμα του οποίου ήταν η νέα πόλη, που ονομάστηκε "Πάτραι" προς τιμήν του συνοικιστή ήρωα Πατρέα. Αρχικά η Πάτρα επισκιάζόταν από τις ακμάζουσες πόλεις της Ελίκης και του Αιγίου και μαζί μ' αυτή ίδρυσε το "Κοινό των Αχαιών", το 800 π.Χ. Πρόκειται για την Α' Αχαϊκή Συμπολιτεία που διατηρήθηκε ως το 303 π.Χ. ενώ το 281 ιδρύθηκε η Β' Αχαϊκή Συμπολιτεία κατά τη διάρκεια της οποίας η πόλη ανέπτυξε αξιόλογη πολιτική και εμπορική δραστηριότητα λόγω της επικοινωνίας με τα νησιά του Ιονίου και την Ιταλία.

Μετά την υποταγή της Ελλάδας στη Ρώμη, το 146 π.Χ., η Πάτρα γνώρισε μεγάλη ακμή λόγω του λιμανιού της και εξελίχτηκε σε κοσμοπολίτικο κέντρο που προσέλκυε πολλούς Ρωμαίους αυτοκράτορες (κυρίως τον Αδριανό) οι οποίοι της παρείχαν και εξαιρετικά προνόμια. Αρχοντικά σπίτια και λαμπρά δημόσια κτίρια (γυμνάσιο, ωδείο, λουτρά) έδιναν ξεχωριστή αίγλη στη λαμπρή πολιτεία. Την εποχή αυτή, (το 160 μ.Χ.) χτίστηκε το Αρχαίο Ωδείο, το σπουδαιότερο μετά το ωδείο του Ηρώδου του Αττικού, το οποίο παρέμεινε σε λειτουργία ως το 300 μ.Χ. Επί αυτοκρατορίας του Νέρωνα, έφθασε στη Πάτρα, ο Απόστολος Ανδρέας για να κηρύξει τη νέα θρησκεία του Χριστιανισμού. - Πραγματοποίησε στην πόλη πολλά θαύματα και τελικά μαρτύρησε στο χώρο του λιμανιού της, το 68 μ.Χ. με σταυρικό θάνατο. Σήμερα ο μητροπολιτικός ναός είναι αφιερωμένος στη μνήμη του και μάλιστα σ' αυτόν φυλάσσεται η κέρα του Αγίου. Κατά τη βυζαντινή περίοδο η Πάτρα συνέχισε να ακμάζει λόγω της γεωγραφικής θέσης και της εμπορικής σημασίας της, ενώ παράλληλα ανέπτυξε σημαντικά τους κλάδους της ταπητουργίας και της μεταξοκαλλιέργειας. Το ίδιο συνέβη και σ όλη τη διάρκεια της Φραγκοκρατίας (1204-1430).

Ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός οχύρωσε την Πάτρα με ισχυρό κάστρο το οποίο προϋπήρχε μισοκατεστραμμένο στο χώρο της αρχαίας ακρόπολης των Ιώνων

και των Αχαιών, πάνω σε λόφο του Παναχαϊκού όρους. Οι Φράγκοι το κατέλαβαν και ενίσχυσαν την άμυνά του, κυρίως προς τη δύση. Επόμενοι κατακτητές των Πατρών, μετά από την ήρεμη περίοδο των βυζαντινών αυτοκρατόρων Παλαιολόγων, ήταν οι Τούρκοι (1453-1687) και αμέσως μετά οι Ενετοί ως το 1715. Ακολουθεί η Β' Τουρκοκρατία η οποία έριξε την πόλη σε μαρασμό.

Υπό την ηγεσία του Παναγιώτη Καρατζά, στα τέλη Μαρτίου 1821 άρχισαν οι επαναστατικές κινήσεις στην Πάτρα και η πολιορκία του κάστρου της από τους Έλληνες. Ακολούθησαν πολλές μάχες στα Σελλά, στο Σαραβάλι και αλλού, η οριστική όμως απελευθέρωση πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 1828 όταν οι Τούρκοι κατακτητές παρέδωσαν το κάστρο στα στρατεύματα του Γάλλου στρατηγού Μαιζόν.

Έκτοτε, συνεχίστηκε μια πορεία ανάπτυξης σ' όλους τους τομείς και αναδείχτηκαν σημαντικές προσωπικότητες στον πολιτικό, πνευματικό και καλλιτεχνικό χώρο.

Σήμερα, η Πάτρα είναι μια μαγευτική σύγχρονη πόλη που συνδυάζει αρμονικά το μεγαλείο του χθες με την ευημερία του σήμερα, μια μεγαλούπολη δυναμική, δημιουργική, παραδοσιακή και πολυπρόσωπη.

Χωρίζεται στην Άνω και Κάτω Πόλη οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους με γραφικά ανηφορικά δρομάκια που διατηρούν το άρωμα άλλων εποχών και με τρεις σκάλες που χαρακτηρίζουν με την μεγαλοπρέπειά τους την Αχαϊκή πρωτεύουσα.

Η ρυμοτομία της Πάτρας, είναι εξαιρετική και τέτοια που επιτρέπει στον ευεργετικό αέρα της θάλασσας να πνέει και να δροσίζει όλη την πόλη. Σχεδιάστηκε το 1829 από τον Σταμάτη Βούλγαρη και χαρακτηρίζεται κυρίως από τις πολλές και άνετες πλατείες και τους κάθετους και παράλληλους δρόμους. Διάσπαρτα βρίσκονται σ' όλη την πόλη πολλά νεοκλασικά κτίρια, μάρτυρες της ευμάρειας των κατοίκων της που ανήκουν τα περισσότερα στον 19^ο και τις αρχές του 20^{ου} αι.

Στις προσόψεις τους κυριαρχούν οι τοξοστοιχίες που σχηματίζουν ρομαντικές στοές στα μεγάλα πεζοδρόμια και απηγούν την επίδραση της Δυτικής αρχιτεκτονικής. Στην κορυφή της πόλης δεσπόζει και επιβλέπει τον Πατραϊκό κόλπο το μεσαιωνικό Φρούριο απ' όπου η θέα είναι συναρπαστική.

Το λιμάνι ανέκαθεν έπαιξε σημαντικό ρόλο στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή της πόλης. Κατά τον προηγούμενο αιώνα γνώρισε μία περίοδο μεγάλης άνθησης σαν κέντρο σταφιδεμπορίου. Τα πλεονεκτήματα γεωγραφικής θέσης του επεφύλαξαν μια εκτεταμένη περίοδο ακμής, που σημάδεψε τη ζωή της Πάτρας και διαμόρφωσε σε μεγάλο βαθμό τα χαρακτηριστικά της τοπικής οικονομίας.

Στη συνέχεια, η κάμψη και παρακμή του σταφιδεμπορίου, συμπαρέσυρε και το λιμάνι σε μία περίοδο στασιμότητας και αργότερα παρακμής, που έγινε ιδιαίτερα έντονη τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια. Όμως η ανάπτυξη των πορθμειακών μεταφορών, οδήγησε σε μία νέα περίοδο ακμής που άρχισε τη δεκαετία του 1960 και συνεχίζεται κι σήμερα με πολύ θετικές προοπτικές.

ΛΙΜΑΝΙ

Το χαρακτηριστικά του λιμανιού σε όλη την περίοδο του μεσοπολέμου μέχρι και τις αρχές του Β΄ παγκόσμιου πόλεμου ορίζουν ένα εύρωστο λιμάνι με

έντονη εμπορευματική δραστηριότητα. Υπήρχε ναυτική σύνδεση των Πατρών με όλη σχεδόν τη Δυτική Ελλάδα καθώς και με την Ιταλία και Αλβανία. Ο Β΄ παγκόσμιος πόλεμος δημιουργεί μία τομή που ακολουθείται από μία φάση απραξίας και αναδιοργάνωσης μετά την απελευθέρωση. Από το 1951 -52

αρχίζει πάλι να ανακτά σημαντική εμπορευματική δραστηριότητα στα πλαίσια των αλλαγμένων μεταπολεμικών συνθηκών. Από το τέλος της δεκαετίας του '50 δρομολογούνται οι συνθήκες που καθόρισαν το σημερινό χαρακτήρα του λιμανιού.

Μέσα στα τελευταία 30 χρόνια, τόσο η Πάτρα όσο και το λιμάνι της άλλαξαν δραστικά. Ιδιαίτερες αλλαγές στον χαρακτήρα του λιμανιού έγιναν και τα τελευταία τρία χρόνια οι οποίες οφείλονται κυρίως στην πρόσφατη κρίση των Βαλκανίων, όπου οι προτιμήσεις τουριστικών και εμπορευματικών ροών άλλαξαν δραστικά. Οι ριζικές διαφοροποιήσεις, που οφείλονται σε τοπικές συνθήκες και σε γενικότερες πανελλήνιες εξελικτικές τάσεις, έκαναν το λιμάνι πράγματι "αγνώριστο". Ως χρονολογία ορόσημο μπορεί να χαρακτηριστεί το 1960 γιατί είναι η χρονιά εκείνη που δρομολογείται το πρώτο οχηματαγωγό πλοίο (ferry-boat) στη γραμμή Ελλάδας - Ιταλίας.. Ήταν το οχηματαγωγό "Εγναντία" και το παρθενικό του ταξίδι χαιρετίστηκε με μουσική και πυροτεχνήματα. Η γραμμή αυτή ξεκίνησε με μία συνεργασία της ελληνικής ΕΛΜΕΣ (Ελληνικά Μεσογειακά Γραμμάια Α.Ε.) και της ιταλικής Adriatica di

Navigazione S.p.A., η οποία το επόμενο χρόνο δρομολόγησε και το νεοαναπηγημένο "Απία".

Η θέση της Πάτρας ως πλησιέστερου σημαντικού ηπειρωτικού λιμένος προς τη Δυτική Ευρώπη, ως αστικού κέντρου υπερτοπικής κλίμακας και συγκοινωνιακού κόμβου, ευνόησε τη χρησιμοποίησή της από τους τουρίστες, είτε ως σημείο εισόδου - εξόδου, είτε ως σημείο διέλευσης. Γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για την πολεοδομική της διαμόρφωση, μιας και το λιμάνι, η σιδηροδρομική γραμμή και ο σταθμός, καταλαμβάνουν σημαντικό, αν όχι ολόκληρο μέρος, από την παραλία της πόλης, και που σε συνδυασμό με την ύπαρξη των βιομηχανιών στα νοτιοδυτικά παράλια (Ακτή Δυμαίων) καθιστούν την Πάτρα μια "παραθαλάσσια πόλη χωρίς θάλασσα".

Σήμερα, το λιμάνι αποτελεί τη σημαντικότερη τερματική εγκατάσταση θαλάσσιων μεταφορών της Δυτικής Ελλάδας και το σημαντικότερο σημείο πορθμειακής σύνδεσης της χώρας με την Ιταλία, ενώ ο ρόλος του στο δίκτυο των εσωτερικών ακτοπλοϊκών συνδέσεων με τα νησιά του Ιονίου έχει αποδυναμωθεί, μετά την ανάπτυξη του λιμανιού της Κυλλήνης ως κύριου σημείου συνδέσεως της Ζακύνθου και της Κεφαλονιάς.

Οι εξελίξεις της διεθνούς μεταφορικής αγοράς στην ευρύτερη περιοχή της Αδριατικής και των Βαλκανίων, αναδεικνύουν και αναβαθμίζουν το ρόλο του λιμανιού της Πάτρας στο διεθνές δίκτυο των μεταφορών. Η κρίση των Βαλκανίων έχει σαν αποτέλεσμα την εκτροπή πολύ σημαντικού τμήματος του διεθνούς εμπορίου της χώρας στη θαλάσσια οδό εξυπηρέτησης. Ενώ το ποσοστό του διεθνούς εμπορίου της χώρας που εξυπηρετείται οδικά παραμένει σταθερό στην τάξη του 7 - 8% ετησίως, η κατανομή των φόρτων μεταξύ θαλάσσιου δρόμου της Αδριατικής και των χερσαίων διαδρομών, έχει μεταστραφεί, από 80-20% περίπου στα μέσα της δεκαετίας του 1980, σε 50 -50% για το 1993. Από τον φόρτο αυτό, το 1993 η Πάτρα εξυπηρετεί περίπου το 80%, ενώ η Ηγουμενίτσα το υπόλοιπο 20%.

Οι προβλέψεις συγκλίνουν στο ότι ακόμα και μετά την αποκατάσταση της πολιτικής ομαλότητας στα Βαλκάνια, θα παραμείνει εξυπηρετούμενο από τη θαλάσσια οδό το μεγαλύτερο μέρος από την εκτραπείσα κίνηση. Οι προβλεπόμενοι φόρτοι για το 2010 ανέρχονται σε 190.000 - 280.000 φορτηγά, 280.000 - 300.000 ιδιωτικά αυτοκίνητα, 10.000 λεωφορεία, 40.000 δίκυκλα και 1.700.000 επιβάτες το χρόνο. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 1992 τα αντίστοιχα νούμερα ήταν: 948.226 επιβάτες, 110.999 φορτηγά, 6.806 λεωφορεία, 153.096 επιβατικά και 17.883 δίκυκλα.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οι ορεινοί όγκοι (65,4% της συνολικής επιφάνειας του νομού), οι ημιορεινοί (13,8%), οι πεδινοί (20,8%) και οι παράκτιοι χώροι, οι εδαφικές και κλιματικές συνθήκες και τα επιφανειακά νερά ευνοούν την ανάπτυξη φυτοκοινωνικών ενώσεων. Πέρα όμως από τη χλωριδική φυσιογνωμία με την έντονη ποικιλότητα που ευνοεί και την ανάπτυξη πλούσιας πανίδας, η μορφολογία του εδάφους, τα νερά και η βλάστηση δημιουργούν ένα συνεχές και εναλλασσόμενο φυσικό τοπίο ιδιαίτερου κάλλους.

Ο βαθμός φυτοκάλυψης του νομού είναι υψηλότετος και προσεγγίζει το 97% (φυτοκαλυμμένη έκταση 3.233,4 τετρ. χλμ.). Το κύριο είδος βλάστησης είναι τα αείφυλλα-πλατύφυλλα τα οποία καλύπτουν το 51.3 % των δασικών εκτάσεων, ενώ τα πιο κοινά είδη αυτής της βλάστησης είναι το πουρνάρι, η αριά, τα είδη του γένους *Pistacia*, χαρουπιά, δάφνη, αγριελιά κ.α.. Στην Αχαΐα συναντώνται τα περισσότερα είδη θάμνων και αυτοφυών δέντρων που υπάρχουν στην χώρα. Συγκροτήματα αμιγούς και μικτής βλάστησης εκτείνονται σε παραλιακές, πεδινές, ημιορεινές και ορεινές περιοχές του Νομού.

Η πανίδα του Νομού εμφανίζει πληθώρα ειδών και ιδιαίτερο πλούτο ειδικά όσον αφορά την ορνιθοπανίδα της. Το κλίμα της περιοχής, η μορφολογία του εδάφους και η γεωγραφική θέση συντελούν στη διαμόρφωση ευνοϊκών συνθηκών για την εγκατάσταση και την ανάπτυξη πληθυσμών ορνιθοπανίδας, παρά τις σημαντικές ανθρώπινες επιδράσεις. Τα σημαντικότερα είδη πανίδας συναντώνται στις ορεινές περιοχές, στις δασικές εκτάσεις και τους υγρότοπους (Στροφιλιά, ποταμοί, έλη).

Επιπλέον, η παρουσία σημαντικών από οικολογικής απόψεως περιοχών, όπως το σύμπλεγμα Στροφιλιάς/Κοτυχίου και ο ορεινός όγκος Χελμού/Βουραϊκού, δημιουργεί πρόσφορο έδαφος για περιβαλλοντικές και οικοτουριστικές δραστηριότητες. Τα πιο γνωστά οικοσυστήματα της περιοχής είναι η λιμνοθάλασσα Καλόγρια, η λίμνη Τσιβλού, ο ποταμός Βουραϊκός, το

δάσος Στροφιλιάς, ο υγροβιότοπος Πρόκοπος. Πολλά από τα οικοσυστήματα της περιοχής προστατεύονται από την Συνθήκη RAMSAR.

Οι μονάδες βιολογικών καθαρισμών που υπάρχουν ή κατασκευάζονται, προστατεύουν το φυσικό περιβάλλον και τις θάλασσες της Αχαΐας οι οποίες είναι από τις καθαρότερες στην Ευρώπη. Οι φυσικές πηγές που είναι διάσπαρτες σε όλο τον νομό εξασφαλίζουν μεγάλες ποσότητες πόσιμου νερού, την ποιότητα του οποίου διασφαλίζει η χρήση υπερσύγχρονων τεχνικών συστημάτων επεξεργασίας πριν και μετά την εισαγωγή του νερού στα υδρευτικά δίκτυα.

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΕΛΛΑΦΟΥΣ

Η γεωμορφολογία του νομού παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία και διαφοροποίηση. Ο νομός διαθέτει μεγάλο μήκος ακτών στον Πατραϊκό και Κορινθιακό κόλπο, οι οποίες είναι όμορφες, καθαρές και προσπελάσιμες. Η ορεινή ζώνη καλύπτεται σε σημαντικό βαθμό από δάση, ενώ οι πεδινές εκτάσεις καλλιεργούνται έχοντας υψηλά ποσοστά αρδευόμενης γης. Ο Νομός Αχαΐας θεωρείται από τους πιο ορεινούς της χώρας, αφού 60% περίπου της συνολικής του έκτασης είναι ορεινό. Οι κύριοι ορεινοί όγκοι που συναντώνται είναι:

- Το Παναχαϊκό, στο βόρειο και κεντρικό τμήμα, με μέγιστο υψόμετρο 1.926 μέτρα.
- Ο Ερύμανθος ή Ολωνός, νότια του Παναχαϊκού, με μέγιστο υψόμετρο 2.224 μέτρα, και
- Το Αροάνιο ή Χελμός, στο ανατολικό τμήμα, με μέγιστο υψόμετρο 2.341 μέτρα.
-

Σύμφωνα με τις βασικές ζώνες χρήσεων γης στο νομό, κατά κατηγορίες:

- το 29,76% είναι καλλιεργούμενες εκτάσεις,
- το 41,16% είναι βοσκότοποι,
- το 22,39% δασικές εκτάσεις,
- το 3,75% οικισμοί,
- το 1,78% υδάτινες εκτάσεις, και
- το 1,16% λοιπές εκτάσεις.

Οι υδάτινοι πόροι του νομού είναι αρκετά σημαντικοί, καθώς υπάρχουν αρκετοί χείμαρροι και ποτάμια όπως επίσης και ύδατα με πλούσια υδροφορία λόγω του υψηλού ποσοστού βροχοπτώσεων στην περιοχή και χιονοπτώσεων στους ορεινούς όγκους. Παρ' όλα αυτά παρατηρείται εξάντληση των υπογείων υδάτων στις αστικές περιοχές λόγω κυρίως λανθασμένης διαχείρισης.

ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

- **Λιμνοθάλασσα Καλογριάς**

Στα Νοτιοδυτικά του Νομού Αχαΐας, μεταξύ του όρμου Καραβοστάσι και του ακρωτηρίου Άραξος. Εκτός από σημαντική οικονομική αξία (ιχθυοκαλλιέργειες) έχει και μεγάλη οικολογική αξία, αφού είναι η βορειότερη λιμνοθάλασσα της δυτικής Πελοποννήσου και νοητά συνδέεται με τις λιμνοθάλασσες του Μεσολογίου, ως ενδιάμεσος σταθμός για την υδρόβια ορνιθοπανίδα που ακολουθεί το μεταναστευτικό μονοπάτι της δυτικής Ελλάδας.

- **Δάσος Στροφιλιάς**

Βρίσκεται στην παραλιακή περιοχή της βορειοδυτικής Πελοποννήσου στα σύνορα με το Νομό Ηλείας και με συνολική έκταση 19.000 στρεμμάτων. Ο παράκτιος βιότοπος χαρακτηρίζεται από την παρουσία αμμοθινών μέσου πλάτους 100 μ., ενώ το δάσος κυριαρχείται από πεύκα, σπάνου είδους κουκουναριές και ήμερη βελανιδιά. Οι υγρότοποι γύρω από το δάσος (λιμνοθάλασσα Πρόκοπου, έλος "Λάμια" Μετοχίου, αύλακα "Κέντρο" και βάλτοι) με χλωρίδα αποτελούμενη από αρμυρίκια, λυγαριές, καλάμια, κισσό κ.ά., ελκύουν μεγάλο αριθμό πουλιών, με αναπαραγόμενα είδη τον μικροτσικνιά, τον καλαμοκανά, το ποταμογλάρονο, τον μπούφο και την αλκυόνη. Η περιοχή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τους διερχόμενους ερωδιούς, τη χαλκόκοτα και τα γλαρόνια. Το χειμώνα εμφανίζονται ο καλαμόκιρκος και ο βαλτόκιρκος. Στην περιοχή απαντώνται 95 είδη πουλιών, από τα οποία 46 προστατεύονται από την Κοινοτική Οδηγία 79/409. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η παρουσία αρπακτικών πουλιών. Ολόκληρη η περιοχή έχει ενταχθεί και προστατεύεται από τη σύμβαση Ramsar.

- **Λίμνη Τσιβλού**

Στην ανατολική Αχαΐα (Αιγιάλεια) στο Δήμο Ακράτας, σε μεγάλο υψόμετρο. Η λίμνη παρουσιάζει ενδιαφέρον ως

βιότοπος, το δε τοπίο στην περιοχή χαρακτηρίζεται ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Η λίμνη αυτή δημιουργήθηκε το 19ο αιώνα, όταν μεγάλη κατολίσθηση έφραξε τη ροή του Κράθι ποταμού. Το τοπίο συνδυάζει την αισθητική ομορφιά με την οικολογική σπουδαιότητα. Στις όχθες έχει αναπτυχθεί πλούσια βλάστηση πλατάνου, ελάτης και υψηλότερα από αυτές μαύρης πεύκης, ενώ καταγράφονται και σημαντικές ποσότητες ψαριών.

- **Ποταμός Βουραϊκός -Φαράγγι Βουραϊκού**

Διατρέχει το ανατολικό τμήμα του Νομού Αχαΐας. Ο κύριος ρους του ξεκινά κοντά στην κοινότητα Πριόλιθου και εκβάλλει κοντά στο Διακοπτό. Στην πορεία του δημιουργεί όμορφες υδάτινες διαδρομές και πλούσια παρόχθια βλάστηση που σε μερικά σημεία, όπως στην περιοχή Κάτω Ζαχλωρούς, δημιουργεί παραποτάμια δάση που σπάνια απαντώνται σήμερα στην Πελοπόννησο. Το φαράγγι αρχίζει 2 χλμ. από το

Διακοπτό και συνεχίζει 20 χλμ. μέχρι τα Καλάβρυτα. Το στενότερο σημείο είναι λίγα χιλιόμετρα πριν από τη Ζαχλωρού και ονομάζεται "Πόρτες". Οι σήραγγες, οι καταρράκτες, τα σπήλαια και η πυκνή βλάστηση συνθέτουν ένα εντυπωσιακό από πλευράς

φυσικής ομορφιάς τοπίο, το οποίο ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει με τον Οδοντωτό Σιδηρόδρομο που διασχίζει το φαράγγι από τα Καλάβρυτα μέχρι το Διακοπτό. Οι απότομες πλαγιές του φαραγγιού είναι πολύ σημαντικές για την άγρια χλωρίδα και πανίδα της περιοχής. Στις ανατολικές πλαγιές του αναπτύσσεται δάσος με έλατα, ενώ στις ανατολικές η βλάστηση είναι αραιότερη. Σε χαμηλότερα υψόμετρα παρατηρείται θαμνώδης βλάστηση με σχίνους και πουρνάρια. Στην περιοχή γύρω από το χωριό Ζαχλωρού και κοντά στο σιδηροδρομικό σταθμό παρατηρούνται καλλιεργημένοι αγροί με καστανιές. Δίπλα στις όχθες του ποταμού αναπτύσσονται συστάδες από πλατάνια μαζί με μεμονωμένα δένδρα από ιτιές και φτελιές. Περίπου 2 χλμ. βόρεια της Κάτω Ζαχλωρούς αναπτύσσεται πυκνή δενδρώδης βλάστηση με κυρίαρχο είδος την αριά. Στο βορειότερο ήμισυ του φαραγγιού απαντάται εκτεταμένο δάσος με πεύκα και σε μερικές θέσεις παρεμβάλλεται μακκία βλάστηση. Στην περιοχή η πανίδα αποτελείται από ερπετά, έντομα, πουλιά (υδρόβια και αρπακτικά) και θηλαστικά (νυφίτσες, αλεπούδες, κουνάβια κ.ά.).

- **Χελμός**

Με τα "Υδατα της Στυγός" στις κορυφές του που αποτελεί μοναδικό βιότοπο με σπάνια χλωρίδα και πανίδα. Στην περιοχή απαντώνται πολλά ενδημικά είδη χλωρίδας της Πελοποννήσου και της Ελλάδας καθώς και δύο ασιατικά είδη στην Ευρώπη.

- **Αισθητικό Δάσος Καλαβρύτων**

Η μακκία βλάστηση, τα φρύγανα, τα χορτολίβαδα και οι αναδασώσεις μικρής έκτασης με πεύκα συνθέτουν τη βλάστηση της περιοχής. Είναι μία περιοχή με εναλλασσόμενη τοπογραφία, στην οποία οι παραπάνω τύποι μεικτής βλάστηση προσδίδουν ένα ιδιαίτερο χαρακτήρα, που, σε συνδυασμό με την ιστορική και πολιτιστική αξία της περιοχής, αναδεικνύει τη σημασία της.

- **Ποταμοί-Χείμαρροι**

Σημαντικοί για την ύδρευση και άρδευση είναι ο Πείρος και ο Παράπειρος, που διατρέχουν τη δυτική Αχαΐα, ενώνονται στο ύψος της κοινότητας Θεριανού και εκβάλλουν στην περιοχή μεταξύ Κάτω Αχαΐας και Αλισσού. Ο ποταμός Σελινούς, πηγάζει από το ορεινό συγκρότημα του όρους Ερύμανθος, εκβάλλει κοντά στην Κοινότητα Βαλιμίτικα και είναι σημαντικός υδάτινος πόρος για την περιοχή της Αιγιάλειας. Ο ποταμός Αροάνιος, στο νοτιοδυτικό τμήμα του νομού, συνεισφέρει στην άρδευση της περιοχής και στη συνέχεια ενώνεται με το Λάδωνα. Ο ποταμός Γλαύκος ξεκινά από την περιοχή των Κοινοτήτων Λεοντίου-Δεμέστιχα και εκβάλλει στην περιοχή Ιτεών Πατρών.

- **Αλυκή Αιγίου**

Βρίσκεται ανατολικά του Αιγίου, στο ακρωτήριο Γύφτισσα και έχει έκταση 180 στρεμμάτων. Περιλαμβάνει μια μικρή παράκτια λιμνοθάλασσα, η οποία κατά τη θερινή περίοδο ξεραίνεται και περιβάλλεται από καλαμώνες. Είναι 0,5 μ. χαμηλότερα από τη στάθμη της θάλασσας και πρόκειται για ιδιαίτερα σημαντική λιμνοθάλασσα καθότι σ' αυτήν έχουν παρατηρηθεί περισσότερα από 217 είδη πουλιών. Είναι σημαντική για τα διερχόμενα είδη, όπως ο λευκοτσικνιάς, ο πορφυροτσικνιάς, η χαλκόκοτα, η χουλιαρομύτα, το φοινικόπτερο, ο καλαμοκανάς, ο μαχητής, ο λασπότρυγγας και ο μαυροκέφαλος γλάρος.

- **Έλος Αγιάς**

Μοναδικός υγρότοπος που βρίσκεται μέσα στον αστικό ιστό της πόλης της Πάτρας. Έχει έκταση 300 στρεμμάτων και το μεγαλύτερο μέρος του καλύπτεται από υψηλό καλάμωνα. Εκεί ζουν αμφίβια και ερπετά, ενώ έχουν παρατηρηθεί 93 είδη πουλιών.

ΚΛΙΜΑ

Το κλίμα στο νομό είναι μεσογειακό εύκρατο (ύψυγρο) χωρίς σημαντικές θερμοκρασιακές μεταβολές. Η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι περίπου 18 βαθμοί Κελσίου, ενώ στην πόλη της Πάτρας η μέση διακύμανση της θερμοκρασίας είναι μεταξύ 8,5-28,1 βαθμοί Κελσίου (1990-1994). Από τα στοιχεία της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας φαίνεται πως ψυχρότερος μήνας είναι ο Φεβρουάριος και θερμότερος ο Αύγουστος. Ψυχρότερο είναι το κλίμα στα ορεινά του νομού. Όσον αφορά τις βροχοπτώσεις, ο μήνας με το μεγαλύτερο ύψος βροχής είναι ο Νοέμβριος και ξηρότεροι οι μήνες Ιούλιος και Αύγουστος. Οι επικρατούντες άνεμοι είναι βόρειοι-βορειοδυτικοί ενώ το μέσο ύψος διανομής της βροχής 800-1000 χιλιοστά στα παράλια και λίγο μεγαλύτερο από 1000 χιλ. στα ορεινά.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο συνολικός πληθυσμός του νομού, σύμφωνα με την απογραφή της Ε.Σ.Υ.Ε. το 2001, ανέρχεται σε 327.316 κατοίκους, ενώ το 1996 σε 314.121.

Η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα του νομού είναι περίπου 100 άτομα ανά τ.χλμ. η οποία τον κατατάσσει στην έκτη θέση μετά από την Περιφέρεια

Πρωτεύουσας, τους νομούς Θεσσαλονίκης, Κερκύρας, Αττικής (υπόλοιπο) και Ηρακλείου.

Το 30,5 % (91.682 κατ.) του συνολικού πληθυσμού, ζει σε αγροτικές περιοχές, το 3,2% (9.732 κατ.) σε ημιαστικές περιοχές, ενώ ο αστικός πληθυσμός αποτελεί το 66,2% (198.664 κατ.). Η πληθυσμιακή κατανομή που παρουσιάζει ο νομός είναι άνιση, καθώς το 80% περίπου του συνολικού πληθυσμού του νομού συγκεντρώνεται στο 14 % περίπου της έκτασής του. Ιδιαίτερο ρόλο στο νομό αναφορικά με τον πληθυσμό διαδραματίζει το πολεοδομικό συγκρότημα της Πάτρας, με συμμετοχή στο 57,6% στο σύνολο του νομού, ενώ στον αντίποδα βρίσκεται η επαρχία Καλαβρύτων με μικρή πληθυσμιακή συμμετοχή (5,9%).

Αστικοποίηση

Ο βαθμός αστικοποίησης στο νομό (ποσοστό αστικού πληθυσμού στο σύνολο του πληθυσμού) παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια θετική αυξητική πορεία. Ο κυρίαρχος πόλος αστικοποίησης είναι το πολεοδομικό συγκρότημα Πατρών. Στον πίνακα φαίνεται ότι το ποσοστό του αστικού πληθυσμού στο νομό, από το 1981 στο 1991 παρουσίασε μικρή αύξηση της τάξης του 1%.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	1981		1991	
Πραγματικός	275.193	100,00%	300.078	100,00%
- Αστικός	180.319	65,52%	198.664	66,20%
- Ημιαστικός	5.185	1,89%	9.732	3,25%
- Αγροτικός	89.689	32,59%	91.682	30,55%
Νόμιμος	285.069		302.551	
Νοικοκυριά	77.790		86.573	

Στο νομό μόνο δύο οικισμοί (Πάτρα, Αίγιο) έχουν πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους και συγκεντρώνουν το 58,2% το πληθυσμού του Νομού. Ο ημιαστικός πληθυσμός κατανέμεται σε οκτώ (8) οικισμούς, ενώ όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί έχουν πληθυσμό κάτω από 2.000 κατοίκους. Από αυτούς (περίπου 520), μόνο 53 έχουν πληθυσμό πάνω από 500 κατοίκους. Από την αναλυτική μελέτη των στοιχείων προκύπτει ότι υπάρχει άνιση κατανομή του πληθυσμού στο Νομό. Τη μεγαλύτερη συγκέντρωση παρουσιάζει η βόρειο-

δυτική παραλιακή ζώνη, ενώ η ενδοχώρα παρουσιάζει σημαντική τάση ερήμωσης.

Μετανάστευση-Παλιννόστηση

Ο Νομός Αχαΐας συγκεντρώνει το 26% του ενεργού πληθυσμού σε σχέση με το σύνολο της Περιφέρειας και το 11% του νεαρού πληθυσμού ηλικίας έως 14 ετών. Από τον έλεγχο της διάρθρωσης του πληθυσμού κατά ομάδες ηλικιών, διαπιστώνεται μία πληθυσμιακή γήρανση στο Νομό Αχαΐας, που ακολουθεί την τάση στο σύνολο της χώρας. Η μεταβολή του πληθυσμού στο Νομό είναι αποτέλεσμα, μάλλον, φυσικής κίνησης παρά μετανάστευσης. Η μετανάστευση δεν φαίνεται να παίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη διακύμανση του πληθυσμού. Πάντως, φαίνεται να υπάρχει θετικό μεταναστευτικό ισοζύγιο:

- η εσωτερική μετανάστευση, σύμφωνα με στοιχεία απογραφής 1981, έχει ως αποτέλεσμα θετική μεταβολή της τάξης των +2.150 ατόμων.
- η εξωτερική μετανάστευση είναι επίσης θετική και ανέρχεται, για την ίδια περίοδο, σε 3.600 άτομα ή 60% του συνόλου των παλιννοστούντων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ				ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ		
	Εγκαταστάσεις		Αναχωρήσεις		Μεταβολή	Παλιννοστούντες	
Ελλάδα	1.090.910		1.090.910		0	232.680	
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος	51.170	4,69%	70.830	6,49%	-19.660	5.890	2,53%
Νομός Αχαΐας	25.180	2,37%	23.660	2,70%	+1520	3.570	1,53

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Ο Νομός Αχαΐας αποτελεί ένα σύγχρονο συγκοινωνιακό-διαμετακομιστικό κόμβο που συνδέει την Ελλάδα με την υπόλοιπη Ευρώπη, καθώς το λιμάνι της

Πάτρας αποτελεί την κύρια πύλη της Ελλάδας προς τη Δυτική Ευρώπη. Ο νομός Αχαΐας συνδέεται:

- Με τα κυριότερα Ιταλικά λιμάνια της Αδριατικής (Μπάρι - Μπρίντεζι - Ανκόνα - Βενετία - Τεργέστη), μέσω του λιμανιού της Πάτρας, με καθημερινά δρομολόγια
- Με την Αθήνα μέσω της Ε.Ο. Πατρών - Κορίνθου - Αθηνών που αποτελεί μέρος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αυτοκινητόδρομων υψηλών ταχυτήτων, και
- Με το χώρο της Ανατολικής Ευρώπης και της Ασίας μέσω του οδικού άξονα Πατρών - Αθηνών – Θεσσαλονίκης.

Περισσότεροι από τους μισούς επισκέπτες της Ελλάδας που επισκέπτονται τη χώρα μας ακτοπλοϊκά φθάνουν στην Ελλάδα μέσω της Πάτρας. Οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις του λιμανιού επαρκούν για να εξυπηρετήσουν καθημερινά σαράντα οχηματαγωγά πλοία. Τα αγαθά που μεταφέρονται μέσω του λιμανιού της Πάτρας αντιπροσωπεύουν το 6% του συνόλου των εξαγωγών της Ελλάδας. Η Πάτρα παρέχει επίσης εξυπηρέτηση σε σκάφη αναψυχής, στην μαρίνα που βρίσκεται δίπλα στη λιμενική ζώνη.

Η Αχαΐα εξυπηρετείται αεροπορικά από το Αεροδρόμιο Αράξου που βρίσκεται σε απόσταση 25 χλμ. από το κέντρο της Πάτρας και πάνω στον οδικό άξονα Πατρών - Πύργου - Ολυμπίας. Το Αεροδρόμιο Αράξου καλύπτει κυρίως πτήσεις charter, εξυπηρετώντας ετησίως 30.000 επιβάτες, με αυξητικές τάσεις σε ότι αφορά τον αριθμό των αφίξεων.

Μία σειρά από σημαντικά αναπτυξιακά έργα που χρηματοδοτούνται κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση πρόκειται να αναβαθμίσουν ακόμα περισσότερο το ρόλο της Πάτρας στο Ν-Α άκρο του ενιαίου Ευρωπαϊκού χώρου. Συγκεκριμένα, ήδη λειτουργούν:

- η ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου,
- η Ευρεία Παράκαμψη Πατρών,

ενώ βρίσκονται σε στάδιο κατασκευής:

- η Μικρή Περιμετρική,
- τα νέα λιμάνια Πάτρας και Αιγίου.

Στο εσωτερικό του νομού Αχαΐας υπάρχει ένα σύγχρονο δίκτυο μεταφορικών υποδομών. Το εσωτερικό δίκτυο μεταφορών εξυπηρετείται επίσης και από τον μοναδικό και με μεγάλο τουριστικό ενδιαφέρον Οδοντωτό Σιδηρόδρομο που συνδέει την Αιγιάλεια (Διακοφτό) με την ορεινή περιοχή των Καλαβρύτων.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο Νομός Αχαΐας συγκεντρώνει 3% του ελληνικού πληθυσμού, παράγει 2,7% του Α.Ε.Π. και σε αυτόν αναλογεί 2,7% των φορολογουμένων και 2,6% του δηλούμενου εισοδήματος της χώρας. Με κατά κεφαλή προϊόν 10,8 χιλ.€ (24ος στην κατάταξη το 2001) ή 91% του μέσου όρου της Ελλάδας, η θέση του ως προς το μέσο της χώρας σε διάστημα μιας 10ετίας υποχώρησε ελαφρά (99% το 1991). Στους κατοίκους του αναλογούν 19 αυτοκίνητα και 1 νέα κατοικία ανά 100 κατοίκους (μέσος χώρας 28 και 0,8 αντίστοιχα, το 1999). Με δηλωθέν εισόδημα 3,8 χιλ.€ ανά κάτοικο το 1999 (85% του μέσου όρου της Ελλάδας) και καταθέσεις ανά κάτοικο 3,5 χιλ.€ το 1998, οι κάτοικοί του πλήρωσαν το 1999 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 282 €, έναντι μέσου όρου 373 €

Στη μεταποίηση αναλογεί το 1/4 του προϊόντος του νομού και εκεί παράγεται 3% της συνολικής μεταποιητικής παραγωγής της χώρας. Στις επιχειρήσεις του αναλογεί 3-5% των επενδύσεων των βιομηχανικών επιχειρήσεων της χώρας την περίοδο 1995-98, σύμφωνα με την Ετήσια Βιομηχανική Έρευνα της Ε.Σ.Υ.Ε., οι οποίες αυξήθηκαν σημαντικά την 3ετία 1996-98. Είναι η 2η παραγωγός περιοχή πατάτας με 11% της παραγωγής της χώρας, η 6η στην παραγωγή εσπεριδοειδών με 5,5%, η 7η στην παραγωγή τυριού με 3,7% και η 8η στην παραγωγή ελαιολάδου με 4% (στοιχεία 2000).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Το Πανεπιστήμιο Πατρών παρουσιάζει σημαντική ερευνητική δραστηριότητα. Από την ερευνητική επετηρίδα του Πανεπιστημίου, έχει παρουσιαστεί ένα σημαντικό ερευνητικό έργο, που κάνει γνωστό το Ίδρυμα σε όλο τον κόσμο, με τις χιλιάδες πρωτότυπες δημοσιεύσεις του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού του. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία της περιόδου 1990-1997, το Ίδρυμα κατατάσσεται τρίτο στην Ελλάδα σε όγκο Ερευνητικής Παραγωγής και δεύτερο στην Παραγωγικότητα (Δημοσιεύσεις/μέλος ΔΕΠ).

Σημαντικό παράγοντα στήριξης και ενίσχυσης του ερευνητικού έργου αποτελούν και τα ερευνητικά προγράμματα. Τα ερευνητικά προγράμματα εγκρίνονται σε μέλη ΔΕΠ και ερευνητές που υποβάλλουν προτάσεις προκειμένου να προάγουν συγκεκριμένους τομείς της επιστήμης με τους

οποίους ήδη ασχολούνται ή να αναπτύξουν δραστηριότητα σχετική με θέματα ή προβλήματα που δεν έχουν ακόμη ερευνηθεί ή επιλυθεί. Στο τομέα αυτό, το Πανεπιστήμιο Πατρών έχει να επιδείξει μία ραγδαία αύξηση ερευνητικών προγραμμάτων και διαχειριζόμενων κονδυλίων, η οποία παρουσιάζεται χαρακτηριστικά και στο ακόλουθο διάγραμμα. Σήμερα, από τα ερευνητικά προγράμματα αμείβεται ερευνητικό προσωπικό που φθάνει τα 3900 άτομα.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Πατρών

Βρίσκεται στην Πανεπιστημιούπολη Πατρών. Διαθέτει μικρές και μεγάλες αίθουσες για συνέδρια, σεμινάρια, κονσέρτα, παραστάσεις και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Το Συνεδριακό Κέντρο περιλαμβάνει μια κύρια αίθουσα 1080 θέσεων, ένα αμφιθέατρο 250 θέσεων, τέσσερις αίθουσεςπαράλληλων συνεδριάσεων, οκτώ αίθουσες σεμιναρίων, μία αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, άνετους χώρους υποδοχής και λοιπούς αναγκαίους χώρους για την λειτουργία του.

Αστήρ Hotel

Το ξενοδοχείο ΑΣΤΗΡ διαθέτει ειδικά διαμορφωμένους και εξοπλισμένους χώρους για συνέδρια, σεμινάρια και άλλεςεκδηλώσεις συνολικής χωρητικότητας1000 θέσεων. Οι χώροι μπορούν να διαμορφωθούν σύμφωνα με τις ανάγκεςτων συνεδρίων.

Τηλ: 277.502, Fax: 271.644 E-mail: astir-hotel@typorama.gr

Achaia Clauss

Στις εγκαταστάσεις της παραδοσιακής οινοβιομηχανίας ACHAIA CLAUSS έχει διαμορφωθεί συνεδριακός χώρος χωρητικότητας 500 θέσεων.

Τηλ: 368.100, Fax: 338.269 E-mail: aclauss@otenet.gr

Porto Rio Hotel

Το ξενοδοχείο PORTO RIO διαθέτει δύο συνεδριακούς χώρους, πλήρως εξοπλισμένους, χωρητικότητας 300 και 80 θέσεων αντίστοιχα. Προσφέρονται για συνέδρια, επαγγελματικές συναντήσεις και άλλες εκδηλώσεις.

Τηλ: 992.102, Fax: 992.115 E-mail: PORTORIO@otenet.gr

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Ι.Ν. Αγίου Ανδρέα: Είναι χτισμένος στον τόπο που μαρτύρησε Ο Άγιος Ανδρέας, σε Βυζαντινό ρυθμό, με κεντρικό τρούλο που πλαισιώνεται από 12 μικρότερους τρούλους οι οποίοι συμβολίζουν τον Χριστό και τους μαθητές του. Πρόκειται για τον μεγαλύτερο ναό των Βαλκανίων και έναν από τους επιβλητικότερους όλης της Ελλάδας. Το ύψος του ξεπερνά τα 50 μέτρα. Θεμελιώθηκε το 1908 και εγκαινιάστηκε μόλις το 1974. Εδώ φυλάσσεται η Αγία κάρα και ο σταυρός στον οποίο μαρτύρησε ο Απόστολος Ανδρέας.

Δίπλα ακριβώς από το νέο ναό, βρίσκεται ο παλαιότερος, κτισμένος σε ρυθμό βασιλικής με το αγίασμα του Αγίου Ανδρέα στη νότια πλευρά του, εκεί όπου στην αρχαιότητα βρισκόταν η πηγή της θεάς Δήμητρας.

Στη μνήμη του Αγίου πραγματοποιείται κάθε χρόνο στις 30 Νοεμβρίου αγρυπνία και στις δύο εκκλησίες και συγκεντρώνεται πλήθος προσκυνητών απ' όλη την Ελλάδα. Παράλληλα οργανώνονται καλλιτεχνικές και πνευματικές εκδηλώσεις που ονομάζονται Πρωτοκλήτεια.

Η πλατεία Γεωργίου του Α' αποτελεί το κέντρο της πόλης και χαρακτηρίζεται από τα σιντριβάνια της και τα πανέμορφα νεοκλασικά κτίρια που την πλαισιώνουν. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν το Δημοτικό Θέατρο Απόλλων, πιστό αντίγραφο της Σκάλας του Μιλάνου, που κτίστηκε το 1871 σε σχέδιο του Γερμανού αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλλερ και το κτίριο του Εμπορικού Συλλόγου "Ερμής", έργο επίσης του ιδίου. Τη δαπάνη για την ανέγερση του θεάτρου ανέλαβαν οι αστοί και οι έμποροι της Πάτρας και ως σήμερα το Δημοτικό θέατρο είναι ένας ζωντανός θεσμός που στεγάζει πλήθος παραστάσεων και εκδηλώσεων, μεταξύ των άλλων και τα περίφημα αποκριάτικα "Μπουρμπούλια".

Τα "Ψηλά Αλώνια" είναι μια ακόμη πανέμορφη πλατεία που έχει μάλιστα το πλεονέκτημα να αποτελεί το "μπαλκόνι" της πόλης προς τη θάλασσα. Εδώ το άφθονο πράσινο και οι οργανωμένες παιδικές χαρές προσελκύουν τους μικρούς επισκέπτες, ενώ ολόγυρα πλήθος από καφετέριες και εστιατόρια, προσφέρουν ανάπαυση με υπέροχη θέα.

Το αρχαίο Ωδείο, στην Άνω Πόλη, βρίσκεται κτισμένο στη νότια πλευρά της Ακρόπολης των Πατρών. Είναι έργο των Ρωμαϊκών χρόνων (160 μ.Χ.) και αποτελεί σπουδαία ένδειξη για την ευημερία της πόλης κατά τη διάρκεια της Ρωμαϊκής κυριαρχίας. Παρέμεινε σε λειτουργία ως το 300 μ.Χ. και το 1963 ολοκληρώθηκαν οι ανασκαφές και οι εργασίες αναστήλωσής του. Σήμερα το Ωδείο έχει τη δυνατότητα να φιλοξενήσει 2.300 θεατές και αποτελεί το χώρο όπου κάθε καλοκαίρι διοργανώνεται το Διεθνές Φεστιβάλ της Πάτρας, στα πλαίσια του οποίου πραγματοποιούνται πλούσιες πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Στην Άνω Πόλη των Πατρών δεσπόζει **το Κάστρο**, που είναι κτισμένο στη θέση της αρχαίας ακρόπολης, σε υψόμετρο 104μ. και σε απόσταση 800μ. από τη θάλασσα. Οικοδομήθηκε στα χρόνια του αυτοκράτορα Ιουστινιανού (β' μισό 9^{ου} αι. μ.Χ.), έλαβε όμως το χαρακτήρα που διατηρεί ως σήμερα έπειτα από τις επεμβάσεις των Φράγκων που το κατέλαβαν. Για την ενίσχυσή του χρησιμοποιήθηκαν υλικά από αρχαίους ναούς και άλλα κτίσματα τα οποία είναι ορατά και σήμερα. Ο θρύλος μάλιστα κάνει λόγο για το καλό στοιχείο του κάστρου, την "Πατρινέλα" όπως ονομάζεται, που είναι το τμήμα ενός αντρικού αγάλματος του Δία ή του Πατρέα και βρίσκεται στην εξωτερική πλευρά του τετραγωνικού πύργου. Η κεντρική είσοδος του Φρουρίου βρίσκεται ανατολικά και αποτελείται από έναν εξωτερικό περίβολο με πύργους και προμαχώνες, μία τάφρο και έναν εσωτερικό περίβολο με ισχυρούς πύργους στα βορειανατολικά. Η πολυτάραχη ιστορία του ολοκληρώθηκε το 1829 όταν πλέον παραδόθηκε σε Ελληνική διοίκηση. Ο περίπατος στο Κάστρο, εκτός του ότι αποτελεί μια σπουδαία ιστορική εμπειρία, θα σας προσφέρει εξαίρετη θέα ως τη θάλασσα. Γύρω του απλώνονται οι παραδοσιακές γειτονιές της παλιάς πόλης που διατηρούν την ηρεμία και την αρχοντιά άλλων εποχών. Υπέροχα νεοκλασικά αρχοντικά και καταπράσινες λουλουδιασμένες αυλές ξεπροβάλλουν μέσα από τα μικρά γραφικά δρομάκια τα οποία αξίζει οπωσδήποτε να περπατήσετε. Εδώ βρίσκεται και ο περίφημος ναός του Παντοκράτορος, που είναι κτισμένος με σχέδια που αποτελούν αντίγραφα της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη και υπήρξε ο πρώτος μητροπολιτικός ναός της Πάτρας. Στον ίδιο χώρο κατά την αρχαιότητα βρισκόταν ο ναός του Ολυμπίου Διός. Αργότερα (900 μ.Χ.) κτίστηκε χριστιανικός ναός που στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας μετατράπηκε στο τζαμί "Κουρσουμ".

Ανατολικά απ' το Κάστρο βρίσκεται το Δασύλλιο, ένας λόφος πευκόφυτος και διαμορφωμένος ειδικά για περιπάτους και τζόκιν. Εδώ μπορείτε να καθίσετε στο Τουριστικό Περίπτερο, να απολαύσετε όλη την πόλη, ως το λιμάνι, απλωμένη στα πόδια σας και να αγναντέψετε το μεγαλύτερο τμήμα του Πατραϊκού κόλπου και τις απέναντι βουνοκορφές της Στερεάς Ελλάδας.

Το Δασύλλιο αποτελεί την αγαπημένη μικρή απόδραση των Πατρινών και είναι πηγή δροσιάς και πνεύμονας πρασίνου πολύτιμος για όλη την πόλη.

Στην παραλία, δίπλα ακριβώς από το πολυσύχναστο λιμάνι βρίσκεται η μαρίνα και η παραθαλάσσια ζώνη της Πάτρας που έχει ειδικά διαμορφωθεί για να προσφέρει καταφύγιο στους λάτρεις της θάλασσας.

Με το νέο χωροταξικό σχέδιο δημιουργήθηκε ένας χώρος πρασίνου, παιδότοπου, αναψυχής και πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Μεταξύ των άλλων κατασκευάστηκε ένας πεζόδρομος μήκους 800μ., ακριβώς δίπλα στη θάλασσα και φωτίστηκε κατάλληλα ώστε να είναι ελκυστικός όλες τις

ώρες της ημέρας και της νύχτας. Ανακαινίστηκαν όλα τα παραλιακά καταστήματα και κατασκευάστηκαν ένα στρογγυλό καφέ μπαρ και ένα θεατράκι πεντακοσίων θέσεων, στην κυριολεξία μέσα στη θάλασσα, το οποίο θα είναι το πρώτο θέαμα της πόλης που θα αντικρίζουν οι επισκέπτες της.

Πέντε χιλιόμετρα ανατολικά της Πάτρας στον καταπράσινο λόφο του Γηροκομείου βρίσκεται το ομώνυμο ανδρικό μοναστήρι στο οποίο φυλάσσεται η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας. Η χρονολόγησή του ανάγεται στις αρχές του 13^{ου} αι μ.Χ., διασώζει πολλά εκκλησιαστικά κειμήλια και είναι κτισμένο στη θέση όπου βρισκόταν ο παλαιοχριστιανικός ναός που ίδρυσε ο Άγιος Αρτέμιος τον 4^ο αι μ.Χ. Εδώ έβρισκαν φροντίδα και περίθαλψη γέροντες και αναξιοπαθούντες γι αυτό και ο τόπος ονομάστηκε Γηροκομείο. Στη διάρκεια ανασκαφών έχουν βρεθεί επίσης πολλά αρχαία που αφορούν μάλλον το ναό της Αρτέμιδος που αναφέρει ο περιηγητής Πausανίας, ιερό κοινό για τους τρεις οικισμούς της Αρόης, της Ανθείας και της Μεσσάτιδος. Όλη η περιοχή του Γηροκομείου έχει πλούσια βλάστηση, άφθονα νερά, πολλά εξοχικά κέντρα και σπάνια θέα προς το Ιόνιο Πέλαγος.

Η γέφυρα του Μειλίχου είναι σημαντικό κατάλοιπο της ρωμαϊκής εποχής, βρίσκεται στη διασταύρωση της Ν.Ε.Ο με την οδό Αρέθα και σώζεται σε πολύ καλή κατάσταση.

Ανάμεσα στα άλλα αξιοθέατα της Πάτρας ξεχωρίζουν και τα διατηρητέα κτίρια του Παλαιού Δημοτικού Νοσοκομείου το οποίο μετατρέπεται σε πολιτιστικό πολυκέντρο ,το χαμάμ στην Άνω Πόλη, ηλικίας 500 ετών, το οποίο βρίσκεται ακόμα σε λειτουργία!!! και το σπίτι του Κωστή Παλαμά, του μεγάλου μας ποιητή, επί της οδού Κορίνθου 244.

ΜΟΥΣΕΙΑ - ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

1) Αρχαιολογικό Μουσείο:

Βρίσκεται στην πλατεία Όλγας και περιέχει εκτός των άλλων ευρήματα της Μυκηναϊκής εποχής και περίφημα αγάλματα από τη Ρωμαϊοκρατία.

2) Ιστορικό - Εθνολογικό Μουσείο:

Στεγάζεται στο Μέγαρο Λόγου και Τέχνης, στην πλατεία Γεωργίου του Α'. Περιλαμβάνει όπλα, λάφυρα (τουφέκια, σπαθιά, ξίφη) και γραπτές πηγές της περιόδου 1770-1824 που είναι κυρίως δωρεές συλλεκτών.

3) Μουσείο Λαϊκής Τέχνης:

Στη συλλογή του περιλαμβάνονται οικιακά σκεύη, αγροτικά εργαλεία, φορεσιές και άλλα αντικείμενα λαϊκής προέλευσης και προορισμού.

4) Μουσείο Τύπου:

Φιλοξενεί γραπτές πηγές από το 1875 ως σήμερα: εφημερίδες, ιστορικά έγγραφα, βιβλία, γκραβούρες κ.α. Ξεχωρίζει το επίσημο έγγραφο που έστειλε η Γ' Εθνοσυνέλευση των Ελλήνων προς τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια.

5) Δημοτική Πινακοθήκη:

Φιλοξενεί εκθέσεις ζωγραφικής, χαρακτηριστικής και γλυπτικής.

6) Αρχαία Δημοτικής Βιβλιοθήκης:

Η δημοτική βιβλιοθήκη διαθέτει 120.000 τόμους, αρχείο εφημερίδων της Πάτρας, πολύτιμα ιστορικά έγγραφα και πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

Το **ΕΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ** του Δήμου της Πάτρας αποτελεί έναν από τους τομείς δραστηριοποίησης της Δ.Ε.Π.Α.Π. (Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Πάτρας). Λειτουργεί από τον Σεπτέμβριο του 2000. Στεγάζεται στο Παλαιό Δημοτικό Νοσοκομείο, ένα ιδιαίτερου αισθητικού ενδιαφέροντος κτίριο που χτίστηκε στις αρχές του περασμένου αιώνα από τον Γερμανό αρχιτέκτονα Θεόφιλο Hansen. Περιλαμβάνει τμήματα ζωγραφικής - κατασκευών - χαρακτηριστικής - κεραμικής για όλες τις ηλικίες από τεσσεράμισι ετών έως ενήλικες.

*Το εικαστικό εργαστήρι του
Δήμου Πατρέων - Παλαιό Εικαστικό Εργαστήριο -
Δημοτικό Νοσοκομείο - Κεντρική Είσοδος
Κτίριο Hansen*

Εργαστήρια ενηλίκων

Οι μαθητές διδάσκονται σχέδιο και αργότερα χρώμα (τέμπερα, λάδι) μέσα από σπουδή σε νεκρές φύσεις, μοντέλο, ελεύθερες συνθέσεις, αλλά και εξόδους για σπουδή υπαίθρου.

Παράλληλα προγράμματα αφίσας, χαρακτηριστικής και κατασκευών εμπλουτίζουν το πρόγραμμα. Μια φορά το χρόνο γίνεται τριήμερη επίσκεψη και παραμονή για σπουδή σχεδίου σε αρχαιολογικό χώρο (Ολυμπία, Δελφοί κ.α.) Στην Κεραμική οι ενήλικες μαθητές ασχολούνται με την ανάπτυξη της φόρμας από πηλό πάνω σε δικά τους σχέδια τα οποία θα μελετήσουν τεχνικά. Τα έργα ψήνονται στους φούρνους Κεραμικής, γυαλώνονται με σμάλτα, μπαντανάδες ή οξειδία.

Κάθε Μάιο, στο τέλος της σχολικής χρονιάς στο αίθριο του κτηρίου Hansen γίνονται για τρεις ημέρες τα καμίνια χαρτιού, ανοιχτής φωτιάς ή Raku, όπου

παράγουν έργα εξαιρετικής αισθητικής στην ποιότητα του ψησίματος. Τέλος η δραστηριότητα αυτή καταλήγει σε γιορτή, χορό και φαγοπότι.

Ιστορία της Τέχνης για Ενήλικες

Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται από το θεωρητικό τμήμα, με το μάθημα της Ιστορίας της Τέχνης. Με εβδομαδιαίες διαλέξεις και προβολή διαφανειών διδάσκονται παράλληλα με την Τέχνη και η Ιστορία του Πολιτισμού. Το θεωρητικό τμήμα οργανώνει ταυτόχρονα διαλέξεις θεωρητικών και καλλιτεχνών καθώς και στρογγυλά τραπέζια γύρω από ποικίλα θέματα Τέχνης. Κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, πραγματοποιούνται επισκέψεις σε Αρχαιολογικούς χώρους και Μουσεία της Ελλάδας με μόνιμες ή περιοδικές εκθέσεις (Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Εθνική Πινακοθήκη, Αρχαιολογικό Μουσείο) καθώς επίσης και σε Μουσεία του εξωτερικού. Τα Εργαστήρια Ενηλίκων είναι ανοικτά σε όλους χωρίς διάκριση γιατί πιστεύουμε πως η τέχνη δεν είναι προνόμιο των ταλαντούχων αλλά χαρά για όλους όσους την αγαπούν. Γιατί εκτός από αποτέλεσμα, δηλαδή συγκεκριμένο έργο, μπορεί να είναι και διαδικασία, δηλαδή πορεία προσωπική.

Ιστορία της Τέχνης για παιδιά

Μέσα από διαφάνειες, βιβλία και ειδικά παιχνίδια τα παιδιά προσεγγίζουν τα έργα των μεγάλων δημιουργών κατά εποχή και εξοικειώνονται μαζί τους. Επισκέπτονται τις εκθέσεις της πόλης και τα μεγάλα Μουσεία και εκθέσεις της Αθήνας.

Πινακοθήκη

Η Δημοτική Πινακοθήκη με τις εκθέσεις της θα αποτελέσει σημαντικό χώρο ενδιαφέροντος, επισκέψεων και συνδιοργανώσεων με το Εικαστικό Εργαστήρι, όπως και οι άλλοι χώροι υποδοχής της σοβαρής εικαστικής δημιουργίας της πόλης.

Δίκτυο

Το Εικαστικό Εργαστήρι της Πάτρας ανήκει στον ενιαίο θεσμό του Δικτύου των Εικαστικών Εργαστηρίων του Υπουργείου Πολιτισμού.

Το Δίκτυο Εικαστικών Εργαστηρίων του ΥΠ.ΠΟ. είναι ένας πρωτότυπος θεσμός που αφορά αποκλειστικά τις Εικαστικές Τέχνες στην Ελληνική Περιφέρεια. Συμμετέχουν 29 μεγάλες πόλεις.

Οι Διευθυντές των εργαστηρίων και οι Εικαστικοί δάσκαλοι είναι ενεργοί καλλιτέχνες ειδικευμένοι στην διδακτική της Τέχνης και όλοι μαζί αποτελούν

μια Εικαστική Εκπαιδευτική κοινότητα. Μέσω αυτής εξασφαλίζεται η ανταλλαγή ιδεών και η κυκλοφορία ανανεωμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και η άμιλλα.

Κάθε δυο χρόνια όλα τα εργαστήρια συναντώνται στην πόλη ενός εργαστηρίου του Δικτύου και φέρνοντας την πιο αξιόλογη δουλειά τους κάνουν μια Συνάντηση - Έκθεση που συνοδεύεται από στρογγυλά τραπέζια με καλλιτέχνες και θεωρητικούς της Τέχνης. Ο εστιασμός αυτού του Δικτύου στις Εικαστικές Τέχνες παράγει ποιότητα, εμπάθυση και καλλιεργεί την δημιουργικότητα των κατοίκων των πόλεων της περιφέρειας μεσο βαρότρόπο.

Τα εργαστήρια του Δικτύου χρηματοδοτούνται από τον κάθε Δήμο και το Υπουργείο Πολιτισμού ισόποσα. Τα χαμηλά δίδακτρα των μαθητών συμπληρώνουν τα έσοδα των εργαστηρίων, και έτσι δημιουργούν το απαραίτητο οικονομικό πλαίσιο για τη λειτουργία τους. Επίσης ο κάθε Δήμος φροντίζει το εργαστήριό του παρέχοντάς του κτιριακή και υλικοτεχνική υποδομή αλλά και διοικητικούς υπαλλήλους.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑ! έχει καθιερωθεί ως ένας από τους σημαντικότερους πολιτιστικούς θεσμούς όλης της χώρας. Ξεκίνησε το 1986 και έχει φιλοξενήσει σπουδαίους καλλιτέχνες της Ελλάδας και του εξωτερικού. Οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και περιλαμβάνουν θεατρικές παραστάσεις αρχαίου δράματος, σύγχρονο και παιδικό θέατρο, εκθέσεις ζωγραφικής, προβολή, κινηματογραφικών έργων κ.α.

Οι δραστηριότητες αυτές φιλοξενούνται στο Αρχαίο Ωδείο, στο Κάστρο, στο Παλαιό Δημοτικό Νοσοκομείο και στη Δημοτική Βιβλιοθήκη.

Ο πλούτος του Διεθνούς Φεστιβάλ που πραγματοποιείται κάθε φορά, πρέπει να είναι μεγάλος και οι «επισκέψεις» του να γίνονται σε «τόπους», που άλλοτε είναι γνώριμοι και ξυπνούν μνήμες κι άλλοτε «πρωτοϊδωμένοι» και ικανοί να δημιουργήσουν εκ νέου το μύθο της πόλης.

Η πόλη, καθώς αποικείται απ' όλες τις μορφές της Τέχνης, χρειάζεται συμπαραστάτες τους δημιουργούς της, χρειάζεται να συνομιλήσει ισότιμα με όλους τους θεσμούς και τους φορείς που παράγουν πολιτισμό.

Η επαφή με τις τέχνες, που το πρόγραμμα του Διεθνούς Φεστιβάλ προτείνει, υπηρετεί τόσο την κλασική, όσο και την πρωτοποριακή τους έκφραση. Υπηρετεί το Διεθνή χαρακτήρα του Θεσμού και ταυτόχρονα τον προστατεύει με

αποκλειστικές συμμετοχές κι εκδηλώσεις που επιλέχθηκαν για να στηρίξουν τους θεματικούς κύκλους.

ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΝΥΚΤΩΝ ΕΓΧΟΡΔΩΝ

Καλλιτεχνικός Διευθυντής Θανάσης Τσιπινάκης

Ένας κύκλος μουσικής αναζήτησης μέσα από τους ήχους μιας αμιγούς ορχήστρας νυκτών εγχόρδων. Διαδρομές μέσα από έργα κλασσικών και σύγχρονων συνθετών με διαφορετικές μουσικές τεχνοτροπίες, απόψεις, ιδέες και προτάσεις για ένα διαφορετικό ηχητικό αποτέλεσμα μιας " παραδοσιακής Μαντολινάτας". Ένα στοίχημα που φαίνεται ότι έχει κερδηθεί σε όλη την Ευρώπη, αλλά και την Αμερική, Ιαπωνία, Αυστραλία. Ένα στοίχημα που αποτελεί και το στόχο της Ορχήστρας Νυκτών Εγχόρδων του Δήμου Πατρέων. Πριν 5 περίπου χρόνια, εκτός από το ρεπερτόριο κλασσικού ύφους με έργα ξένων και Ελλήνων συνθετών, προστέθηκε στις αναζητήσεις της και το ελληνικό τραγούδι. Σημαντικοί Έλληνες συνθέτες και ερμηνευτές πειραματίστηκαν μαζί της και έδωσαν το δικό τους στίγμα, τη δική τους προσωπική μουσική ανάσα. Ένας νέος κύκλος αναζήτησης χωρίς προκαταλήψεις και ταμπού, αλλά με ευθύνη και ευαισθησία απέναντι σε ότι υγιές και ποιοτικό έχει μέσα του ο τόσο σημαντικός μουσικός χώρος που λέγεται ελληνικό τραγούδι.

ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ

Το "Πατρινό Καρναβάλι" είναι ο πιο σημαντικός πολιτιστικός θεσμός της Πάτρας και ένας από τους σπουδαιότερους όλης της Ελλάδας. Κυρίαρχα στοιχεία του είναι η δημιουργική φαντασία, το κέφι, η ζωντάνια, η μουσική και το χρώμα. Έχει μια ιστορία σχεδόν 170 χρόνων καθώς οι ρίζες του φθάνουν στον 19^ο αι. και μάλιστα στη συγκεκριμένη χρονολογία 1829 οπότε

πραγματοποιήθηκε πρώτος αποκριάτικος χορός στο σπίτι του εμπόρου Μωρέτη. Είναι η εποχή που η πόλη της Πάτρας ευημερούσε οικονομικά και αποτελούσε εμπορικό κέντρο με ιδιαίτερη ακμή. Οι αποκριάτικες εκδηλώσεις της αστικής τάξης άρχισαν να θεσμοθετούνται από το 1860 επικοινωνία με τα Επτάνησα και τη Δύση.

Το 1894 εμφανίσθηκε στους χορούς της Αποκριάς ο χαρτοπόλεμος και το 1899 ο σοκολατοπόλεμος. Στις αρχές του 20^{ου} αι. το Πατρινό Καρναβάλι

οργανώθηκε καλύτερα. Καθιερώθηκαν οργανωτικές επιτροπές (κομιτάτα) και μουσικά ακούσματα -σήματα του θεσμού ο οποίος εμπλουτίστηκε με τα άρματα και το "Μαύρο Ντόμινο". Ο Β Παγκόσμιος πόλεμος ανέκοψε, όπως ήταν φυσικό, τις καρναβαλικές εκδηλώσεις, από το 1951 όμως και μετά ξεκινά μια έντονη ανοδική πορεία με σταθμό το έτος 1966, οπότε στα πλαίσια των άλλων δραστηριοτήτων εντάχθηκε και το παιχνίδι του "Κρυμμένου Θησαυρού". Κάθε χρόνο το Πατρινό Καρναβάλι αρχίζει από τις 17 Ιανουαρίου (Άγιου Αντώνιου) και ολοκληρώνεται την Κυριακή της Τυροφάγου με την μεγάλη παρέλαση και το θεαματικό κάψιμο του βασιλιά Καρνάβαλου στο λιμάνι της Πάτρας. Η μεγαλύτερη γοητεία του Πατρινού Καρναβαλιού είναι ότι κάθε φορά παρουσιάζεται ανανεωμένο και εμπλουτισμένο με νέες δημιουργίες και δραστηριότητες που το εντάσσουν δυναμικά στην εκάστοτε πραγματικότητα.

Το "Πατρινό Καρναβάλι" είναι φαντασία και σάτιρα, τέχνη, γλέντι, δημιουργία και έμπνευση. Από τις κυριότερες θεματικές του ενότητες ξεχωρίζουν: α) **Το "Καρναβάλι των Παλιών"** που ζωντανεύει το ξεκίνημα αυτής της λαμπρής διοργάνωσης και τις πρώτες εκδηλώσεις που την πλαισίωσαν. Στους μικρούς καρναβαλιστές απευθύνεται β) **Το Καρναβάλι των Μικρών** και τους παρέχει την απαιτούμενη παιδεία και πείρα ώστε να αναλάβουν με επιτυχία τη συνέχιση του θεσμού αυτού γ) **Τα Μπουρμπούλια** αποτελούν ίσως την πιο μυστηριώδη και απρόβλεπτη στιγμή του Καρναβαλιού. Πρόκειται για μια από τις παλαιότερες εκδηλώσεις και έχει έδρα το Δημοτικό Θέατρο "Απόλλων". Εκεί δίνεται ο χορός με το Μαύρο Ντόμινο, που απευθύνεται κυρίως σε γυναίκες οι οποίες μεταμφιεσμένες και προφυλαγμένες μπορούν για λίγες ώρες να περάσουν στη θέση των ανδρών και να επιδιώξουν κάποια συνάντηση, μια τυχαία γνωριμία, η ένα αποκριάτικο φλερτ. Ο χορός αυτός συνοδεύεται πάρα πολλές φορές από εκπλήξεις και από απροσδόκητες διαπιστώσεις, έχει όμως πάντοτε σταθερή απήχηση και πιστούς οπαδούς.

δ) **Στο Παιχνίδι του Κρυμμένου Θησαυρού** μετέχουν χιλιάδες παιδιά και μέλη πληρωμάτων. Η φιλοσοφία του παιχνιδιού είναι όποια πληρώματα των Καρναβαλιστών πρέπει να πάρουν μέρος στη λύση αινιγμάτων, να βρουν κάποια πράγματα λύνοντας γόρδιους δεσμούς και να λάβουν μέρος σε παραστάσεις πολλών ειδών π.χ. θέατρο, παντομίμα κ.α. Η φαντασία και η ευρηματικότητα είναι οι μόνες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή.

Η διασκέδαση κορυφώνεται πάντοτε την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς με την μεγάλη παρέλαση των αρμάτων και όλων των γκρουπ με τους συντελεστές τους. Τότε η Πάτρα συγκεντρώνει χιλιάδες επισκέπτες που έρχονται να γνωρίσουν από κοντά αυτές τις μοναδικές στιγμές κεφιού και ξενοιασιάς, που χρόνια τώρα τους προσφέρονται

απλόχερα.

Η φαντασμαγορική αυτή παρέλαση καταλήγει στο λιμάνι της πόλης όπου ο βασιλιάς Καρνάβαλος, (αυτός που τόσες μέρες έδινε τον τόνο του γλεντιού και της χαράς), παραδίδεται στη φωτιά. Πυροτεχνήματα, λάμπες, φως και τραγούδι συνοδεύουν την τελετή λήξης, η οποία - όπως μόνο στην Πάτρα συμβαίνει- αποτελεί και την έναρξη της επόμενης καρναβαλικής περιόδου, πράγματι, το ακούραστο Καρναβαλικό Εργαστήρι αναλαμβάνει από την άλλη κιόλας μέρα να σχεδιάσει, να προγραμματίσει και να υλοποιήσει τις νέες ιδέες για τα άρματα και τις στολές,

Αλλά και κάθε Πατρινός προετοιμάζεται όλο το χρόνο ώστε να είναι η συμμετοχή της επόμενης χρονιάς ακόμα μεγαλύτερη, ακόμα πιο καλή και οργανωμένη. Οι στολές επιλέγονται και ράβονται με προσοχή και μεράκι ενώ οι πρόβες με τους χορογράφους είναι διαρκείς ώστε όλοι να παρουσιάσουν τον καλύτερο τους εαυτό. Ένας ευγενής συναγωνισμός συνεπαίρνει κάθε ομάδα ώστε αυτή να ξεχωρίσει με την πρωτοτυπία, τον ενθουσιασμό και την συνολική παρουσία της. Πολλές φορές τα θέματα που επιλέγονται για τα αποκριάτικα άρματα αφορούν τη σύγχρονη πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα σατιρίζοντας ευχάριστα θέματα που κατά κανόνα "καίνε", Αυτό το πνεύμα της χαλαρότητας και της ξενοιασιάς τους συνοδεύει ευεργετικό όλους, καρναβαλιστές και επισκέπτες, μικρούς και μεγάλους.

Το Πατρινό Καρναβάλι λοιπόν αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα πολιτιστικά δρώμενα της χώρας μας και καταξιώνει την πόλη που το διοργανώνει, αποδεικνύοντας ότι αυτή ξέρει να σέβεται τις παραδόσεις της αλλά και να

μετουσιώνει τις ανάγκες του σήμερα σε πολιτισμό και τον σύγχρονο άνθρωπο σε πολιτιστικό φορέα.

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

Από την πόλη της Πάτρας μπορείτε να κάνετε ευχάριστες εκδρομές στα χωριά του δήμου Πατρών, π.χ. στο Μοίρα. Ακολουθώντας το δρόμο προς τα χωριά Γλυκάδα ,Ν. Σούλι και Σούλι στους πρόποδες του Παναχαϊκού. Στην όμορφη αυτή διαδρομή παρακολουθεί κανείς τα κρυστάλλινα νερά του ποταμού Γλαύκου να κυλάνε ορμητικά κι αν κοιτάξεις πίσω θα απολαύσεις μία αξέχαστη θέα προς την Πάτρα και τον Πατραϊκό κόλπο. Αν μάλιστα κάνεις την εξόρμηση σου σε μία καθαρή μέρα θα διακρίνετε και τα βουνά της Αιτωλοακαρνανίας.

Από κει έχετε δύο επιλογές: η θα συνεχίσετε προς το Άνω Σούλι απ' όπου ξεκινά μια εντυπωσιακή ανάβαση προς την κορυφή του Παναχαϊκού, η θα διαλέξετε το δρόμο προς το Μοίρα. Πρόκειται για ένα μικρό, παραδοσιακό ορεινό χωριό όπου δεσπόζει η εκκλησία του Αγίου Νεκταρίου. Εδώ ο επισκέπτης μπορεί πράγματι να βρει την ηρεμία που στις μεγάλες πόλεις με τους

γρήγορους ρυθμούς απουσιάζει!

ΔΗΜΟΣ ΡΙΟΥ

Έδρα του Δήμου: Ρίο

Δήμαρχος: Βασίλης Ζέρβας

Πληθυσμός: 11.000 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Αγ. Βασιλείος, Ακταίο, Άνω Καστρίτσι, Αραχωβίτικα, Σελλά, Αργυρά, Δρέπανο,

Κάτω Καστρίτσι, Ρίο, Πιτίτσα, Πλατάνι, Ψαθόπυργος

Ο Δήμος Ρίου βρίσκεται αμέσως ανατολικό από το δήμο Πατρέων και έχει έδρα το Ρίο. Περιλαμβάνει μια θαυμάσια παραλιακή ζώνη που την αποτελούν τα δημοτικά διαμερίσματα του Ακταίου, του Αγίου Βασιλείου, του Ψαθόπυργου, της Ροδινής και βέβαια του Ρίου.

Τα Αραχωβίτικα επίσης και το Δρέπανο έχουν έξοδο στη θάλασσα ενώ στην ορεινή ζώνη ξεχωρίζουν το Άνω και Κάτω Καστρίτσι, η Πιτίτσα, τα Σελλά, τα Αργυρό και το Πλατάνι.

Δρέπανο

Σε απόσταση 4 χλμ. από το Ρίον, βρίσκεται στο βορειότερο άκρο της Πελοποννήσου, το χωριό Δρέπανο με χαρακτηριστικό γνώρισμα το ακρωτήριό του με το φάρο για τα διερχόμενα πλοία, που κατασκευάστηκε για πρώτη φορά το 1888. Η θαλάσσια περιοχή τόσο στο Δρέπανο όσο και στ' Αραχωβίτικα, λόγω των ρευμάτων είναι κατάλληλη για σέρφινγκ. Το όνομα της τοποθεσίας προέρχεται από το σχήμα του δρεπάνου και όπως σημειώνεται στο ιστορικό λεξικό της Πάτρας του Κ.Ν. Τριανταφύλλου, "το ακρωτήριο έχει σχήμα δρεπάνου, είναι χαμηλό και σχηματίζει εκ των θαλασσίων ρευμάτων μάλλον παρά εκ της ποταμίου προσχώσεως υποβρύχιων αμμώδη γλώσσα. Επικίνδυνο στους ναυτιλλόμενους. Φάρος το 1888 και νέος το 1889 και περιστροφικός το 1930 αυτόματος. Τα ρηγά προχωρούν 1/2 μίλι και πολλά τα ναυάγια". Στην περιοχή βρέθηκαν γεωμετρικοί ταφικοί πίθοι από νεκροταφείο αξιόλογου γεωμετρικού συνοικισμού που βρισκόταν σε ακμή. Στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών βρίσκονται αμφορείς και άλλα ευρήματα.. Στις αρχές Νοεμβρίου 1825 ο μισός στρατός του Ιμπραήμ πέρασε δια θαλάσσης από το σημείο αυτό. Το 1831 οι δημογέροντες υπέγραψαν στο Δρέπανο υπέρ του Κυβερνήτη Καποδίστρια.

Ψαθόπυργος

Ο γειτονικός Ψαθόπυργος, λέγεται πως πήρε το όνομα του από τον ψάθινο πύργο που υπήρχε εκεί σαν καταφύγιο για τα ψαροκάϊκα και τους ψαράδες. Κατά μια άλλη εκδοχή εδώ βρισκόταν τον οχυρό (τείχος) της Αθηνάς. Η περιοχή ήταν από παλιά γνωστή και για τα άφθονα αλιεύματά της ενώ μέχρι σήμερα παραμένει ένα θαυμάσιο θέρετρο.

Η παραλία του Ψαθόπυργου

Πλατάνι

Στο χωριό Πλατάνι ο επισκέπτης μπορεί να δει το ναό του Αγ. Νικολάου. Πρόκειται για τρίκογχο ναό από τους λιγοστούς βυζαντινούς που έχουν σωθεί στην Αχαΐα. Μελέτες των κατασκευαστικών λεπτομερειών του ναού, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι κατασκευάστηκε στα τέλη του 11ου αιώνα, Είναι κτισμένος στους βόρειους πρόποδες του Παναχαϊκού, στη δεξιά όχθη του χειμάρρου Ευλοκέρα. Σε απογραφή του 1699 αναφέρεται ως "παλαιομονάστερο με χωράφια, ελιές και αμπέλια". Ο ναός του Αγ. Νικολάου αποτελείται από κυρίως ναό και λίγο πλατύτερο νάρθηκα. Έχει μήκος 11,70μ. ο κυρίως ναός, πλάτος 7,70μ. και ο νάρθηκας 8,50μ. Στην ίδια τοποθεσία πρέπει να βρισκόταν ο οικισμός του αρχαίου λιμανιού Πανόρμου που εγκαταλείφθηκε και ο τόπος δασώθηκε.

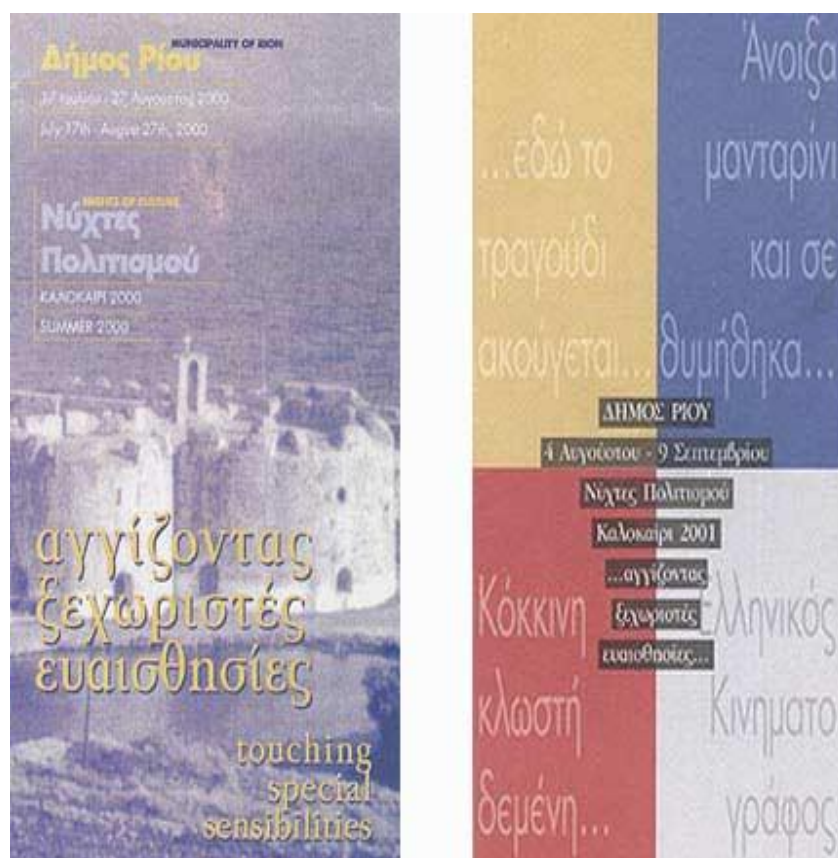
Ο Δήμος Ρίου λοιπόν συνδυάζει σ' έναν σπάνιο συνδυασμό τις ομορφιές του βουνού και της θάλασσας. Οι παραλίες του αποτελούν γνωστό κοσμικό θέρετρα

που προσφέρουν τη δυνατότητα για όλες τις θαλασσινές δραστηριότητες αλλά και για διασκέδαση και ανάπαυση. Η υποδομή τους είναι επαρκής και πολύ καλού επιπέδου καθώς συγκεντρώνουν πλήθος επισκεπτών και τουριστών από την Ελλάδα αλλά και απ' όσους φθάνουν μέσω της γραμμής Ιταλίας - Πάτρας. Η ορεινή περιοχή του επίσης αποτελεί πηγή πνοής και δροσιάς με το άφθονο πράσινο και με τα γάργαρα νερό που αναζωογονούν φύση και ανθρώπους.

Νύχτες Πολιτισμού

Νύχτες Πολιτισμού: Αφιέρωμα στη Μ. Μερκούρη και το Μ. Κατράκη

Νύχτες Πολιτισμού 2000 και 2001

Αποψη από το Πρωτάθλημα Ιστιοσανίδας

Ημιμαραθώνιος

8^{ος} Ημιμαραθώνιος Αγώνας Δρόμου (Πλατεία Γεωργίου-Ρίου)

8^{ος} Ημιμαραθώνιος Αγώνας Δρόμου (Πλατεία Γεωργίου-Ρίου)

Σήμερα το Ρίο χαρακτηρίζεται κυρίως από το ότι αποτελεί συγκοινωνιακό κόμβο μέγιστης σημασίας, καθώς απ' αυτό εξυπηρετείται η πορθμιακή γραμμή Ρίου - Αντιρρίου που συνδέει την Πελοπόννησο με τη Στερεά Ελλάδα και την Ήπειρο. Ανέκαθεν όμως η θέση του Ρίου κρίθηκε σημαντική στον έλεγχο της εισόδου στον Κορινθιακό κόλπο και αυτό το 1499 ο σουλτάνος Βαγιαζήτ Β' μετέτρεψε το στενό σε "Μικρό Δαρδανέλια" (Κιουτσούκ Τσανόκ Καλέ) κτίζοντας το καστέλλι του Μορέως στο Ρίο και το καστέλλι της Ρούμελης στο Αντίρριο. Τα δύο κάστρα είχαν προορισμό να ελέγχουν την κίνηση των πλοίων στο στενό και να εμποδίζουν με το κανόνια τους την κυκλοφορία όσων δεν είχαν άδεια η ανήκαν στους εχθρούς. Το κάστρο του Ρίου (όπως και αυτό του Αντιρρίου) γνώρισε την κατοχή αλλά και τη φθορά από τους κατά καιρούς κατακτητές του: (Γενοβέζοι, Ιωαννίτες Ιππότες, Τούρκοι και Βενετοί). Το 1687 το κατέλαβε ο Φραγκίσκος Μοροζίνι και επί των ημερών του ανακατασκευάστηκε λόγω των σημαντικών ζημιών που είχε υποστεί από τους κανονιοβολισμούς Έπειτα από νέα Τουρκική κατοχή, τελικό, τι 1828, παραδόθηκε στον Γάλλο στρατηγό Μαιζόν και ορίστηκε πρώτος Έλληνας φρούραρχός του ο Νικόλαος Τριτόκης.

Σήμερα στο χώρο του φιλοξενούνται ποικίλες πολιτιστικές εκδηλώσεις - μεταξύ όλων και κάποιες από το Διεθνές Φεστιβάλ Πατρών.

Άφθονα καταστήματα: εστιατόρια, μπαρ, ουζερί κ.α. δίνουν τον τόνο της νυχτερινής ζωής που σε άλλα σημεία είναι ήρεμη και ρομαντική και σε άλλα κοσμική και έντονη. Ανάμεσά τους ξεχωρίζει το καζίνο του Ρίου(στο ξενοδοχείο Porto Rio) που χαρακτηρίζεται από το κοσμοπολίτικο περιβάλλον και την πλήρη

και τέλεια υποδομή για όσους θέλουν να απολαύσουν glamorous νύχτες δοκιμάζοντας η προκαλώντας την τύχη τους.

Ακταίο

Το γραφικό χωριό Ακταίο κατοικήθηκε από κατοίκους της Νωνάκριδος Καλαβρύτων μετά το 1850. Η εγκατάστασή τους έγινε στα κτήματα του γιατρού Βερναρδή, γάλλου φιλέλληνα που άσκησε την ιατρική στην Πάτρα. Το χωριό μετονομάστηκε σε Ακταίο και αποτελεί πόλο έλξης για τους παραθεριστές χάρη στην πανέμορφη και ιδιαίτερα φροντισμένη παραλία του.

Η παραλία του Ακταίου

Σε θαυμάσιο κοσμικό θέρετρο έχει εξελιχθεί και ο Ψαθόπυργος με τους φανατικούς θαυμαστές και επισκέπτες του. Εδώ, το τυπικό ψαροχώρι αποτελεί, μια σπουδαία πηγή προέλευσης τουριστών, χωρίς ωστόσο να έχει χάσει τίποτα από την απλότητα και τη γραφικότητά του.

Στο Άνω και Κάτω Καστρίτσι υπήρχε μεσαιωνικό φρούριο, συμπληρωματικό των κάστρων Ρίου και Αντιρρίου από το οποίο σώζονται και σήμερα λίγα ερείπια. Στο χωριό όμως αξίζει να βρεθείτε και για τη γιορτή του κερασιού, στις αρχές Ιουνίου, όπου γίνονται χοροί και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Ανω και Κάτω Καστρίτσι

Το Ανω και Κάτω Καστρίτσι με υψόμετρο 460μ. και 100μ. αντίστοιχα, πήρε τ' όνομα του από το μεσαιωνικό φρούριο, Κάστρο που υπήρχε εκεί. Ο παρατηρητής μπορεί να δει από ψηλά πως τα απομεινάρια του μεσαιωνικού αυτού Κάστρου στο Ανω Καστρίτσι, το Κάστρο του Ρίου και το Κάστρο του Αντιρρίου βρίσκονται στην ίδια ευθεία κάνοντας έτσι φανερό πως έχουν κτισθεί για να εξασφαλίζουν την κατοχή του στενού του Ρίου - Αντιρρίου. Γνωστό είναι όμως το χωριό και για το υπέροχο κεράσι του. Κάθε χρόνο στις αρχές Ιουνίου γίνεται στο Ανω Καστρίτσι η γιορτή κερασιού με μουσικοχορευτικές εκδηλώσεις και προσφορά κερασιών στους επισκέπτες.

Πανοραμική άποψη του Δ.Δ. Ανω Καστριτίου

Σύγχρονα Μνημεία

Μνημείο Πεσόντων

Εκκλησία

Παραλίες

Η παραλία του Ρίου

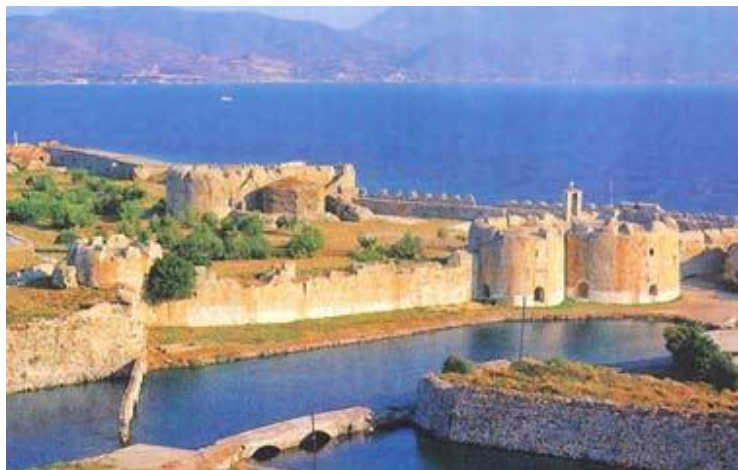

Η παραλία του Ακταίου

Μνημεία-Αρχαιολογικοί Χώροι

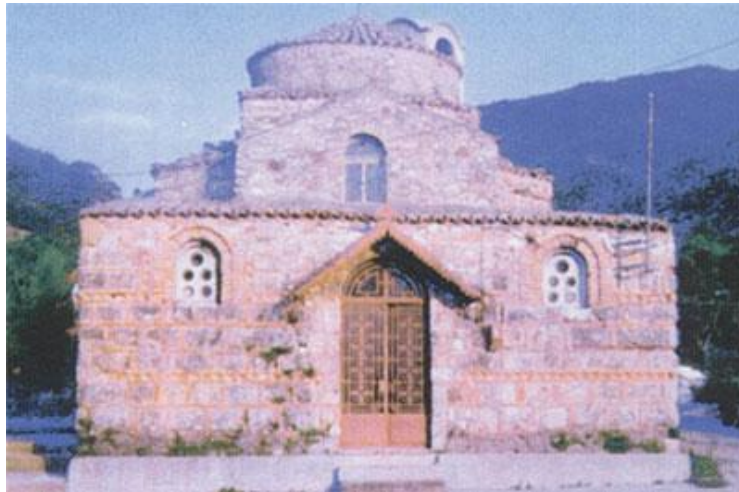
Το Κάστρο του Ρίου

Ιερός ναός Αγ. Νικολάου - ΔΡΕΠΑΝΟ

Ιερά Μονή Αναλύψεως - ΠΙΤΙΤΣΑ

Ιερός ναός Αγ. Νικολάου - ΠΛΑΤΑΝΙ

Η Γέφυρα Ρίου-Αντιρίου

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ..

Το ιστορικό του έργου

Το έργο της γέφυρας Ρίου - Αντιρρίου υπήρξε πριν απ' όλα το όραμα ενός πολιτικού: του Χαρίλαου Τρικούπη, ο οποίος καταγόταν από το γειτονικό Μεσολόγγι και διετέλεσε επανειλημμένα πρωθυπουργός την τελευταία εικοσαετία του 19ου αιώνα. Εμπνευσμένος από ένα σχετικό δημοσίευμα του Εμίλ Μπυρνούφ, ο οποίος είχε διατελέσει Διευθυντής της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής της Αθήνας, αναφέρθηκε στην αναγκαιότητα της γεφύρωσης του Στενού κατά τη διάρκεια μιας αγόρευσής του στη Βουλή, στις αρχές του 1889. Έπρεπε όμως να περάσουν εκατό ολόκληρα χρόνια για να καταστεί τεχνικά εφικτό το έργο και να δρομολογηθεί η κατασκευή του.

Ο διαγωνισμός προκυρήχθηκε το 1991 και οι προσφορές κατατέθηκαν την 1η Δεκεμβρίου του 1993. Έτσι, την 3η Ιανουαρίου 1996 το Ελληνικό Δημόσιο και η εταιρία ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε. υπέγραψαν τη Σύμβαση Παραχώρησης για τη Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Συντήρηση και Εκμετάλλευση της γέφυρας Ρίου - Αντιρρίου.

Η σύμβαση αυτή όμως, όπως συμβαίνει σε περιπτώσεις παραχώρησης, τέθηκε σε

ισχύ στις 24 Δεκεμβρίου 1997, μία εβδομάδα μετά την ολοκλήρωση μετά από πολύμηνες και πολύπλευρες διαπραγματεύσεις του πλαισίου που εξασφάλιζε τη χρηματοδότηση του έργου, ενώ στις 25 Ιουλίου 1997 είχε υπογραφεί η κύρια σύμβαση δανειοδότησης.

Η 24η Δεκεμβρίου 1997 λογίζεται ως εκ τούτου ως η Ημερομηνία Θέσης σε Ισχύ, που είναι και ημερομηνία αναφοράς για την έναρξη του έργου. Στις 19 Ιουλίου 1998 ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Στεφανόπουλου, έθεσε τον θεμέλιο λίθο του έργου.

Η περίοδος κατασκευής

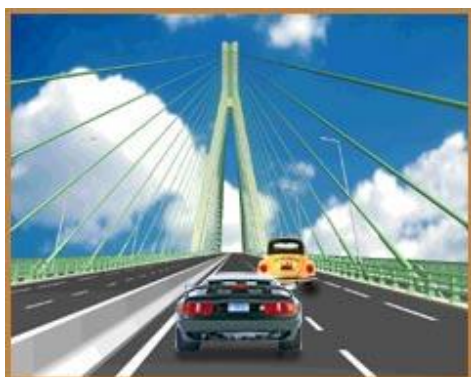
Στην επταετή διάρκεια των εργασιών περιλαμβάνονται:

- η διετής (1998 - 1999) προπαρασκευαστική περίοδος, με βασικές δραστηριότητες την ολοκλήρωση της οριστικής μελέτης της γέφυρας και την κατασκευή των εργοταξιακών εγκαταστάσεων, κυρίως δε της ξηράς δεξαμενής.
- η πενταετής (2000 - 2004) περίοδος κατασκευής της γέφυρας.

Η περίοδος λειτουργίας

Η λειτουργία της γέφυρας από την ανάδοχο (παραχωρησιούχο) εταιρεία ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε. θα ξεκινήσει από τη στιγμή που θα ολοκληρωθεί η κατασκευή τον Δεκέμβριο του 2004, σύμφωνα με το πρόγραμμα.

Το 1995 η κίνηση μεταξύ Ρίου και Αντιρρίου με τις υφιστάμενες πορθμειακές γραμμές, ήταν κατά μέσο όρο 7.000 οχήματα την ημέρα. Προβλέπεται ότι κατά την παράδοση της γέφυρας στην κυκλοφορία η ημερήσια κίνηση θα έχει αυξηθεί σε 10.000 οχήματα. Σύμφωνα δε με μελέτες που έχουν καταρτισθεί, η αύξηση της κίνησης σε σύγκριση με το 1995

θα ενισχυθεί από την ανεξάρτητη ανάπτυξη τοπικής κίνησης ως άμεσο επακόλουθο της λειτουργίας της γέφυρας.

Η Σύμβαση Παραχώρησης προβλέπει ανώτατα όρια των διοδίων, τα οποία έχει δικαίωμα να καθορίσει ο Παραχωρησιούχος. Πέραν τούτου ο Παραχωρησιούχος έχει την απόλυτη ευχέρεια να καταστρώσει δική του πολιτική διοδίων, ευνοώντας τη χρήση της γέφυρας για τοπικές μετακινήσεις με κάρτες εποχικού ή τακτικού χρήστη.

Η μόνιμη σύνδεση του Ρίου με το Αντίρριο με μία γέφυρα θα εξασφαλίσει:

- τη μείωση του χρόνου διέλευσης από 45 λεπτά κατά μέσο όρο σήμερα σε μόλις 5 λεπτά
- τη διέλευση μέσα σε άνετες και υψηλού επιπέδου συνθήκες και

την ελαχιστοποίηση της επιρροής του καιρού στη μετάβαση από τη μία ακτή στην άλλη.

Σήμερα, η διέλευση εξυπηρετείται από ένα στόλο οχηματαγωγών, ο οποίος, όμως, δεν μπορεί πλέον να αντεπεξέλθει στην κίνηση που αυξάνει συνεχώς και στις σύγχρονες απαιτήσεις εξυπηρέτησης.

Η γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου βρίσκεται στο σημείο όπου συναντώνται:

- Ο αυτοκινητόδρομος Πάτρας - Αθήνας - Θεσσαλονίκης - Ευζώνων, που συνδέει τις τρεις κυριότερες πόλεις της χώρας και αποτελεί τμήμα του ευρωπαϊκού δικτύου αυτοκινητοδρόμων.

Ο δυτικός άξονας Καλαμάτας - Πάτρας - Ηγουμενίτσας (Ιόνια Οδός).

Η γέφυρα θα διευκολύνει την επικοινωνία της χώρας με την Ιταλία (και, κατ' επέκταση, με τη Δυτική Ευρώπη) μέσω των λιμανιών της Πάτρας και της Ηγουμενίτσας.

Ο ρόλος της γέφυρας θα είναι σημαντικός για την ανάπτυξη των δεσμών μεταξύ της Πάτρας, που είναι η τρίτη σε μέγεθος πόλη της χώρας, και των κυρίως αγροτικών περιοχών της δυτικής Ελλάδας.

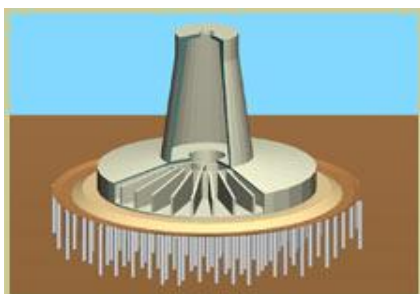
Η Περίοδος Λειτουργίας της γέφυρας από τον Παραχωρησιούχο δεν θα ξεπεράσει τα 42 χρόνια από την Ημερομηνία Θέσης σε Ισχύ της Σύμβασης Παραχώρησης, δηλαδή τις 24 Δεκεμβρίου 2039. Μετά, το έργο θα παραδοθεί στο Ελληνικό Δημόσιο για να αναλάβει αυτό τη λειτουργία του.

Ένας σπάνιος συνδυασμός αντίξοων συνθηκών συνθέτει το φυσικό περιβάλλον της γέφυρας:

- βάθος θάλασσας έως και 65 μέτρα
- πυθμένας μειωμένων αντοχών

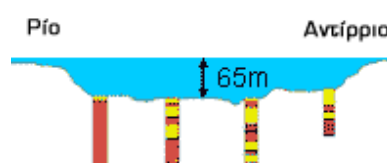
έντονη σεισμική δραστηριότητα και πιθανές τεκτονικές μετακινήσεις

ρεκόρ).

Βασικά χαρακτηριστικά του έργου είναι: η ενίσχυση του πυθμένα της θάλασσας που βρίσκεται σε βάθος 65 μ., η διάμετρος των βάθρων που φθάνει τα 90 μ. (πρόκειται για τα μεγαλύτερα βάθρα που κατασκευάστηκαν ως τώρα για γέφυρα) και το πλήρως ανηρτημένο κατάστρωμα με μήκος 2.252 μέτρων (παγκόσμιο

Η γέφυρα αποτελεί αναμφίβολα ένα από τα ασφαλέστερα σημεία, όπου μπορεί να βρεθεί κανείς σε περίπτωση ισχυρού σεισμού στην περιοχή, καθώς έχει τη δυνατότητα να απορροφήσει μετατόπιση έως και 2 μέτρων μεταξύ οποιωνδήποτε βάθρων της.

Η γέφυρα αποτελεί αναμφίβολα ένα από τα ασφαλέστερα σημεία, όπου μπορεί να βρεθεί κανείς σε περίπτωση ισχυρού σεισμού στην περιοχή, καθώς έχει τη δυνατότητα να απορροφήσει μετατόπιση έως και 2 μέτρων μεταξύ οποιωνδήποτε βάθρων της.

Γεωλογικά στοιχεία

Οι τεκτονικές μετακινήσεις, που αποτελούν τη γενεσιουργό αιτία της έντονης σεισμικής δραστηριότητας στην περιοχή, προκαλούν επίσης

την απομάκρυνση της νότιας ακτής (Ρίο) από τη βόρεια (Αντίρριο) κατά μερικά χιλιοστά κάθε χρόνο.

Πριν από περίπου 500.000 χρόνια ο Κορινθιακός Κόλπος φαίνεται ότι ήταν μάλλον μιά εσωτερική θάλασσα (μεγάλη λίμνη) και η Πελοπόννησος συνδεόταν με τη Στερεά μέσω δύο ισθμών: ανατολικά, μέσω του ισθμού της Κορίνθου, όπου διανοίχτηκε η γνωστή διώρυγα, και δυτικά, μέσω του ισθμού του Ρίου - Αντιρρίου, στη θέση όπου κατασκευάζεται σήμερα η γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου.

ΔΗΜΟΣ ΕΡΙΝΕΟΥ

Δήμαρχος: Κληρονόμος Ελευθέριος

Πληθυσμός: 4000 κάτοικοι

Έδρα του δήμου: Λαμπίρι

Δημ. Διαμερίσματα: Αρραβωνίτσα, Λαμπίρι, Δαμακίни, Ζήρια, Καμάρες, Νέος Ερινεός, Σαλμενίκο

Ο Δήμος Ερινεού βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά του νομού Αχαΐας, μεταξύ των πολεοδομικών συγκροτημάτων της Πάτρας και του Αιγίου. Απέχει 16 χλμ. από το Αίγιο και 28 χλμ. από την Πάτρα. Στη νότια πλευρά του υπάρχουν ορεινές και ημιορεινές ζώνες όπου οι κάτοικοι ασχολούνται με τη γεωργία ενώ στα βόρεια και δυτικά βρίσκονται πεδινές και παραθαλάσσιες περιοχές με αναπτυγμένη τουριστική κίνηση.

Στην περιοχή παράγεται ελαιόλαδο, εκλεκτή σταφίδα (ποικιλία κορινθιακή), κρασί κ.α.

Οι κάτοικοι του δήμου είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένοι όσον αφορά τα πολιτιστικά δρώμενα. Κάθε χρόνο πραγματοποιείται σειρά εκδηλώσεων με τεράστια επιτυχία, όπως τα "Ρυπικά" που γίνονται το πρώτο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου και είναι συνδυασμός πολιτιστικών & αθλητικών εκδηλώσεων με συμμετοχή συγκροτημάτων και καλλιτεχνών από το εσωτερικό και το εξωτερικό, με χορευτικές, θεατρικές, μουσικές και άλλες εκδηλώσεις. Τα "Πανωζηριώτικα", που πραγματοποιούνται το πρώτο δεκάημερο του Αυγούστου, είναι γιορτή κρασιού και στους επισκέπτες δίνεται η ευκαιρία να δοκιμάσουν, άμεσα την τοπική παραγωγή.

Ο δήμος Ερινεού πήρε το όνομά του από τον όρμο ο οποίος χρησίμευε κατά

την αρχαιότητα ως λιμάνι της Ρυπικής Χώρας και έχει σχήμα μισοφέγγαρου.

Η πόλη των Ρυπών ήταν μία από τις δώδεκα πόλεις της 'Αχαϊκής Συμπολιτείας" και αποτελούσε την πρωτεύουσα της ευρύτερης περιοχής που ονομαζόταν Ρυπική.

Οι Ρύπες πιστεύουμε ότι καταλάμβαναν την έκταση δυτικά του ποταμού Φοίνικα και βρίσκονταν σε μικρή απόσταση από το λιμάνι του Ερινεού, όπου το 412 π.χ. έγινε η ναυμαχία Αθηναίων και Πελοποννησίων, με ορμητήριο των μεν πρώτων, τη Ναύπακτο των δε δευτέρων τον όρμο του Ερινεού. Ευρήματα της αρχαίας πόλης των Ρυπών έχουν βρεθεί στις Καμάρες και το Σαλμενίκο.

Ο Πausανίας αναφέρει στα «Αχαϊκά» του τις Ρύπες ως πρωτεύουσα της Ρυπικής Χώρας, που ισοπεδώθηκε το 30 π.Χ.. από τους Ρωμαίους. Η πόλη κατείχε μεγάλη έκταση και διέθετε αγορά, υδραγωγείο και σημαντικά δημόσια κτίρια. Μεταξύ των άλλων υπήρχε και μεγάλος δωρικός ναός του 60^{ου} αι. π.Χ.. Η μεγάλη της ακμή ορίζεται στα χρόνια των Ιώνων. Μετά το καταστροφικό πέρας των Ρωμαίων η περιοχή ερήμωσε μέχρι την εποχή της κυριαρχίας των Φράγκων οπότε σημειώθηκε ανάκαμψη.

Οι Καμάρες πήραν το όνομά τους από τα λείψανα ενός μεγαλοπρεπούς λουτρού με ψηφιδωτά και από τα ογκώδη θολωτά κτίρια τα οποία έφεραν στο φως οι εκσκαφές μαζί με τα θεμέλια πολλών οικημάτων και ταφών όπου βρέθηκαν αρκετά νομίσματα. Στο ίδιο σημείο σώζονται και δύο μαρμάρινες κολόνες.

Η παραθαλάσσια περιοχή των Καμαρών είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη και προσφέρει τη δυνατότητα άνετης διαμονής στους επισκέπτες.

Στις Καμάρες επίσης δραστηριοποιούνται αρκετοί σύλλογοι με σπουδαίες επιδόσεις, όπως ο Χορευτικός Όμιλος Καμαρών που ιδρύθηκε το 1994 και έχει στο ενεργητικό του αρκετές διακρίσεις τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Η πρώην κοινότητα της Ζήριας περιλαμβάνει ημιορεινές περιοχές που αποτελούν πόλο έλξης πολλών τουριστών. Οι καταπράσινες πλαγιές

προσφέρουν στον επισκέπτη την ευκαιρία να απολαύσει υπέροχες διαδρομές σ' ένα τοπίο όπου το μπλε της θάλασσας σμίγει αρμονικά με το πράσινο του βουνού, χαρίζοντας υπέροχη θέα προς τον Κορινθιακό.

Η Ζήρια είναι γνωστή και για τις φιλολογικές και ποιητικές βραδιές που πραγματοποιούνται στη διάρκεια του καλοκαιριού. Στο όμορφο αυτό παραδοσιακό χωριό με τα πέτρινα σπίτια θα ξεκουραστείτε σε ταβέρνες όπου πρέπει να ζητήσετε τις αυθεντικές γεύσεις της περιοχής και το εξαιρετικό τοπικό κρασί.

Στο κοντινό Λαμπίρι θα βρείτε γραφικές παραλίες με πεντακάθαρη θάλασσα, Εδώ επίσης λειτουργεί οργανωμένο κάμπινγκ, δίπλα στα κύματα, όπου θα έχετε τη δυνατότητα να χαρείτε εκτός των άλλων έντονους ρυθμούς διασκέδασης και κοσμικό περιβάλλον σ' έναν ειδυλλιακό και καλοφροντισμένο χώρο. Η εκτεταμένη παραλία του Λαμπιρίου θεωρείται μία από τις πιο όμορφες της περιοχής και προσελκύει πολλούς επισκέπτες για μάνιο τα καλοκαίρια, οι οποίοι μπορούν να επιλέξουν για την έξοδό τους ανάμεσα σε πολλές ταβέρνες, καφενεία, και μπαρ.

Το Σαλμενίκο βρίσκεται στα βόρεια του δήμου, σε ημιορεινή περιοχή, στους πρόποδες του όρους Παναχαϊκού και ανάμεσα σε τρεις ποταμούς. Μεταξύ των αξιοθέατων του δήμου Ερινεού σημαντική θέση καταλαμβάνει το Κάστρο του Σαλμενίκου ή της Ωριάς.

Είναι ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της ιστορίας αφού πρόκειται για το τελευταίο κάστρο που έπεσε στα χέρια των μουσουλμάνων κατακτητών, το 1460 μ.Χ. Υπερασπιστής του Κάστρου ήταν ο Γραϊτζος Παλαιολόγος και πολιορκητής ο ίδιος ο σουλτάνος Μωάμεθ. Το κάστρο και η φρουρά άντεξαν στην πολιορκία αυτή έναν χρόνο.

Χτίστηκε γύρω στα 1300 από κάποιον Φράγκο φεουδάρχη και ονομάζεται και Κάστρο της Ωριάς εξαιτίας της παράδοσης που λέει πως στο βάθος της ρεματιάς βρίσκεται θαμμένη η βασιλοπούλα που φονεύθηκε από προδότη με σκοπό την κατάκτησή του. Το Κάστρο κατά τα χρόνια της κυριαρχίας των πειρατών αλλά και των μουσουλμανικών επιδρομών αποτέλεσε το καταφύγιο των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

Σημαντικό είναι επίσης να αναφέρουμε και τη Μονή της Αγίας Ελεούσας που χρονολογείται στο 1510. Είναι κτισμένη σε έναν λόφο, σε πανέμορφη θέση, κοντά στα σύνορα με το δήμο Ρίου και σ' αυτή ζουν δώδεκα μοναχές που ασχολούνται με την αγιογραφία. Από τη Μονή, που γιορτάζει της Αναλήψεως, η θέα προς το Παναχαϊκό είναι μαγευτική.

Ο Νέος Ερινεός είναι ένα χωριό χτισμένο αμφιθεατρικά, πράγμα που του χαρίζει μια καταπληκτική εποπτεία προς τη θάλασσα. Η κύρια δραστηριότητα των κατοίκων του είναι η καλλιέργεια της σταφίδας όπως και αυτών της Αρραβωνίτσας που είναι χτισμένη σε οροπέδιο με μοναδική άποψη βόρεια προς τη θάλασσα και νότιο-δυτικά προς το Παναχαϊκό.

Το Δαμακίни είναι μια καθαρά ορεινή περιοχή, με υπέροχο δάσος το οποίο προσφέρεται για περιπάτους και για τους λάτρεις της Ορειβασίας.

Αξίζει λοιπόν να επισκεφθείτε τον όμορφο δήμο Ερινεού όχι μόνο για τις θερινές αποδράσεις σας στις γραφικές και ήσυχες παραλίες του, αλλά και για τις χειμερινές.

Η ψηλότερη κορυφή του όρους Παναχαϊκού ανήκει στον δήμο Ερινεού και ιδιαίτερα γνωστό είναι το καταφύγιο στο Πρασσούδι απ' όπου αποκαλύπτεται στον επισκέπτη μια πανοραμική θέα απέραντου φυσικού κάλλους και προς το οποίο υπάρχει μονοπάτι για τους ορειβάτες.

Μία ανάβαση γίνεται από το Άνω Σαλμενίκο και τον Βουνόπυργο, ενώ άλλη από την πίσω πλευρά του Παναχαϊκού, από τα Βεταϊκα και την κοινότητα Λεοντείου. Ακολουθούμε τον δρόμο προς τον Μοίρα και στο μισό περίπου περνάμε από μία πηγή του ποταμού Σελινούντα που ξεπετάγεται με ορμή μέσα από το βράχο και σχηματίζει όμορφους μικρούς καταρράχτες.

ΔΗΜΟΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Έδρα του δήμου: Ροδοδάφνη

Δήμαρχος: Δημήτρης Καλογερόπουλος

Πληθυσμός: 7.500 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Άγιος Κωνσταντίνος, Άλσος, Βερίνο, Γκρέκα, Γρηγόρης, Δημητρόπουλο, Δουκαναΐικα, Κρήνη, Λάκκα, Λόγγος, Μάγειρας, Μυρόδρυση, Νεραντζιές, Ροδοδάφνη, Σελιανίτικα, Τούμπα

Ο Δήμος Συμπολιτείας βρίσκεται στα δυτικά του Αιγίου και αποτελεί πραγματικά έναν μικρό παράδεισο: εδώ το γαλάζιο της θάλασσας και το πράσινο του βουνού σμίγουν μαζί για να σας χαρίσουν την ευκαιρία να απολαύσετε τις μοναδικές και φημισμένες παραλίες με τα πεντακάθαρα νερά και για να κάνετε μαγικές περιπλανήσεις στην ορεινή περιοχή.

Σε απόσταση 4 χλμ. από το Αίγιο βρίσκεται η Ροδοδάφνη και ο παραθαλάσσιος οικισμός της Άκολης που καταλήγει σ' έναν πανέμορφο κόλπο. Στην Άκολη υπάρχουν αρκετά ενοικιαζόμενα δωμάτια, εστιατόρια και καφεενία δίπλα στη θάλασσα, ενώ η περιοχή κινείται στους ρυθμούς της έντονης νυχτερινής ζωής. Η παραλία της είναι από τις ωραιότερες στην περιοχή και αποτελεί θαυμάσιο μέρος για να απολαύσετε ένα μπάνιο στα καταγάλανα νερά της. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα παρουσιάζει ραγδαία τουριστική ανάπτυξη και διαρκώς ανανεώνει και βελτιώνει τις υποδομές της.

Ειδικά για τους λάτρεις του Μηχανοκίνητου Αεραθλητισμού η Άκολη αποτελεί πραγματικό παράδεισο καθώς διαθέτει ένα παραθαλάσσιο φυσικό πεδίο πτήσεων με ιστορία 10 ετούς δραστηριότητας,

Τα Σελιανίτικα βρίσκονται σε απόσταση 8 χλμ. από το Αίγιο. Η τουριστική ανάπτυξη τους άρχισε από τη δεκαετία του '60 ,κυρίως λόγω των θερμών λουτρών τους. Στα Σελιανίτικα υπάρχουν ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια καθώς και θερινοί κινηματογράφοι για τους φίλους της 7^{ης} τέχνης. Χιλιάδες τουρίστες έρχονται για να απολαύσουν όχι μόνο τον ήλιο και τη θάλασσα, αλλά και την έντονη ζωή της νύχτας. Η παραλία είναι πάντα φροντισμένη από τους τοπικούς φορείς και έχει εξελιχθεί στην πιο κοσμική της περιοχής.

Στα Σελιανίτικα, πολιτιστικές δραστηριότητες παρουσιάζει και το "Έλληνικόν Ειδύλλιον", ένα παραθεριστικό πολιτιστικά συγκρότημα το οποίο οργανώνει κονσέρτα κλασσικής μουσικής, μουσικές παραστάσεις, θεατρικές παραστάσεις κ.α.

Αμέσως μετά τα Σελιανίτικα, σε απόσταση 10 χλμ. από το Αίγιο, βρίσκεται ο Λόγγος όπου θα χαρείτε μία από τις ωραιότερες παραλίες της περιοχής: ήσυχη (αφού ο δρόμος περνά μακριά από την ακτή) και με πολύ καθαρή θάλασσα, Ο Λόγγος έχει εξελιχθεί σε τουριστικό θέρετρο που προσελκύει πλήθος ξένων τουριστών και αποτελεί ιδανικό τόπο για διακοπές. Διαθέτει ξενοδοχεία, πολλά ενοικιαζόμενα δωμάτια, ωραίες παραδοσιακές ταβέρνες με πάντα φρέσκο ψάρι, και μπαρ στα οποία η νυχτερινή ζωή χαρακτηρίζεται από το μοναδικό ελληνικό κέφι και η διασκέδαση κρατά ως το ξημέρωμα.

Στο χωριό γίνεται μεγάλο πανηγύρι στις 26 Οκτωβρίου, η μέρα που εορτάζει ο πολιούχος του Λόγγου ο Άγιος Δημήτριος.

Σ' όλες τις παραλίες του δήμου Συμπολιτείας (Σελιανίτικα, Λόγγο, Άκολη) μπορείτε να απολαύσετε τον ήλιο, το κολύμπι, αλλά και το ψάρεμα, την κατάδυση και τα θαλάσσια σπορ.

Τα καλοκαίρια ο δήμος Συμπολιτείας οργανώνει πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις παρέχοντας την ευκαιρία για ψυχαγωγία σ' όλους τους πολίτες και τους επισκέπτες του.

Αφού χαρείτε τις παραλίες μας μην παραλείψετε να οργανώσετε μια εκδρομή και προς την όμορφη ενδοχώρα όπου θα συναντήσετε γραφικά χωριά όπως η Λάκκα, το Γρηγόρη και το Βερίνο. Στα παραδοσιακά καφενεία μπορείτε να πιείτε τον καφέ σας και να συνομιλήσετε με τους φιλόξενους κατοίκους της περιοχής. Σ' όλη τη διαδρομή θα χαρείτε καταπράσινες πλαγιές με μεγάλες εκτάσεις σταφίδας, ωραία δάση και τη φύση σ' όλο της το μεγαλείο.

Ο δήμος Συμπολιτείας είναι ένας ευλογημένος τόπος που παράγει προϊόντα που είναι συνυφασμένα με την υγεία μας, όπως λάδι, πορτοκάλια, λεμόνια και σταφίδα.

Τα δάση της περιοχής αποτελούνται κατά κύριο λόγο από χαλέπιο πεύκη, κεφαλληνιακή ελάτη, μαύρη πεύκη κλπ. Ημίδεντρα και θάμνοι (πρίνος, σπάρτο, πικροδάφνη και κουμαριά) συνοδεύουν συμπληρωματικά τη βλάστηση. Εντυπωσιακός είναι και ο αριθμός και η ποικιλία των αγριολούλουδων καθώς έχουν καταγραφεί στην περιοχή πάνω από 100 διαφορετικά είδη εξαιρετικής σημασίας.

Σε πολλά σημεία θα δείτε τα δέντρα φυτρωμένα πάνω σε σκληρούς βράχους να κρατούν όρθιο το βουνό και τα δάση να παλεύουν με ορμητικούς χειμαρροπόταμους. Σίγουρα λοιπόν εδώ θα καταλάβετε γιατί ο δάσος παίζει σημαντικό ρόλο στο να κρατηθεί η γη και να μην υποχωρήσει το έδαφος και πόσο πολύτιμο είναι για την ισορροπία της φύσης.

Λίγο πιο έξω από το χωριό Βερίνο μπορείτε να επισκεφθείτε το πανέμορφο γυναικείο Μοναστήρι του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου σε υψόμετρο 870 μ. με πανοραμική θέα προς τον κάμπο και τον Κορινθιακό κόλπο. Η Μονή ιδρύθηκε στα τέλη του 16ου αιώνα και ζουν σήμερα σ' αυτή περίπου 22 Αδερφές (Μοναχές και Δόκιμες) με μεγάλη πνευματική μόρφωση που προσφέρουν ζεστή φιλοξενία στους επισκέπτες. Το έργο που επιτελείται στο μοναστήρι είναι πολύ αξιόλογο και αφορά τόσο στον εκσυγχρονισμό της κτιριακής υποδομής του όσο και στην παροχή υπηρεσιών προς τους πιστούς χάρη στην επιστημονική μόρφωση των μοναζουσών (ιατροί, δασκάλες, μηχανικοί κ.α.).

ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΟΥ

Δήμαρχος: Πέρπης Γεώργιος

Πληθυσμός: 30.000 κάτοικοι

Δημ Διαμερίσματα: Αίγιο, Βαλμιίτικα, Δάφνες, Διγελιώτικα, Κουλούρα, Κούμαρη, Κουνινά, Μαυρίκι, Μελίσσια, Παρασκευή, Φτέρη, Σελινούντας, Τέμενη, Χαντζή

Το Αίγιο είναι μία πανέμορφη πόλη, κτισμένη αμφιθεατρικά, και αποτελεί τη δεύτερη σε μέγεθος πόλη της Αχαΐας και την πρωτεύουσα της επαρχίας Αιγιαλείας. Έλκει την ιστορία του στα βάθη των αιώνων και διατηρεί σήμερα την ίδια γεωγραφική θέση όπως και στην αρχαιότητα. Βρίσκεται κτισμένο στη βορειοδυτική ακτή της Πελοποννήσου, στους δύο λόφους μιας εύφορης στενής πεδιάδας. Σχετικά με την ονοματοθεσία του υπάρχουν πολλές εκδοχές. Άλλοι ιστορικοί θεωρούν πως πήρε το όνομα του αρχαίου οικιστή του που μπορεί να ονομαζόταν Αιγαίωνας ή Αιγέας, και κάποιοι άλλοι πως σχετίζεται α) με τον αιγιαλό ή β) με την Αιγιάλεια, όπως ονομαζόταν η ευρύτερη περιοχή του.

Πρώτοι κάτοικοι του Αιγίου υπήρξαν οι Ινδοευρωπαίοι Πελασγοί (2100 - 1400 π.Χ.). Περίπου το 1500 π.Χ. εγκαταστάθηκαν ειρηνικά στην περιοχή οι Ίωνες και ασχολήθηκαν δραστήρια με τη ναυτιλία και το εμπόριο. Η Ιωνική πόλη του Αιγίου ήταν κτισμένη σε 2 επίπεδα τα οποία επικοινωνούσαν με φυσική σήραγγα. Αποτελούσε μία από τις 12 Ιωνικές πόλεις που έκτισαν οι Ίωνες στη βόρεια ακτή της Πελοποννήσου (Ιωνική δωδεκάπολις) και από το 373 π.Χ. (που λόγω του ισχυρού σεισμού καταποντίστηκε η πρωτεύουσα Ελίκη), αναβαθμίστηκε ο ρόλος του και έγινε πρωτεύουσα πολιτεία. Ο Όμηρος αναφέρει ότι στο Αίγιο ο Αγαμέμνονας συγκέντρωσε όλους τους βασιλείς, προκειμένου ν' αποφασιστεί η πραγματοποίηση της Τρωικής εκστρατείας (1200 π.Χ.). Η σύσκεψη φαίνεται πως έγινε στο ναό του Διός που υπήρχε στην παραλία, ο οποίος λόγω της 'Ομήγυρης' έλαβε την προσωνομία Ομαγύριος Ζευς.

Η πόλη έλαβε ενεργό μέρος σ' αυτό τον πόλεμο συνδράμοντας τον Αγαμέμνονα με τις ναυτικές της δυνάμεις. Ο κήρυκας του Αγαμέμνονα, ο Ταλθύβιος, αναφέρεται πως ήταν Αιγιώτης και αυτό το βεβαιώνει ο Πausanias λέγοντας ότι κοντά στην αγορά της πόλης είδε τον τάφο του.

Γύρω στο 1100 π.Χ., η κάθοδος των Δωριέων αναγκάζει τους Αχαιούς των Μυκηνών, της Λακωνίας και της Μεσσηνίας, με αρχηγό τον Τισαμενό, να μετακινηθούν βόρεια. Αρχικά Ίωνες και Αχαιοί φιλοξενούμενοι συνυπάρχουν ειρηνικά, έπειτα όμως συγκρούονται και επικρατούν οι Αχαιοί, οπότε οι Ίωνες καταφεύγουν στην Αττική απ' όπου πρωτοξεκίνησαν.

Το Αίγιο τώρα αποτελεί μια από τις 12 αχαϊκές πόλεις, αλλά επισκιάζεται ακόμα από την Ελίκη και τις Ρύπες. Το 800 π.Χ. περίπου, η δωδεκάπολις

καταργείται και δημιουργείται μια δημοκρατική ομοσπονδία, το "Κοινόν των Αχαιών" ή Α' Αχαϊκή Συμπολιτεία, στην οποία μετέχει και αυτό. Τον 6^ο αιώνα π.Χ. η πόλη του Αιγίου μετασχηματίζεται με τη συνένωση επτά ή οκτώ αγροτικών κοινοτήτων (δήμων), οπότε και ισχυροποιείται. Η ανάπτυξή της επιταχύνεται με την προσάρτηση και της περιοχής των Ρυτών. Από το 373 π.Χ. και ως το 303 π.Χ. αποτελεί την πρωτεύουσα της Συμπολιτείας οπότε αυτή καταλύθηκε από τους Μακεδόνες. Το 281 π.Χ. σε μια προσπάθεια για απεξάρτηση από τους Μακεδόνες και ισχυροποίηση των γειτονικών πόλεων με ενωτικούς πλέον δεσμούς, ιδρύεται η Β' Αχαϊκή Συμπολιτεία με έδρα το Αίγιο, η οποία θα καταλυθεί από τους Ρωμαίους το 146 π.Χ.. Υπό την Ρωμαϊκή κατοχή πλέον η πόλη διατηρεί κάποια προνόμια και συνεχίζει να ακμάζει στην περιοχή ως τη στιγμή που θα γνωρίσουν μεγάλη οικονομική και εμπορική ανάπτυξη οι πόλεις των Πατρών και της Κορίνθου. Ο σεισμός του 23 μ.Χ. θα ερημώσει και θα ρίξει σε οριστικό μαρασμό την έως τότε ακμάζουσα πολιτεία.

Μαρτυρίες αδιάμφευστες της ιστορικής πορείας του Αιγίου αποτελούν τα ευρήματα των αρχαιολόγων κάποια εκ των οποία φυλάσσονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών και κάποια στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Αιγίου.

Έχουν εντοπιστεί ταφικοί πίθοι γεωμετρικών χρόνων, όστρακα της νεολιθικής και χάλκινης εποχής καθώς και κατάλοιπα των μυκηναϊκών και των κλασικών χρόνων. Από ανασκαφές γνωρίζουμε επίσης την ακριβή θέση των νεκροταφείων της πόλεως σε όλες τις εποχές. Ανάμεσα

στα άλλα ευρήματα ξεχωρίζει ο επονομαζόμενος 'Αιγίοχος', ένας ακέφαλος νεανικός κορμός, υπερφυσικού μεγέθους, από την πρώιμη ρωμαϊκή εποχή.

Σημαντικές σε ποιότητα και ποσότητα είναι οι πληροφορίες που μας παρέχει για το Αίγιο ο Πausανίας στα 'Αχαϊκά' του. Εκεί κατονομάζει όλα τα ιερά της πόλεως και μεταξύ των άλλων ξεχωρίζει αυτά του Ομαγυρίου Διός, της Πανάρχαιας Δήμητρας, της Αφροδίτης, του Απόλλωνα, της Άρτεμης και των 4 Αργείων θεών.

Στο βόρειο τμήμα της πόλεως υπήρχε θέατρο και ιερό του Διονύσου. Ο Πausανίας αναφέρει επίσης ότι στον αιγιαλό όπου οι Αιγείς είχαν τα παραπάνω ιερά, υπήρχε και

πηγή άφθονου νερού που ήταν ευχάριστο να το βλέπει κανείς και να το πίνει. Η πηγή αυτή ταυτίζεται με τις 12 βρύσες που εξακολουθούν να ρέουν ακόμα, όχι άφθονο αλλά πάντως αρκετό νερό.

Τη ρωμαϊοκρατία θα διαδεχτεί η Βυζαντινή αυτοκρατορία και ο Θεοδόσιος ο Β' θα παραχωρήσει στην πόλη φορολογικές απαλλαγές, λόγω των φυσικών καταστροφών που κατά καιρούς υπέστη.

Τον 9^ο αιώνα μ.Χ. οι Σλάβοι θα κυριαρχήσουν στην περιοχή και θα μετονομάσουν το Αίγιο σε Βοστίτσα. Από το 1204 που η Κωνσταντινούπολη

έπεσε στα χέρια των Φράγκων, το Αίγιο γνωρίζει τη φραγκική κυριαρχία υπό τον Γοδεφρείδο Βιλλεαρδουίνο, ως το 1430, οπότε και ελευθερώθηκε από τα στρατεύματα του Κ. Παλαιολόγου.

Το λιμάνι του αναφέρεται από το 1340 μ.Χ. ως ένα από τα πιο σημαντικά σημεία εξαγωγής σταφίδας και εσπεριδοειδών. Όμως από το 1446 και ως το 1687 είναι η σειρά των Τούρκων να ασκήσουν τη δική τους καταπιεστική κατοχή. Από τον 17^ο αιώνα άρχισαν στο Αίγιο προσπάθειες για την πνευματική αφύπνιση των πολιτών.

Δάσκαλοι φωτισμένοι, όπως ο Δενδρινός και ο Βενέδικτος Γσιμπουράκης δίδαξαν στα σχολεία του Αιγίου τα "γράμματα της Ελευθερίας", ενώ παράλληλα ντόπιοι "κλέφτες" προκαλούσαν δολιοφθορές στις τουρκικές αρχές. Από το 1687 ως το 1715 το Αίγιο περνά στα χέρια των Ενετών και από το 1715 ως το 1821 και πάλι στους τούρκους. Στην περίοδο αυτή της β' τουρκοκρατίας η πόλη γίνεται θέατρο πολλών επαναστατικών διεργασιών.

Κατά τη διάρκεια των Ορλωφικών, οι πρόκριτοι της πόλης υψώνουν σημαία ελευθερίας, η κίνηση όμως θα καταπνιγεί στο αίμα. Σπουδαία ονόματα της περιοχής μυήθηκαν στη-ν Φιλική Εταιρεία για να εξυπηρετήσουν τους σκοπούς του Γένους. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν οι Ανδρέας Λόντος, Αγγελής Μελετόπουλος κ.α.

Αποκορύφωμα των προεπαναστατικών κινήσεων αποτελεί η «Μυστική Συνέλευση» της Βοστίτσας στα τέλη Ιανουαρίου του 1821. Επρόκειτο για σύσκεψη των προκρίτων της Αχαΐας με τον αρχιμανδρίτη Γρηγόριο Δικαίο ή Παπαφλέσσα, που εκπροσωπούσε τη Φιλική Εταιρεία η οποία έκρινε τη στιγμή ευνοϊκή για την έναρξη της επανάστασης;. Αποφασίστηκε ο Αγώνας να ξεκινήσει στις 25 Μαρτίου όπως και πραγματικά συνέβη. Το Αίγιο είχε το προνόμιο πρώτο να απελευθερωθεί από τον τουρκικό ζυγό στις 26 Μαρτίου 1821.

Μετά την απελευθέρωση, στις προσπάθειες για την οργάνωση του κράτους, σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσουν οι Ανδρέας Λόντος ως υπουργός Δικαιοσύνης, Στρατιωτικών και ως αντιπρόεδρος της Εθνικής Συνέλευσης και ο Ιωάννης Μεσσηνέζης του οποίου την υπογραφή φέρει το σύνταγμα του 1864. Με τη λήξη του απελευθερωτικού αγώνα αρχίζει η προσπάθεια για την οικονομική ανάπτυξη. Από τη δεκαετία του 1870 η σταφιδοκαλλιέργεια και το σταφιδεμπόριο αποτελούν πλουτοπαραγωγική πηγή για το Αίγιο. Η ποιότητα της τοπικής ποικιλίας σταφίδας είναι εκλεκτή και γίνεται διεθνώς γνωστή με το όνομα "Βοστίτσα". Μεγάλοι σταφιδοεμπορικοί οίκοι αναπτύσσουν δραστηριότητες και το λιμάνι της πόλης γνωρίζει μεγάλη ακμή. Είναι η χρυσή εποχή του Αιγίου όπως αποδεικνύει και η αρχιτεκτονική αυτής της περιόδου. Σήμερα ο Δήμος Αιγίου έχει περίπου 30.000 κάτοικους και διακρίνεται για την ομορφιά, τη γραφικότητα και την αρμονική σύνθεση του παλαιού με το νέο.

ΑΕΙΟΘΕΑΤΑ

Ο πλάτανος του Πανσανία: θεωρείται ότι ο πλάτανος που υπάρχει και σήμερα στο λιμάνι, είναι αυτός δίπλα

από τον οποίο αναφέρει, ο αρχαίος περιηγητής Πausανίας ότι κυλούσαν πηγές με άφθονο νερό. Σήμερα, το πλατάνι αυτό εξακολουθεί να είναι γερό και δροσερό, φιλόξενο για όποιον επιθυμεί ν' αναπαυθεί στον ίσκιο του.

Η πλατεία των Ψηλών Αλωνίων: Είναι μια πανέμορφη πλατεία με πολύ πράσινο αλλά κυρίως με υπέροχη θέα σ' όλον τον Κορινθιακό και τη Στερεά Ελλάδα. Βρίσκεται στο ανώτερο επίπεδο της πόλης και αποτελεί το μπαλκόνι της προς τη θάλασσα. Στο χώρο της πλατείας ξεχωρίζει ο ενετικός πύργος που σήμερα στεγάζει το κυλικείο του Δήμου.

Η Δημοτική Αγορά -Αρχαιολογικό Μουσείο: Πρόκειται για αρχιτεκτονικό μνημείο του 1890, έργο του περίφημου Βαυαρού αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλλερ, και μπορούμε να πούμε ότι αποτελεί το διαμάντι του Αγίου. Σήμερα στην αναπαλαιωμένη νεοκλασική αγορά στεγάζεται το Αρχαιολογικό Μουσείο, στο οποίο η έκθεση των ευρημάτων έχει αναπτυχθεί στις αίθουσες της ανατολικής πλευράς και ακολουθεί χρονολογική σειρά ώστε να υποδεικνύονται τα ιστορικά γεγονότα και οι διαφοροποιήσεις στην τέχνη κάθε εποχής. Έτσι εκτίθενται διαδοχικά αντικείμενα της νεολιθικής, της ελλαδικής, της μυκηναϊκής, της γεωμετρικής, της αρχαϊκής, της κλασικής, της ελληνιστικής και της ρωμαϊκής περιόδου.

Αποκλειστικά μία αίθουσα έχει διατεθεί στην έκθεση του αγάλματος του Διός Αιγίοχου, έργο του 10ου αι. μ.Χ. Ανοικτό (εκτός Δευτέρας) κατά τις ώρες 8.30 π.μ. έως 3 μ.μ. Στο μουσείο υπάρχει αίθουσα χωρητικότητας 300 ατόμων που ανήκει στο δήμο. Εκεί πραγματοποιούνται πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκθέσεις, σεμινάρια κ.α.

Η παλαιά δημοτική αγορά, λειτουργούσε γύρω από ένα ορθογώνιο αίθριο εσωτερικά ενώ και εξωτερικά υπήρχαν αρκετά καταστήματα.

Όλη η εμπορική και αγοραστική κίνηση της πόλης συγκεντρωνόταν γύρω απ' αυτή: ιχθυοπωλεία, κρεοπωλεία, φαναράδικα, πεταλωτήριο, οινοπωλείο και από τα γνωστότερα μαγαζιά, το καραμελάδικο του Παρίση, το κουρείο του Γαστουνιωτή και το καφενείο του Καστρίτη.

Ο Μητροπολιτικός Ναός της Παναγίας Φανερωμένης: κτισμένος σε σχέδιο του Ερνέστου Τσίλλερ βρίσκεται στη θέση παλαιότερου ναού που καταστράφηκε από σεισμό το 1861. Το ναό κοσμούν εξαίρετες αγιογραφίες του Κ. Φανέλλη.

Ο **ναός των Εισοδίων της Θεοτόκου:** κτίστηκε πριν το 1700 μ.Χ. στο χώρο του αρχαίου Ηραίου απ' το οποίο χρησιμοποιήθηκαν πολλά δομικά υλικά. Την εποχή της Βενετοκρατίας αποτελούσε το μητροπολιτικό ναό και ονομαζόταν η Παναγία των Ξένων.

Το προσκύνημα της Παναγίας Τρυπητής(Ζωοδόχου Πηγής): Πάνω από τον παραλιακό δρόμο του Αγίου και μέσα σε βραχώδες σπηλαίο βρίσκεται

κτισμένος ο ναός της Παναγίας Τρυπητής, πολιούχου του Αιγίου. Η παράδοση αναφέρει πως σε μία τρύπα του βράχου κάποιος ναυαγός ψάχνοντας απεγνωσμένα για στεριά, διέκρινε ένα φως και όταν πλησίασε βρήκε μία εικόνα της Παναγίας που θεωρείται ότι τη φιλοτέχνησε ο Ευαγγελιστής Λουκάς. Εκεί κτίστηκε ναός που προσελκύει πλήθη προσκυνητών καθώς η εικόνα της Παναγίας είναι ιδιαίτερα θαυματουργή. Μια θαυμάσια διπλή μαρμάρινη σκάλα οδηγεί ψηλά στο προσκύνημα ενώ περίτεχνοι κήποι κάνουν τη θέα προς τον Κορινθιακό σαγηνευτική. Η πανήγυρης της Ζωοδόχου Πηγής γίνεται την Παρασκευή του Πάσχα με λιτάνευση της Ιεράς Εικόνας και με κάθε επισημότητα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Δημοτικό Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο: Στεγάζεται στο αρχοντικό του Αναστασίου Λόντου και διασώζει και προβάλλει την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής. Ιδρύθηκε το 1992 και εγκαινιάστηκε το 1998. Περιλαμβάνει τους εξής άξονες: Τουρκοκρατία - Επανάσταση 1821, περίοδος 1830-1911, Α' και Β' Παγκόσμιοι πολέμοι, στοιχεία από την αστική φυσιογνωμία του Αιγίου καθώς και πλούσια λαογραφικά στοιχεία.

Τοπικό Ιστορικό Αρχείο Δήμου Αιγίου: Στεγάζεται σε νεοκλασικό κτίριο επί της οδού Στράτωνος 14 και Π. Μελά. Σ' αυτό φυλάσσονται περίπου 280 αρχεία εκ των οποίων τα 28 προέρχονται από ιδιωτικές συλλογές. Το σημαντικότερο όλων είναι το αρχείο του Ανδρέα Λόντου (περίοδος 1827 - 1844). Περιλαμβάνει επίσης βιβλία, φωτογραφίες, λαογραφικό υλικό κ.α.

Ελίχεια: Πρόκειται για μία σειρά ποικίλων πολιτιστικών εκδηλώσεων υπό την αιγίδα του Δήμου Αιγίου που πραγματοποιούνται στις αρχές του καλοκαιριού. Παλαιότερα περιλαμβάνονταν και παρέλαση άνθινων αρμάτων. Σήμερα, οι πολιτιστικοί φορείς της πόλης μετέχουν με ποικίλες δραστηριότητες.

Χορευτικός Όμιλος: Ιδρύθηκε το 1978 στο Αίγιο και είναι από τα μεγαλύτερα σε αριθμό χορευτών Πολιτιστικά Σωματεία της Ελλάδος που ασχολούνται με τη διδασκαλία, παρουσίαση και διάδοση των Ελληνικών παραδοσιακών χορών.

Μουσικό Εργαστήριο: Πρόκειται για ορχήστρα που ασχολείται με την εκμάθηση παραδοσιακών μουσικών οργάνων και την πραγματοποίηση συναυλιών Ελληνικής παραδοσιακής μουσικής.

Χορωδία Αιγίου - Σύλλογος Φίλων Βυζαντινής Μουσικής – Πολυτεχνείο

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΙΓΙΟΥ

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΙΓΙΟΥ : Συσταθηκε το έτος 1892 με πρωτοβουλία των κ .Παναγιωτόπουλου Σπύρου , Παναγιωτόπουλου Πανάγου , σε συνεργασία με φιλόμουςους Αιγιώτες μεταξύ των οποίων και οι Γεώργιος Μεσηνέζης , Λ.Σ.Πετρόπουλος , Μιχάλης Γεωργίου , Κ.Ασημακόπουλος κ.α.οι οποίοι ίδρυσαν το μουσικό σύλλογο Φιλαρμονική Εταιρία Αιγίου η <<ΕΥΤΕΡΠΗ>> , εφτιαξαν καταστατικό αποτελούμενο απο 65 άρθρα και διενήργησαν εκλογές .Το πρώτο συμβούλιο αποτελούσαν .Πρόεδρος ο Παναγιωτόπουλος Σπύρος, μέλη ο Γεώργιος Μεσηνέζης Μιχαήλ Γεωργίου Λ.Σ.Πετρόπουλος και Κ.Ασημακόπουλος .Οπρώτος αρχιμουσικός στη Φιλαρμονική ήταν ο Ιταλός Odesco Mattioci.Η πρώτη εμφάνιση της Φιλαρμονικής έγινε το έτος 1894 στα Ψηλά Αλώνια αποτελούμενη απο 40 παιδιά .Σήμερα αρχιμουσικός είναι ο κ. Χαραλαμπίδης Λεωνίδας .
Δράση : Με το ρεπερτόριο που διαθέτει η Φιλαρμονική λαμβάνει μέρος σε συναυλίες , Εθνικές και Θρησκευτικές εορτές .Εχει λάβει μέρος σε εκδηλώσεις του εξωτερικού Κύπρο, Σερβία .

Ο Δήμος Αιγίου περιλαμβάνει εκτός από την πόλη του Αιγίου και άλλα δημοτικά διαμερίσματα. Από το Αίγιο ξεκινά ένας δρόμος ανατολικά που περνά από το λιμανάκι και το εκκλησάκι του Αγ. Νικολάου και μετά από 1,5 χλμ, παραθαλάσσιας διαδρομής, καταλήγει στην παραλία της Αλυκής και στον υδροβιότοπό της, μια λιμνοθάλασσα που περιλαμβάνει έκταση 180 στρεμμάτων. Παλιότερα στο χώρο αυτό λειτουργούσε αλυκή. Η χλωρίδα και η πανίδα του βιότοπου είναι πλούσια και ενδιαφέρουσα, Η νότια και η ανατολική πλευρά της λιμνοθάλασσας καλύπτεται από καλαμιώνες, ενώ στη γύρω περιοχή απλώνονται αρμυρίκια και βατομουριές.

Στη μικρή αυτή λιμνοθάλασσα φωλιάζει ένας πληθυσμός άγριων πουλιών και παράλληλα συναντώνται αμφίβια (δενδροβάτραχος), ερπετά (υδρόφιδο, πελοποννησιακή γουστέρα), πτηνά (γλάροι, κύκνοι, νερόκοτες, πορφυροτσικνίας, καλαμόκιρκος) κλπ. Πρόκειται για προστατευόμενη περιοχή με Υπουργική απόφαση και σαν τέτοια έχει μεγάλη αξία επειδή προσφέρει ευκαιρίες ζωής σε πολλούς ζωικούς οργανισμούς που κινδυνεύουν με εξαφάνιση.

Αφήνοντας το Αίγιο και πηγαίνοντας ανατολικότερα, συναντάμε στη διαδρομή διάσπαρτα χωριά μέσα σ' έναν πανέμορφο καταπράσινο κάμπο με λεμονιές, πορτοκαλιές και ελιές, δίπλα στη θάλασσα.

Το πρώτο από αυτά είναι τα Διγελιώτικα, σε απόσταση 2,5 χλμ. από το Αίγιο. Οι κάτοικοί του κατάγονται οι περισσότεροι από τη Δίγεια (κοντά στα Καλάβρυτα) και κατέβηκαν στην πεδιάδα του Αιγίου για μια καλύτερη ζωή. Ασχολήθηκαν κυρίως με την καλλιέργεια των αμπελιών και διέθεταν τοπικές μονάδες για την επεξεργασία και τη συσκευασία του καρπού. Προπολεμικά εκατοντάδες εργάτες και εργάτριες εργάζονταν στα εργοστάσια της περιοχής. Σήμερα εδώ βρίσκονται πολλές εξοχικές κατοικίες των Αιγιωτών. Η παραλία είναι πολύ όμορφη και μπορείτε να χαρείτε την καθαρή θάλασσα και το φρέσκο ψάρι, ενώ για τη βραδινή διασκέδασή σας υπάρχουν όμορφα καλοκαιρινά κέντρα.

Σε απόσταση 4 χλμ. από το Αίγιο βρίσκεται η Τέμενη, ένα γραφικό χωριό με παλιά πέτρινα σπίτια που έχουν όμορφες αυλές. Η Τέμενη αναφέρεται και στην απογραφή την οποία διενέργησαν οι Βενετοί το 1700, όταν ήταν κύριοι του Μοριά (η απογραφή αυτή είναι το κτηματολόγιο που αναφέρει τα χωριά και τους κατοικημένους χώρους της περιοχής της Βοστίτσας). Έχει μεγάλη παραγωγή εσπεριδοειδών και λαδιού, ενώ τον περασμένο αιώνα παρήγαγε και μετάξι. Πριν γίνουν αντιπλημμυρικά έργα στον ποταμό Σελινούντα, η Τέμενη είχε υποστεί μεγάλες καταστροφές από τις πλημμύρες του, σήμερα όμως είναι μια υγιέστατη πόλη με υψηλά εισοδήματα από τους πορτοκαλεώνες της και το εργοστάσιο της 3E και διαθέτει μια πολύ όμορφη παραλία, όπου λειτουργούν - πολλά καλοκαιρινά μαγαζιά.

Τα Βαλιμίτικα απέχουν 5 χλμ. από το Αίγιο και έχουν ωραία παραλία με χονδρό βότσαλο και πλαζ με αμμουδιά.

Ιδρύθηκαν από κατοίκους της Βαλμής, οι οποίοι τον περασμένο αιώνα

κατέβαιναν το σημερινό χωριό Βαλιμήτικα και καλλιεργούσαν τα κτήματα τους, κυρίως αμπέλια.

Αυτοί έκτισαν τα νέα σπίτια και ίδρυσαν το Ναό του Αγίου Βασιλείου.

Προχωρώντας προς την ενδοχώρα του δήμου Αιγίου σας προτείνουμε να επισκεφθείτε στη δεξιά όχθη του ποταμού Σελινούντα κάτω από το ελατοσκεπάστο βουνό του Κλωκού, τη Μονή των Παμμεγίστων Ταξιαρχών. Η περιοχή είναι ιδιαίτερη όμορφη και κυριαρχεί το πράσινο καθώς τη διατρέχει ο ποταμός Σελινούντας, ο οποίος έχει μήκος 55 χλμ., πηγάζει από τον Ερύμανθο (σε υψόμετρο 900 μ.) και εκβάλλει στον Κορινθιακό Κόλπο, στα Βαλιμήτικα. Για να φθάσετε ως εδώ θα πάρετε από το Αίγιο το δρόμο προς Κουλούρα και Μαυρίκι. Σ' αυτό το ειδυλλιακό περιβάλλον, 15 χλμ. από το Αίγιο, αρχίζει η ιστορία της Μονής, με τον Λεόντιο, τον κτήτορα της, ο οποίος ήρθε γύρω στο 1420 μ.Χ. στο όρος Κλωκός και στη θέση που σήμερα βρίσκεται το Παλαιομοναστήρι ψηλά στο βράχο, έφτιαξε το ασκητήριό του. Με την συμπαράσταση των θείων του Θωμά και Δημητρίου Παλαιολόγου ίδρυσε μεγαλοπρεπές Μοναστήρι περί το 1450 μ.Χ.

Η εκκλησία της Μονής είναι δείγμα σταυροειδούς ρυθμού ενώ στο μουσείο, φυλάσσονται χειρόγραφα, πολύτιμοι σταυροί, λειψανοθήκες, επιτάφιοι και λειτουργεί και βιβλιοθήκη. Η κάρα του Οσίου Λεοντίου φυλάσσεται στο Καθολικό, όπως και τα Άχραντα Πάθη του Κυρίου. Οι μοναχοί της μονής καλλιεργούν ροδόνες και παρασκευάζουν τη φημισμένη σ' όλη την Ελλάδα "ροδοζάχαρη", γλυκό του κουταλιού με περίφημο άρωμα και γεύση. Από το Μοναστήρι υπάρχει ένα δρομάκι που οδηγεί προς το παλιό μοναστήρι. Θα ανέβετε μια πέτρινη σκάλα με 51 σκαλοπάτια και έπειτα μία ξύλινη για να φτάσετε στη σκήτη του Οσίου όπου υπάρχει ένας μικρός Ναός ενώ λίγο πιο πάνω υπάρχει ο τάφος του Οσίου.

Σε μικρή απόσταση βρίσκεται το μοναστήρι της Πεπελενίτσας, κτισμένο κάτω από έναν τεράστιο βράχο. Εκεί όμως θα φτάσετε από άλλο δρόμο: φεύγοντας από το Αίγιο θα πάρετε την κατεύθυνση προς Κουνινά (ένα χωριό που εγκαταλείφτηκε λόγω καθίζησης) και μετά στη Γυναικεία Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου. Κτητόρισα της Μονής, που φέρει το όνομα' Ελπίς των Αηλιτισμένων', ήταν η αδελφή του Οσίου Λεοντίου, η αδελφή του Οσίου Λεοντίου, Ελένη. Το μοναστήρι γιορτάζει το Δεκαπενταύγουστο.

Όταν βρεθείτε στο δήμο Αιγίου μην παραλείψετε να κάνετε μια εκδρομή στη Φτέρη (22χλμ. από το Αίγιο σε υψόμετρο 1150 μ.), μια τοποθεσία εξαιρετικής ομορφιάς βουνό Κλωκός. Στη διαδρομή θα συναντήσετε το χωριό Αχλαδιά, 8 χλμ. από το Αίγιο, σε υψόμετρο 350 μ. που είναι χτισμένο αμφιθεατρικά, προσφέροντας έτσι πανοραμική θέα προς το ποτάμι. Περνώντας μέσα από ένα θαυμάσιο τοπίο με σταφίδες, και γραφικές βουνοπλαγιές, λίγο πριν τη Φτέρη θα δείτε το Πυργάκι, έναν ορεινό παραθεριστικό οικισμό όπου βρίσκεται και η Αρραβωνίτσα ή "αεροδρόμιο", ένα οροπέδιο με πεύκα, έλατα, βελανιδιές και αμπελώνες. Αυτή τη δεύτερη ονομασία την πήρε διότι οι κάτοικοι της Φτέρης με προσωπική εργασία κατασκεύασαν το 1936 αεροδρόμιο στο οποίο

προσγειώθηκε τη χρονιά εκείνη το πρώτο αεροπλάνο, το Γεράκι 1.

Σήμερα στην Αρραβωνίτσα υπάρχουν αρκετά νεόκτιστα σπίτια, εγκαταστάσεις της χριστιανικής εστίας, μία εκκλησία, παιδική χαρά κ.α. Από το οροπέδιο στο Πυργάκι, ανάμεσα στους αμπελώνες, ένας δρόμος μας οδηγεί στο βουνό Κολοκοτρώνης ή Κεράνες. Από τη θέση αυτή έχουμε εξαιρετική θέα, καθώς διακρίνουμε καθαρά ως τη Ρούμελη.

Στο βουνό αυτό υπάρχουν σπηλιές, οι οποίες χρησίμευαν για καταφύγιο του Κολοκοτρώνη και των συναγωνιστών του. Η τοπική παράδοση αναφέρει ότι ο Κολοκοτρώνης περνώντας από το Πυργάκι, ανέβηκε στο βουνό Κεράνες, απ' όπου φώναξε με τη στεντόρεια φωνή του προς τους στρατιώτες που βρίσκονταν από κάτω για να τους ενθαρρύνει στη μάχη. Από τότε το βουνό ονομάστηκε Κολοκοτρώνης.

Η Φτέρη που πήρε το όνομα της από τις φτέρες που φυτρώνουν εκεί άφθονες, βρίσκεται σε μια τοποθεσία εξαιρετικής ομορφιάς, μέσα σ' ένα πανέμορφο ελατόδασος. Έχει εξαιρετική θέα προς τον κάμπο, τον Κορινθιακό κόλπο (λέγεται "το μπαλκόνι του θεού") και προς το βουνό Ρούσκιο στην πλαγία του οποίου υπάρχουν βωμός της θεός Αρτέμιδος και ερείπια αρχαίου Ναού. Η Φτέρη έχει περίπου 1.000 κατοίκους και πολλές πηγές. Θα βρείτε γραφικές βίλες ανάμεσα στα έλατα, ένα ξενοδοχείο και ταβέρνες. Είναι ιδιαίτερα γνωστή για το καλό της κλίμα και για τον καθαρό και δροσερό αέρα. Εδώ συναντάμε πολλών ειδών δέντρα: έλατα, πλατάνια, καρυδιές, μηλιές, ποικιλία θάμνων και αγριολούλουδα. Όλες οι εποχές είναι όμορφες σ' αυτό το βουνό και προσφέρονται για αναψυχή και ξεκούραση. Μετά τις ανοιξιάτικες και τις καλοκαιρινές περιπλανήσεις ακολουθεί το φθινόπωρο πολύχρωμο και μαγευτικό. Τότε τα έντονα χρώματα του δασούς θα σας εντυπωσιάσουν όπως και ο χειμώνας όπου κυριαρχεί η λευκή σιωπή με, ομορφιά και γοητεία. Όσον αφορά την πανίδα διακρίνουμε την αλεπού, το λαγό, τα πτηνό που έχουν αριθμούς μικρούς αλλά σημαντικούς και έναν βιότοπο των φτερωτών αρπαχτικών.

Από τη Φτέρη μπορείτε να κάνετε ευχάριστους περίπατους προς όλες τις κατευθύνσεις μέσα από το δάσος ενώ από χω ξεκινά και το μονοπάτι για την ανάβαση στον Κλωκό, που έχει υψόμετρο 1779 μ. (Θα χρειαστείτε δύο ώρες περίπου).

Ωραίες τοποθεσίες της Φτέρης για περιπάτους είναι το εκκλησάκι του Αη-Γιώργη με τις βρύσες που θα σας δροσίσουν και λίγο πιο πέρα το μονοπάτι προς τις Κορομηλιές, και ένα άλλο δρομάκι προς την τοποθεσία "Πέντε Βρύσες". Μην παραλείψετε επίσης να περπατήσετε προς τον Ψηλό Σταυρό", μια τοποθεσία από την οποία φαίνεται το Μέγα Σπήλαιο, ο Χελμός και τα γύρω βουνά.

Στη νότια πλευρά του Κλωκού, πιο πάνω από το χωριό Άγιος Παντελεήμονας, και σε απόσταση 50 μέτρων από την κορυφή του βρίσκεται ένα σπήλαιο που έχει βάθος 40 μέτρα στο οποίο ήρθε ο Όσιος Λεόντιος από τη Μονή Ταξιαρχών και ασκήτευσε.

Το βουνό Κλωκός λέγεται και "Παναγιά" γιατί υπάρχει ένα εκκλησάκι

αφιερωμένο στην Παναγία ("Παναγία η Κλωκοβίτισσα") κοντά στην κορυφή.

Η Παναγία θεωρείται προστάτισσα της παραγωγής και γιορτάζει στις 8 Σεπτεμβρίου που είναι και η εποχή της συγκομιδής της σταφίδας, των σταφυλιών και των άλλων γεωργικών προϊόντων.

Η παράδοση λέει ότι το βράδυ της παραμονής της 8ης Σεπτεμβρίου φεύγει ένα αστέρι από τη Μακκελαριά και έρχεται και κάθεται πάνω στην εκκλησία του Κλωκού. Τα παλιά χρόνια οι άνθρωποι κοίταζαν για να το δουν αν και για να το δει κανείς, έλεγαν, έπρεπε να είναι καθαρός στην ψυχή...

Από το εκκλησάκι αυτό πάντως έχετε μια μοναδική θέα προς τον κάμπο της Αιγιάλειας, τον Κορινθιακό Κόλπο και τη Ρούμελη. Τέλος για τους ορειβάτες υπάρχουν πανέμορφες διαδρομές όπως: Πυργάκι - κορυφή- Μονή Ταξιαρχών, και: Φτέρη - κορυφή Άνω Μαυρίκι.

ΔΗΜΟΣ ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ

Έδρα του δήμου: Διακοπτό

Δήμαρχος: Μακρής Γεώργιος

Πληθυσμός: 7200 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Άνω Διακοπτό, Διακοπτό, Ελαιώνας, Ελίκη, Ζαχλωρίτικα, Καθολικό, Κερύνεια, Μαμουσιά, Νικολαίικα, Ριζόμυλος, Ροδιά, Τράπεζα

Ο Δήμος Διακοπτού βρίσκεται στη βόρεια ακτή της Πελοποννήσου, ανατολικά του Δήμου Αιγίου. Η ωραία κωμόπολη του Διακοπτού απέχει δώδεκα χλμ. από το Αίγιο και λούζεται στα κύματα του Κορινθιακού. Έχει περίπου 2.000 μόνιμους κατοίκους.

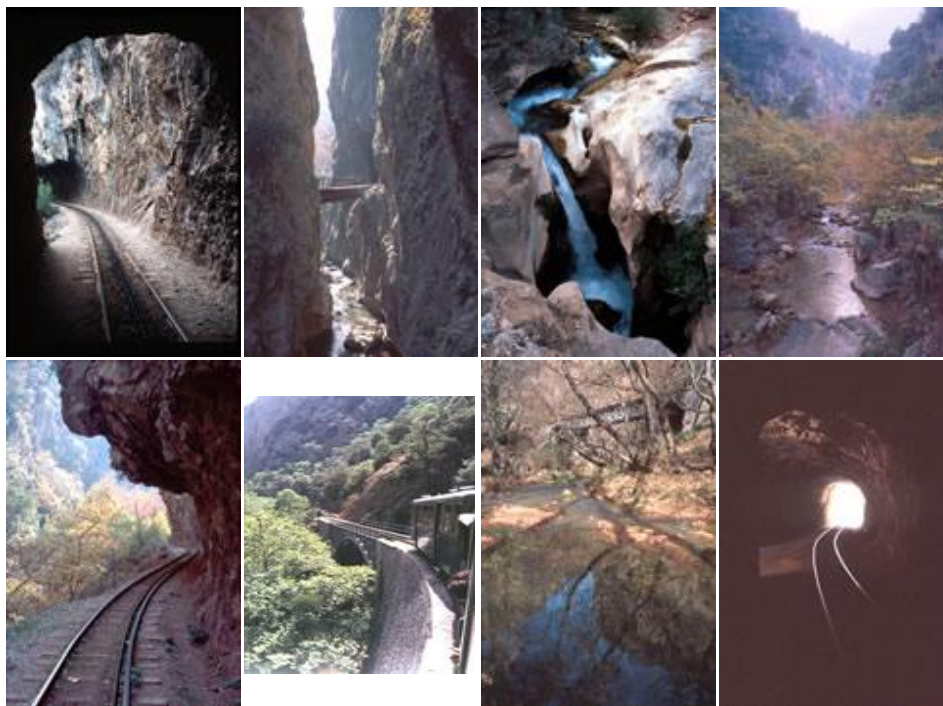
Πρόκειται για μια όμορφη, περιποιημένη κωμόπολη με πολλά λουλούδια και ωραίους κήπους όπου κυριαρχεί το άρωμα από τους δεντρόκηπους. Τα σπίτια είναι διάσπαρτα, ανάμεσα σε περιβόλια με λεμονιές, πορτοκαλιές και μουσμουλιές. Η παραλία του Διακοπτού είναι μια από τις πιο ωραίες του Κορινθιακού και στον παραλιακό δρόμο θα βρείτε πολλά μαγαζιά για να καθίσετε και να την απολαύσετε. Στην ανατολική άκρη της κωμόπολης βρίσκεται η περίφημη πλαζ "Εγκάλη" η οποία διαθέτει υπέροχη και καθαρή θάλασσα. Υπάρχουν ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, μπαρ και ταβέρνες όπου μπορείτε να απολαύσετε κυρίως φρέσκο ψάρι. Το Διακοπτό πανηγυρίζει την 1^η

Φεβρουαρίου, ανήμερα του Αγίου Τρύφωνα.

Από δω ξεκινά ο μοναδικός στη χώρα Οδοντωτός σιδηρόδρομος ο οποίος οδηγεί στα Καλάβρυτα. Το γραφικό τρενάκι περνά από τη χαράδρα του Βουραϊκού και μέσω της Ζαχλωρούς (12 χλμ.) φτάνει στα Καλάβρυτα (22χλμ.) σε διάστημα 70 λεπτών.

Στην πλατεία του σιδηροδρομικού σταθμού μπορείτε να δείτε την παλιά ατμομηχανή του οδοντωτού, που ονομαζόταν Μουτζούρης" και κυκλοφορούσε από το έτος 1890 μέχρι το 1965 οπότε καταργήθηκε για ν' αντικατασταθεί με νέα αυτοκινητάμαξα. Εδώ το μέρος σφύζει από ζωή καθώς υπάρχουν καφενεία, εστιατόρια, ψησταριές, πιάτσα ταξί και καταστήματα και αποτελεί το εμπορικό κέντρο της κωμόπολης.

Διαδρομές Οδοντωτού - Φυσικές Ομορφιές Διακοπτού

Λίγα χιλιόμετρα δυτικά του Διακοπτού θα συναντήσετε το χωριό Ελαιώνα

(Τρυπιά) στο οποίο υπάρχει μεγάλη τουριστική κίνηση. Θα βρείτε ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, ταβέρνες, καφενεία, ένα μεγάλο κάμπινγκ με πικροδάφνες και θα χαρείτε μια ωραία και εκτεταμένη παραλία με πεντακάθαρη θάλασσα.

Στο βουνό, κοντά στα Τρυπιά βρίσκεται το σπήλαιο του Ηρακλή. Ο Πausανίας αναφέρει για το σπήλαιο πως κατεβαίνοντας από τη Βούρα (αρχαία πόλη που υπήρχε στη περιοχή) προς τη θάλασσα συναντά κανείς το ποτάμι του Βουραϊκού και βλέπει μέσα σε σπηλιά το άγαλμα του Ηρακλή.

Μετά τον Ελαιώνα βρίσκεται το επόμενο παραθαλάσσιο χωριό, η Ροδιά, ένα όμορφο τυπικό χωριό της περιοχής με μεγάλη-πλατεία και ένα γραφικό μικρό ξωκλήσι με την καμπάνα του κρεμασμένη σ'έναν μεγάλο πλάτανο έξω απ' το ναό. Θα κολυμπήσετε σε πεντακάθαρη θάλασσα και θα ξαπλώσετε σε μια ωραία παραλία με άμμο και βότσαλα.

Από τη Ροδιά ξεκινά ένας δρόμος που οδηγεί στο μικρό γραφικό χωριό Μαμουσιά

όπου θα βρείτε έναν περιφραγμένο αρχαιολογικό χώρο, επισκέψιμο για όσους ενδιαφέρονται. Πολύ πιθανόν πρόκειται για τα ίχνη της αρχαίας Κερύνειας, που σύμφωνα με τον Πausανία πήρε το όνομά της από τον ηγεμόνα του τόπου ή από τον Κερυνίτη ποταμό. (Για τη θέση της υπάρχει διχογνωμία αφού άλλοι την τοποθετούν στη θέση της σημερινής Κερύνειας). Η μυθολογία αναφέρει ότι στην αρχαία Κερύνεια ζούσε η Κερυνίτις έλαφος της Αφροδίτης, το ελάφι δηλ. το οποίο έπρεπε ο Ηρακλής να παραδώσει στον Ευρυσθέα, δίχως να τραυματισθεί. Εκεί υπήρχε και ο ονομαστός ναός των Ευμενίδων που κτίστηκε από τον Ορέστη μετά την αθώωση του, με την ψήφο της Αθηνάς από το δικαστήριο του Αρείου Πάγου των Αθηνών για το φόνο της μητέρας του. Υπήρχαν και άλλοι ναοί και αγάλματα. Η Κερύνεια υπήρξε μία από τις δωδεκα αρχαϊκές πόλεις και σημείωσε άνθιση με τον ερχομό των Μυκηναϊών. Σημερινές ανασκαφές έφεραν στο φως θεμέλια από κατοικίες και ευρήματα από ένα αρχαίο θέατρο και ένα μυκηναϊκό νεκροταφείο. Στην παραθαλάσσια περιοχή της Ελίκης, του Ριζομυλου και των Νικολαϊκών υπάρχουν εξοχικά κέντρα, ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, ταβέρνες, καφενεία και μπαρ. Οι παραλίες εδώ είναι μοναδικές, με πεντακάθαρη θάλασσα. Στο Ριζόμυλο τα παλιά χρόνια λειτουργούσε μόλος και οι κάτοικοι είχαν καλλιέργειες ρυζιού. Από το ρύζι και το μόλο προήλθε η λέξη Ριζόμυλος. Στα Νικολαϊκα θα βρείτε ωραία παραλία, καθαρή θάλασσα και αρκετό τουρισμό το καλοκαίρι. Στους πρόποδες του βουνού Κερύνεια βρίσκεται η Ελίκη, που πήρε το όνομά της από την αρχαία πόλη Ελίκη. Το μεγάλο "μυστήριο" για τους ανά την γην αρχαιολόγους παραμένει η εύρεση της βυθισμένης από το σεισμό ομώνυμη πολιτείας.

Η ανακάλυψή της θα είναι ένας αληθινός άθλος, τα στοιχεία δε που αναμένεται να έρθουν στο φως θα έχουν ανυπολόγιστη αξία αφού η πόλη χάθηκε σε περίοδο ακμής και οι θησαυροί της δεν ανακαλύφθηκαν ποτέ στο πέρασμα των αιώνων. Η Ελίκη κτίστηκε περίπου το 1400 π.Χ. από τον Ίωνα προς τιμήν της συζύγου του Ελίκης, βρισκόταν 7 χλμ. ανατολικά του Αιγίου και

2 χλμ. από τη θάλασσα. Κατείχε ηγετική θέση ανάμεσα στις άλλες ιωνικές πόλεις της Αιγιάλειας. Εκεί βρισκόταν το Ιερό του Ελικωνίου Ποσειδώνος που αποτελούσε πανελλήνιο ιερό των Ιώνων, με το χάλκινο άγαλμα του θεού που κρατούσε ιππόκαμπο στο χέρι. Στα δύο χάλκινα νομίσματα

της πόλης, που σώζονται σήμερα στο Μουσείο του Βερολίνου, απεικονίζεται ο Ποσειδώνας με την επιγραφή ΕΛΙΚ. Σύμφωνα με τον Όμηρο, στην Ελίκη έγινε και η πρώτη πανελλήνια συνέλευση σχετικά με την εκστρατεία της Τροίας. Από το 800 π.Χ. η Ελίκη ηγείται της Α' Αχαϊκής Συμπολιτείας, και συνεχίζει να ακμάζει ως το 373 π.Χ. Τότε μετά από έναν τρομακτικό σεισμό και δύο παλιρροϊκά κύματα η πεδιάδα κατακλύστηκε από νερό και η πόλη βυθίστηκε άγανδρη. Για αιώνες ήταν ορατά τα ερείπιά της στη θάλασσα, είναι όμως ακόμη πολύ δύσκολο να εξακριβωθούν στοιχεία που με ασφάλεια θα μας οδηγήσουν στα ίχνη της. Από το 1950 έχουν γίνει αξιόλογες έρευνες σε ξηρά και θάλασσα δίχως όμως αποτέλεσμα. Σήμερα οι προσπάθειες στρέφονται στην ξηρά και ειδικότερα στη δεξιά όχθη του ποταμού Σελινούντα αφού, όπως φαίνεται, η αρχαία πόλη καλύφθηκε από γη, αποτέλεσμα των προσχώσεων που έγιναν στη διάρκεια 24 αιώνων και ειδικότερα στην ευρύτερη περιοχή του σημερινού χωριού Ελίκη.

Ανατολικά του Διακοπτού στην παραλιακή ζώνη βρίσκεται η όμορφη παραλία της Τράπεζας και πιο ψηλά, σε πανοραμική θέση με θέα ολόκληρο τον Κορινθιακό το χωριό Τράπεζα. Επάνω από το χωριό υπάρχει ένα Μοναστήρι κτισμένο πάνω σε ερείπια του ναού της θεάς Γης. Απ' αυτόν τον παλαιό ναό σώζεται ακόμα ένας "θόλος" (κωνοειδές κτίσμα της Μυκηναϊκής εποχής), ο οποίος έχει διασκευαστεί σε χριστιανική εκκλησία με τοιχογραφίες από το 1757 μ.Χ.

Η Ιερά Μονή της Αγίας Τριάδος ιδρύθηκε το 1936 μ.Χ. και μέχρι το 1945 υπήρχαν μοναχοί. Αργότερα ερειπώθηκε, έπειτα όμως από ενέργειες του Μητροπολίτη Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Αμβροσίου αναινίστηκε. Σ ένα οροπέδιο λίγο ψηλότερα από το μοναστήρι θα συναντήσετε ανάμεσα σε μεγάλες εκτάσεις αμπελιών το ερειπωμένο Μοναστήρι του Αγίου Νικολάου που χτίστηκε πριν περίπου 700 μ.Χ.

Ευρήματα από την αρχαία πόλη Βούρα έχουν βρεθεί στην περιοχή της Τράπεζας αν και κάποιοι μελετητές την τοποθετούν πάνω από το χωριό Κάστρο κοντά στο Άνω Διακοπτό. Υπάρχει επίσης η γνώμη πως η Βούρα βρίσκεται στη θέση της Μαμουσιάς. Η αρχαία Βούρα ονομάστηκε έτσι από την κόρη του Ίωνα και της Ελίκης. Ανήκε στην αρχαία ιωνική και αχαϊκή δωδεκάπολη και πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Αχαϊκής Συμπολιτείας.

Κατοικήθηκε αρχικά από τους Ίωνες και έπειτα από τους Αχαιούς. Έχουν βρεθεί ερείπια αρχαίου θεάτρου, ίχνη τειχών, πολλά ιερά με εξαιρετης τέχνης αγάλματα. νομίσματα που παριστάνουν τη σπηλιά και το άγαλμα του Ηρακλής κ.α. Ο σεισμός του 373 π.Χ. που κατέστρεψε την Ελίκη προκάλεσε και τον καταποντισμό της Βούρας.

Μην παραλείψετε επίσης να κάνετε μία επίσκεψη στο φαράγγι του Βουραϊκού. Η οικολογική του αξία όπως και του ορεινού όγκου του Χελμού, είναι σημαντική. Η περιοχή αυτή έχει προταθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ για ένταξη στο δίκτυο NATURA 2000 που στοχεύει στη διατήρηση των οικοτόπων και τη διάσωση της άγριας Χλωρίδας και πανίδας. Στο φαράγγι του Βουραϊκού η βλάστηση είναι πυκνή και παράλληλα θεωρείται ένα σπάνιο οικοσύστημα με αρπακτικά πουλιά, μικρά ερπετά και θηλαστικά. Θα διαπιστώσετε ότι η διαδρομή Διακοπτό - Καλάβρυτα είναι μια αξέχαστη εμπειρία: δίπλα από τις γραμμές του οδοντωτού κυλά τα νερά του ο Βουραϊκός ενώ αριστερά και δεξιά υπάρχουν ψηλά βράχια. Αφήνοντας σιγά σιγά πίσω σας μια υπέροχη πράσινη πεδιάδα γεμάτη λεμονιές αρχίζουν αριστερά και δεξιά τα βράχια. Η διαδρομή μέσα από τους ορεινούς όγκους είναι πραγματικά μαγική! Στο πρώτο τούνελ (σ' όλη τη διαδρομή υπάρχουν 13 τούνελ) αναγράφεται η ημερομηνία που πραγματοποιήθηκε το πρώτο ταξίδι: 10 Μαρτίου 1896. Η κατασκευή του οδοντωτού άρχισε και ολοκληρώθηκε κυρίως για την εξυπηρέτηση του Μεγάλου Σπηλαίου, που η πολιτική και κοινωνική του δύναμη ήταν τότε στο Μοριά πολύ μεγάλη και γι αυτό ο κόσμος έλεγε: «Αν χαλάσει ο Μοριάς τον φτιάχνει το Σπήλαιο, αλλά αν χαλάσει το Σπήλαιο δεν το φτιάχνει ο Μοριάς».

Τα πιο ωραία τμήματα της διαδρομής είναι ανάμεσα στους σταθμούς Νιάματα και Τρικλία, καθώς επίσης και στη θέση "Πόρτες". Αν αποφασίσετε να περπατήσετε στο φαράγγι θα ακολουθήσετε το διεθνές μονοπάτι E4.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Κούλουμα την Καθαρή Δευτέρα

Διοργανώνεται στην Ανατολική Παραλία της έδρας του Δήμου με Μουσική και Χορό από Χορευτικά Συγκροτήματα Πολιτιστικών Σωματείων , και Δωρεάν Σαρακοστιανά και άφθονο Κρασί . Επίσης πραγματοποιείται με πολλά Βραβεία (Ύψος- Σχήμα - Χρώμα κ.λ.π) το Πέταγμα του Χαρταετού .

Πέρασμα του Βουραϊκού

Την Προτελευταία Κυριακή του Μάιου στο χώρο του μηχανοστασίου του Ο.Σ.Ε ο Δήμος υποδέχεται του ορειβάτες που κατεβαίνουν το Φαράγγι του Βουραϊκού Ποταμού με τοπικά παραδοσιακά προϊόντα . Επίσης δρομολογεί ΔΩΡΕΑΝ λεωφορεία για την μεταφορά των ορειβατών στα Καλάβρυτα , απ' όπου και η αφετηρία του Ετήσιου περάσματος του Φαραγγιού .

Στους ορειβάτες διανέμονται αναμνηστικά διπλώματα -Μπλουζάκια και Καπελάκια .

Γιορτή της Σαρδέλας

Το 2ο Σάββατο του Ιουνίου διοργανώνεται ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΣΑΡΔΕΛΑΣ στο γραφικό λιμανάκι του Διακοπτού.

Σε συνεργασία με τον Ναυτικό όμιλο Διακοπτού ψήνονται χιλιάδες Σαρδέλες που συνοδεύονται από το γευστικότατο Κρασί της περιοχής και διανέμονται ΔΩΡΕΑΝ.

Χορευτικά Συγκροτήματα και ζωντανή Μουσική βοηθούν στο να δημιουργείται ένα κλίμα κεφιού που συνεχίζεται μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες όπου και τελειώνει με την φαντασμαγορική Καύση των Πυροτεχνημάτων. Η Γιορτή αυτή είναι τόσο πολύ πετυχημένη ώστε να δημιουργείται το αδιαχώρητο από την συγκέντρωση τόσο των Δημοτών όσο και των επισκεπτών από τη γύρω περιοχή.

Εκδήλωση Παρουσίασης Ευρημάτων Ανασκαφών Αρχαίας Ελίκης

Στο Δημοτικό Διαμέρισμα των Νικολαιικών το μήνα Νοέμβριο παρουσιάζονται τα ευρήματα των συνεχιζόμενων ανασκαφών της Αρχαίας Ελίκης. Η Εταιρεία Φίλων Αρχαίας Ελίκης σε συνεργασία με το Δήμο Διακοπτού οργανώνουν μια Βραδιά για την παρουσίαση των ευρημάτων των ανασκαφών της περιόδου που πέρασε. Η συμμετοχή του κοινού είναι τέτοια που ήδη προανατολιζόμαστε για την εξεύρεση μεγαλύτερου χώρου. Ο Πολιτικός κόσμος, οι ειδικοί επιστήμονες και ερευνητές αλλά και ο απλός δημότης έχει την ευκαιρία να ενημερωθεί για τα αποτελέσματα των ερευνών. Γίνεται εμπειριστατωμένη παρουσίαση με προβολή διαφανειών κ.λ.π και ακολουθεί συζήτηση ειδικών επιστημόνων η οποία παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον. Τέλος για όλους τους παρευρισκόμενους ακολουθεί δεξίωση.

Αρχαιολογικό Συνέδριο

Τον Οκτώβριο του έτους 2000 πραγματοποιήθηκε στο και συγκεκριμένα στο Δημοτικό Διαμέρισμα Νικολαιικών το 2ο Αρχαιολογικό Συνέδριο με συμμετοχή Ελλήνων και Ξένων Ειδικών Επιστημόνων (ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ - ΓΕΩΛΟΓΩΝ - ΣΕΙΣΜΟΛΟΓΩΝ Κ.Λ.Π.). Το συνέδριο παρακολούθησαν εκατοντάδες φοιτητές πανεπιστημίων αλλά και πλήθος κοινού με Αρχαιολογικό Ενδιαφέρον. Κατά το τετραήμερο των εργασιών του συνεδρίου πραγματοποιήθηκαν Πολιτιστικές Εκδηλώσεις (ΧΟΡΩΔΙΑ - ΦΟΛΚΛΟΡΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ - ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ - ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ). Επισημάνθηκε το ΓΕΩΛΟΓΙΚΟ - ΣΕΙΣΜΟΛΟΓΙΚΟ & ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ενδιαφέρον της περιοχής και προτάθηκε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις ώστε να

εκπαιδεύονται μαθητές και φοιτητές σε Γεωλογικά - Σεισμολογικά & Αρχαιολογικά φαινόμενα
Επίσης από τους συνέδρους προτάθηκε η καθιέρωση του Αρχαιολογικού Συνεδρίου και η πραγματοποίησή του πάντα στην περιοχή του Δήμου Διακοπτού

ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΘΕΣΜΟ

Ελίχεια - Ποσειδώνια

Το τελευταίο 10ήμερο του Ιουλίου και το πρώτο 10ήμερο του Αύγουστου πραγματοποιούνται οι Πολιτιστικές Εκδηλώσεις ΕΛΙΚΕΙΑ - ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ. Τόσο στην έδρα του Δήμου αλλά και σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα πραγματοποιούνται Πολιτιστικές Εκδηλώσεις (ΧΟΡΕΥΤΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ - ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ - ΕΚΘΕΣΕΙΣ - ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ - ΒΡΑΔΙΕΣ ΜΕ ΦΟΛΚΛΟΡΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ - ΛΑΪΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ - ΠΑΙΔΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - Κ.Λ.Π.) με πολύ μεγάλη συμμετοχή των Δημοτών και κατοίκων των γύρω περιοχών και τούτο γιατί οι Πολιτιστικές αυτές εκδηλώσεις είναι τέτοιου υψηλού επιπέδου που προκαλούν ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Κατά την διάρκεια αυτών των εκδηλώσεων υπάρχει και η Βραδιά που είναι αφιερωμένη στο συμπατριώτη ηθοποιό Διονύση Παπαγιαννόπουλο. Ηθοποιοί, καλλιτέχνες, άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών κατακλύζουν το Διακοπτό συμμετέχοντας σε αυτή την εκδήλωση. Η συμμετοχή του κοινού είναι τόσο μεγάλη ώστε η Πλατεία και τα 1500 καθίσματα να είναι τόσο λίγα για να τους χωρέσουν. Κυριολεκτικά πλημμυρίζει το Διακοπτό από κόσμο. Το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται και κατά την ημέρα λήξης των πολιτιστικών εκδηλώσεων όπου είναι προσκεκλημένο για να μας διασκεδάσει κάποιο από τα μεγάλα ονόματα του Ελληνικού Τραγουδιού ..

ΔΗΜΟΣ ΑΚΡΑΤΑΣ

Έδρα του Δήμου: Ακράτα

Δήμαρχος: Μελής Παναγιώτης

Πληθυσμός: 5600 κάτοικοι

Δη. Διαμερίσματα: Ακράτα, Άμπελος,

Βαλιμή, Βούτσιμο, Καλαμιάς, Νωνάκριδα, Παραλία Πλατάνου, Πλάτανος

Ο Δήμος Ακράτας βρίσκεται ανατολικά του Δήμου Διακοπτού σε απόσταση 150 χλμ. από την Αθήνα. Η παραλιακή πόλη Ακράτα, με σχεδόν 5000 κατοίκους αποτελεί την πρωτεύουσα της Ανατολικής Αιγιάλειας και λειτουργεί σαν κόμβος συγκοινωνιακής σύνδεσης με τη Βαλιμή, τα Κλουκινοχώρια και το δασός της Ζαρούχλας. Η παραλιακή ζώνη της Ακράτας είχε κατοικηθεί από τη νεολιθική εποχή (6000 – 3000 πΧ). Η περιοχή έλαβε ενεργό μέρος στην Επανάσταση του 1821. Εδώ το 1832 πολιορκήθηκαν 3500 άνδρες του Δράμαλη, εκ των οποίων μόνο χίλιοι διασώθηκαν. Στον Β' παγκόσμιο πόλεμο αρκετοί Ακρατινοί συνελήφθησαν από τους Γερμανούς και εκτελέστηκαν (ανάμεσα τους ο Χρήστος Χωμενιδης).

Η σημερινή Ακράτα δημιουργήθηκε από κατοίκους του ορεινού χωριού Χαλκιάνικα της Νωνάκριδας, του οποίου οι κάτοικοι ήρθαν και εγκαταστάθηκαν μόνιμα. Στην ευρύτερη περιοχή καλλιεργούνται ελιές, σταφίδες, αμπέλια ενώ η τοπική οικονομία στηρίζεται και στον τουρισμό καθώς η παραλιακή περιοχή,

γνωστή ως Κράθιο, παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια ραγδαία τουριστική ανάπτυξη. Έτσι υπάρχουν αρκετό ξενοδοχεία, πολλά ενοικιαζόμενα δωμάτια και παντού εστιατόρια και καφενεία για να πιείτε το ουζακι σας δίπλα στο κύμα. Η βραδιά του επισκέπτη μπορεί να συνεχιστεί σε όμορφα μπαράκια που προσφέρουν μουσικές και γευστικές απολαύσεις και αν σας αρέσει η έντονη νυχτερινή ζωή σίγουρα θα βρείτε πολλά μαγαζιά για να ξενοχτήσετε χορεύοντας.

Η Ακράτα σημείωσε μεγάλη άνθιση στα γράμματα, αφού υπήρχε από παλιά σημαντικό πνευματικό υπόβαθρο, π.χ. εδώ ζούσε ο Σπύρος Περεσιαδης (1854-1918), αξιόλογος θεατρικός συγγραφέας που έγραψε τα έργα "Γκόλφω", "Σκλάβο" και "Εσμέ".

Σήμερα επίσης η πόλη έχει ζωνή πολιτιστική και πνευματική κίνηση. Κάθε καλοκαίρι ο πολιτιστικός Σύλλογος "Αναγέννηση" διοργανώνει ενδιαφέρουσες πολιτιστικές εκδηλώσεις ενώ παράλληλα το Πολιτιστικό Ίδρυμα Μάνου Χατζηδάκη - Νίκου Γκάτσου, που στεγάζεται σ' ένα ωραίο νεοκλασικό κτίριο και διαθέτει δισκοθήκη και βιβλιοθήκη, οργανώνει μουσικές παραστάσεις και άλλες εκδηλώσεις. Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ακράτας ιδρύθηκε ως παράρτημα του Κέντρου της Κλειτορίας από το Υπουργείο Παιδείας με τη συνεργασία του Δήμου Ακράτας και εγκαινιάστηκε το Φεβρουάριο του 1996. Το Κέντρο Π.Ε. Ακράτας είναι σε συνέχει συνεργασία με το Κέντρο Π.Ε. Κλειτορίας που είναι το πρώτο Κ.Π.Ε. στην Ελλάδα .

Ο καθεδρικός ναός της Ακράτας είναι ο Άγιος Χαράλαμπος (στις 10 Φεβρουαρίου πραγματοποιείται μεγάλη πανήγυρη στη μνήμη του πολιούχου της κωμόπολης) ενώ σε μικρή απόσταση βρίσκεται το Γυναικείο Μοναστήρι της Αγίας Τριάδας που χτίστηκε τον 14^ο αιώνα.

Η ευρύτερη περιοχή είναι ιδιαίτερα όμορφη και συνδυάζει ιδανικά τη θάλασσα και το βουνό. Αξίζει οπωσδήποτε να κάνετε μια εκδρομή (ημερήσια ή διήμερη) στα καταπληκτικά Κλουκινοχώρια, στις πλαγιές του Χελμού και να ηρεμήσετε στο δάσος της Ζαρούχλας. Για να φθάσετε εκεί από την Ακράτα θα στρίψετε νότια ακολουθώντας τις πινακίδες προς Ζαρούχλα. Στα μισά περίπου της διαδρομής βρίσκεται η λίμνη του Τσιβλού, μια γραφική λίμνη μέσα στο ελατόδασος, που απέχει δύο χλμ. από τον κεντρικό δρόμο προς Ζαρούχλα. Η ιστορία της λίμνης άρχισε το 1912. Τότε ένα ύψωμα στην περιοχή, το ύψωμα Βαρνή, εμφάνισε τα πρώτα συμπτώματα κατολίσθησης. Οι χωριανοί είδαν ότι άρχισαν να καταρρέουν τα κομμάτια του υψώματος και αποφάσισαν να πάρουν όλα τα πράγματά τους και να φύγουν από τον Τσιβλό για να πάνε στις παραλίες του Αιγίου, της Πάτρας και του Νέου Ερινεού (Καμάρες). Σύμφωνα με μαρτυρίες των ντόπιων, δύο γυναίκες (μια γιαγιά και μια κοπέλα 18 ετών) υπήρξαν θύματα της καταστροφής. Καθώς πήγαιναν για να πάρουν τα βόδια, η γιαγιά σκεπάστηκε από τα χώματα η δε κοπέλα παρασύρθηκε και πότε χανόταν, πότε φαινόταν, μέχρι που βγήκε σε στερεό έδαφος, στο χωριό της Σουλίβαινας το οποίο σκεπάστηκε ολόκληρο από τα υλικά της καθίζησης. Αρκετά σπίτια και η εκκλησία του χωριού παρασύρθηκαν και βρέθηκαν στο βάθος της λίμνης! Μέσα

στη λίμνη βυθίστηκαν και τα περισσότερα σπίτια του Τσιβλού. Στην άκρη της θρυλικής λίμνης (που στο κέντρο της έχει βάθος 77 μέτρα) υπάρχουν ακόμα κάποιες πέτρες από τα σπίτια και τις εκκλησίες του τότε χωριού. Πιο ψηλά ακολουθώντας το δρόμο προς Αγρίδι θα φτάσετε στην Αγία Βαρβάρα, περνώντας από ένα μαγευτικό δάσος ελάτου και μαύρης πεύκης. Η Αγία Βαρβάρα αποτελείτο κεφαλοχώρι αυτής της βουνοπλαγιάς και έχει αρκετούς κατοίκους. Είναι ένα όμορφο χωριό με ωραία θέα απέναντι από τον ποταμό Κράθη. Ανάμεσα στα πέτρινα αρχοντικά σπίτια ξεχωρίζει το παλαιό δημοτικό σχολείο το οποίο μετατράπηκε σε ξενώνα.

Ως σήμερα σώζονται και τα σπίτια των Οπλαρχηγών της Ελληνικής Επανάστασης Αργυριάδη και Θεοχαρόπουλου. Σ' όλη την περιοχή θα δείτε εντυπωσιακά αρχοντικά και πυργόσπιτα φτιαγμένα τον 18^ο με αρχές του 19^{ου} αι. από τους έμπειρους μαστόρους, της περιοχής "τους Βαρβαρίτες" και τους "Κλουκινοχωρίτες". Αυτά είναι κατασκευασμένα εξολοκλήρου από πέτρα και σχιστολιθικές πλάκες. Εδώ συναντά κανείς ζωντανή τη μνήμη της αυθόρμητης πολεοδομίας και της λαϊκής μαστορικής. Οι ντόπιοι λαϊκοί χτίστες περιόδευαν στις πόλεις και τα χωριά της Πελοποννήσου και έχτιζαν σπίτια, εκκλησίες κ.α. με τη δική τους τέχνη και αρχιτεκτονική που προσαρμοζόταν στον περιβάλλοντα χώρο χρησιμοποιώντας ως βασικό υλικό την πέτρα που αφθονεί στην περιοχή και έχει πάντα το χρώμα του περιβάλλοντος. Χαρακτηριστικό των τεχνιτών αυτών είναι και η συχνή χρήση του ξύλου.

Η Ζαρούχλα, μετά την Αγία Βαρβάρα, είναι ένα από τα ομορφότερα και

γραφικότερα χωριά σε υψόμετρο 1050 μ. Ήταν κάποτε ένα πολύ ερημικό ορεινό χωριό, μέσα στα έλατα και οι κάτοικοι φρόντιζαν τα χωράφια τους και ψάρευαν πέστροφες στο ποτάμι. Τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα ο τουρισμός του. Στην άκρη του χωριού θα δείτε τους πύργους του Χαραλάμπη και του οπλαρχηγού της Ελληνικής Επανάστασης Ασημάκη Φωτήλα ο οποίος σήμερα έχει μετατραπεί σε ξενώνα.

Λίγο ψηλότερα βρίσκεται το μεγάλο και πανέμορφο δάσος της Ζαρούχλας το οποίο πρέπει οπωσδήποτε να επισκεφθείτε. Πρόκειται για μια από τις πιο όμορφες μεριές του Χελμού με πανύψηλα έλατα, αγριολούλουδα και πηγές, για ένα μέρος που σίγουρα θα σας μείνει αξέχαστο, σε απόσταση μόνο 40 χλμ. από την Ακράτα.

Στις πλαγιές του Χελμού θα συναντήσετε επίσης τα όμορφα χωριά Περιστέρα, Σόλο και Μεσορούγι. Από το Άνω Μεσορούγι αρχίζει ένα μονοπάτι (περίπου 3 ώρες, αρκετά δύσκολο!) προς τα Ύδατα της Στυγός. Εδώ κυριαρχεί σ' ένα τοπίο μεγαλειώδες και σιωπηλό ο απόκρημνος βράχος των Αροάνιων που σήμερα ονομάζεται Νεραϊδόρραχη κι από κει χύνονται τα αθάνατα νερά της μυθολογίας, τα "Ύδατα της Στυγός" όπου ορκίζονταν οι Ολύμπιοι Θεοί και στα οποία η Θέτιδα έλουσε το γιο της Αχιλλέα για να γίνει αθάνατος.

Η αρχαία πόλη Νώνακρις βρισκόταν στην έξοδο του ρέματος της Στύγας, στην περιοχή των χωριών Σόλο και Μεσορούγι. Ο Άγγλος περιηγητής W.M. Leake γράφει στο "Travels In Moreas" (1830) ότι είδε στο Μεσορούγι, στο σπίτι μίας χωριάτισσας, ένα γυναικείο μαρμάρινο ειδώλιο που το είχαν βρει στο ποτάμι του χωριού το 1806 και το οποίο προερχόταν από τη Νώνακρη. Έχουν βρεθεί και διάφορα άλλα ευρήματα αλλά για τη θέση της αρχαίας πόλης Νωνακρίδος δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία. Ο Πausανίας που πέρασε από την περιοχή αυτή, αναφέρει ότι είδε ερείπια και όχι μακριά από αυτά έναν κρημνό τόσο ψηλό που δεν γνώρισε άλλον με τόσο ύψος... Φαίνεται λοιπόν πως αναφέρεται στον κρημνό απ' όπου πέφτει με ορμή το νερό της Στύγας.

Από το Σόλο (γενέτειρα του Νικόλαου Σολιώτη) υπάρχει ένας δρόμος που οδηγεί στην περίφημη βρύση της Γκόλφως γνωστή από το ομώνυμο έργο του Περεσιάδη. Εδώ μπορείτε να ξεκουραστείτε, να πιείτε κρυστάλλινο νερό κι, αν είστε τυχεροί, μπορεί να ακούσετε για τελευταία φορά τη φωνή της δυστυχισμένης Γκόλφως:

Χελμέ, βουνό περήφανο και του Μοριά καμάρι, με το νερό τ' αθάνατο και τις πολλές νεράιδες, άλλη φορά δεν θ' ακουστεί απ τη ψηλή κορφή σου της Γκόλφως το τραγούδιμα....

Χελμέ μου, γεια σ' αφήνω.

ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΕΪΡΑΣ

Έδρα του Δήμου: Αιγείρα

Δήμαρχος: Δημήτρης Μυλωνάς

Πληθυσμός: 4350 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Αιγείρα, Αιγές, Αμπελόκηποι, Βελλά, Εξοχή, Μοναστήρι, Όαση, Περιθώριο, Σελιάνα, Σίνεβρο, Χρυσάνθιο

Ο Δήμος Αιγείρας βρίσκεται ανατολικό του Δήμου Ακράτας στη βόρεια ακτή της Πελοποννήσου και αποτελεί το όριο μεταξύ των νομών Αχαΐας και Κορινθίας. Η Αιγείρα είναι μια όμορφη κωμόπολη κτισμένη δίπλα στη πεντακάθαρη θάλασσα και διαθέτει εξαιρετική παραλία. Το όνομα της το έλαβε από την ομώνυμη αρχαία πόλη που βρίσκεται σε μικρή απόσταση. Η τοπική οικονομία στηρίζεται στην αγροτική παραγωγή και τον τουρισμό. Η πόλη είναι πνιγμένη στο πράσινο από τους ελαιώνες, τα πεύκα και τα εσπεριδοειδή και φιλοξενεί κάθε καλοκαίρι χιλιάδες τουρίστες.

Τις όμορφες ακρογιαλιές του δήμου τις βρέχουν καταγάλανα νερά και υπάρχει πολύ καλή τουριστική υποδομή. Εδώ μπορείτε ν' απολαύσετε φρέσκο ψάρι στις παραδοσιακές ταβέρνες ή το ουζακι σας στα καφενεία δίπλα στη θάλασσα. Στην περιοχή αναπτύχθηκαν πολιτισμοί από το 3.000 π.Χ. Πολυγνώστες ήταν οι αρχαίες πόλεις Αιγείρα και Φελλόη. Για να επισκεφθείτε την αρχαία Αιγείρα ακολουθείτε την 17η επαρχιακή οδό που ξεκινά από τη γέφυρα του ποταμού Κριού και σε απόσταση τεσσάρων χιλιομέτρων από τη σημερινή κωμόπολη συναντάτε τον αρχαιολογικό χώρο.

Η αρχαία πόλη Αιγείρα (το πρώτο όνομα της ήταν Υπερησια και το έλαβε από τον οικιστή και βασιλιά της Υπερήσιο) υπήρξε μια από τις σπουδαιότερες πόλεις της αρχαίας Αχαΐας και ήταν κτισμένη στην τοποθεσία που ονομάζεται σήμερα Παλαιόκαστρο, σε απόσταση 3,5 χλμ. από τη θάλασσα, κοντά στο χωριό Αιγές. Διέθετε ισχυρό τείχισμα και ακρόπολη. Ο αρχαίος περιηγητής Πausανίας έχει επισκεφθεί την περιοχή και τις περιγραφές του βεβαιώνει ένα πλούσιο ιστορικό παρελθόν. Περιγράφει λεπτομερώς την πόλη, το λιμάνι, τους ναούς και τα αγάλματά της.

Η θέση της Αιγείρας ήταν στρατηγικής σημασίας, σε άμεση σύνδεση με την ακμάζουσα Κόρινθο και διέθετε λιμάνι με την ίδια ονομασία (τα σημερινό Μαύρα Λιθάρια) σε απόσταση 2 χλμ. Μετείχε στον Τρωικό πόλεμο (όπως αναφέρεται στην Ιλιάδα εκατό πλοία έφυγαν από την Υπερησια τις γύρω πόλεις για να λάβουν μέρος α Τρωικό πόλεμο) και από το 800 π.Χ. στην Αχαϊκή

Συμπολιτεία. Αρχαιολογικά ευρήματα από τα πολλά ιερά της και κυρίως τμήματα του υπερφυσικού αγάλματος του θεού Δία φυλάσσονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών.

Από το 1916 διενεργούνται στην περιοχή ανασκαφές από το Αυστριακό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο το οποίο ανακάλυψε την κολοσσιαία κεφαλή του αγάλματος του Δία (έργο του αθηναίου γλύπτη Ευκλείδη, 20 αι. π.Χ.) και έφερε στο φως το θέατρο της αρχαίας πόλης, το οποίο είναι χωρητικότητας 8-10 χιλιάδων ατόμων, και χρονολογείται στα τέλη του 5^{ου} με αρχές 40 αι. π.Χ. Το θέατρο διαθέτει φανταστική θέα προς τον Κορινθιακό κόλπο και ίσως πρόκειται για το μοναδικό θέατρο στην Ελλάδα με τη σκηνή του να ανοίγεται σαν μπαλκόνι στη θάλασσα, απέναντι ακριβώς από τον Παρνασσό και το Μαντείο των Δελφών.

Κατεβαίνοντας τα σκαλοπάτια του θεάτρου πλησιάζετε στα απομεινάρια των ναών, στο πλάτωμα του χώρου όπου βρέθηκε η υπερμεγέθης κεφαλή του Δία. Επίσης σημαντικό εύρημα αποτελεί το Αγορανομικό Διάταγμα του Διοκλητιανού και είναι από τα ελάχιστα που βρέθηκαν στον Ελλαδικό χώρο.

Η πόλη δεν υπέστη καταστροφή από τους Ρωμαίους, καταστράφηκε όμως ή από σεισμό, ή από πλημμύρα ή από τους Οστρογόθους το 395 μ.Χ. οι ανασκαφές στο αρχαίο θέατρο συνεχίζονται, (ο χώρος είναι επισκέψιμος) ολοκληρώνονται τα έργα βελτίωσης του και αναμένεται με μέγιστο ενδιαφέρον η επαναλειτουργία του με ποικίλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Σε μικρή απόσταση, στον λόφο της ακρόπολης της Αιγείρας, στο ψηλότερο σημείο της πόλης, στέκονται επιβλητικά τα ερείπια των Μυκηναϊκών ανακτόρων.

Η Αιγείρα, επειδή ήταν ακμάζουσα πολιτεία προκάλεσε τους γείτονές της. Δυο τουλάχιστον επιδρομές των Αιτωλών και των Σικυωνίων απέτυχαν, Αναφέρεται μάλιστα

ότι στην πολιορκία από τους Σικυωνίους, οι Υπερησιείς για να ξεγελάσουν τους υπεράριθμους επιδρομείς συγκέντρωσαν όσες αίγες (κατσίκες) διέθεταν, έδεσαν στα κέρατά τους δαυλούς τους οποίους άναψαν κατά τη διάρκεια της νύχτας και τις κατηύθυναν προς το στρατόπεδο των έχθρών. Αυτό έδωσε την εντύπωση στους πολιορκητές ότι είχαν έρθει ενισχύσεις και τους έκανε να τραπούν σε φυγή. Έτσι η πόλη σώθηκε χάρη στις αίγες (κατσίκες) και έκτοτε ονομάστηκε «Αιγείρα». Σε απόσταση 20 χλμ. από την Αιγείρα βρισκόταν κτισμένη η αρχαία πολίχνη Φελλόη.

Από την παραλιακή παλαιά εθνική οδό Κορίνθου-Πατρών που διασχίζει την περιοχή ξεκινούν δρόμοι που φεύγουν προς τα νότια και σας δίνουν την ευκαιρία για ωραίες εξορμήσεις στην ορεινή ενδοχώρα με τα όμορφα γραφικά χωριά. Μια από τις καλύτερες διαδρομές στο Χελμό, μέσα σ' ένα πανέμορφο ελατόδασος πυκνό και σκοτεινό, είναι αυτή που ξεκινά από την Αιγείρα περνά από το Χρυσάνθιο, την Όαση, την Εξοχή (ένα ωραίο ορεινό χωριό με μικρή εκκλησία και έναν τεράστιο πλάτανο, σε υψόμετρο 1000 μ), τον Αγ. Βασίλειο, το Περιθωρι, την Αγ. Βαρβάρα και φτάνει ως τη Ζαρούχλα.

Σημείο αφετηρίας εδώ είναι το κέντρο της Αιγείρας και η πινακίδα που προτείνει: Χρυσάνθιο (9 χλμ.), Συνεβρό (18 χλμ.) Όαση (15 χλμ.) και Αμπελόκηποι (10 χλμ.) απέναντι από τον Άγιο Παντελεήμονα. Ανεβαίνουμε με ... απαιτήσεις, (αφού περνάμε λίγη ζάλη από τις πρώτες στροφές), μέσα από την πανέμορφη κωμόπολη της Αιγείρας. Οι μυρωδάτες λεμονιές και πορτοκαλιές είναι για να τις κοιτάζετε όχι για να μαζέψετε λεμόνια και πορτοκάλια γιατί είναι περιφραγμένες. Έχει μουσμουλιές και ελιές ο τόπος. Ακολουθώντας την επαρχιακή οδό στην κορυφογραμμή ανεβαίνουμε προς τα επάνω και συναντάμε παραθεριστικές κατοικίες με πολύ καλή θέα καθώς και πάρα πολύ καλό κλίμα. Αριστερά μας περνά ανενόχλητος ο ποταμός Κριός.

Δεν στρίβουμε σε καμία διασταύρωση και δεξιά μας ο ποταμός Θολοπόταμος διέρχεται μέσα από ελαιώνες και λιβάδια.

Στα 7 χλμ. συναντάμε πινακίδα που μας προειδοποιεί ότι αριστερά πάμε για Χρυσάνθιο (2 χλμ.) και δεξιά για Αμπελόκηπους και Όαση. Παίρνουμε το δρόμο αριστερά καθώς κι αυτός μας πάει στους Αμπελόκηπους και στην Όαση. Στα 8,8 χλμ. μπαίνουμε στο χωριό Χρυσάνθιο (600 μ. υψόμετρο) και αντικρίζουμε κερασιές και αμπέλια. Είναι η παλαιά Βερσοβά. Κλασικά όπως συμβαίνει στα περισσότερα χωριά της ορεινής Αχαΐας θα βρείτε πλατεία με τον πλάτανο ακριβώς στη μέση της. Τα σπίτια είναι παλιά παραδοσιακά, πέτρινα. Ακριβώς απέναντι από τον πλάτανο είναι η εκκλησία των Αγίων Αποστόλων και στην γωνία της με την πλατεία υπάρχει ηλιακό ρολόι αν το δικό σας δεν πάει καλά. Αριστερά της εκκλησία καταβαίνει ο δρόμος προς την κάτω γειτονιά όπου σε απόσταση 150 μ. θα συναντήσουμε την βυζαντινή εκκλησία των Αγίων Αποστόλων.

Στο κέντρο του Χρυσάνθιου υπάρχει πινακίδα για όλα τα γούστα: Αμπελόκηποι 1 χλμ., Όαση 6 χλμ., Συνεβρό 9 χλμ., Βελλά 8 χλμ., Εξοχή 15 χλμ., Βαλιμή 5 χλμ. και Ζαρούχλα 25 χλμ. Όρεξη να 'χετε δηλαδή. Στο 9,8 χλμ. ήδη είμαστε στους Αμπελοκήπους και στα αριστερά, μας «φλερτάρει» το κοινοτικό άλσος Χρυσαμπέλων (ένωση Αμπελοκήπων - Χρυσανθίου). Όμορφο, όνομα και πράγμα. Εκεί κάθε χρόνο γίνεται η γιορτή κρασιού Αμπελοκήπων και εμπρός μας έχουμε το μνημείο των προεπαναστατικών μαχών Αρφαρά και Βερσοβά 15 και 18 Μαρτίου του 1821 κάτω από τον έλατο.

Ακολουθούμε το δρόμο αριστερά του μνημείου και στα 100 μ. το Δημοτικό ξενώνα. Δεξιά μας είναι τα δημαρχόσπιτα των Οικονομόπουλου και Γιανούλη. Στο κέντρο βρίσκεται ο μεγάλος πλάτανος και ακριβώς πάνω από τον ξενώνα το δημαρχόσπιτο Κουβέλη. Εκεί ήταν η παλαιά έδρα του Δήμου Αιγείρας.

Αν συνεχίζουμε θα συναντήσουμε τον επαρχιακό δρόμο στα 80 μ. που είναι

χωμάτινος. Στρίβοντας αριστερά πάμε Βελλά-Όαση-Συνεβρό ή Εξοχή. Στρίβοντας δεξιά στα 20 μ. θα μπούμε στην άσφαλτο και στα 800 μ. περίπου θα συναντήσουμε τρεις δρόμους. Ο πρώτος δεξιά μας επιστρέφει στο Χρυσάνθιο, ο δεύτερος εμπρός μας πηγαίνει στην Αιγείρα και ο τρίτος ο αριστερός μας οδηγεί στην πλατεία των Αμπελοκήπων (730 μ. υψόμετρο). Πρόκειται για τα παλαιά Αρφαρά, ένα παραδοσιακό χωριό από πέτρα και ξύλο σαν και αυτά που το χειμώνα, τα τρώει η ερημιά και την άνοιξη και το καλοκαίρι τα χαϊδεύει ο βουνίσιος τουρισμός.

Μεγάλη πλατεία μπροστά στην εκκλησία (κλασικό και εδώ το ύφος) και με ψησταριές για όσους συνδυάζουν το τερπνόν μετά του ωφελίμου. Αριστερά από την πλατεία υπάρχει το διατηρητέο κτίριο της Αρχόντισσας. Από την πλατεία ανηφορίζοντας προς τα πάνω στα 500 μ. ξεκινά χωματόδρομος όπου σε 2,5 χλμ συναντάμε το δρόμο Ακράτας – Ζαρούχλας (αν ακολουθηθεί ο δρόμος αυτός που έχουμε αναφέρει για Βαλιμή – Τσιβλό – Ζαρούχλα κερδίζουμε διαδρομή 6 χιλιομέτρων). Εκτός από τη διαδρομή με αυτοκίνητο πάνω στο δρόμο προς Βαλιμή και στο σημείο που είναι η σημερινή εκκλησία Άγιος Γεώργιος υπάρχει αρχαίο μονοπάτι που στο παρελθόν εξυπηρετούσε την επικοινωνία από την Αρκαδία–Νωνάκριδα–Αιγείρα. Η διαδρομή αυτή σήμερα μπορεί να γίνει με τα πόδια ή με άλογο. Καλλιέργειες αμπελώνων, κερασιάς και αγριολούλουδων εξηγούν από μόνες τους προς τι το όνομα Αμπελόκηποι.

Η σήμανση μέσα στους Αμπελόκηπους είναι ολίγον προβληματική και υπάρχει κίνδυνος να μπερδευτείτε. Στρίβουμε αριστερά για Όαση και Συνεβρό. Στο βάθος βγαίνοντας από τους Αμπελόκηπους, βλέπουμε το μοναστήρι του Αγίου Βασιλείου χτισμένο στην καρδιά του βράχου. Μη σας ξεγελάσει ο χωματόδρομος που μεσολαβεί στα 100 μέτρα από τους Αμπελόκηπους, γιατί αμέσως μετά συνεχίζει άσφαλτος. Μόλις περάσουμε το ρυάκι του Γουλά (παραπόταμος του Κριού) στα 150 μ. αρχίζει το μονοπάτι που οδηγεί με τα πόδια στο μοναστήρι του Αγίου Βασιλείου. Συνεχίζοντας την άσφαλτο περίπου σε 1 χλμ. και πριν πέσουμε στην κατηφόρα της Κουντούσας μπορούμε να στρίψουμε δεξιά σε χωματόδρομο και να ανεβούμε με αυτοκίνητο στην Αγία Παρασκευή, εκκλησία του πρώτου οικισμού Τσιλαρδής όπου από εκεί γύρω στα 1680 έφυγε μια ομάδα κατοίκων και εγκαταστάθηκε στα Αρφαρά Μεσσηνίας.

Στα 13 χλμ. συναντάμε διχάλα. Στα δεξιά στα 3 χλμ. πάει για Βελλά και αριστερά για Όαση. Αναζητώντας την Όαση στρίβουμε αριστερά με φόντο πεύκα, κυπαρίσσια και αμπέλια. Ο δρόμος γίνεται κατηφορικός και χαλάει για λίγο. Η Όαση βρίσκεται μπροστά μας στα 16,5 χλμ., με το τεράστιο πλάτανο φυσικό μνημείο της φύσης (450 μ. υψόμετρο). Και εδώ η σήμανση έχει πρόβλημα και μόνο ρωτώντας πάει κανείς στο .. Συνεβρό. Προσοχή λοιπόν μη χαθείτε. Αφήστε που είναι και ευκαιρία να κάνετε γνωριμίες ρωτώντας τους κατοίκους του χωριού. Στα 18,8 χλμ. συναντάμε γέφυρα με παραπόταμο του Κριού ποταμού (Σούβαλτος που κατεβαίνει από τη Βελλά) και ήδη στα

αριστερά μας εμφανίζεται από μακριά το Συνεβρό (470 μέτρα υψόμετρο), όμορφο χωριό αμφιθεατρικά χτισμένο με θέα προς τη θάλασσα, και πλάτη στο βουνό.

Στα 19 χλμ. μπαίνουμε στο Συνεβρό με τις υπέροχες κερασιές και αμυγδαλιές την άνοιξη. Από την πλατεία του χωριού, ευθεία φτάνουμε στη νεροτριβή (μετά από 500 μέτρα), όπου έπλεναν παλιά τα ρούχα τους οι κυράδες. Και για τους περιέργους γύρω από το όνομα του χωριού, έχει απάντηση ο γέροντας που συναντήσαμε : «Συν και Εβρός, μετά την φωτιά των Τούρκων συνενυρέθηκαν εδώ δύο Εβροί, δηλαδή δύο ελάφια».

ΒΑΛΛΙΜΗ - ΕΞΟΧΗ - ΒΕΛΛΑ (ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ 2)

Από το Συνεβρό για να συνεχίσουμε τη διαδρομή γυρίζουμε πίσω όπου συναντάμε αριστερά μας το χωματόδρομο που θα μας οδηγήσει στο χωριό Εξοχή. Ακολουθώντας το δρόμο αυτό πάνω από το βράχο του Συνεβρού και βαδίζοντας παράλληλα με το αυλάκι του χωριού συναντάμε στα 4 χλμ. την πέτρινη γέφυρα της Σελιάνας που συνδέει τους δύο επαρχιακούς δρόμους (17η, 18η). Εμείς στρίβουμε δεξιά και μέσα από τις κοινοτικές βοσκές της Εξοχής (παλαιά Αράχοβα) φθάνουμε στην πλατεία του χωριού. Και εδώ υπάρχουν η εκκλησία, τα πλατάνια και η κεντρική βρύση από την οποία ρέει άφθονο νερό.

Το επάγγελμα του κτηνοτρόφου συνεχίζεται και σήμερα με αρκετές χιλιάδες ζώα (1150 μ. υψόμετρο). Από το χωριό μέσα από τους κτηνοτροφικούς δρόμους επισκεπτόμαστε τα δύο μεγάλα λιβάδια και από την κορυφογραμμή βλέπουμε το Σαραντάπηχο και το Αεροδρόμιο. Από την άλλη πλευρά είναι ο Χελμός. Στα 5 χλμ. συναντάμε το χωριό της Αγίας Βαρβάρας στη Νωνάκριδα. Αν λοιπόν στο 13 χλμ. της κύριας διαδρομής από την Αιγείρα, αντί να στρίψετε αριστερά προς Όαση - Συνεβρό, στρίψετε δεξιά προς Βελλά, σε 3 χλμ. θα βρεθείτε στο χωριό. Αφού έχουμε περάσει και έχουμε αφήσει πίσω μας τα μαντριά των κτηνοτρόφων, στη βάση του Βελαίτικου βλέπουμε το ομώνυμο χωριό (850 μ. υψόμετρο). Όπως σε όλα τα χωριά της Ελλάδας υπάρχει η πλατεία στο κέντρο του χωριού με την βρύση και την εκκλησία. Το χωριό είναι παραδοσιακό με κυρίαρχα στοιχεία την πέτρα και το ξύλο. Συνεχίζοντας μέσα από τη Βελλά με χωματόδρομο μπορούμε να φθάσουμε στην Εξοχή.

ΑΙΓΕΣ

Βρίσκεται σε υψόμετρο 400 μ. και είναι κτισμένο στους πρόποδες του βουνού Ευρωστίνα.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Ο ενοριακός ναός της Αγίας Τριάδας. Τα 11 εξωκλήσια του χωριού. Πιο σημαντικά του Αγίου Αθανασίου που ήταν ενοριακός ναός επί Τουρκοκρατίας και της Αγίας Παρασκευής τα οποία διαθέτουν και ξενώνες. Η βιβλιοθήκη του χωριού. Ο απότομος βράχος της Ευρωστίνας που υψώνεται επιβλητικός πάνω από το χωριό.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

Βρίσκεται στη νοτιοανατολική άκρη της επαρχίας Αιγιαλείας και στη νοτιοδυτική πλαγιά του βουνού Ευρωστίνα σε υψόμετρο 650 μ.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Ιερός Ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Εντυπωσιακός ναός βυζαντινού ρυθμού. Η εικονογράφηση του έγινε από δύο Αγιορίτες ζωγράφους. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το χειροποίητο ξυλόγλυπτο τέμπλο της εκκλησίας με τις ανάγλυφες παραστάσεις του, το οποίο είναι επιχρυσωμένο με πραγματική σκόνη χρυσού. Τα 9 εξωκλήσια του. Η Μαυροσπηλιά: Μεγάλη σπηλιά στα ανατολικά του χωριού. Χρησίμευε ως καταφύγιο των κατοίκων σε περιπτώσεις επιδρομών κατά την Τουρκοκρατία. Η είσοδος της είναι κλεισμένη με τείχος που έχει πολεμίστρες. Το οροπέδιο του βουνού Ευρωστίνα. Έχει καλλιεργήσιμη έκταση 3000 περίπου στρεμμάτων και ανεβαίνοντας κανείς σε αυτό, από το δρόμο αμέσως μετά από το χωριό Μοναστήρι, βλέπει όλη σχεδόν την ανατολική Αιγιαλεία, τον Κορινθιακό κόλπο και τα βουνά της Ρούμελης

ΣΕΛΙΑΝΑ

Βρίσκεται σε υψόμετρο 700 μ. αμέσως μετά το χωριό Μοναστήρι. Απέχει από την Αιγείρα γύρω στα 20 χλμ.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Το κτίριο του Δημοτικού Σχολείου, στο μέσον του χωριού, κατασκευασμένο το 1904. Από την πλατεία του χωριού βλέπει κανείς τη μαγευτική κοιλάδα του Κριού Ποταμού. Η βρύση της Σελιάνας. Ιερά Μονή Αγίων Αποστόλων: Βρίσκεται σε απόσταση δύο (2) περίπου χιλιομέτρων από τη Σελιάνα και σε υψόμετρο 850 μ. Είναι βυζαντινού ρυθμού, κτισμένη στις αρχές του ΙΖ' αιώνα. Της ίδιας εποχής είναι και οι αγιογραφίες της. Το ξυλόγλυπτο τέμπλο της έχει τοποθετηθεί το 1743. Διαθέτει ξενώνα και έχει χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Πολιτισμού ως διατηρητέο μνημείο

ΠΕΡΙΘΩΡΙ

Απέχει 3 χιλ. από τη Σελιάνα και βρίσκεται σε υψόμετρο 902 μ. Το δάσος του Περιθωρίου είναι από τα πιο όμορφα της Ανατολικής Αιγιαλείας. Σ' αυτό έχει εγκατασταθεί από το 1964 εκτροφείο θηραμάτων στο οποίο εκτρέφονται πέρδικες, φασιανοί και ορτύκια

ΕΞΟΧΗ

Βρίσκεται στα δυτικά του Περιθωρίου , κτισμένο μέσα σε πυκνό δάσος και σε υψόμετρο 1130 μ. Μετά την επανάσταση του 1821 ιδρύθηκαν και λειτούργησαν στο χωριό το 1829 ένα αλληλοδιδασκτικό σχολείο και μια " ελληνική σχολή ". Η τελευταία λειτούργησε ως το 1840

ΣΥΝΕΒΡΟΣ

Βρίσκεται σε υψόμετρο 550 μ. Γραφικό χωριό γνωστό για τη παραγωγή κερασιού και την περίφημη νεροτριβή του. Σ'αυτή τη μεγάλη πηγή έφερναν τις πολύχρωμες κουβέρτες , τα κιλίμια και τις φλοκάτες για χνουδίασμα οι γυναίκες , και οι άνδρες τις κάπες τους για να χνουδιάσουν κι αυτές και να κρατάνε το νερό της βροχής

ΟΑΣΗ

Βρίσκεται σε υψόμετρο 450 μ. Εντυπωσιακός ο πλάτανος που βρίσκεται στη πλατεία του χωριού , με ζωή εκατοντάδων χρόνων και περίμετρο γύρω στα δώδεκα μέτρα. Στη πλατεία βρίσκεται επίσης και η εκκλησία του Αγίου Ανδρέα , κτισμένη το 1867.

ΒΕΛΛΑ

Όμορφο χωριό κτισμένο σε υψόμετρο 840 μ. Απέχει από την Αιγείρα 16 περίπου χιλιόμετρα. Υπάρχουν πολλά κτίσματα που μαρτυρούν την ύπαρξη του χωριού από αιώνες. Το πιο ενδιαφέρον είναι ο ναός του Αγίου Βλασίου που έχει κτιστεί το 1300. Στους τοίχους του υπάρχουν ψηφιδωτά και παλιές αγιογραφίες

ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ - ΧΡΥΣΑΝΘΙΟ

διακρίνονται οι πολεμίστρες του Πύργου. Το καλοκαίρι διοργανώνονται από τους πολιτιστικούς συλλόγους των δύο χωριών γιρτές κερασιού και κρασιού Βρίσκεται σε υψόμετρο 700 μ. και απέχει 13 χιλ. από την Αιγείρα. Εντυπωσιακή είναι η μονή του Αγίου Βασιλείου, που βρίσκεται κτισμένη στο βράχο ανατολικά του χωριού και την περίοδο της Τουρκοκρατίας ήταν κρυφό σχολειό. Στο δρόμο προς το Χρυσάνθιο υπάρχει αναμνηστική στήλη για τα πρώτα επεισόδια, πριν από την επανάσταση του 1821, που συνέβησαν στα χωριά Αμπελόκηποι και Χρυσάνθιο στις 14 και 16 Μαρτίου 1821, με την εξόντωση από τους Έλληνες Τούρκων φοροεισπρακτόρων και αποσπάσματος Τουκαλβανών. Το Χρυσάνθιο ένα χωριό πανέμορφο σε υψόμετρο 600 μ. απέχει 10χιλ.απότηνΑιγείρα.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Η Βυζαντινή εκκλησία των Αγίων Αποστόλων Ναός κτισμένος από πέτρες και ασβέστη με θολωτή στέγη. Έχει μήκος 15 μ. και πλάτος 4. Οι πόρτες του είναι χαμηλές γιατί έτσι, κατά την παράδοση, εμποδιζόταν ο τοπικός Τούρκος Αγάς να μπει έφιππος στο ναό κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ξύλινο τέμπλο του ναού και η αγιογραφία του. Επειδή ο ναός αυτός είχε υποστεί ζημιές από σεισμό οι κάτοικοι του Χρυσανθίου ανήγειραν το 1859 νέο ναό των Αγίων Αποστόλων στην

κεντρική πλατεία του χωριού. Η νέα εκκλησία των Αγίων Αποστόλων. Είναι χτισμένη στην κεντρική πλατεία του χωριού εκεί που ήταν ο πύργος του Τούρκου Αγά της περιοχής. Η είσοδος του πύργου, του Τούρκου Αγά φαίνεται σήμερα στη νότια είσοδο του ναού , στην οποία

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Φιλαρμονική συμμετέχει στις εκδηλώσεις των «Ελικείων - Ανθεστηρίων» Αγίου, αφήνοντας πάντα πολύ καλές εντυπώσεις στον γνωστό σε όλους μας, για το υψηλό του επίπεδο, Αιγιάτικο λαό. Η Φιλαρμονική Αιγείρας λειτουργεί από την ίδρυσή της χωρίς απολύτως καμία διακοπή. Σήμερα αριθμεί 28 μέλη, κυρίως πνευστά και η απόδοσή τους είναι άρτια. Την αποτελούν κυρίως μαθητές Δημοτικού, Γυμνασίου, Λυκείου αλλά και φοιτητές.

Από την ίδρυση της Φιλαρμονικής, διετέλεσαν πρόεδροί της οι: 1) Αλέκος Πετρόπουλος 2) Θανάσης Α. Οικονόμου 3) Γιάννης Παπαβασιλείου 4) Σπύρος Ζαμπάτης 5) Κωνσταντίνος Ζαβάκος 6) Δημήτρης Τομαράς 7) Γιώργος Παναγάκος. Σήμερα πρόεδρος είναι ο Κωνσταντίνος Ζαβάκος. Αρχιμουσικός της μπαντίνας είναι από το 1980 ο ακάματος και καθόλα σεβαστός στην Αιγιάτικη (και όχι μόνο) κοινωνία κος Ιωάννης Κοκονέτσης, του οποίου η προσφορά είναι πολύτιμη, αστείρευτη και αναγνωρισμένη από την κοινωνία της Αιγείρας.

ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ:

ΠΡΟΕΔΡΟ: ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟ ΣΩΤΗΡΙΟ
(ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑ)
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΠΟΥΛΟ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟ: ΚΩΝ/ΝΟ
(ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟ)
Γ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ: ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟ
(ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑ)

ΤΑΜΕΙΑ:	ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ	ΓΕΩΡΓΙΟ
	(ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑ)	
ΓΕΝΙΚΟ	ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟ	ΑΘΑΝΑΣΙΟ
ΑΡΧΗΓΟ:	(ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΥΠΑΛΛΗΛΟ)	
ΥΠΕΥΘΥΝΟ	ΤΟΜΑΡΑ	ΓΕΩΡΓΙΟ
ΤΥΠΟΥ:	(ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑ)	
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗ:	ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟ	Ι. ΓΕΩΡΓΙΟ
	(ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗ)	

Τα μέλη του Θεατρικού Εργαστηρίου Αιγείρας έχουν ήδη ξεκινήσει από τον Ιανουάριο την προετοιμασία του νέου έργου που πρόκειται να ανεβεί το καλοκαίρι. Πρόκειται για την κωμωδία του Κεν Λούντβιχ «Δανείστε μου έναν τενόρο». Πρόκειται για την ιστορία ενός τενόρου "μαϊμού", που χωρίς να το θέλει, αντικαθιστά με τον εαυτό του, έναν πραγματικό τενόρο που δεν μπορεί να παρουσιαστεί στην όπερα που τον έχουν προσκαλέσει επειδή τον θεωρούν πεθαμένο!! Το μπλέξιμο ξεκινάει όταν ο αληθινός καλλιτέχνης συνέρχεται και ξεκινάειγιατηνόπερα!!!

Οι συμπτώσεις , οι ρυθμοί , οι διάλογοι , οι παρεξηγήσεις , η εναλλαγή των καταστάσεων είναι πράγματα που χαρακτηρίζουν έντονα το έργο και απαιτούν μεγάλη προσπάθεια από μέρους των ηθοποιών για να στηθεί καλά αυτή η παράσταση. Συμμετέχουν οκτώ άτομα. Τέσσερις άντρες και τέσσερις γυναίκες. Η σκηνοθετική καθοδήγηση ανήκει πάλι στον ακούραστο και γνωστό θεατράνθρωπο φιλόλογο Κυρ. Κώστα Κλάγκο, ο οποίος σημειωτέον συνεργάζεται με αυτή την θεατρική ομάδα της Αιγείρας για περίπου 13 χρόνια με μεγάληεπιτυχία.

Έχουν ήδη δημιουργηθεί και δραστηριοποιηθεί οι ομάδες σκηνικών και άλλων τεχνικών θεμάτων (κουστουμιών, ηχητικών, φωτιστικών, χορηγοί, κ.α) και όλοι ελπίζουν το αποτέλεσμα να είναι το ίδιο άριστο με των προηγούμενων παραστάσεων του Εργαστηρίου. Φυσικά και φέτος το έργο θα ταξιδεύσει και σε άλλους δήμους όπως έγινε και πέρσι με το "Ψηλά από τη γέφυρα" του Αρθουρ Μίλερ, αλλά και με όλα τα έργα πριν από αυτό. Επίσης έχει ήδη δρομολογηθεί η διαδικασία για την προετοιμασία του επόμενου έργου που θα ξεκινήσει το φθινόπωρο και θα είναι "Η ποντικοπαγίδα" της Αγκάθα Κρίστι.

Το Θεατρικό Εργαστήρι Αιγείρας έχει πια καταξιωθεί στην ευρύτερη περιοχή και όχι μόνο, για την ποιότητα των παραστάσεων του και την προσπάθεια για τη διάδοση του θεάτρου και του πολιτιστικού επιπέδου. Σημασία έχει , όπως λένε και τα μέλη του, να υπάρχει διάρκεια και συνέπεια σ' αυτό που κάνουν και όχι επανάπαυση. Και αυτό είναι το πιο δύσκολο. Μαζί με όλους τους πολιτιστικούς φορείς της περιοχής το Θεατρικό Εργαστήρι μπορεί και θέλει να βοηθήσει , έτσι ώστε, το πολιτιστικό στοιχείο να παραμείνει έντονο και να

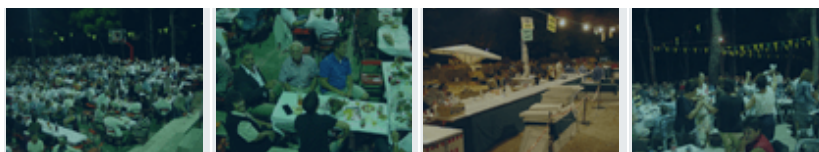
αποτελέσει σημείο αναφοράς και άξιο λόγου για κάθε ντόπιο αλλά και για κάθε επισκέπτη του Δήμου Αιγείρας

ΚΕΝΤΡΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΙΓΕΙΡΑΣ

ΓΙΟΡΤΗ ΚΡΑΣΙΟΥ

Αν έχετε ξεχάσει τι θα πει περπάτημα, και μάλιστα σε τοπία ειδυλλιακά και κλίμα άκρως υγιεινό, είναι σίγουρο ότι στην περιοχή μας θα το θυμηθείτε και δύσκολα θα αντισταθείτε στον πειρασμό να διασχίσετε με τα πόδια σας, τόπους στους οποίους δε φθάνει η βοή των Ι.Χ. Αυτή η άγρια ομορφιά είναι που θα σας ανταμείψει και θα κάνει καλό στην υγεία σας. Πεζοπόροι και ορειβάτες με εμπειρία ή και πρωτάρηδες θα βρουν λύσεις στα βουνά της περιοχής που βρίθουν από μύθους, ομορφιές και ευχάριστα εμπόδια για όσους αρέσκονται στις δύσκολες αναβάσεις. Για τις διαδρομές πεζοπορίας και ορειβασίας που σας προτείνουμε χρειάζονται μόνο δύο πράγματα: Διάθεση και προσοχή. Και πάνω απ' όλα οργάνωση.

ΧΕΛΜΟΣ (2355μ.)

Χιονοδρομικό Κέντρο, Ορειβατικό Καταφύγιο, Νεραϊδόραχη, Ψηλή Κορφή, Μαυρολίμνη, Ύδατα Στυγός

* Υψομετρική διαφορά: περίπου 430μ. (1670μ.-2100μ.)

* Διάρκεια πορείας: 7 ώρες

* Δυσκολία διάσχισης: δύσκολη

Περιστέρα ή Σόλο – Ύδατα Στυγός

* Υψομετρική διαφορά: περίπου 1100μ. (1000μ.-2100μ.)

* Διάρκεια πορείας: 3,5 ώρες

* Δυσκολία διάσχισης: μέτρια

* Σήμανση με κίτρινο τρίγωνο

Φτέρη Αιγίου – Κορυφή Κλωκός

* Υψομετρική διαφορά: περίπου 977μ. (800μ.-1777μ.)

* Διάρκεια πορείας: 2,5 ώρες

* Δυσκολία διάσχισης: εύκολη

* Σήμανση : κόκκινα σημάδια

E4: Διακοπτό – Ζαχλωρού – Καλάβρυτα - Κάτω Λουσοί – Πλανητέρο- E4 – Αρμουνας - Αγ. Νικόλαος – Τουρλάδα – Κρινόφυτα - Λυκούρια

* Υψομετρική διαφορά: περίπου 760μ. (100μ.-860μ.)

* Διάρκεια πορείας: 2 ημέρες

* Δυσκολία διάσχισης: μέτρια

* Σήμανση Ε4

Κάτω Λουσοί - Ψηλή Κορυφή - Κάτω Κάμπος – Κεφαλόβρυσο – Ελατόφυτο – Πλανητέρο - Ε4

* Υψομετρική διαφορά: περίπου 1218μ. (1100μ.-2318μ.-700μ..)

* Διάρκεια πορείας: 9 ώρες

* Δυσκολία διάσχισης: μέτρια

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Έδρα δήμου: Καλάβρυτα

Δήμαρχος: Θανάσης Παπαδόπουλος

Πληθυσμός: 8346 κάτοικοι

Δημοτικά Διαμερίσματα: Άνω Βλασία, Άνω Λουσοί, Βάλτα, Βιλιβίνα, Γουμένισσα, Δουμενά, Δροσάτο, Καλλιφώνιο, Κάνδαλος,

Κάτω Βλασία, Κ. Ζαχλωρού,

Κ.Λοισοί, Κερπινή, Κέρτεζη, Κορφές, Κούτελη, Κρουονέρι, Λαγοβούνι, Λαπαναγοί, Μάνεσι, Μ. Ποντιάς, Πετσάκοι, Πλατανιώτισσα, Πριόλιθος, Προφήτης Ηλίας,, Σιγούνι, Σκεπαστό, Τρεχλό, Φλάμπουρας, Καλάβρυτα.

Ο δήμος Καλαβρύτων είναι ο μεγαλύτερος στο νομό Αχαΐας, ενώ κατέχει την δεύτερη θέση, από πλευράς έκτασης, πανελλαδικά.

Διασχίζοντας την Εθνική οδό Αθηνών Πατρών οι πινακίδες πολύ εύκολα θα σας οδηγήσουν στα Καλάβρυτα υποδεικνύοντας σας να στρίψετε αριστερά στη διακλάδωση της Πούντας.

Μπορείτε εναλλακτικά επίσης να ταξιδέψετε με το γραφικό και φημισμένο τρενάκι του οδοντωτού περνώντας μέσα από το φαράγγι του Βουραϊκού.

Η ονομασία της πόλης πρωτοαναφέρεται στο Μεσαίωνα και προέρχεται από τις λέξεις "καλά" και "βρυτα" δηλαδή μέρος με καλές βρύσες (υπάρχουν άφθονα και πηγαία νερά στην πόλη και την ευρύτερη περιοχή).

Τα Καλάβρυτα είναι μία πόλη στην πλαγιά του Χελμού, σε υψόμετρο 750 μ. με περίπου 2.000 μόνιμους κατοίκους.

Αποτελείτο εμπορικό κέντρο της περιοχής και τα τελευταία χρόνια εξελίσσεται σε ένα αξιόλογο τουριστικό κέντρο. Εδώ στην αρχαιότητα βρισκόταν η πόλη Κύναιθα, που καταστράφηκε το 220 π.Χ. από τους Αιτωλούς και ξαναχτίστηκε στη διάρκεια της Ρωμαιοκρατίας, επί αυτοκράτορα Αδριανού. Στις αρχές του 13^{ου} αιώνα πέρασε στα χέρια των Φράγκων και έγινε έδρα βαρονίας. Το φρούριο πάνω από τα Καλάβρυτα υπήρξε σημαντικό μεσαιωνικό κάστρο. Η πόλη ανεκατελήφθη το 1330 από τους Βυζαντινούς, και από το 1460 ως το 1821 από τους τούρκους, εκτός από την περίοδο 1687-1715 οπότε βρέθηκε στην κατοχή των Ενετών.

Στον ξεσηκωμό του 1821 τα Καλάβρυτα έπαιξαν σημαντικό ρόλο: στο γνωστό μοναστήρι της Αγίας Λαύρας, τον Μάρτιο του 1821 κηρύχτηκε η Επανάσταση! Κάθε χρόνο στις 25 Μαρτίου τα Καλάβρυτα γιορτάζουν την επέτειο με μια αναπαράσταση της εξέγερσης.

Καλαβρυτινοί όπως ο Ζαΐμης, ο Φωτήλας, ο Πετμεζάς, ο Σουλιώτης κ.α. έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην απελευθέρωση της επαρχίας Καλαβρύτων και στα γύρω χωριά θα δείτε τους πύργους και τα πυργόσπιτα τους.

Τα Καλάβρυτα είναι επίσης γνωστά για τα γεγονότα κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου όταν οι Γερμανοί κατέστρεψαν την πόλη και εξετέλεσαν όλους τους άντρες άνω των 13 ετών. Το ιστορικό αυτό γεγονός μας θυμίζει και το ρολόι της εκκλησίας της Υπαπαντής της Θεοτόκου στην κεντρική πλατεία της πόλης, του οποίου οι δείχτες δείχνουν πάντα 14.34, δηλαδή την ώρα της μεγάλης σφαγής και τραγωδίας. Αριστερά, πάνω από την πόλη υπάρχει ο λόφος του Καπή, ο τόπος δηλ. της θυσίας και της εκτέλεσης των 1300 Καλαβρυτινών στις 13-12-1943. Εκεί υψώνεται ένας σταυρός ύψους 8 μέτρων και με διάφορες εκδηλώσεις τιμάται η μνήμη των εκτελεσθέντων. Ήδη, ολοκληρώθηκε και θα λειτουργήσει το "Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος" το οποίο στεγάζεται στο παλαιό δημοτικό σχολείο.

Σε μικρή απόσταση από την πόλη μπορείτε να επισκεφθείτε δύο ιστορικό Μοναστήρια.

Το πρώτο είναι το Μοναστήρι της Αγίας Λαύρας, το οποίο ιδρύθηκε τον 10^ο αιώνα από τον ασκητή Αθανάσιο Αθωνίτη, 500 μ. ανατολικότερα του σημερινού και πυρπολήθηκε από τους Τούρκους το 1585 και το 1827 και από τους Γερμανούς το 1943 για να χτιστεί άλλες δύο φορές. Το κτίσμα στη σημερινή του μορφή χρονολογείται το 1950.

Εδώ έγινε στις 23 Μαρτίου 1821 η ορκωμοσία των οπλαρχηγών της Επανάστασης κατά την οποία ακούστηκε το μήνυμα "Ελευθερία ή Θάνατος" και φυλάσσονται το Λάβαρο της Επανάστασης τρυπημένο από τουρκική σφαίρα, η ποιμαντορική ράβδος και τα άμφια του Παλαιών Πατρών Γερμανού, η κέρα του Αγίου Αλεξίου καθώς και άλλα ιστορικά κειμήλια και εκκλησιαστικά σκεύη. Απέναντι από τη Μονή βρίσκεται το Πανελλήνιο Ηρώο του 1821.

Το δεύτερο, το Μοναστήρι του Μεγάλου Σπηλαίου είναι χτισμένο σε υψόμετρο 924 μ. σε ένα πανέμορφο τοπίο. Διακρίνεται ένα μεγάλο κτίριο, που μοιάζει με φρούριο και υψώνεται σε 8 ορόφους, στο κοίλωμα ενός πανύψηλου βρόχου. Το Μοναστήρι κτίστηκε το 362 μ.Χ. από δύο αδέρφια μοναχούς από τη Θεσσαλονίκη, τον Συμεών και το Θεόδωρο στους οποίους μία βοσκοπούλα έδειξε μέσα σε σπηλιά την εικόνα της Παναγίας-Δεξιοκρατούσας, ανάγλυφη, φτιαγμένη από κερί και μαστίχα από τον Ευαγγελιστή Λουκά. Αυτή η εικόνα φυλάσσεται σήμερα στην εκκλησία που βρίσκεται μέσα στη σπηλιά και είναι αφιερωμένη στην Παναγία τη Μεγαλοσπηλιώτισσα. Η εκκλησία αυτή διακοσμείται με τοιχογραφίες του 1653. Στη μονή υπάρχουν πολύτιμα χειρόγραφα, ευαγγέλια, άμφια, και λειψανοθήκες.

Για τους ορειβάτες ύπαρχει ένα πανέμορφο μονοπάτι που οδηγεί από το Μοναστήρι στη Λίμνη του Τσιβλού. Πάνω από τον τόπο της εκτέλεσης θα βρείτε το κάστρο "της Ωριάς", το οποίο χτίστηκε στην κορυφή του βουνού, την εποχή της Φραγκοκρατίας, για αμυντικούς λόγους. Ήταν ένα από τα σημαντικότερα μεσαιωνικά φρούρια της Πελοποννήσου. Επί τουρκοκρατίας η Αικατερίνη Παλαιολόγου έπεσε από το κάστρο αυτό και αυτοκτόνησε (1463 μ.Χ.) για να μην βρεθεί στα χέρια των Τούρκων και από τότε το κάστρο ονομάζεται "κάστρο της Ωριάς". Στο εσωτερικό του (ένα οροπέδιο 25 στρεμμάτων) υπάρχουν ερείπια σπιτιών, δεξαμενές νερού κ.α. Για όσους δεν διστάζουν μπροστά στην ανηφόρα, αποτελεί μία ωραία εκδρομή (περίπου 1 ώρα για να φθάσετε επάνω).

Στα Καλάβρυτα επωφεληθείτε από μία βόλτα στα μαγαζάκια του κεντρικού πεζόδρομου της πόλης και αγοράστε ό,τι προσφέρει η ελληνική φύση: μυζήθρα, μέλι, φρεσκοκομμένη ρίγανη, τσάι του βουνού και την περίφημη ροδοζάχαρη, ένα γλυκό φτιαγμένο από τα πέταλα του τριαντάφυλλου. Στις πλατείες κάτω από τα δροσερά πλατάνια μπορεί κανείς να απολαύσει υπέροχα παραδοσιακά φαγητά.

Η κοιλάδα του Βουραϊκού και η περιοχή γύρω από τα Καλάβρυτα ήταν κάποτε, εκατομμύρια χρόνια πριν, λίμνη. Τα νερά, βρίσκοντας διέξοδο προς τη θάλασσα, δημιούργησαν μία χαράδρα και το φαράγγι που όλα τα μετέπειτα χρόνια το βαθαίνει με το πέρασμα του ο ποταμός Βουραϊκός, ο οποίος πηγάζει κοντά στον Πριόλιθο.

Το τρενάκι με το χαρακτηριστικό σφύριγμα ανεβαίνει καθημερινά το φαράγγι χρησιμοποιώντας τη μεσαία οδοντωτή γραμμή σε τρία σημεία και για αρκετό χιλιόμετρα, όπου η κλίση του εδάφους είναι μεγάλη. Προχωρεί σιγά σιγά δίνοντας στους επιβάτες την ευκαιρία να απολαύσουν τις σπάνιες φυσικές ομορφιές. Το τρενάκι που ξεπέρασε τα 100 χρόνια ζωής, μεταφέρει και ξεναγεί χιλιάδες επισκέπτες στο φαράγγι και στη Ζαχλωρού, καταλήγοντας στα Καλάβρυτα. Την κατασκευή του αποφάσισε ο Χαρ.

Τρικούπης το 1889 για λογαριασμό του κράτους. Το κόστος του έφτασε τα 3.900.000 χρυσές λίρες, ενώ αρχικά η δαπάνη του είχε εκτιμηθεί από τη Γαλλική αποστολή σε 1.000.000 χρυσές λίρες. Για τούτο ματαιώθηκε και η συνέχισή του μέχρι την Τρίπολη, όπως αρχικό είχε προγραμματιστεί. Το έργο αυτό ήταν πολύ δύσκολο λόγω του δύσβατου του εδάφους και των φτωχών τεχνικών μέσων εκείνης της εποχής. Πρωτολειτούργησε το 1896 και από τότε και μέχρι σήμερα συνεχίζει τις διαδρομές του χωρίς καμία διακοπή...

Στη Ζαχλωρού, απ' όπου ξεκινά ένα μονοπάτι για το Μοναστήρι του Μεγάλου Σπηλαίου (περίπου 45 λεπτά), κάνει στάση ο οδοντωτός. Το όνομα Ζαχλωρου προέρχεται από το Ζα-χλόη, πολύ χλόη. Το χωριό χτίστηκε στα χρόνια της Τουρκοκρατίας από περαστικούς οι οποίοι, κυνηγημένοι από τα χωριά της Ηπείρου, ήρθαν στην Πελοπόννησο. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την κτηνοτροφία και τη γεωργία. Πρόκειται για ένα όμορφο χωριό που βρίσκεται ανάμεσα σε πλατάνια και αποτελεί ιδανικό μέρος για ξεκούραση.

Το πέρασμα από το φαράγγι του Βουραϊκού (το οποίο προστατεύεται σαν μοναδικό μνημείο της φύσης και αποτελεί μέρος του διευρωπαϊκού ορειβατικού μονοπατιού E 4 αποτελεί μία μεγάλη πρόκληση για τους φυσιολάτρες. Ο Σύλλογος Ορειβασίας - Χιονοδρομίας-Αναρρίχησης Καλαβρύτων οργανώνει κάθε χρόνο, το Μάιο, πεζοπορία στο φαράγγι, με τη συμμετοχή πολλών ενδιαφερομένων. Όποιος αποφασίσει να περάσει το φαράγγι περπατώντας μαζί με τον σύλλογο, θα βαδίσει 22 χλμ. και θα νιώσει όλο το μεγαλείο της φύσης. Η διαδρομή ξεκινά από τα Καλάβρυτα και ακολουθεί τις γραμμές του τρένου, με το ποτάμι να τρέχει δίπλα. Έτσι θα έχετε την ευκαιρία να θαυμάσετε καταρράκτες, σπήλαια με σταλακτίτες σε διάφορες παραστάσεις και πυκνή εναλλασσόμενη βλάστηση που ξεκινά από έλατο, πιο κάτω σπάρτα και πλατάνια και ακόμα πιο κάτω, κοντά στο Διακοπτό, ελιές, πεύκα και πικροδάφνες. Η χαράδρα αποτελεί ένα πραγματικό θαύμα της φύσης και η διαδρομή αυτή θα σας αφήσει ανεξίτηλες εντυπώσεις. Φιλοδοξία του Σ.Ο.Χ.Α.Κ είναι: η ανακήρυξη του φαραγγιού μαζί με την άνω κοιλάδα του Χελμού και τα Ύδατα της Στυγός ως Εθνικού Δρυμού. Ο Σύλλογος διαθέτει και ένα ορειβατικό καταφύγιο.

Τα Καλάβρυτα φημίζονται για το εξαιρετικά καλό κλίμα τους. Η πόλη είναι χτισμένη στους πρόποδες του Χελμού, ενός από τα ωραιότερα ελληνικά βουνά με πολλά μονοπάτια για πεζοπορίες (το διεθνές μονοπάτι E4 περνά από εκεί) και ορειβασία.

Στις πλαγιές του Χελμού θα συναντήσετε ξεχασμένα χωριά με μεγάλη γραφικότητα. Κάτω από τον Χελμό βρίσκεται ο κάμπος των Σουδενών, ένα ωραιότατο οροπέδιο. Εδώ ήταν κτισμένη η αρχαία πόλη των Λουσσών, η οποία ιδρύθηκε το 708 π.Χ. και αποτελούσε μέλος της Αχαϊκής Συμπολιτείας. Ανάμεσα στα άλλα κτίρια ξεχώριζε ο Ναός της Λουσιάτιδος Αρτέμιδος (ονομάζεται και Ναός της Αρτέμιδος Ημέρας). Από το 1898 διενεργούνται στην περιοχή ανασκαφές, από το Αυστριακό Ινστιτούτο Αθηνών. Στα

ευρήματα περιλαμβάνονται εκτός από το άγαλμα της θεάς, χάλκινα διακοσμητικά κ.α. Στον αρχαιολογικό χώρο θα ξεχωρίσετε το περίγραμμα του Ναού, το βουλευτήριο της αρχαίας πολιτείας και άλλα κτίσματα από το 500 π.Χ. περίπου.

Σύμφωνα με τη μυθολογία οι κόρες του βασιλιά της Τίρυνθας Προίτου γιατρεύτηκαν από παραφροσύνη στους Λουσούς, χάρη στην παρέμβαση της θεάς Αρτέμιδος. Ως δείγμα ευγνωμοσύνης προς τη θεά, οι νεαρές κοπέλες εισήγαγαν γυναικείους χορούς και ίδρυσαν ένα ιερό άλσος όπου ανέγειραν βωμό τον οποίον έραιναν με αίμα από αίγες και πρόβατα.

Γνωρίζουμε ότι προς τιμήν της θεάς οργανώνονταν αγώνες (όπως μας πληροφορούν επιγραφές που χρονολογούνται μεταξύ του 2^{ου} αι. π.Χ. και του 1^{ου} αι. μ.Χ.) οι οποίοι σύμφωνα με τον Πausανία ονομάζονταν Ημεράσια.

Η λατρεία της θεάς ανάγεται στον ύστερο 8^ο αι. π.Χ. όπως επιβεβαιώνουν πολυάριθμα αναθήματα που διακρίνουν το ιερό ως ένα από τα σημαντικότερα μεταξύ των πρώιμων ιερών της Πελοποννήσου. Ένα μεγάλο μέρος αυτών των αναθημάτων κατέληξε κατά το τέλος του 19^{ου} αι. μέσω λαθροανασκαφών σε ποικίλα μουσεία του εξωτερικού. Αναφέρονται χάλκινα ειδώλια πουλιών και ίππων γεωμετρικής εποχής όπως και ειδώλια της Αρτέμιδος, του Απόλλωνος και του Πανός από την κλασική εποχή.

Στους απαλούς λόφους του Προφήτη Ηλία, μεταξύ του ιερού και του ανεξερεύνητου ακόμη κέντρου της πόλεως, διακρίνονται στην επιφάνεια θεμέλια οικιών. Τα τελευταία χρόνια ερευνήθηκαν δύο οικίες ελληνοιστικής και ρωμαϊκής εποχής σε δύο άνδρα. Οι οικίες κατοικούνταν από έναν αγροτικό πληθυσμό που ζούσε από τις αγροτικές καλλιέργειες και την κτηνοτροφία, αλλά συντηρούσε και μικρές βιοτεχνίες.

Οι αρχαίοι Λουσοί ήταν κάποτε ένας από τους μεγαλύτερους οικισμούς της Αζανίας, όμως κατά τον 1^ο αιώνα π.Χ. χάνονται τα ίχνη του.

Στην ίδια περιοχή θα βρείτε τα πανέμορφα χωριά Άνω και Κάτω Λουσοί (η Σουδενά), που αποτελούν την πατρίδα των Πετμεζαίων (οπληρχηγών του Αγώνα του 1821). Στους Κάτω Λουσούς υψώνεται ακόμα ο πύργος τους, μία υπέροχη πυργοκατοικία, και υπάρχουν και άλλες όμορφες πέτρινες οικίες. Η αρχιτεκτονική των σπιτιών αυτών παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς είναι φτιαγμένα από ντόπια πέτρα, με γωνίες και κουφώματα από άσπρους λαξεμένους λίθους.

Μέσα σε πλούσιο ελατόδασος θα βρείτε τους οικισμούς Βραχνί και Σούβαρδο, δύο μαγευτικές τοποθεσίες κοντά στα Καλάβρυτα που προσφέρονται για ευχάριστους περιπάτους προς όλες τις κατευθύνσεις.

Κοντά στα Καλάβρυτα βρίσκεται και το χωριό Κερπινή όπου θα δείτε τον πύργο του Ζαΐμη σε ερειπωμένη δυστυχώς κατάσταση.

Επίσης αξίζει μία επίσκεψη στην Κέρτεζη (με τα όμορφα σπίτια, τον πύργο του Χασαπόπουλου και την πηγή του Βουραϊκού), στο Σκεπαστό, στην Κούτελη, στο Μάνεσι (Μονή του Αγίου Γεωργίου), στην Άνω και Κάτω Βλασια (Μοναστήρι του Αγίου Νικολάου) και στο Μιχα (εκδρομές στο δάσος

και στον Ερύμανθο).

Μια εναλλακτική πρόταση για εκδρομή είναι το χωριό Φλάμπουρας, απ' όπου ένας χωματόδρομος οδηγεί στο Μοναστήρι της Μακελλαριάς στη δεξιά όχθη του ποταμού Σελινούντα και απέναντι από το χωριό Λαπαναγούς. Το Μοναστήρι βρίσκεται πάνω σε απόκρημνο βράχο και προβάλλει από μακριά σαν παλιό μεσαιωνικό κάστρο. Κτίστηκε από τον Βελισσάριο, στρατηγό του Ιουστινιανού περίπου το 500 μ.Χ. και στο καθολικό φυλάσσεται η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας της Μακελλαρίτισας.

Μην παραλείψετε επίσης να πάτε μία βόλτα στην Πλατανιωτισσα. Εκεί υπάρχει το κοίλωμα ενός πλατάνου το προσκύνημα της Παναγίας που συνδέεται με την εικόνα του Μεγάλου Σπηλαίου. Κατά την περίοδο της εικονομαχίας, κάποιοι μοναχοί φεύγοντας από την Ιερά Μονή διανυκτέρευσαν στην κουφάλα του πλατάνου τοποθετώντας εκεί την Ιερή εικόνα και το πρωί είδαν ότι το αρνητικό αντίτυπό της είχε αποτυπωθεί στο κοίλωμα του πλατάνου. Η εικόνα αυτή βρίσκεται ως σήμερα στην ίδια θέση, μέσα στον πλάτανο που χωράει 20 προσκυνητές!

Λένε ότι ο χειμώνας είναι η καλύτερη εποχή στο βουνό. Όταν ο Χελμός ντύνεται στα άσπρα, τότε λειτουργεί το Χιονοδρομικό Κέντρο το οποίο βρίσκεται στη βόρεια πλευρά των Αροάνιων ορέων και απέχει 14 χλμ. από τα Καλάβρυτα και 17 χλμ από την Κλειτορία. Έχει εύκολη πρόσβαση και προσφέρεται όχι μόνο για Σαββατοκύριακο, αλλά και για μονοήμερο, αποτελώντας έναν πραγματικό παράδεισο για τους λάτρεις των χειμερινών σπορ. Από το Δεκέμβριο μέχρι και τον Απρίλιο μπορείτε να απολαύσετε το σκι στις πλαγιές του Χελμού. Το Χιονοδρομικό Κέντρο λειτουργεί από τις 8.00 το πρωί έως τις 16.00 το απόγευμα. Οι αναβατήρες πηγαίνουν από τα 1650 μ. (Ξερόκαμπος) έως τα 2340 μ. στην κορυφή της Νεραϊδόραχης. Ακόμα κι αν δεν έχετε σκοπό να κάνετε σκι, μην παραλείψετε να πάτε μια βόλτα με τον υψηλότερο εναέριο αναβατήρα της χώρα μας για να απολαύσετε την υπέροχη θέα στον Κορινθιακό κόλπο που θα σας προκαλέσει δέος και θαυμασμό. Στο Χιονοδρομικό Κέντρο λειτουργούν επτά αναβατήρες (δύο εναέριοι και πέντε συρόμενοι) με συνολική δυνατότητα μεταφοράς 5.000 ατόμων και εξυπηρετούν 12 πίστες όλων των κατηγοριών. Θα βρείτε καταστήματα ενοικίασης και πώλησης χιονοδρομικού εξοπλισμού, καφετέρια, μπαρ και εστιατόρια.

Επίσης λειτουργεί μία πλήρως οργανωμένη σχολή Ski and Snowboard, η οποία παρέχει μαθήματα για όλα τα επίπεδα. Μοναδικό στο είδος του στην Ελλάδα είναι το πρώτο Snowtubes Park - Χιονοτσουλήθρες. Βρίσκεται κοντά στην είσοδο δίπλα ,στον Ερμή.

Μετά το χειμώνα έρχεται η άνοιξη οπότε λιώνουν και τα τελευταία χιόνια. Πεντακάθαρα νερά τρέχουν ασταμάτητα και παντού ξεπροβάλλουν τα αγριολούλουδα. Η φύση ξαναγεννιέται. Η άνοιξη και το καλοκαίρι (που σε μεγάλο ύψωμα είναι δροσερό) είναι ιδανική εποχή για περιπλανήσεις στις πλαγιές και στις κορυφές του Χελμού.

Ο Χελμός (τα Αροάνια Όρη) είναι ένα από τα πιο ωραία βουνά της ελληνικής φύσης και αποτελεί θαυμάσιο μέρος για ορειβάτες αλλά και για απλούς περιπατητές αφού πρόκειται για ένα οροσύμπλεγμα που καλύπτει συνολική έκταση μεγαλύτερη από 60 τετρ. χλμ. και δεσπόζει με τον όγκο του στην περιοχή, με ψηλότερη κορυφή την "Ψηλή κορυφή"(2355 μ.).Στα χαμηλότερα υψόμετρα κυριαρχούν πυκνά δάση και πάνω από τα δέντρα, στην αλπική ζώνη, μένει έκπληκτος ο επισκέπτης από τη μεγάλη ποικιλία των αγριολούλουδων. Ο πεζοπόρος θα ανακαλύψει όμορφες πλαγιές με μονοπάτια ανάμεσα στα δάση, θα χαρεί τη φύση και θα διαπιστώσει αφού η ανάβαση στον Χελμό δεν είναι δύσκολη ότι από την κορυφή της "Νεραϊδόραχης μπορεί να δει, σε μια καθαρή μέρα, όλη την Πελοπόννησο. Ο ορειβάτης μπορεί να φθάσει μέχρι τα Ύδατα της Στυγός είτε από την Περιστέρα, είτε από το καταφύγιο που βρίσκεται στη θέση "του πουλιού η βρύση" σε υψόμετρο 2.100 μ.

Η μυθολογία αναφέρει ότι εδώ γεννήθηκε η Στύγα, μία τρομακτική θεά. Όποιος θνητός ή θεός αθετούσε τον ιερό όρκο που είχε πάρει στα σκοτεινά νερά της, ήταν καταδικασμένος να υποστεί το θανατηφόρο άγγιγμά της. Στα νερά της Στύγας η Θέτιδα βάπτισε το γιο της, Αχιλλέα, για να γίνει αθάνατος. Όμως η πτέρνα από την οποία τον κρατούσε δεν βράχηκε και εκεί στόχευσε ο Πάρις - κατά τη διάρκεια του Τρωικού πολέμου - για να τον τραυματίσει θανάσιμα.

Μετά το καλοκαίρι έρχεται το φθινόπωρο και το βουνό μας δείχνει ένα ακόμα διαφορετικό πρόσωπο, Τα δέντρα αλλάζουν χρώμα και ο δροσερός αέρας αναζωογονεί τα πάντα,

Μια περιπλάνηση στα δάση του βουνού είναι μια εμπειρία χρωμάτων που ξεπερνά κάθε φαντασία. Οι χωρικοί που ζουν εκεί τινάζουν τις καρυδιές με μεγάλα ραβδιά, μαζεύουν τα καρύδια και τα απλώνουν στις αυλές τους για να στεγνώσουν, Τελικά μπορούμε να πούμε ότι στο βουνό η κάθε εποχή έχει τη χάρη της και δεν υπάρχει καμία που να μην αφήνει τα σημάδια της τόσο σ' αυτό όσο και στην ψυχή μας.

ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΣΙΟΥ

Έδρα δήμου: Κλειτορία

Δήμαρχος: Μπουγιούλας Γεώργιος

Πληθυσμός: 4000 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Άγ. Νικόλαος, Άνω Κλειτορία, Αρμπουνας, Γλάστρα, Δρυμός, Καστέλλι, Καστριά, Κλείτωρ, Κλειτορία, Κρινόφυτα, Λευκάσιο, Λυκούρια, Παγκράτι, Πλανητέρο, Τουρλάδα, Φίλια

Για να φθάσετε στο Δήμο Λευκασίου σας προτείνουμε ν' ακολουθήσετε την Εθνική οδό Αθηνών- Τριπόλεως (Ε 65) οπότε και θα στρίψετε λίγα χιλιόμετρα πριν την Τρίπολη, δεξιά στη σήραγγα του Αρτεμισίου ή, αν έρχεστε από τη Πάτρα, το δρόμο Πάτρας - Χαλανδρίτσας - Κλειτορίας,

Η πρωτεύουσα του Δήμου, η Κλειτορία (ή Μαζέϊκα) είναι μία κωμόπολη χτισμένη σε υψόμετρο 550 μ. στη δυτική πλευρά της κοιλάδας του Αροαίου ποταμού. Έχει περίπου 1100 μόνιμους κατοίκους και αποτελεί το εμπορικό, διοικητικό και πολιτιστικό κέντρο της περιοχής με αρκετή τουριστική κίνηση. Στην κεντρική πλατεία δεσπόζει η εκκλησία του Αγίου Δημητρίου ενώ στην πόλη θα βρείτε ένα σύγχρονο ξενοδοχείο, ενοικιαζόμενα δωμάτια, ταβέρνες, εστιατόρια και μπαρ.

Από τις 26 ως τις 30 Σεπτεμβρίου η κίνηση στην πόλη παρουσιάζεται αυξημένη καθώς τότε γίνεται η μεγάλη ετήσια εμποροπανήγυρη. Στις 14 Δεκεμβρίου πραγματοποιούνται εκδηλώσεις σε ανάμνηση της καταστροφής από τους Γερμανούς, οι οποίοι στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου πυρπόλησαν και λεηλάτησαν την Κλειτορία.

Η πόλη είναι κτισμένη σε μία καταπράσινη κοιλάδα όπου τρέχουν άφθονα νερά, ενώ στο πλάι της κυλά ο Αροάνιος ποταμός. Οι κάτοικοι της περιοχής ασχολούνται από παλιά με την κτηνοτροφία και τη γεωργία. Και παράγουν σιτάρι, κριθάρι, φασόλια, κρασί, τυρί, μυζήθρες και πολλά, πολλά άλλα. Υπάρχουν επίσης καλλιέργειες από καρυδιές, μηλιές, αχλαδιές, μουριές και κηπευτικά. Πολλοί διαθέτουν βοσκοτόπια στον Χελμό. Και το καλοκαίρι οι βοσκοί ανεβάζουν τα γιδοπρόβατα στο βουνό για να βρουν τροφή και πηγές με γάργαρο νερά. Αρκετοί ντόπιοι ασχολούνται επίσης και με τη μελισσοκομία. Τα άφθονα νερά και η πλούσια βλάστηση αναβαθμίζουν το δήμο Λευκασίου και τον καθιστούν μαγευτικό θέρετρο.

Στην Κλειτορία υπάρχει Λαογραφικό Μουσείο, έργο του Πολιτιστικού Συλλόγου Κλειτορίας, που ιδρύθηκε το 1989 με προσφορές των κατοίκων της περιοχής. Και με τη σημαντική προσπάθεια του συμπολίτη Γεωργίου Τσιάμη. Εκθέτει παραδοσιακό γεωργικό και αγροτικό εξοπλισμό, παραδοσιακά υφαντά, τοπικές φορεσιές, κεντήματα, παραδοσιακά οικιακά σκεύη και πολλά άλλα εμπλουτίζοντας διαρκώς τα εκθέματα του.

Η πλούσια χλωρίδα και πανίδα της ευρύτερης περιοχής της Κλειτορίας προκάλεσαν το ενδιαφέρον των οικολόγων και έτσι δημιουργήθηκε το "Κέντρο περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης" το οποίο εγκαινιάστηκε τον Ιούλιο του 1993 στα Μαζέϊκα και είναι το πρώτο του είδους του στην Ελλάδα. Ιδρύθηκε από το Υπουργείο Παιδείας με σκοπό, μεταξύ άλλων, να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές την ανάγκη για σωστή διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος. Και για να προβληθεί κατάλληλα το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής.

Η Κλειτορία απέχει μόλις 17 χλμ. από το Χιονοδρομικό Κέντρο του Χελμού και συνδέεται μ' αυτό με πολύ καλό ασφαλτόδρομο. Σ' αυτόν τον λευκό παράδεισο για τους λάτρεις των χειμερινών σπορ λειτουργούν επτά

αναβατήρες που εξυπηρετούν 12 πίστες όλων των κατηγοριών. Στην πόλη και στην ευρύτερη περιοχή θα βρείτε καλή υποδομή για τη διαμονή σας.

Η Αρχαία πόλη Κλείτωρ, που πήρε το όνομά της από το γιο του Αζάνα, βρίσκεται σε απόσταση 3 χλμ. δυτικά από τη σημερινή κωμόπολη Κλειτορία (Μαζέϊκα). Ανήκε στην Αζανία (ή Αζανίδα) η οποία αποτελούσε τμήμα της Αρκαδίας και ήταν μέλος της Αχαϊκής Συμπολιτείας. Κτίστηκε περίπου το 1600 π.Χ. από τον Κλείτορα και ως σήμερα σώζονται τμήματα τείχους, ερείπια θεάτρου και ελληνιστικά και ρωμαϊκά κτίσματα. Η αρχαία πόλη γνώρισε μεγάλη ακμή μέχρι τον 3^ο αιώνα π.Χ. και φαίνεται πως ήταν ισχυρή διότι διέθετε Ακρόπολη. Υπήρχαν τρία ιερά της Δήμητρας, ιερό του Ασκληπιού, των Διόσκουρων, της Κορίας Αθηνάς κ.α.

Κατά τα διάρκεια ανασκαφών βρέθηκαν χάλκινα αγάλματα και πολλά νομίσματα γιατί η πόλη είχε δικό της νομισματοκοπείο. Έχει βρεθεί επίσης ένα υδραγωγείο, κατασκευασμένο με κεραμιδένιους σωλήνες. Οι Κλειτόριοι φημίζονταν κυρίως ως γλυπτές.

Απέναντι από τον αρχαίο Κλείτορα, στη δεξιά όχθη του ποταμού Κλείτορα και πάνω στην κορυφή μικρού λόφου, σώζεται ερειπωμένος πύργος της φραγκοκρατίας.

Κοντά στην Κλειτορία βρίσκεται το μικρό γραφικό χωριό Καστριά, κερφωμένο σε μία πλαγιά του Χελμού όπως και ο Ναός της Αναλήψεως Καστριών. Πρόκειται για ένα λιθόκτιστο σπάνιο κτίριο με τρίκορφη πριονωτή στέγη, μοναδικό παραδοσιακό μνημείο του 19^{ου} αιώνα. Το ιερό βήμα είναι διαμορφωμένο μέσα σε σπηλιά και στη θέση που χτίστηκε ο παλαιός ναΐσκος είχε βρεθεί αποτύπωμα της ιερής εικόνας της Αναλήψεως. Την ημέρα που πανηγυρίζει η εκκλησία προσέρχεται μεγάλο πλήθος προσκυνητών.

Στα Καστριά βρίσκεται το μυθικό Σπήλαιο των Λιμνών, ένα σπάνιο δημιούργημα της φύσης. Στα γραφικά χωριά γύρω από την Κλειτορία θα συναντήσετε πηγές, τοξωτά γεφύρια και παραδοσιακές κρήνες. Θα βρείτε σπίτια χτισμένο από πέτρα, παραδοσιακούς πύργους και πυργοσπιτα και τους ανθρώπους να ζουν δεμένοι με πηγή τους και να κρατούν ζωντανή την παράδοση.

Στα διοικητικά όρια του χωριού Άρμπουνας, στη γέφυρα του Αμπημπάγα, ο πατέρας του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη σκότωσε σε ενέδρα έξι τουρκαλβανους. Αυτή η ενέδρα θεωρείται ως η πρώτη επαναστατική κίνηση και χρονολογείται στα μέσα του 1776.

Επίσης αξίζει να επισκεφθείτε το χωριό Ελατόφυτο ή Μάζι, στις πλαγιές του Χελμού, ανάμεσα στα έλατα και πάνω από τις πηγές του Αροανείου. Πολλοί κάτοικοι απ' αυτό το χωριό κατέβηκαν στην πεδιάδα, και έτσι από τον οικισμό τους προέρχεται το παλιό όνομα της Κλειτορίας: Μαζέϊκα. Εδώ γεννήθηκαν οι οπλαρχηγοί του 1821 Χονδρογιανναίοι που έδρασαν στη Χελωνοσπηλιά στις 16 και 17 Μαρτίου του 1821.

Αξίζει επίσης να δείτε το φημισμένο κλήμα του Πausανία, κοντά στο δρόμο που οδηγεί από την Κλειτορία στην Τρίπολη, περίπου 8 χλμ, από την

Κλειτορία και στη θέση "Χάνι Κοτσιολέτη" της περιοχής Παγκρατίου. Πρόκειται για ένα μεγάλο κλήμα με τεράστια κλαδιά για το οποίο οι ντόπιοι μας λένε ότι η ηλικία του είναι πάνω από 2.000 χρόνια, Σύμφωνα με την παράδοση ο Πausανίας πέρασε από εδώ και κάθισε κάτω από αυτό το κλήμα όταν επέστρεφε από τον Ορχομενό Μαντινείας.

Η Χελωνοσπηλιά βρίσκεται σε απόσταση 8 χλμ από την Κλειτορία κοντά στο γραφικό κεφαλοχώρι Λυκούρια και έχει μεγάλη ιστορική σημασία. Εδώ έλαβε χώρα η πρώτη επαναστατική κίνηση εναντίον των Τούρκων στις 16 Μαρτίου του 1821. Ο οπλαρχηγός Γιάννης Χονδρογιάννης από το Μάζι, παρέα με τα παλικάρια του επιτέθηκε κατά Οθωμανών φοροεισπρακτόρων, που επέστρεφαν από τα Καλάβρυτα στην Τρίπολη φορτωμένοι με χρήματα από "χαράτσια", σκότωσε έναν απ' αυτούς και πήρε τα χρήματα, τα οποία μετέφερε στην Αγία Λαύρα, για την ενίσχυση του Αγώνα. Σε ανάμνηση λοιπόν αυτής της πράξης, πάνω σε πανοραμικό λόφο της περιοχής έχει στηθεί το άγαλμα της Ελευθερίας, το Ηρώων των Αγωνιστών του 1821.

ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΩΝ

Έδρα του δήμου: Δάφνη

Δήμαρχος: Κώστας Ασημακόπουλος

Πληθυσμός: 3200 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Αμυγδαλέα, Νάσια, Πάος, Πεύκο, Σκοτάνη, Χόβολη, Δάφνη

Στο Δήμο Παίων, με έδρα τη Δάφνη, θα φτάσετε μέσω της οδού Πατρών-Τριπόλεως, γνωστής ως 111. Για όσους έρχονται από Αθήνα είναι ενδιαφέρον να ξέρουν ότι υπάρχουν δύο τρόποι πρόσβασης: ένας από την εθνική οδό Αθηνών-Πατρών μέσω Καλαβρύτων και ο άλλος, ο πιο σύντομος και άνετος-από το Εθνικό δίκτυο Αθηνών - Κορίνθου- Τριπόλεως, οπότε στρίβοντας δεξιά συνεχίζουμε στην Τριπόλεως - Πατρών (111) η οποία διασχίζει τον Δήμο Παίων.

Στο 650 χλμ. από Τρίπολη προς Πάτρα υπάρχει διακλάδωση η οποία μετά από 4 χλμ. διαδρομής θα σας οδηγήσει στη Δάφνη.

Ο Δήμος Παίων είναι βέβαια στο άκρον του Νομού Αχαΐας, αλλά στο κέντρο της Πελοποννήσου, απέχει από την Αθήνα 2,5 ώρες, 1,5 ώρα από Πάτρα, Ναύπλιο, Μυκήνες-Επίδαυρο, Σπάρτη, Κόρινθο και λιγότερο από 1 ώρα από Τρίπολη-Καλάβρυτα - Ολυμπία.

Μία βόλτα στην όμορφη κωμόπολη δείχνει ότι εδώ η ζωή κυλά ήρεμα και αργά. Οι κάτοικοι έχουν διασώσει τον παραδοσιακό χαρακτήρα και την

αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά της. Η μαγευτική κωμόπολη της Δάφνης, η Στρέζοβα είναι χτισμένη σε μια καταπράσινη πλαγιά στους πρόποδες του Αγίου Μάμα και σε υψόμετρο 620μ. Διαχωρίζεται νότια από το νομό Αρκαδίας, με τον ποταμό Λάδωνα.

Εδώ ο τόπος αποπνέει ηρεμία και γαλήνη, προσφέρει φυσική ομορφιά και υπέροχη θέα προς τον Λάδωνα και τα απέναντι Αρκαδικά ελατόφυτα βουνά.

Η περιοχή ανέκαθεν ανήκε στο κράτος του αρχαίου ΚΛΕΙΤΟΡΟΣ. Εδώ υπήρχαν οι αρχαίες πόλεις Νασοί -Σκοτάνη-Πάος κ.α.

Το όνομα Στρέζοβα σαν τοπωνύμιο και οικισμός υπάρχει από τον 7^ο μ.Χ. αιώνα και αποδίδεται στους Σλάβους που ήλθαν στην περιοχή.

Το 1250 η Στρέζοβα αναφέρεται στα χαρτιά των Φράγκων κατακτητών της Πελοποννήσου ενώ σε άλλη γραπτή πηγή η Στρέζοβα εμφανίζεται στο Γαλλικό Χρονικό του Μορέως το 1265 μ.Χ. με το Γαλλικό όνομα Estransses (Εστρανσες) και ανήκε στο τιμάριο της Κερπινής (Γορτυνία) που με τη σειρά του αυτό το τιμάριο ανήκε στην Βαρονία της Άκοβα, στην κυρά Μαργαρίτα του Πασά. Τότε κτίστηκε στον ποταμό Λάδωνα το περίφημο πέτρινο της "Κυράς το Γεφύρι" για να συνδέσει τα δύο τμήματα του τιμαρίου(Στρέζοβας - Κερπινής). Τώρα το γεφύρι είναι βυθισμένο στη λίμνη, το καλοκαίρι όμως, όταν το νερό υποχωρεί, αναδύεται στην επιφάνεια.

Κατά τον 11^ο-13^ο αιώνα κτίζεται επάνω από την Στρέζοβα, στις πλαγιές του Αφροδισίου όρους (Κορακοφωλιά), το Μοναστήρι της Ευαγγελίστριας, οπότε χωριό και Μοναστήρι έχουν πια παράλληλη πορεία λόγω των προνομίων που είχαν τα μοναστήρια επί Τουρκοκρατίας,

Η Στρέζοβα εμφανίζεται διαρκώς και περισσότερο κατά την περίοδο της επανάστασης του '21, καθώς πρωταγωνιστεί σε προσφορές στρατιωτικών δυνάμεων αγώνων και εφοδίων διότι εκτός των άλλων εθεωρείτο ο σιτοβολώνας της κεντρικής Πελοποννήσου.

Με τα παλικαριά της συμμετείχε, υπό τον οπλαρχηγό Πιτσουνά, στην πρώτη νικηφόρα μάχη του Λεβιδίου και στη μάχη της Πάτρας.

Το 1928 η Στρέζοβα μετονομάστηκε σε Δάφνη από τον μύθο του έρωτα της θυγατέρας του Λάδωνα, Δάφνης με τον θεό Απόλλωνα ο οποίος εκτυλίχθηκε στις όχθες του ποταμού Λάδωνα (περιοχή του χωριού). Είναι πολλές οι αναφορές της μυθολογίας για το χώρο του Λάδωνα.

Εδώ διαδραματίστηκε ο μύθος του Λεύκιπου που ντύθηκε γυναίκα για να βρίσκεται κοντό στη νύμφη Δάφνη, ενέργεια που πλήρωσε με τη ζωή του όταν αποκαλύφθηκε. Εδώ λουζόταν η θεό Δήμητρα, εδώ κυνηγούσε η θεά του κυνηγιού Άρτεμις, εδώ περιφερόταν ο τραγοπόδαρος θεός Παν. Εδώ, μετά από επιτυχή καταδίωξη, έπιασε το ελάφι ο Ηρακλής. Στα όμορφα δόση του Αφροδισίου όρους σώζονται ερείπια λουτρών και αρχαίων ναών της Αφροδίτης (γι' αυτό και Αφροδίσια όρη), όπου η Αφροδίτη συναντιόταν με τον παράνομο εραστή της θεό Άρη.

Στη Δάφνη υπάρχουν μέρη διασκέδασης και ανάπαυσης, όπως ταβέρνες, καφενεία, μπαρ, ένα ξενοδοχείο και ενοικιαζόμενα δωμάτια. Κάθε χρόνο γίνεται ένα εμπορικό πανηγύρι που διαρκεί τέσσερις μέρες, από 8-11 Σεπτεμβρίου.

Θα αποτελούσε παράλειψη να μην επισκεφθείτε την επιβλητική εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους.

Όλος ο Δήμος Παϊών είναι ένα γαλήνιο, πανέμορφο, ιδανικό μέρος για να αναζητήσετε καταφύγιο. Η περιοχή είναι φθίνουσα δημογραφικός, χωρίς ανάπτυξη, άλλο ίσως αυτό να είναι και το μεγάλο πλεονέκτημά της. Αυτή η εγκατάλειψη και η ερήμωση είχαν ένα θετικό. Διέσωσαν τον παραδοσιακό χαρακτήρα και την πολιτιστική μας κληρονομιά. Τα γραφικό στενό με τα καλντερίμια τους ανάμεσα στα πέτρινα σπίτια, τα ξύλινα μπαλκόνια, οι πέτρινες θολωτές βρύσες, τα πηγάδια, τα αξιόλογα θολωτά πέτρινα γεφύρια, οι επιβλητικές εκκλησίες, πραγματικά έργα τέχνης, τα κτηνοτροφικά γρέκια, οι υδρόμυλοι, όλα είναι κτισμένα από τους γνωστούς Λαγκαδινούς μαστόρους (από το κεφαλοχώρι Λαγκάδια), που οργανωμένοι σε κομπανίες από την εποχή της τουρκοκρατίας περιόδευαν τα χωριά και έκτιζαν.

Οι κατασκευές τους συνθέτουν ένα περιβάλλον υψηλής ποιότητας, μοναδικό σε ομορφιά και σε αυτό συντελούν οι μαγευτικές τοποθεσίες, οι κατάφυτοι λόφοι, οι δροσερές πηγές του Κεφαλόβρυσου, του Μαυριό στο Νασέικο, του Καλαθό στο Πάος, η Κακόσοβα στη Χόβολη και το πλατανόδασος του Λάδωνα.

Ο ποταμός Λάδωνας αναφέρεται από τον Πausανία. Ταξιδεύοντας στα μέρη μας (περίπου το 174 μ.Χ.) ο αρχαίος περιηγητής έγραψε στα 'Αρχαϊκά' του "Κόλλους γαρ μεν ένεκα ουδενός ποταμού δεύτερος ούτε των βαρβαρικών εστί ούτε Έλληνος", δηλαδή δεν υπάρχει άλλος ποταμός πιο ωραίος ούτε στην Ελλάδα ούτε αλλού.

Προσφέρεται για κατάβαση με κανό (ράφτινγκ) ακόμη και για αρχάριους λόγω της ήρεμης ροής του, για πεζοπορία, κολύμπι, ψάρεμα, ρέμβασμα. Εδώ δεν υπάρχουν πηγές ηχητικής και περιβαλλοντικής ρύπανσης και έτσι ο επισκέπτης ψαρεύει, ρεμβάζει και ακούει μόνο μελωδικούς ήχους από κουδούνια αιγοπροβάτων και το κελάηδισμα των κάθε λογής πουλιών.

Η πανίδα και η χλωρίδα της περιοχής είναι από τις σπάνιες. Πολλά είδη της άγριας πανίδας συναντώνται στην περιοχή του Λάδωνα όπως λαγό, αλεπού, τσακάλι, ασβό, αγριογούρουνο, κουνάβι.

Πολλά είναι και τα πουλιά της περιοχής όπως αετός, γύπας, γυπαετός, τσιχλογέρακο, γερακίνα, κουκουβάγια, μελισσοφάγος, σταχτάρα, τσαλαπετεινός, πέρδικα, τρυγόνι, κ.α. Επίσης υπάρχει αφθονία ψαριών.

Σε μικρή απόσταση από το χωριό Δάφνη, και λίγα χιλιόμετρα μετά τα όρια του δήμου Παίων βρίσκεται η περίφημη τεχνητή λίμνη του ποταμού Λάδωνα με το επιβλητικό υδροηλεκτρικό φράγμα, σε υψόμετρο 420 μ.

Με έδρα τη Δάφνη, λειτουργεί ο Ναυτικός Αθλητικός Όμιλος που έχει σκοπό την ενασχόληση των νέων με τα αθλήματα του νερού όπως κανό, καγιακ, σκι κ.α.

Κοντά στη Δάφνη βρίσκεται το Βυζαντινό Μοναστήρι της Ευαγγελίστριας όπου σώζονται όμορφες αγιογραφίες. Η Μονή κάρηκε το 1826 από τον Ιμπραήμ και ξανακτίσθηκε το 1830. Στον εθνικό αγώνα του '21 επετέλεσε το καθήκον της. Όλοι οι οπλαρχηγοί, Κολοκοτρώνης, Πετμεζαίοι, Δηληγιαννέοι, Ζαΐμηδες, διέρχονταν από τη Μονή για πληροφορίες, τροφοδοσία κ.λ.π. (ο Κανέλος Δεληγιάννης με το ξέσπασμα της επανάστασης έκρυψε εδώ την οικογένεια του). Η Μονή διαλύθηκε το 1854. Τελευταία άνοιξε και πάλι ως γυναικείο μοναστήρι αφότου εγκαταστάθηκε η μοναχή Ανθούσα που προσφέρει φιλοξενία και δέχεται πρόσχαρα τον επισκέπτη ο οποίος χαιρείται τη νοικοκυροσύνη και την αγιότητα του χώρου. Απέχει από τη Δάφνη 3 χλμ., ο δρόμος είναι βατός και ο χώρος προσφέρεται για θρησκευτική ενόραση με την εξύψωση του νου καθώς σ' αυτό βοηθά η ήσυχη και επιβλητική φύση.

Δίπλα στον κύριο οδικό άξονα Πάτρας- Τρίπολης υπάρχει και ο σύγχρονος οικισμός της Πάου. Οι κάτοικοι τριών χωριών, Βεσίνι -Δεχούνι-Σκούπι, εγκατέλειψαν τους οικισμούς αυτούς το 1970 και συνοικούν στο νέο χωριό Πάος.

Αξίζει ακόμη μία εξόρμηση στους παραδοσιακούς αυτούς οικισμούς για να θαυμάσετε τα πέτρινα σπίτια, με τις σχιστολιθικές πλάκες στη σκεπή, τις θολωτές βρύσες, τα ξύλινα χαγιάτια. Εδώ συναντά κανείς ζωντανή τη μνήμη της αυθόρμητης πολεοδομίας και της λαϊκής αρχιτεκτονικής και μαστορικής. Κοντά στο Σκούπι υπάρχει η αρχαία Πάος, η οποία ανήκε στην Αζανία και κατόπιν υπάχθηκε στο κράτος του Κλείτορος. Ο Πausanias είχε περάσει από την Πάο καθώς και από την αρχαία πόλη της Σκοτάνης που δέσποζε στις όχθες του Λάδωνα.

Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την κτηνοτροφία (υπάρχουν 180 ποιμνία με 17.000 γιδοπρόβατα), τα δε προϊόντα τους, γάλα και κρέας, αναγνωρίζονται πανελληνίως σαν εξαιρετικής ποιότητας. Άλλα προϊόντα αρίστης ποιότητας είναι τα κοτόπουλα και χοιρινά ελεύθερης βοσκής τα καρύδια, η ρίγανη, το χαμομήλι, το τσίπουρο και το μέλι τύπου βανίλιας. Υπάρχουν ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, εστιατόρια, πρατήρια καυσίμων, κρεπωλεία, ντίσκο, μπαρ και παραδοσιακά καφενεία.

ΔΗΜΟΣ ΑΡΟΑΝΙΑΣ

Έδρα του Δήμου: Ψωφίδα

Δήμαρχος: Λεωνίδας Βασιλόπουλος

Πληθυσμός: 2.200 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Αγράμπελα, Αγρίδι, Αλέσταινα, Ανάσταση, Αροάνια, Δεσινό, Καμενιάνοι, Λεχούρι, Λιδάρτζι, Πλάκα, Σειρές, Ψωφίδα

Για να φθάσετε στο Δήμο Αροανίας μπορείτε από την Πάτρα να πάρετε την οδό 111, ενώ από Αθήνα έχετε 2 επιλογές: είτε μέσω Καλαβρύτων είτε από το Εθνικό Δίκτυο Αθηνών-Κορίνθου- Τριπόλεως, στρίβοντας λίγα χιλιόμετρα πριν την Τρίπολη, στη σήραγγα του Αρτεμισίου.

Στην οδό 111 συναντάμε το γραφικό κεφαλοχώρι Τριπόταμα που χρωστά το όνομα του στην τοποθεσία που είναι χτισμένο καθώς βρίσκεται στη συμβολή των τριών ποταμών, Ερύμανθου, Αροανείου και Σειραίου, οι οποίοι διαρρέουν τον δήμο. Τα Τριπόταμα βρίσκονται στα σύνορα της Αχαΐας με τους νομούς Ηλείας και Αρκαδίας και για τον λόγο αυτό αποτελούν και συγκοινωνιακό κόμβο.

Παλιά λειτουργούσαν στην περιοχή νερόμυλοι και σήμερα ένας απ' αυτούς έχει μετατραπεί σε πεστροφείο.

Κατά την αρχαιότητα αλλά και κατά τη Βυζαντινή εποχή ο σημερινός δήμος Αροανίας αποτελούσε τμήμα της Αρκαδίας. Στα Τριπόταμα σώζονται τα ερείπια της Αρχαίας Ψωφίδας η οποία ανήκε στην Αζανία και ήταν μάλιστα μία από τις κύριες πόλεις του έθνους των Αζόνων που γνώρισε μεγάλη ακμή. Υπήρξε μέλος της Αχαϊκής Συμπολιτείας και περιβαλλόταν από ισχυρό τείχος.

Η αρχαία πόλη είχε ακρόπολη (στο λόφο που βλέπετε φεύγοντας από το χωριό προς τα Καλάβρυτα, στο αριστερό σας χέρι), θέατρο και αγορά. Τμήματα Πελασγικών τειχών και θεμέλια αρχαίου ναού σώζονται μέχρι σήμερα ενώ λείψανα τους φαίνονται σκόρπια στην γύρω περιοχή. Σύμφωνα με τη μυθολογία, εδώ αιχμαλώτισε ο Ηρακλής τον Ερυμάνθειο κάπρο.

Προστάτης της Ψωφίδας ήταν η Ερυκίνη Αφροδίτη, που ονομάστηκε έτσι γιατί καταγόταν από την πόλη Έρυκα της Σικελίας. Στην πόλη αυτή βασιλιάς ήταν ο Έρυκας, πατέρας της όμορφης Ψωφίδας, την οποία αγάπησε κι έφερε στην περιοχή ο Ηρακλής κι απέκτησε μαζί της τα δίδυμα αγόρια Εχέφρονα και Πρόμαχο. Έξω από την πόλη, κοντά στον ποταμό Ερύμανθο, βρισκόταν ο ναός και το άγαλμα του θεού Ερύμανθου κατασκευασμένο από λευκό μάρμαρο.

Έχουν σωθεί εντυπωσιακό ερείπια από το ισχυρό της τείχος ενώ διακρίνονται και τα κατάλοιπα ενός μεγάλου θεάτρου. Εντός του

αρχαιολογικού χώρου σώζεται ο παλαιός μοναστηριακός ναός της Παναγίας, σε ρυθμόσταυροειδή με τρούλο.

Στην περιοχή αυτή αξίζει να επισκεφτείτε τα ιστορικά κεφαλοχώρια Λιβάρτζι και Αροανία (Σοποτό).

Το Λιβάρτζι απέχει 7 χλμ. από τα Τριπόταμα, είναι χτισμένο σε 840 μ. υψόμετρο και έχει πλούσια ιστορία, παράδοση και αρχοντιά. Πρόκειται για μεσαιωνικό οικισμό που υπήρχε και πριν από το 1500 μ.Χ. Ένα ποτάμι χωρίζει το χωριό σε δύο γειτονιές, στις δύο πλευρές της χαράδρας οι οποίες ενώνονται με μία θαυμάσια πέτρινη γέφυρα.

Οι ιστορικοί ναοί της περιοχής διαθέτουν βυζαντινές εικόνες (σώζονται αγιογραφίες του 1750 του λαϊκού αγιογράφου Αντωνίου από τα Νεζερά Καλαβρύτων) και άλλες εντυπωσιακές τοιχογραφίες του 18^{ου} αιώνα. Στη Μονή της Αγίας Τριάδας που ιδρύθηκε το 1698 λειτουργούσε επί τουρκοκρατίας περίφημο κρυφό σχολειό.

Ιδιαίτερη αρχιτεκτονική αξία έχει το όμορφο πέτρινο δημοτικό σχολείο του χωριού(λειτουργεί ακόμα!) και γενικότερα είναι αξιοθαύμαστο το πως η τοπική αρχιτεκτονική παράδοση διασώζεται στα αρχοντικά του δήμου.

Παλιό οι κάτοικοι ασχολούνταν με την καλλιέργεια καπνού, είχαν τέσσερις ταμπακόμυλους και έκαναν εξαγωγές.

Παντού τριγύρω υπάρχουν δροσερό πλατάνια. Αναφερόμαστε σε μια τοποθεσία καταπράσινη και μαγευτική, με αρκετές δροσερές πηγές και ένα θαυμάσιο και υγιεινό κλίμα. Σε μικρή απόσταση από το Λιβάρτζι βρίσκεται το όμορφο και ιστορικό χωριό Λεχούρι με τον Πύργο του Γιώργη Λεχουρίτη και ένα ελατόδασος στο οποίο μπορείτε να κάνετε αξέχαστες εκδρομές.

Η Αροανία (Σοποτό) απέχει 13 χλμ. Από τα Τριπόταμα και βρίσκεται σε υψόμετρο 920μ., στις πλαγιές του όρους Ταρταρο, το οποίο είναι παραφυάδα των Αροανίων Ορέων. Το όνομα Σοποτό θεωρείται αλβανικό και σημαίνει "οχύρωμα" ή "θέση μεταξύ ορέων".

Υπήρχε σαν οικισμός από το 1600 μ.Χ. Η ακμή του άρχισε επί τουρκοκρατίας (ήταν απόμερο μέρος στο οποίο έμεναν κάποιες αρχοντικές οικογένειες (π.χ. οι Σοφιανόπουλοι), και έτσι είχε τη δυνατότητα να αναπτυχθεί και να εξελιχθεί).

Εδώ γεννήθηκε ο Νεομαρτυρ Παύλος που θανατώθηκε με μαρτυρικό θάνατο από τους Τούρκους το 1818.

Το περίφημο Ελληνικό Σχολείο Σοποτού ιδρύθηκε το 1796 και ήταν

πνευματικό κέντρο της περιοχής. Ο περιηγητής Πουκεβίλ το 1815 στη διάρκεια των περιηγήσεών του πέρασε από το Σοποτό και κάνει λόγο για τη Σχολή η οποία είχε αξιόλογη βιβλιοθήκη. Πολλοί ξένοι περιηγητές επισκέφθηκαν τα μέρη αυτά μεταξύ των οποίων και ο άγγλος αρχαιολόγος William Martin Leake, που επισκέφθηκε το Σοποτό το 1803. Αναφέρει ότι το χωριό είχε 160 οικίες και περιγράφει τη Μονή της Παναγίας Φανερωμένης και τη βρύση της Παναγιάς όπου είδε άφθονο νερό, πάνω από τους μύλους Αγριδίου.

Οι σημερινοί επισκέπτες θα αντικρίσουν όμορφα πέτρινα σπίτια, αρχοντικά, αρκετές εκκλησίες στην πλαγία και δροσερές βρύσες. Από τα χρόνια της τουρκοκρατίας διασώζονται μέχρι σήμερα στο Σοποτό αρκετά σπίτια που έχουν χτιστεί με λαξευτές πέτρες οι οποίες αφθονούν στην γύρω περιοχή.

Εκείνο που ιδιαίτερα χαρακτηρίζει την αρχιτεκτονική αυτής της εποχής είναι τα παράθυρα που δεν είναι ορθογώνια αλλά τοξωτά και το εσωτερικό των σπιτιών που είναι θολωτό.

Αξίζει επίσης να δείτε το Λεοντέικο σπίτι και τις παλιές εκκλησίες του Αγ. Γεωργίου και του Ευαγγελισμού, σε ρυθμό βασιλικής με αξιόλογες τοιχογραφίες. Το κυπαρίσσι στον περίβολο του Αγ. Γεωργίου έχει περίμετρο κορμού 9 και ύψος 45 μ. με ηλικία μεγαλύτερη των 300 ετών.

Στο χωριό θα δείτε κήπους περιποιημένους με πολλά λουλούδια, οπωροφόρα δέντρα και μπαλκόνια γεμάτα γλάστρες. Θα βρείτε ταβέρνες, καφενεία, μπαρ, ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια.

Το τοπικό πανηγύρι γίνεται την 1^η Ιουλίου, εορτή των Αγίων Αναργύρων.

Από το χωριό μπορείτε να απολαύσετε μια καταπληκτική θέα προς την καταπράσινη κοιλάδα απ' όπου αναβλύζουν γάργαρα νερά και γι' αυτό πιστεύουμε ότι η μαγεία του τοπίου θα σας συναρπάσει.

Ανατολικά της Αροανίας βρίσκεται ένα θαυμάσιο δάσος με βελανιδιές, έλατα, καστανιές και ιτιές, ιδανικό για ενδιαφέροντες περιπάτους καθώς υπάρχουν πολλές διαδρομές που μπορεί ο λάτρης της πεζοπορίας να απολαύσει στη φύση.

Κοντά στην Αροανία βρίσκονται δυο Μοναστήρια: των Αγ. Θεοδώρων και της Φανερωμένης.

Συνεχίζοντας το δρόμο που βγαίνει από το Σοποτό φτάνουμε στο διάσελο του χωριού Αναστάσοβα. Εκεί κοντά σε ωραία τοποθεσία βρίσκεται το Μοναστήρι των Αγίων Θεοδώρων.

Δεν υπάρχουν γραπτά στοιχεία σχετικό με το πότε ιδρύθηκε η Μονή, επιγραφή όμως στην είσοδο της εκκλησίας ενημερώνει ότι έγινε ανακαίνιση του Μοναστηριού το 1724 από τον ηγούμενο Συμεών που καταγόταν από το κοντινό χωριό Αγρίδι. Το μονόχωρο καθολικό του Μοναστηριού αγιογραφήθηκε από τον Μιλτιάδη το 1746 όπως και το παρεκκλήσι του Προδρόμου. Το 1973 η Μονή έκλεισε έπειτα από τη δολοφονία του ηγουμένου και του υποτακτικού του από ιερόσυλους Ληστές και τότε χάθηκαν πολύτιμα αντικείμενα. Η Μονή άνοιξε και έκλεισε πάλι, όμως από τον

Οκτώβριο του 1993, λειτουργεί κανονικά με τον ερχομό του Ιερομόναχου Αγιορείτη π. Γεωργίου Μαραγκού και της συνοδείας του. Έτσι η γεμάτη δημιουργία παρουσία της Μονής συνεχίζεται προς δόξαν της Αγ. Τριάδος και των Αγ. Θεοδωρών.

Ένα επίσης μεγάλο έργο βρίσκεται σε εξέλιξη στην Αροανία. Ανεγείρεται μεγαλοπρεπής ναός και πνευματικό κέντρο από το Ίδρυμα Προασπίσεως Ηθικών και Πνευματικών Αξιών "Ο Άγιος Παύλος" με χρηματοδότη τον Ιωάννη Αναγνωστόπουλο (ο οποίος τυγχάνει άμεσος απόγονος του Αγίου) στη μνήμη του Νεομάρτυρας Παύλου.

Όμορφα γραφικά χωριά είναι επίσης το Αγρίδι και τα Αγράμπελα. Το Αγρίδι βρίσκεται σε υψόμετρο 860 μ. και έχει πολλές πηγές με κρυστάλλινο νερό. Παλιά λειτουργούσαν εδώ οκτώ νερόμυλοι. Το χωριό, που υπάρχει από το 1600 μ.Χ. συνέβαλε αποφασιστικά στην επανάσταση του 1821.

Τα Αγράμπελα, κτισμένα σε υψόμετρο 830 μ. έχουν μακραίωνη ιστορία. Λέγεται ότι ιδρύθηκαν τον 10ο αιώνα όμως από αρχαία νομίσματα και άλλα αντικείμενα που έχουν βρεθεί στην περιοχή φαίνεται ότι υπήρχε ζωή ήδη από τα προϊστορικά χρόνια. Κοντά στο χωριό υπάρχει ένα όμορφο ελατόδασος.

Στα πανηγύρια του καλοκαιριού με το ξεχωριστό τους χρώμα οι επισκέπτες μπορούν να ζήσουν αξέχαστες στιγμές να προμηθευτούν και να γευτούν την πληθώρα των τοπικών προϊόντων (μυρωδάτη ρίγανη, τσάι Ερύμανθου, τυρί φέτα, παραδοσιακή φορμαέλα, ντόπια καρύδια, μέλι κ.α.). Ειδικά στο δήμο Αροανίας ο ορμητικός ποταμός Ερύμανθος προσφέρεται για τους λάτρεις του καγιακ και του κανό. Η κοίτη του ποταμού είναι στενή και απόκρημνη ενώ οι απότομες όχθες του πλημμυρίζουν από πλατάνια και δρύες. Πάντως αν δεν ασχοληθείτε με κάποιο απ' αυτά τα αθλήματα μπορείτε ν' απολαύσετε υπέροχες εκδρομές στο ποτάμι και να περάσετε αξέχαστες στιγμές δίπλα στη φύση.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΕΟΝΤΙΟΥ

Πρόεδρος: Χρ. Σολωμός

Η ορεινή κοινότητα του Λεοντίου βρίσκεται βορειοδυτικά του δήμου Καλαβρύτων και περιλαμβάνει τα χωριά και τους οικισμούς Λεόντιο (σε υψόμετρο 760 μ) , Ρακίτα, Δεμέστιχα, Μιχαλικά, Θωμαίικα, Βεταίικα, Κατσαϊταίικα, Κουναβαίικα, Οβυόκαμπο, Γολέμι, Μαζαράκι, Γαλαναίικα, Άνω Μαζαράκι και Γκαναίικα,

Η Ρακίτα βρίσκεται στο οροπέδιο του Παναχαϊκού σε υψόμετρο 1300 μ. Είναι ένα όμορφο παραθεριστικό κέντρο που συγκεντρώνει πολλούς Πατριούς και φημίζεται για τα άφθονα και κρύα νερά της.

Από το Αίγιο για να φθάσετε ως εκεί θα πάρετε το δρόμο προς Κουλούρα, Αγία Άννα, Κουνινά και Λόπεσι (τοποθεσία με έλατα και άφθονα κρύα νερά). Ο δρόμος ως τη Κουνινά είναι ασφαλτοστρωμένος και έπειτα πρέπει να ακολουθήσετε τον σχετικά καλό δασικό δρόμο που περνά από ένα μαγευτικό ελατόδασος. Εδώ θα ανακαλύψετε την πραγματική μαγεία της παρθένας φύσης και θα νιώσετε την πνοή της να σας αναζωογονεί.

Το Λεόντιο είναι το όμορφο κεφαλοχώρι της περιοχής, αμφιθεατρικά χτισμένο με άφθονα κρυστάλλινα νερά και έχει περίπου 700 κατοίκους). Ονομάζεται και Γουρζούμισα, ένα τοπωνύμιο που είναι ζώνυμο (όνομα ζώου) και μαρτυρεί την ύπαρξη λιονταριών. Αφού κάνετε μια βόλτα στα στενά σοκάκια του χωριού, ξεκουραστείτε και αναλάβετε δυνάμεις στα παραδοσιακά καφενεία και στην ταβέρνα του, Στην περιοχή του Λεοντίου υπάρχει πλούσια χλωρίδα και πανίδα καθώς και ένας βιότοπος που έχει οριστεί ως προστατευόμενη περιοχή στον οποίο βρίσκουν καταφύγιο πολλά φτερωτά αρπακτικά. Η ανθρώπινη παρουσία μαρτυρείται από τα αρχαία χρόνια και ιστορικές μαρτυρίες κατατάσσουν το Λεόντιο ανάμεσα στις πόλεις της Αχαϊκής Δωδεκάπολης.

Στα όρια της κοινότητας, ειδικά στην τοποθεσία "παλαιά κτήρια" οι ανασκαφές έχουν φέρει στο φως ευρήματα όπως αμφορείς, ποτήρια, τμήματα από θαλαμοειδείς τάφους και αρχαία μνημεία, λεπίδες και αγγεία. Το ίδιο συμβαίνει και στη τοποθεσία Αχνάρι όπως και στην τοποθεσία Λουτρό όπου έχουν βρεθεί ρωμαϊκά λουτρά ενώ λείψανα από το αρχαίο θέατρο βρέθηκαν σε ένα σημείο πιο νότιο. Το θέατρο ήταν χτισμένο στην πλαγιά ενός λόφου(στη περιοχή του Κομπηγαδίου, στον Όρο Κρανιά) με ωραία θέα προς το Σελινούντα ποταμό, Στην περιοχή επίσης σώζεται ένα ιερό του 8^{ου} αι. π.Χ. αφιερωμένο στη θεά Άρτεμη.

Η παράδοση αναφέρει πως στο Λεόντιο οι Ρωμαίοι στρατιώτες συνέλαβαν τον Απόστολο Ανδρέα για να τον οδηγήσουν στον μαρτύριο και ότι κατά τη Βυζαντινή περίοδο υπήρχε ακμάζουσα κωμόπολη με μεγάλο ναό αφιερωμένο στη μνήμη Του.

ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΡΩΝ

Έδρα του δήμου: Χαλανδρίτσα

Δήμαρχος: Αθανάσιος Καρπής

Πληθυσμός: 7000 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Βασιλικό, Ελληνικό, Ίσωμα, Κάλανος, Καλάνιστρα, Καλούσι, Καταρράκτης, Κομνηγάδι, Κριθαράκια, Λακκώματα, Μιράλι, Πλατανόδρυση, Σταροχώρι, Φαρές, Χαλανδρίτσα, Χρυσοπηγή

Ο δήμος Φαρρών αποτελεί σε έκταση έναν από τους μεγαλύτερους δήμους του νομού Αχαΐας. Βρίσκεται βορειοδυτικά του όρους Ερύμανθου και διασχίζεται από τον ποταμό Πείρο.

Συνδέεται με το επαρχιακό οδικό δίκτυο Πατρών-Καλαβρύτων καθώς και την

Εθνική οδό Πατρών Τριπόλεως.

Η κύρια απασχόληση των κατοίκων του είναι η γεωργία και η κτηνοτροφία. Πρόκειται λοιπόν για μια εύφορη αγροτική περιοχή η οποία αξιοποιείται με ιδιαίτερη φροντίδα και παράγει προϊόντα αμπελοοινικά, γαλακτοκομικά, κτηνοτροφικά, λάδι και σιτάρι.

Κατά τη Μυκηναϊκή εποχή (1600-1100 π.Χ.) η περιοχή αυτή βρισκόταν σε μεγάλη ακμή και έχουν εντοπιστεί σημαντικό αρχαιολογικά ευρήματα (μυκηναϊκοί τάφοι κ.α.), ειδικό κοντό στη Χαλανδρίτσα. Με την παρουσία της ξεχώρισε η αρχαία

Αρχαϊκή πόλη Φαρραί, μια από τις 12 προϊστορικές πόλεις που έκτισαν οι Ίωνες στη

Βόρεια Πελοπόννησο, η οποία βρισκόταν σε απόσταση 20 χλμ. από τη σημερινή Πάτρα, στην αριστερή όχθη του ποταμού Πείρου, κοντό στον Πρέβεδο. Η πόλη διατηρούσε στενές σχέσεις με την επίσης Ιωνική πολιτεία Ωλενο, που αποτελούσε και το επίνειο της. Ως μάρτυρες αδιάψευστοι της προόδου που είχε συντελεστεί παρουσιάζονται οι μυκηναϊκοί τάφοι, οι τεχνητοί τύμβοι στη Σταπόλακκα, οι επιγραφές στο νεκροταφείο του Πρέβεδου καθώς και τα ρωμαϊκά λουτρό.

Το 178 μ.Χ. ο Πausanias στα Αχαϊκό του περιγράφει την πόλη των Φαρρών, που τότε πια βρισκόταν σε παρακμή, αναγνωρίζει όμως την ανά τους αιώνες σπουδαιότητα της.

Στα όρια του Δήμου διατηρούνται κτίρια με πλούσια αρχιτεκτονική και ιστορική σημασία όπως πύργοι, νερόμυλοι, βρύσες αλλά και μια σειρά από ναούς και ξωκλήσια με πιο χαρακτηριστικό τον Ιερό Ναό του Αγ. Αθανασίου

(1100 μ.Χ.) στη Χαλανδρίτσα που διαθέτει θαυμάσιο τέμπλο και εικόνες.

Η Χαλανδρίτσα, έδρα του δήμου, βρίσκεται σε απόσταση 22 χλμ. από την Πάτρα, είναι χτισμένη στις πλαγιές του Παναχαϊκού (σε υψόμετρο 334 μ.) και δεσπόζει σ' όλη την πεδιάδα των Φαρρών. Η περιοχή της είναι καταπράσινη και στα πόδια της απλώνεται κατάφυτος ένας τεράστιος κάμπος, προσφέροντας μια πραγματικά μαγευτική θέα.

Πρόκειται για ένα όμορφο μεγάλο χωριό (πάνω από 1000 κάτοικοι) με πέτρινα σπίτια, το οποίο υπήρξε κάποτε έδρα φράγκικης βαρονίας (το 1209 η Πελοπόννησος χωρίστηκε από τους Φράγκους σε 12 βαρονίες). Αποτελεί ιστορικό μέρος και αξίζει να επισκεφθείτε τον Μυκηναϊκό οικισμό και το νεκροταφείο στην τοποθεσία Άγιος Βασίλειος τις εκκλησίες με τα καμπαναριά που απηχούν τις φράγκικες επιδράσεις, τα ερείπια του φράγκικου κάστρου και του μεγάλου τετράγωνου πύργου. Ο Γάλλος περιηγητής Rouqueville περνώντας από την περιοχή το 1816 αναφέρει στο βιβλίο του "Voyage de la Grece" (1830) ότι η Χαλανδρίτσα είχε 60 εκκλησίες (σήμερα σώζονται 8 παλαιοί ναοί) και ανάμεσά τους ξεχώρισε ως πλέον θαυμαστή και αξιόλογη αυτή του Αγίου Αθανασίου.

Σήμερα, οι κάτοικοι του δήμου είναι στενά συνδεδεμένοι με την πολιτιστική τους κληρονομιά και όλες οι εκδηλώσεις των πολυάριθμων συλλόγων τους βοηθούν στη διάδοση και τη διατήρηση της τοπικής παράδοσης. Το καλοκαίρι οι σύλλογοι αυτοί οργανώνουν μια σειρά ποικίλων πολιτιστικών εκδηλώσεων, όπως χορευτικές και θεατρικές παραστάσεις και παραστάσεις ψυχαγωγίας. Ο δήμος συνεργάζεται μαζί τους και πραγματοποιεί εκδηλώσεις τόσο μαζί με τους συλλόγους αλλά και ανεξάρτητα απ' αυτούς. Υπάρχουν πέντε χορευτικά και ένα θεατρικό τμήμα. Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις συνδέονται τόσο με το καλοκαίρι, όσο και με κάποιο προϊόν της περιοχής, συνεπώς πραγματοποιούνται σε όλη τη διάρκεια του έτους. Προγραμματίζονται εκδηλώσεις - ημερίδες με θέματα που αφορούν το κρασί, το Λάδι και άλλα προϊόντα της περιοχής. Επίσης πραγματοποιούνται φεστιβάλ μουσικής (δημοτικής, λαϊκής, ρεμπέτικης, νησιώτικης κ.α.) σε διάφορα δημοτικά διαμερίσματα κάθε χρόνο, καθώς και έκθεση γεωργικών μηχανημάτων κάθε Αύγουστο στη Χαλανδρίτσα η οποία συνοδεύεται και από πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Η ευρύτερη περιοχή του δήμου Φαρρών περιλαμβάνει αξιόλογα μοναστήρια με μεγάλη θρησκευτική αξία όπως Μονή Χρυσοποδαρίτισσας και η Μονή Βαμπιώτη. Η Μονή Χρυσοποδαρίτισσας βρίσκεται στο 35^ο χλμ. επαρχιακού δικτύου Πατρών - Καλαβρύτων στη διαδρομή που οδηγεί από Καλάνιστρα προς Κάλανο. Κάτω από αυτά τα χωριά απλώνεται η κοιλάδα του Πείρου ποταμού και εκεί βρίσκεται η Μονή η οποία είναι χτισμένη κάθετα και κολλητά στο βράχο, σε 3 ορόφους, με πολεμίστρες στο μεσαίο επίπεδο για την προφύλαξη της από επίδοξους καταστροφείς και εχθρούς. Πρόκειται για ιδιαίτερος αξιόλογη Μονή που περιστοιχίζεται από αιωνόβια δέντρα και καλοφροντισμένους κήπους. Εντός της περιλαμβάνεται επίσης ένα σπήλαιο

σκοτεινό και ευρύ με σταλακτίτες που χρησιμοποιήθηκε από τους μοναχούς ως ασκητήριο και στο οποίο διακρίνονται ακόμη ίχνη αγιογραφιών.

Αναφέρεται ότι το 1821 ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, μετά τη σύσκεψη στην Αγ. Λαύρα Καλαβρύτων βρήκε στη Μονή καταφύγιο και ορμητήριο για την οργάνωση του Αγώνα. Η Μονή, ο ποταμός Πείρος και το ειδυλλιακό τοπίο με τους νερόμυλους και την άφθονη βλάστηση είναι σίγουρο ότι θα γοητεύσουν τον επισκέπτη με τη σπάνια ομορφιά και τη γαλήνη που αποπνέουν.

Έτσι λοιπόν σας προτείνουμε, μετά την ιστορική σας περιήγηση, να αναζητήσετε τους οικισμούς Μίχα- Τσαπουρνιά και Κομπηγάδι, που αποτελούν παραθεριστικά κέντρα πνιγμένα κυριολεκτικά στο πράσινο, με αιωνόβια δέντρα και έλατα.

Οι οικισμοί αυτοί αποτελούν ισχυρό πόλο έλξης για χιλιάδες τουρίστες απ' όλο τον κόσμο, κατά τη θερινή κυρίως περίοδο, και προσφέρουν λόγω του περιβάλλοντος αληθινή ξεκούραση και αναψυχή. Η περιοχή του Μίχα προσφέρεται ειδικά για περίπατο διότι υπάρχει μια μεγάλη διαδρομή (μονοπάτι που ξεκινά από τον Μίχα- Τσαπουρνιά και καταλήγει στον Ερύμανθο περνώντας απ ένα πάρκο αναψυχής που διαθέτει θέσεις πικ - νίκ ενώ και από το Κομπηγάδι υπάρχει ένα ωραίο μονοπάτι κατά μήκος του ποταμού Πείρου που οδηγεί προς τα Λακκώματα.

Η Πλατανόβρυση και ο Καταρράκτης που πήρε το όνομά του από ένα μικρό καταρράκτη)είναι δύο ακόμη όμορφα χωριά, πνιγμένα στα πλατάνια όπου θα βρείτε απaráμιλλη φιλοξενία από τους κατοίκους και πολλές βρύσες με κρυστάλλινο νερό για να δροσιστείτε.

Μέσα στα πλαίσια της δυναμικής ανάπτυξης του δήμου υπάρχουν και υποδομές υπό εξέλιξη όπως το αυτοκινητοδρόμιο στην περιοχή Ρέντες Χαλανδρίτσας που θα φιλοξενεί εθνικούς και διεθνείς αγώνες αυτοκινήτου και το Σπήλαιο Λακκωμάτων του οποίου η αξιοποίηση αναμένεται. Πρόκειται για το καρστικό σπήλαιο στο δημοτικό διαμέρισμα Λακκωμάτων του οποίου το αρχικό τμήμα έχει ήδη εξερευνηθεί από τους σπηλαιολόγους. Η πρώτη εξερεύνηση των σπηλαίων έγινε τον Ιούλιο του 1998 με κατάδυση στα 30 μ. από την Πυξίδα Diving Sports Club. Στη συνέχεια σπηλαιολόγοι δύτες της εφορείας σπηλαιολογίας εξερεύνησαν το σπήλαιο σε βάθος 80 μ. και μέσα σ' αυτό εντόπισαν αίθουσες σε διάφορα επίπεδα με λίμνες και πλούσιο διάκοσμο σε σταλακτίτες και σταλαγμίτες. Σύμφωνα με την εκτίμηση των ερευνητών το σπήλαιο Λακκωμάτων μπορεί να αναδειχθεί ύστερα από την συνολική εξερεύνησή του σ' ένα αξιοποιήσιμο τουριστικό και περιβαλλοντικό σπήλαιο, με ιδιαίτερη οικολογική αξία.

ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΤΑΙΑΣ

Έδρα του Δήμου: Σταυροδρόμι
Δήμαρχος: Θεόδωρος Αργυρόπουλος
Πληθυσμός: 5051 κάτοικοι
Δημ. Διαμερίσματα: Αγ. Βαρβάρα,
Αγ. Μαρίνα, Αλεποχώρι, Βελιμάχι, Δροσιά, Κάλφα, Ερυμάνθεια, Μάνεσι,
Ρουπακιά, Σκιαδά, Σκούρα, Σπαρτιά, Σταυροδρόμι, Χιόνα

Η αρχαία αχαϊκή πόλη Τριταία ήταν μια από τις 12 πόλεις που έκτισαν οι Ίωνες στη Βόρεια Πελοπόννησο και βρισκόταν στο χώρο του σημερινού χωριού Αγία Μαρίνα.

Σύμφωνα με την περιγραφή του Πausανία στο έργο του "Ελλάδος Περιήγησης - Αχαϊκά" κοντά στην είσοδο της πόλεως υπήρχε μαρμάρινο επιτάφιο μνημείο, αξιοθαύμαστο για τις έγχρωμες παραστάσεις του από τον Αθηναίο ζωγράφο Νικία (4^{ος} αι. π.Χ.) που ήταν σύγχρονος του Πραξιτέλη και ενίοτε και συνεργάτης του.

Η Τριταία εκοσμείτο με αρκετά ιερά και ναούς και ανάμεσά τους ξεχώριζαν ο ναός των Μεγίστων Θεών και ο ναός της Αθηνάς. Από τα λείψανα των ιερών και με οικοδομικό υλικό από την αρχαία πόλη ανεγέρθηκε το 1854 η μικρή εκκλησία της Παναγίας.

Σ' όλη την ευρύτερη περιοχή έχουν βρεθεί πολλά σημάδια της αρχαιότητας όπως

κοντά στο χωριό Ερυμάνθεια όπου εντοπίστηκαν ίχνη κυκλώπειων τειχών και στο

Μάνεσι όπου βρέθηκαν αρχαία νομίσματα μεγάλης αξίας τα οποία τώρα φυλάσσονται στο αρχαιολογικό μουσείο Πατρών.

Κοντά στο χωριό Δροσιά εντοπίστηκε το μυκηναϊκό νεκροταφείο και από έναν τάφο ήρθε στο φως πλούσιο αρχαιολογικό υλικό.

Στο Σκιάδα βρέθηκε ένα χάλκινο βραχιόλι γεωμετρικών χρόνων που τώρα φυλάσσεται στο Μουσείο Πατρών ενώ στην ίδια περιοχή σώζονται ακόμα τμήματα του Βυζαντινού κάστρου του Δοξαπατρή.

Ανάμεσα στα άλλα αξιοθέατα του δήμου Τριταίας σας προτείνουμε να επισκεφθείτε και τις Ιερές Μονές των Αγίων Πάντων, των Νοτενών και τη Μονή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου.

Η Μονή των Αγίων Πάντων βρίσκεται ανάμεσα στα χωριά Βελιμάχι και Κυπαρίσι.

Ιδρυτής της είναι ο ιερομόναχος Νεκτάριος από τα Λακκώματα Νεζερών και ως χρόνος ιδρύσεως θεωρείται το 1725. Η Μονή αποτελεί ένα μεγάλο πέτρινο συγκρότημα σε σχήμα τετράγωνο, σκεπασμένο με παλιά κεραμίδια και το

καθολικό της είναι ναός χωρίς τρούλο, τετράγωνος βυζαντινός, και με θαυμάσιο ξυλόγλυπτο τέμπλο (χρονολογία 1734) που διατηρεί εικόνες αρίστης μεταβυζαντινής τέχνης.

Η Μονή των Νοτενών χτίστηκε το 1530 πάνω στα ερείπια αρχαίου δωρικού ναού. Το 1800 χρειάστηκε όμως να μεταφερθεί λίγο χαμηλότερα σε ομαλότερο έδαφος. Ο ναός της Παναγίας και οι τοιχογραφίες του 17^{ου} αιώνα διασώζονται μέχρι σήμερα ενώ το 1902 χτίστηκε άλλος ναός στον οποίο τοποθετήθηκε η παλιά εικόνα της Παναγίας της Νοτενιώτισσας.

Η Μονή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου (Ευαγγελιστού) βρίσκεται στο χωριό Γρεβενό και ιδρύθηκε το 1820.

Ειδικά για τους φυσιολάτρεις, ένας μικρός παράδεισος βρίσκεται στο εσωτερικό του δήμου, στην περιοχή του Αλεποχωρίου.

Το Αλεποχώρι είναι ένα πανέμορφο χωριό "πνιγμένο" μέσα στα έλατα που σκεπάζουν τις πλαγιές του Ερύμανθου, δίπλα ακριβώς από την κοίτη του ποταμού Τεθρέα. Προσφέρεται για εκδρομές, για πεζοπορίες στα μονοπάτια του βουνού και για αναρρίχηση.

Χρησιμοποιώντας το ως ορμητήριο μπορείτε από δω να φτάσετε μέχρι τις κορυφές του Ερύμανθου και να απολαύσετε διαφορετικά τοπία που εναλλάσσονται προσφέροντας υπέροχες εικόνες.

Στη διαδρομή σας θα συναντήσετε τους καταρράκτες του ποταμού και την εγκαταλελειμμένη Μονή των Ταξιαρχών (χτισμένη το 1700). Στις χαράδρες γύρω από το μοναστήρι ζούσαν παλιότερα ερημίτες μέσα σε σπηλιές και γι' αυτούς η Μονή ήταν τότε ένα "Κυριακό" καθώς εκεί συγκεντρώνονταν μόνο τα σαββατοκύριακα για να κάνουν την Λειτουργία και έπειτα ξαναγύριζαν στις σκήτες τους.

Αν σας αρέσει η αναρρίχηση και θέλετε να σκαρφαλώσετε βήμα βήμα ως τη κορυφή του βουνού ήρθατε στο σωστό μέρος. Οι μοναδικές αυτές στιγμές προσφέρονται στις βραχώδεις πλευρές του Ερύμανθου, εδώ στο Αλεποχώρι. Σε σχετικά μικρή απόσταση από την Πάτρα (μόνο 40 χλμ.) θα βρείτε καταπληκτικούς απότομους βράχους που σίγουρα θα γοητεύουν τους αναρριχητές.

Οι κάτοικοι της εύφορης και καταπράσινης αυτής περιοχής ασχολούνται με την καλλιέργεια της γης και την κτηνοτροφία και η τοπική οικονομία στηρίζεται σ' αυτές κυρίως τις δραστηριότητες. Έτσι είναι πολύ ενδιαφέρον και χρήσιμο να επισκεφθείτε τους ντόπιους παραγωγούς και να τους ζητήσετε να σας προμηθεύσουν αγνά προϊόντα από τα χωράφια και τα κοπάδια τους. Ιδιαίτερα μάλιστα εκμεταλλευτείτε την ευκαιρία και γνωρίστε από κοντά τη διαδικασία παραγωγής των εξαιρετικών τυριών και κυρίως της φέτας, σε κάποιο απ' τα εργαστήρια επεξεργασίας των γαλακτοκομικών προϊόντων που οπωσδήποτε θα συναντήσετε. Αυτό κατ' επέκταση σημαίνει ότι όπου και να σταθείτε για φαγητό και ξεκούραση θα πρέπει να προτιμήσετε τα παραδοσιακά φαγητά και το εξαιρετικό ντόπιο κρασί. Ανάμεσα δε σε όλ' αυτά θεωρείστε δεδομένη την πρόσχαρη φιλοξενία των κατοίκων και χαρείτε την

απλότητα και την καταδεκτικότητά τους.

Κάθε καλοκαίρι στο δήμο Τριταίας πραγματοποιούνται ποικίλες πολιτιστικές εκδηλώσεις όπου, μεταξύ άλλων, θα σας δοθεί η ευκαιρία ν' απολαύσετε στα τοπικά πανηγύρια την παραδοσιακή Ελληνική μουσική. Επίσης προγραμματίζεται την αναβίωση της καλοκαιρινής γιορτής "Τα Σκιαδαίικα".

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΕΤΖΙΟΥ

Πρόεδρος: Γ. Πετρόπουλος

Έδρα: Καλέντζι

Το Καλέντζι βρίσκεται σε απόσταση 45 χλμ. από την Πάτρα και μόλις 13 χλμ. από την κεντρική αρτηρία 111 που συνδέει την Πάτρα με την Τρίπολη. Είναι αμφιθεατρικά χτισμένο μέσα στα έλατα και στις καταπράσινες πλαγιές του θρυλικού από τη μυθολογία Ερύμανθου, σε υψόμετρο 950 μ. και έχει απέραντη θέα στην Αχαϊκή πεδιάδα και στον Πατραϊκό. Σε μια καθαρή μέρα ο επισκέπτης μπορεί να διακρίνει ως την Ηλεία, την Αιτωλοακαρνανία και μέχρι πέρα στο Ιόνιο πέλαγος, τη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά.

Το Καλέντζι, που διαθέτει έναν τουριστικό ξενώνα του ΕΟΤ, αποτελεί παραθεριστικό χωριό με φυσικές ομορφιές και κλίμα υγιεινό που ικανοποιεί τους επισκέπτες του σε όλες τις εποχές του χρόνου. Στο κεντρικότερο σημείο του χωριού δεσπόζει ο ανδριάντας του Γεωργίου Παπανδρέου ο οποίος γεννήθηκε εδώ ενώ στο ομώνυμο Μουσείο περιλαμβάνονται προσωπικά αντικείμενα και σπάνια έγγραφα από την ένδοξη εποχή του "Γέρου της Δημοκρατίας". Ακόμα μπορείτε να επισκεφτείτε την οικία του Γεωργίου Παπανδρέου και το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης με τα σπάνια τοπικά αντικείμενα περασμένων εποχών. Η κοινότητα πανηγυρίζει στις 26 Ιουλίου, εορτή της Αγίας Παρασκευής.

Σε απόσταση 14 χλμ. βρίσκεται η Μονή των Αγίων Πάντων, χτισμένη το 1715, με αξιόλογες εικόνες και παραδοσιακό ελαιοτριβείο της εποχής εκείνης.

Η περιοχή προσφέρεται επίσης για περιπάτους: από το Καλέντζι ξεκινούν μονοπάτια προς τα όμορφα δάση στο βουνού που σας οδηγούν μέχρι τις κορυφές του Ερύμανθου. Είναι βέβαιο ότι στην ευρύτερη περιοχή του Καλεντζιου θα χαρείτε ξεχωριστές διακοπές με άμεση και ευεργετική επικοινωνία με τη φύση και τους φιλόξενους κατοίκους.

ΔΗΜΟΣ ΩΛΕΝΙΑΣ

Έδρα του Δήμου: Λουσικά

Δήμαρχος: Γρηγόρης Αλεξόπουλος

Πληθυσμός: 6813 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Άγιος Νικόλαος (Κράλι), Άγιος Στέφανος, Άνω Σουδεναίικα, Άρλα, Αχαϊκό, Λουσικά, Μιτόπολη, Πόρτες, Σανταμέρι, Φλόκας, Φώσταινα, Χαϊκάλι, Χαραυγή, Μαζαράκι

Ο δήμος Ωλενίας πήρε το όνομά του από την αρχαία πόλη της Ωλένου που ήταν κτισμένη μεταξύ των Πατρών και της Δύμης, δίπλα στον ποταμό Πείρο ο οποίος έχει τις πηγές του στον Ερύμανθο και δέχεται στη διαδρομή του πολλά ρεύματα από τα υψώματα του Παναχαϊκού.

Η αρχαιότατη πόλη "Ωλενος", ιδρύθηκε περίπου το 2000 π.Χ. από τον Ωλενο και πρώτοι κάτοικοί της ήταν οι Ίωνες. Αποτέλεσε έδρα Μυκηναίου ηγεμόνα και πιο γνωστός βασιλιάς της ήταν ο Δεξαμενός, κοντά στον οποίο αναφέρει η μυθολογία ότι ήρθε ο Ηρακλής για να οργανώσει, με τη συνεργασία της Δύμης, δυο εκστρατείες εναντίον των Ηλείων.

Βεβαιωμένες ιστορικές μαρτυρίες για την πόλη, μας παρέχει ο ιστορικός Ηρόδοτος που την αναφέρει ως μια από τις 12 Ιωνικές πόλεις της Αχαΐας. Οι άλλες ιωνικές πόλεις της Δυτικής Αχαΐας ήταν η Δύμη, οι Φαρρές και η Τριταΐα και ανάμεσά τους ξεχώριζε η Ωλενος, λόγω της οχυρής της θέσης (ήταν κτισμένη σε ύψωμα) και του φυσικού λιμανιού της, από το οποίο ξεκινούσαν, (περίπου 1300 π.Χ.), τα πλοία των Ιώνων και των Ελλήνων είτε για πολέμους, είτε για εμπόριο και ίδρυση αποικιών.

Από τον 8^ο αιώνα π.χ. αρχίζει όμως η παρακμή της Ωλένου, λόγω της ανάπτυξης της γειτονικής Δύμης, γι' αυτό και ο Στράβων (40 μ.Χ.) και ο Πausανίας (178 μ.Χ) την περιγράφουν πλέον σαν μικρή πόλη και κατεστραμμένη.

Η αρχαιολογική σκαπάνη έχει φέρει στο φως Μυκηναϊκούς οικισμούς και τάφους στα δημοτικά διαμερίσματα της Μιτόπολης, των Πορτών και των Λουσικών όπου, ειδικά εδώ, οι τάφοι έχουν λαξευτεί πάνω σε παχύ στρώμα θαλασσινής άμμου που αποδεικνύει ότι η περιοχή πριν από εκατομμύρια χρόνια αποτελούσε το βυθό της θάλασσας.

Έπειτα από πολλά χρόνια σχετικά ήρεμης διαβίωσης και συγκεκριμένα κατά τον 6^ο και 7^ο αιώνα μ.Χ., οι πειρατές, διενεργώντας πολλές επιδρομές στην παραλιακή ζώνη της περιοχής ανάγκασαν τους κατοίκους, επειδή δεν αισθάνονταν ασφαλείς δίπλα στη θάλασσα, να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους για να ξεκινήσουν καινούργια ζωή στο εσωτερικό του νομού. Έτσι δημιουργήθηκαν καινούργιοι οικισμοί όπως οι Πόρτες και η Άρλα κοντά στην οποία βρίσκεται το Γυφτόκαστρο, ένα μεσαιωνικό κάστρο που χτίστηκε για

να ελέγχεται το πέρασμα προς την ενδοχώρα. Η είσοδος σ' αυτό είναι σήμερα αρκετά δύσκολη γιατί στον εσωτερικό του χώρο έχουν φυτρώσει πολλοί θάμνοι και δένδρα, διατηρεί όμως το πολυγωνικό του σχήμα ενώ η είσοδος του είναι από ανατολικά. Απέναντι του, προς την κατεύθυνση του χωριού Φλόκα, υπάρχει ανεμόμυλος για την τριβή του σιταριού που κάνει το τοπίο γνώριμο και οικείο σε άλλες εποχές. Ένα ακόμη περίφημο κάστρο υπήρχε στο Σανταμέρι, που κτίστηκε στους πρόποδες του όρους Σκόλλις.

Το μεσαιωνικό όνομα του Όρους Σκόλλις ήταν Σανταμέρι, από το όνομα του Φράγκου φεουδάρχη Νικόλαου Γ' de Saint Omer που έχτισε στις αρχές του 14^{ου} αιώνα το κάστρο στην κορυφή του βουνού, εκεί όπου βρισκόταν η έδρα της βαρονίας του. Οι Φράγκοι κατ' αυτόν λοιπόν τον τρόπο συντέλεσαν ουσιαστικά στην οχύρωση και την ανάπτυξη του Σανταμερίου, που αποτελούσε πρωτεύουσα της Δυτικής Αχαΐας μέχρι την εποχή των Παλαιολόγων και ένα από τα 500 ένδοξα κάστρα της Πελοποννήσου.

Στο κάστρο αυτό πέθανε το 1430 η Θεοδώρα Τόκκου, η γυναίκα του βυζαντινού αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Παλαιολόγου ενώ η παράδοση το έχει συνδέσει με διάφορους θρύλους για στοιχειά και νεράιδες.

Πάνω από το σημερινό χωριό φαίνονται ακόμα τα ερείπια της μεσαιωνικής πόλης ενώ νότια είναι ορατά τα τείχη του κάστρου που απλώνονται σε τρεις σειρές.

Σήμερα, το Σανταμέρι αποτελεί ιδανικό μέρος για όσους αγαπούν την αναρρίχηση και το παραπέντε και έτσι ειδικά τα Σαββατοκύριακα συγκεντρώνονται πολλοί λάτρεις αυτών των αθλημάτων και ο τόπος σφύζει από ζωή και δραστηριότητα.

Άλλο ένα ονομαστό κάστρο, κτισμένο σε στρατηγική θέση και ενδεικτικό της σπουδαιότητας της περιοχής υπήρχε κοντά στις Πόρτες, ένα χωριό σε υψόμετρο 400 μ. στο όρος Σκόλλις, δυστυχώς όμως δεν σώζεται πια σε τόσο καλή κατάσταση. Πιο χαμηλό από το σημερινό χωριό υπάρχουν σπήλαια όπου έχει κτιστεί η μικρή εκκλησία του Αϊ Γιώργη με τις θαυμάσιες τοιχογραφίες, στην οποία τελείται πανηγυρική Θεία Λειτουργία κάθε Δευτέρα του Πάσχα.

Στο βορειοδυτικό τμήμα του δήμου βρίσκεται η Μόβρη, ένα χαμηλό βουνό 692 μέτρων. Το Βυζαντινό του όνομα πρέπει να ήταν Μαύρο όρος (λόγω του ότι ήταν κατάφυτο με πεύκα). Στα χρόνια όμως της Φραγκοκρατίας ονομάστηκε Μόβρη από τη γαλλική προφορά της λέξης Μαύρη.

Σ ένα πλάτωμα του βουνού (σε απόσταση 5 χλμ. από το Σανταμέρι) συναντάμε τη Μονή της Αγίας Μαρίας (Μαρίτσης) που εορτάζει στις 17 Ιουλίου. Ο Γάλλος περιηγητής Rouqeville, που επισκέφθηκε το μοναστήρι στις αρχές του προπερασμένου αιώνα, εξύμνησε την πανέμορφη τοποθεσία και την ίδια τη Μονή που ήταν αρχικό ανδρική ως το 1933 ενώ από το 1943 ξαναλειτούργησε ως γυναικεία με 10 περίπου σήμερα μοναχές. Η πρώτη έγγραφη αναφορά του μοναστηριού ανήκει στο 1775 και σ όλη τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 αποτελούσε σημείο συγκέντρωσης των

καπεταναίων της επαρχίας των Πατρών και τόπο καταφυγής για όσους κινδύνευαν από τους Τούρκους. Ο περίβολος της Μονής και τα κελιά διατηρούν ανέπαφο τον παλιό χαρακτήρα και την αίγλη τους, ενώ το καθολικό είναι σταυροειδής εγγεγραμμένος ναός με πέντε τρούλους, 2 σειρές κιόνων στο εσωτερικό και δάπεδο στρωμένο με ψηφιδωτό.

Μέσα στην εκκλησία διατηρείται επίσης θαυμάσιο ξυλόγλυπτο επιχρυσωμένο τέμπλο (επιχρυσώθηκε το 1812) με περίφημες μεταβυζαντινές εικόνες. Επειδή η Μονή βρίσκεται σε ύψωμα ο επισκέπτης θα απολαύσει από κει μια φανταστική θέα καθώς απλώνεται μπροστά του το καταπράσινο δασός και θα σαγηνευτεί από το θαυμάσιο τοπίο στο οποίο η φύση και η Βυζαντινή τέχνη πέτυχαν αρμονικούς και σπάνιους συνδυασμούς.

Ως σήμερα συνεχίζεται η παράδοση των τοπικών πανηγυριών που συνδέονται άμεσα με τις θρησκευτικές εορτές και προσελκύουν πολλούς επισκέπτες, ενώ παράλληλα, στα πλαίσια μιας δυναμικής πορείας για την ανάδειξη και την προβολή του δήμου πραγματοποιούνται πλούσιες πολιτιστικές εκδηλώσεις, κυρίως κατά τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο, οι οποίες περιλαμβάνουν μουσικές συναυλίες, παραστάσεις καραγκιόζη, θεάτρου κ.α.

ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΣΟΥ

Έδρα του Δήμου: Λάππα
Δήμαρχος: Νίκος Ταπεινός
Πληθυσμός: 7414 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Άγιος Νικόλαος Σπάτα, Απιδεώνας, Άραξος, Βελιτσές, Καγκάδι, Λακκόπετρα, Ματαράγκα, Μετόχι (Λάμπας), Μιχόι, Πέττα, Ριόλος

Ο δήμος Λαρισσού βρίσκεται στο δυτικό άκρο του νομού Αχαΐας, στα σύνορα με την Ηλεία. Το όνομα του προέρχεται από τον ποταμό Λαρισσό που πηγάζει στο βουνό Μόβρη και εκβάλλει στο Ιόνιο πέλαγος και από την αρχαία πόλη Λάρισσα που ήταν κτισμένη δίπλα στο ποτάμι (η μυθολογία αποδίδει το όνομα Λάρισσα στη μητέρα του Αχαιού). Στους πρόποδες των Μαύρων βουνών, στο νότιο τμήμα, κοντά στο χωριό Άραξος, σώζεται το τείχος των Δυμαίων. Πρόκειται για ερείπια μεγαλοπρεπούς κατασκευής των μυκηναϊκών χρόνων, με τείχη κυκλώπειου τύπου, που σύμφωνα με το μύθο χτίστηκε από τον Ηρακλή στον αγώνα του κατά των Ηλείων. Το προϊστορικό Τείχος των Δυμαίων είναι χτισμένο με ακανόνιστους ογκόλιθους και μικρές πέτρες στα κενά, χωρίς συνδετική ύλη. Κατά τη διάρκεια ανασκαφών ο αρχαιολόγος κ. Μαστροκόστας έφερε στο φως πλούσια ευρήματα της Μυκηναϊκής εποχής: λεπίδες, όστρακα (2550-2000 π.Χ.), αγγεία, φιάλες και πολλά άλλα (1600-1100 π.Χ.) τα οποία μεταφέρθηκαν στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών. Κατά το Μεσαίωνα στο υπάρχον τείχος κτίστηκε και εγκάρσιο με πύργους στα άκρα του, οι οποίοι όμως δεν σώζονται σήμερα.

Στο δήμο Λαρισσού θα έχετε επίσης την ευκαιρία να επισκεφτείτε τους υδροβιότοπους του Πρόκοπου και της Λάμιας, τη λιμνοθάλασσα του Πάπα, την παραλία της Καλόγριας και το δάσος της Στροφυλιάς που αποτελούν προστατευόμενες περιοχές.

Η μεγάλη οικολογική σημασία των υδροβιότοπων έχει πια αναγνωριστεί και κάποιοι απ' αυτούς προστατεύονται με διεθνείς συμβάσεις όπως είναι η Σύμβαση Ραμσάρ. Αυτή η Σύμβαση έχει υπογραφεί και από τη χώρα μας και έτσι 11 από τους ελληνικούς υδροβιότοπους έχουν χαρακτηριστεί ως βιότοποι που χρειάζονται ειδική προστασία.

Στην όμορφη περιοχή δυτικά της Λακκόπετρας το έδαφος κατεβαίνει χαμηλότερα από την στάθμη της θάλασσας και σχηματίζει λίμνες, έλη και λιμνοθάλασσες.

Από τον Πατραϊκό κόλπο ως λίγο πριν την Κυλλήνη εκτείνεται μια λουρίδα γης (15 χλμ. μήκος και πλάτος 0,5 ως 3,5 χλμ.) που λόγω της σημασίας της για την ορνιθοπανίδα έχει συμπεριληφθεί στη Σύμβαση Ραμσάρ και συγκαταλέγεται στις περιοχές ειδικής προστασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη θαυμαστή αυτή λουρίδα γης έχουν διαμορφωθεί, με το πέρασμα του χρόνου, σημαντικοί και αξιόλογοι βιότοποι. Μικροί ποταμοί και χειμάρροι τροφοδοτούν την περιοχή με γλυκό νερό, ανάμεσά τους και ο Λαρισσός ποταμός. Οι λοφίσκοι από άμμο κατά μήκος της ακτής, λειτουργώντας σαν φυσικό φράγμα, εμποδίζουν τα νερά των χειμάρρων να ενωθούν με τη θάλασσα. Έτσι σχηματίστηκε η λίμνη του Πρόκοπου και ο βάλτος της Λάμιας.

Η περιοχή, που σε μεγάλο μέρος της βρίσκεται χαμηλότερα από τη στάθμη της θάλασσας και δέχεται πολλές βροχοπτώσεις, συγκεντρώνει εποχιακό κι

άλλα νερά που κατακλύζουν μεγάλες εκτάσεις της από το χειμώνα μέχρι και τις αρχές του καλοκαιριού. Παράλληλα υπάρχουν λίγα και χαμηλά υψώματα, με πιο σημαντικό τα Μαύρα Βουνό (240 μ.), ένα βουνό από ασβεστολιθικό βρόχια, καλής ποιότητας, το οποίο αποτελεί ιδανικό μέρος για αναρρίχηση.

Παραθαλάσσια και πεδινή στη μεγαλύτερη της έκταση, η περιοχή αποτελεί μια από τις πραγματικό λίγες φυσικές εκτάσεις που παρέμειναν σχετικό απείραχτες από τον άνθρωπο, τόσο στη χώρα μας όσο και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Φυσικές ομορφιές

Πευκοδάση

Διακρίνεται σε μια πρώτη ζώνη χαλέπιου πεύκης προς το μέρος της θάλασσας και μια δεύτερη κουκουναριάς, με μια ενδιάμεση ζώνη με μικτές συστάδες και από τα δυο είδη. Γενικά η κουκουναριά καταλαμβάνει μικρότερη έκταση και εμφανίζεται αμιγής στο Β.Α και Ν.Α. τμήμα του δάσους.

Η Χαλέπιος Πεύκη παρουσιάζει έντονη αυξητική τάση που σε συνδυασμό με το γεγονός ότι στο δάσος Κουκουναριάς διαπιστώνονται προγκήματα εξαιτίας της απουσίας φυσικής αναγέννησης του είδους τείνει να εκτοπίσει και να υποκαταστήσει βαθμιαία την Κουκουναριά.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν ορισμένα επιμήκη ανοίγματα κατακλιζόμενα από νερά, που σχηματίζονται εντός των πευκόφυτων εκτάσεων, συνήθως παρατηρούμενα από θίνες εποικιζόμενες από πεύκα παράλληλα προς την ακτή. Ένα από αυτά το Κέντρο είναι αρκετά βαθύ και έχει πάρει τη μορφή μικρού ποταμού και απάγει τα νερά της Λάμιας προς τη θάλασσα.

Δάσος βελανιδιάς

Πιο εσωτερικά από το πευκοδάσος συναντάμε τμήματα αραιού δάσους ήμερης βελανιδιάς (*Quercus macrolepis*), με πολύ μικρότερη έκταση από αυτήν του πευκοδάσους. Αλλα φυτικά είδη συναντώνται σε μικρό αριθμό με χαρακτηριστική την επικράτηση βισκοανθεκτικών ειδών, όπως ο ασφόδελος (*Asphodelus microcarpus*). Αρκετή εξάπλωση εμφανίζει η φτέρη (*pteridium aquilinum*) ενώ απαντούν διάσπαρτα και άλλα δενδρώδη είδη όπως η

γκορτσιά (*Pyrus amygdaliformis*), η τσικουδιά (*Pistacia terebinthus*) και θαμνοκέδρα (*Juniperus phoenicea*).

Υγρά λιβάδια

Λιβάδια σχηματίζονται είτε ως μεγάλα ανοίγματα μεταξύ των συστάδων του πευκοδάσους και της βελανιδιάς είτε περιφερειακά των λιμνών και βαλτών. Χαρακτηριστικά είδη που απαντώνται στους λιβαδικούς χώρους των ανοικτών περιφερειακών εκτάσεων της λιμνοθάλασσας

Προκοπού και του έλους Λάμιας είναι τα *Vicia villosa*, *Asphodelus microcarpus*, *Parentucelia viscosa*, *Brisa minor*, *Arthoxanthum odoratum*, *Orchis laxiflora*, *Iris spuria* κ.α..

Υγρότοποι

Το σύμπλεγμα των υγροτόπων της περιοχής αποτελείται από τις λιμνοθάλασσες Πάπα, Προκόπου, και το έλος Λάμιας και περιλαμβάνουν μια τυπική σειρά από επιμέρους βιοτόπους όπως καλαμώνες, ψαθοτόπια, αλμυρόβαλτους και ανοιχτές επιφάνειες ρηχών νερών. Τυπικά είδη των υγροτόπων είναι το αγριοκάλαμο (*Phragmites australis*), ψαθιά (*Typha latifolia* και *T. angustata*) φτελιές και ιτιές (*Salix* sp.).

Απαντώνται ακόμα με μεγάλη συχνότητα το καλάμι (*Arundo donax*) κύπερη (*Cyperus longus*) και βούρλα (*Juncus maritimus*).

Στις παρακείμενες των λιμνοθαλασσών και ελών περιοχές επικρατούν τα ανθεκτικά στα άλατα φυτά -αλόφυτα όπως αυτά των γενών *Salicornia*.

Λιμνοθάλασσα περιοχής (Πάπα - Πρόκοπος)

Οι λιμνοθάλασσες της περιοχής λειτουργούν ως φυσικά ιχθυοτροφεία και πραγματοποιούνται καλλιέργειες εκστατικής μορφής. Τα κύρια άλιευσιμα είδη είναι ο Κέφαλος, το Λαυράκι, η Τσιπούρα και το Χέλι.

Σήμερα το δάσος της Στροφυλιάς απλώνεται σε 20.000 στρέμματα γης. Αλλού υπερτερούν τα πεύκα, αλλού οι ήμερες βελανιδιές, κι αλλού συνυπάρχουν το χαλέπιο πεύκο, η κουκουναριά κι η βελανιδιά. Το δασός αποτελεί σταθμό στο πέρασμα πουλιών και χώρο αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας ενώ εδώ συναντάται και μια εντυπωσιακή ποικιλία από μανιτάρια.

Στο Λάππα λειτουργεί ένα Κέντρο Πληροφόρησης για την περιοχή Στροφυλιάς-Κοτυχίου το οποίο ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1988 με βασικό στόχο την παροχή πληροφοριών και ενημέρωσης για την οικολογική σημασία της περιοχής, την προώθηση της ευαισθητοποίησης των πολιτών καθώς και την υλοποίηση προγραμμάτων ξενάγησης, οικοτουρισμού και ειδικών άλλων προγραμμάτων. Για το σκοπό αυτό υπάρχει ακόμα ένα αρχείο και μια βιβλιοθήκη.

Στο νότιο τμήμα του δάσους βρίσκεται το ακρωτήριο Κουνουπέλι όπου θα βρείτε μία μικρή ταβέρνα και τα ερείπια της αρχαίας Υρμίνης,

Το Μετόχι είναι ένα χωριό με 2000 κατοίκους και αποτελεί πέρασμα για την χρυσή ακτή της Καλόγριας που κάθε χρόνο κερδίζει τη Γαλάζια Σημαία της Ευρώπης.

Η φημισμένη παραλία, με την εκτεταμένη αμμουδιά απέχει μόλις 6 χλμ. από εδώ.

Στο χωριό Άραξος λειτουργεί αεροδρόμιο που εξυπηρετεί πτήσεις charter και στον κόμφο του ακρωτηρίου βρίσκεται το χωριό Λακκόπετρα, σε απόσταση 32 χλμ. από την Πάτρα. Εκεί υπάρχουν ξενοδοχεία, ταβέρνες, μπαρ κ.α. και μια θαυμάσια μακρά παραλία με άμμο και βότσαλα που θα σας μείνει αξέχαστη.

Πολύ κοντό στον Άραξο βρίσκεται επίσης η θαυμάσια ερημική παραλία Γιαννισκάρι.

Στη δυτική πλευρό του βουνού Μόβρη, κοντό στο χωριό Πέτα είναι κτισμένο ένα από τα πιο φημισμένα Βυζαντινά μοναστήρια της περιοχής, το μοναστήρι της του Φιλοκάλη που ιδρύθηκε τον 17^ο αιώνα, πιθανότατα από τον Βυζαντινό στρατηγό Ευμάθιο Φιλοκάλη. Ο ναός της Παναγίας του Φιλοκάλη είναι αφιερωμένος στο Γενέσιο της Θεοτόκου που εορτάζεται στις 8 Σεπτεμβρίου, εορτή της "Παντανάσσης", και είναι ταυροειδής με κεραμικά και θόλο περιμέτρου 20 μ. Στο Ιερό του 1831 σώζονται εικόνα του Χριστού και αργυροστόλιστη εικόνα της Παναγίας.

Η μονή Φιλοκάλη άκμασε πολύ κατά την Τουρκοκρατία και είχε στενές σχέσεις με τις μεγάλες Μονές της Αγίας Λαύρας και της Παναγίας Χρυσοποδαρίτισσας.

Ακόμα ένα αξιόλογο μοναστήρι, η Μονή Αγίου Νικολάου Σπάτα βρίσκεται 17 χλμ. από την Βάρδα και πολύ κοντά στο χωριό Σπάτα, σε υψόμετρο περίπου 400 μέτρων σε όμορφη τοποθεσία. Το μοναστήρι ιδρύθηκε στα τέλη του 18^{ου} η τις αρχές 190^{ου} αιώνα με αφορμή την εύρεση της σεπτής εικόνας του Αγίου Νικολάου. Αρχικά κτίστηκε μικρό εκκλησάκι ενώ αργότερα έγινε μετόχι της Ιεράς Μονής Ταξιαρχών Αιγίου και χτίστηκε μεγαλύτερη εκκλησία.

Σήμερα το μοναστήρι εκτός από το θρησκευτικό του ρόλο επιτελεί και πλούσιο κοινωνικό έργο διατηρώντας ορφανοτροφείο.

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά του Δήμου Λαρίσσου

Ο πληθυσμός του Δήμου Λαρίσσου σύμφωνα με την απογραφή του 2001 ανέρχεται στους 8.683 κατοίκους. Ο μόνιμος πληθυσμός εκτιμάται περίπου στους 7.500 κατοίκους ενώ τους καλοκαιρινούς μήνες φτάνει τους 20.000 κατοίκους.

Ο Δήμος όπως ενδεικτικά αναφέραμε είναι κατά κύριο λόγο αγροτικός.

Γι' αυτό και βλέπουμε πως το σύνολο των απασχολουμένων στον πρωτογενή τομέα ανέρχεται σε 3.270 άτομα, στον δευτερογενή τομέα σε 484 άτομα και στον τριτογενή τομέα σε 527 άτομα.

Στον Δήμο υπάρχει ξενοδοχειακή υποδομή και λειτουργούν ξενώνες, μπανγκαλούς και ενοικιαζόμενα δωμάτια, που συμβάλλουν στην τουριστική ανάπτυξη. Λειτουργούν επιχειρήσεις που ασχολούνται με την επεξεργασία των αγαθών που παράγονται από τον αγροτικό και κτηνοτροφικό πληθυσμό και απασχολούν ένα σημαντικό αριθμό ανθρώπων της περιοχής.

ΔΗΜΟΣ ΜΟΒΡΗΣ

Έδρα: Σαγαίικα

Δήμαρχος: Αθανάσιος Ορδίτης

Πληθυσμός: 5160 κάτοικοι

Δημ.Διαμερίσματα: Καραίικα, Κρίνος Λιμνοχώρι, Μύρτος, Φράγκα, Σαγαίικα

Ο δήμος Μόβρης βρίσκεται στην εύφορη περιοχή της Δυτικής Αχαΐας, ανατολικότερα του δήμου Λαρισσού και ουσιαστικά πρόκειται για έναν νεοσύστατο δήμο που προήλθε από τη συνένωση κοινοτήτων.

Το όνομά του προέρχεται από το βουνό της Μόβρης που βρίσκεται απέναντί του ακριβώς και, κυριολεκτικά, αγκαλιάζει την όμορφη αυτή περιοχή που είναι προικισμένη με εξαιρετικό κλίμα και εύφορη γη.

Ο δήμος Μόβρης καλύπτει μια μεγάλη πεδινή έκταση η οποία είναι καρποφόρα και πλούσια κυρίως σε παραγωγή ελαιολάδου, κρασιού, πατάτας, και καρπουζιού.

Η τοπική οικονομία στηρίζεται επίσης στην πλούσια κτηνοτροφία. Ο δήμος περιλαμβάνει, εκτός από τα προαναφερόμενα διαμερίσματα, τους οικισμούς Γιουλέϊκα, Γομοστό και Ράχη ενώ στο δημοτικό διαμέρισμα Φράγκα, ανήκουν και οι οικισμοί Σπαναϊϊκα και Τσακόνικα.

Η φυσική ομορφιά, απόρροια της απλοχεριάς της φύσης, σε συνδυασμό με το φιλόξενο πνεύμα των κατοίκων της περιοχής, δημιουργούν έναν πραγματικό επίγειο παράδεισο που αξίζει να επισκεφτεί κανείς.

Η παραλία της περιοχής εκτείνεται σε μήκος 1,5 χλμ. και συνδυάζει την εναλλαγή

μου και αμμοβότσαλου . Πρόκειται για την παραλία του Καλαμακίου που διαθέτει πεντακάθαρα νερά και απέχει μόνον 29 χλμ από την Πάτρα. Για να φτάσετε ως εδώ, Ερχόμενοι από την κάτω Αχαΐα, θα συναντήσετε το χωριό Καλαμάκι και θα στρίψετε δεξιά. Εδώ, εκτός από το μπάνιο σας, μπορείτε επίσης να απολαύσετε φρεσκότατο ψάρι στην τοπική ψαροταβέρνα ενώ η τοποθεσία, προσφέρεται για ξεκούραση, γαλήνη και ησυχία, κάτι που διαθέτει και η μαγευτική αυτή παραλία με γενναιοδωρία.

Οι προσπάθειες που γίνονται σε πολιτιστικό επίπεδο, αναδεικνύουν τον ζήλο των ανθρώπων της περιοχής που θέλουν να εδραιώσουν μια σειρά από πολιτιστικό δρώμενα που θα ωφελήσουν το κοινωνικό γίνεσθαι και θα φέρουν στο προσκήνιο τη περιοχή.

Στο πλαίσιο αυτών των δραστηριοτήτων, καθιερώθηκε με επιτυχία η ετήσια εορτή της Ζωοδόχου Πηγής, στα Σαγαίικα που πραγματοποιείται στην ευρύχωρη αίθουσα του Δημοτικού Μεγάρου και συνδυάζεται με μια Επίκαιρη μουσική και φιλολογική εκδήλωση.

Από συστάσεως του δήμου έχουν γίνει πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις, που προκαλούντο μεγάλο ενδιαφέρον αλλά και τη συμμετοχή του κόσμου, ενώ παράλληλα γίνονται τοπικά πανηγύρια σε διάφορους οικισμούς με παράδοση στην ελληνική μουσική.

Ο Δήμος Μόβρης αποτελεί πέρασμα για την Αρχαία Ολυμπία, αφού απέχει ελάχιστα από τη γειτονική Ηλεία και χαρακτηρίζεται από δυνατά οράματα όπως η αδελφοποίηση με πόλεις του εξωτερικού και η τόνωση των διεθνών σχέσεων, με πρόθεση εκτός των άλλων την αξιοποίηση των ευρωπαϊκών δυνατοτήτων σε διάφορους τομείς ανάπτυξης που μπορεί να αφορούν από την επέκταση των βιοκαλλιεργειών ως την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των τουριστικών υποδομών.

Στις ταβέρνες της περιοχής θα γευτείτε τα καλύτερα εδέσματα, αφού οι κάτοικοι έχουν μεράκι και είναι πιστοί στην παράδοση. Το απαραίτητο συμπλήρωμα της γευστικής πανδαισίας είναι σίγουρα το ντόπιο κρασί που χαρακτηρίζεται πραγματικά ως εξαιρετικό.

ΔΗΜΟΣ ΔΥΜΗΣ

Έδρα του Δήμου: Κάτω Αχαΐα

Δήμαρχος: Διονύσιος Γκοτσούλιας

Πληθυσμός: 10.786 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Αγιοδλασίτικα,

Άνω Αλισσός, Άνω Αχαΐα, Ελαιοχώρι, Κάτω Αχαΐα, Κάτω Αλισσός, Νιφοραίικα, Πετροχώρι

Ο δήμος Δύμης βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του νόμου Αχαΐας και συνορεύει ανατολικά με το δήμο Βραχναϊκών, νοτιοανατολικά με το δήμο Ωλενίας και δυτικά με το δήμο Μόβρης ενώ βόρεια βρέχεται γενναιόδωρα από τον Πατραϊκό κόλπο.

Στο δήμο Δύμης ο επισκέπτης θα βρει φυσικές ομορφιές μοναδικού κάλλους συνδυάζοντας κατά τον καλύτερο τρόπο τις χαρές του βουνού και της θάλασσας, τις όμορφες παραλίες και τις καταπράσινες πλαγιές τις ντυμένες με ελαιώνες, πεύκα και θάμνους. Επίσης υπάρχουν διάσπαρτα ιστορικά μνημεία και κτίρια, δείγματα του αρχαιοελληνικού και βυζαντινού πολιτισμού της περιοχής.

Η πόλη της Κάτω Αχαΐας αποτελεί έδρα του δήμου και το σημαντικότερο διοικητικό, εμπορικό και πνευματικό κέντρο ολόκληρης της Δυτικής Αχαΐας. Έχει 7000 κατοίκους περίπου, απέχει 22 χλμ. Από την Πάτρα και είναι μια όμορφη κωμόπολη με γραφική πλατεία και παραδοσιακά πέτρινα σπίτια. Ο πληθυσμός του δήμου ανέρχεται στους 10.786 κατοίκους ενώ το καλοκαίρι ο αριθμός αυτός αυξάνει σημαντικά και πλησιάζει τους 17.000, λόγω της τουριστικής αιχμής κατά την περίοδο αυτή. Χαρακτηριστικό της ραγδαίας πληθυσμιακής ανάπτυξης του, είναι το γεγονός ότι ο πληθυσμός του σχεδόν διπλασιάστηκε εντός της 20ετίας των τριών τελευταίων απογραφών (1971-1991).

Στο μεγαλύτερο τμήμα του δήμου συναντά κανείς πεδινές εκτάσεις, ενώ στα νοτιοανατολικά η περιοχή είναι ημιορεινή. Πολλοί κάτοικοι ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα παραγωγής. Η γεωργία περιλαμβάνει καλλιέργειες σε κηπευτικά, ελιές, πατάτες, αμπέλια, σιτάρια, καλαμπόκι κ.λ.π. ενώ η κτηνοτροφία αφορά σημαντικό αριθμό αιγοπροβάτων.

Μέσα στα όρια του δήμου, και από τον Αλισσό μέχρι και τα Νιφοραϊκά, απλώνονται θαυμάσιες παραλίες με υπέροχες αμμουδιές και καθαρή θάλασσα όπου θα βρείτε αρκετά ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια και κάμπινγκ για να περάσετε όμορφα τις διακοπές σας. .

Ο Αλισσός είναι ένα μέρος με εξαιρετική παραλία και πεντακάθαρα νερά, χωρισμένος σε δύο οικισμούς, τον Άνω και τον Κάτω Αλισσό.

Η όμορφη παραλία της Κάτω Αχαΐας είναι η μεγαλύτερη σε μήκος παραλία της περιοχής και προσφέρεται ιδιαίτερα για να απολαύσετε ξεκούραση και χαλάρωση στον ήλιο ή να κάνετε κολύμπι, windsurfing και άλλα θαλάσσια σπορ.

Ο οικισμός Αλυκές πήρε την ονομασία του από τις εγκαταστάσεις παραγωγής αλατιού. Εδώ εδρεύει ένας αλιευτικός στόλος ο οποίος τροφοδοτεί την Κάτω Αχαΐα με φρέσκο ψάρι όλο το χρόνο και διαθέτει τα αλιεύματά του στην Ιχθυόσκαλα των Πατρών. Η ετήσια παραγωγή ανέρχεται σε περίπου 300 τόνους.

Η παραλία Νιφοραϊκών, με άμμο και βότσαλα, ξεχωρίζει για τις απόκρημνες ψαμμιτικές πλαγιές της οι οποίες βρίσκονται σε εναλλαγή με το ομαλό ανάγλυφο. Την εαρινή περίοδο, στις πλαγιές αυτές φωλιάζουν οχθοχελίδονα που δημιουργούν μια αποικία και παραμένουν εκεί μέχρι τις αρχές του φθινοπώρου, οπότε αρχίζει η μετανάστευσή τους προς τον Νότο.

Σ' όλες τις παραλίες του δήμου θα βρείτε ταβέρνες με φρέσκο ψάρι, εστιατόρια, καφενεία και bar. Αξιοποιήστε λοιπόν τις διακοπές σας και με μικρή ή μεγάλη παρέα ζήστε μαζί μας μοναδικές στιγμές.

Αρχαία και Βυζαντινά μνημεία

Ανθρώπινη ζωή μαρτυρείτε στην περιοχή από πολύ παλιά, ήδη από την παλαιολιθική εποχή. Περίπου στα 4000 π.Χ. ιδρύθηκε η πόλη Δύμη που αποτελούσε μέλος της Αχαϊκής Δωδεκάπολης, στην θέση της σημερινής Κ.Αχαΐας. Η πόλη αναπτύχθηκε πολύ και από 757 π.Χ. έγινε πρωτεύουσα της Δυτικής Αχαΐας. Η αρχαία Δύμη ήταν η μεγαλύτερη μετά την Πάτρα πόλη τη περιοχή στην οποία ξεχώριζε ο ναός της Αθηνάς με το λατρευτικό άγαλμα ενώ λίγο έξω από την πόλη των Δυμαίων, σε περίοπτη θέση βρισκόταν "ο τάφος του Σωστράτου" και "ο τάφος του δρομέα Οιβώτα". Η πόλη είχε αξιόλογη στρατιωτική δύναμη, έκοψε δικά της νομίσματα και έλαβε μέρος στην ίδρυση αποικιών.

Τον 3^ο αιώνα π.Χ. χτίστηκε στην ευρύτερη περιοχή το κάστρο του Καραβοστασίου, ένα οχυρό, σε απόσταση 10 χλμ. από την Κάτω Αχαΐα ενώ το άλλο οχυρό της Δύμης, το Τείχος των Δυμαίων κοντά στη σημερινή πόλη του Άραξου (δήμος Λαρισσού), ανάγεται στα χρόνια και τη δράση του ημίθεου Ηρακλή.

Μετά την Ρωμαϊκή κατάκτηση της Ελλάδας αναπτυσσόταν όλο και περισσότερο η Πάτρα με αποτέλεσμα τη σταδιακή παρακμή της Δύμης.

Η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φως λείψανα της ελληνιστικής πόλης, τοίχους και θεμέλια κτιρίων, τμήμα νεκροταφείου στην έξοδο της Κάτω Αχαΐας με επτά κεραμοσκεπείς τάφους και πήλινα αγγεία, δάπεδα οικιών με ψηφίδες, αγωγούς νερού και αργυρά νομίσματα.

Σήμερα πολλά αρχαιολογικά ευρήματα από την ευρύτερη περιοχή της Δύμης εκτίθενται σε μεγάλη αίθουσα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου Αθηνών. Κατά τη διάρκεια των βυζαντινών χρόνων η Δύμη μετονομάστηκε σε Κάτω Αχαΐα και ήταν μια πυκνοκατοικημένη περιοχή με κύρια ασχολία των κατοίκων τη γεωργία, την αλιεία, την κτηνοτροφία, την υλοτομία και την καλλιέργεια του μεταξοσκώληκα. Φαίνεται πως από τους πολλούς μορεώνες η περιοχή εκείνη την εποχή ονομάστηκε Μορέας και το όνομα αυτό δόθηκε αργότερα σ ολόκληρη την Πελοπόννησο. Χάρη στη μεταξοκαλλιέργεια η πόλη της Αχαΐας εξελίχθηκε σε σπουδαίο εμπορικό κέντρο και το αρχαίο όνομα Δύμη λησμονήθηκε και παραμένει το Κάτω Αχαΐα.

Στην Τουρκοκρατία οι κάτοικοι της Κάτω Αχαΐας υπέφεραν τα πάνδεινα από τους πειρατές και τους Τουρκαλβανούς και το 1770 η πόλη κάηκε, πιθανότατα από τον Αλή Πασά. Οι άγριες σφαγές και οι λεηλασίες όμως πολλαπλασίαζαν τους κλέφτες στα βουνό, οι οποίοι άρχιζαν να ελέγχουν την περιοχή και να περιορίζουν τους Τούρκους σε οχυρές θέσεις, ενώ στις 4 Ιουλίου του 1807 ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης αποβιβάστηκε στην Κάτω Αχαΐα και πυρπόλησε τις

ιδιοκτησίες του πλούσιου Τούρκου Σαϊτ-Αγά.

Κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας πολλοί Ευρωπαίοι περιηγητές πέρασαν από την Κάτω Αχαΐα ιδιαίτερα από το 1800 μέχρι την Επανάσταση του 1821.

Σκοπό τους είχαν να επισκεφθούν τα μέρη της Ελλάδας όπου υπήρχαν αρχαίες πόλεις και καθοδηγούνταν με βάση τα βιβλία του Στράβωνα (αρχαίος γεωγράφος, 40 μ.Χ.) και του Πausανία (περιηγητής, 178 μ.Χ.). Από την Κάτω Αχαΐα πέρασαν μ.α. ο William Martin Leake (Travels in the Morea, 1830), ο Edward Dodwell (A classical and topographical tour through Greece, 1819) και ο Γάλλος Francisco Pouqueville (Voyage de la Grece, 1826) οι οποίοι περιέγραψαν με λεπτομέρεια την πόλη και τη γύρω περιοχή.

Στο δήμο υπάρχουν αρκετοί ορθόδοξοι χριστιανικοί ναοί οι οποίοι αποτελούν θρησκευτικά μνημεία ολόκληρου του νομού Αχαΐας όπως, ο ιερός ναός Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στα Αγιοβλασίτικα, ο ιερός ναός Κοίμησης της Θεοτόκου στην Άνω Αχαΐα, οι ιεροί ναοί Αγίου Νικολάου και Αγίου Ιωάννου στο Ελαιοχώρι, ο ιερός ναός Αγίου Γεωργίου στην Καμενίτσα κ.α.

Στην περιοχή της κοινότητας Πετροχωρίου, κοντά στους οικισμούς Βυθούλκα και Τσαγκαραιΐκα σας προτείνουμε να επισκεφτείτε το μοναστήρι του Αγίου Δημητρίου Μπάδα που χτίστηκε τον 12^ο αιώνα και ανακαινίστηκε το 1750. Το σχέδιο του καθολικού είναι ελεύθερος σταυρός με μεταγενέστερο νάρθηκα, η εξωτερική του πλευρά είναι διακοσμημένη με κεραμοπλαστικά τούβλα και εσωτερικά σώζονται τοιχογραφίες του 18^{ου} αιώνα ενώ πιο ψηλά από το ναό υπάρχει σπηλιά όπου λειτουργεί μια δεύτερη μικρή εκκλησία.

Στην περιοχή της Καμενίτσας έχει βρεθεί ρωμαϊκός τάφος με τοιχογραφίες του 4^{ου} αιώνα μ.Χ. ο οποίος στα Βυζαντινά χρόνια μετατράπηκε σε εκκλησία του Αγ. Γεωργίου ενώ στην εκκλησία του χωριού, στον Αγ. Λουκά, σώζονται απομεινάρια τοιχογραφιών του 18^{ου} αιώνα και φορητές εικόνες λαϊκής τεχντροπίας των αρχών του 19^{ου} αιώνα.

Άλλα αξιοθέατα της περιοχή αποτελούν το παραδοσιακό σπίτι του Σαϊτ-Αγά, ένα κτίριο του 19^{ου} αιώνα, στο οποίο διέμενε ο Τούρκος αξιωματούχος κατά τη διάρκεια της τουρκικής κατοχής και ακόμα ένα όμορφο παραδοσιακό κτίριο του 19^{ου} αιώνα, με γλυπτά στον εξωτερικό του διάκοσμο, στο Ελαιοχώρι.

Στο δήμο πραγματοποιείται κάθε χρόνο, η πολιτιστική εκδήλωση "Τα Δύμια". Πρόκειται για μια σειρά πολιτιστικών εκδηλώσεων που γίνονται το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου, σ' όλα τα δημοτικά διαμερίσματα. Περιλαμβάνονται ελληνικοί παραδοσιακοί χοροί με τοπικές ενδυμασίες, θεατρικές παραστάσεις και παιχνίδια για παιδιά.

Μεγάλο Πανηγύρι γίνεται στην Κάτω Αχαΐα στις 14 Σεπτεμβρίου, στην εορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού.

ΔΗΜΟΣ ΒΡΑΧΝΑΪΚΩΝ

Έδρα του δήμου: Βραχναϊκά

Δήμαρχος: Βασίλης Τογαντζής

Πληθυσμός: 4274 κάτοικοι

Δημ Διαμερίσματα: Βραχναϊκά, Θεριανό, Καμίνια, Μονοδένδρι, Τσουκαλαίικα

Ο Δήμος Βραχναϊκών αποτελεί, ουσιαστικά, το συνώνυμο του κοσμοπολίτικου και είναι πασίγνωστος για τις όμορφες παραλίες και την εκπληκτική του θάλασσα. Το μέρος προσφέρεται για ξεφάντωμα, αφού υπάρχουν πολλές ψαροταβέρνες, καφενεία και μπαρ που βρίσκονται, κυριολεκτικά, δίπλα στο κύμα.

Στο πρόγραμμα της ημέρας μπορείτε να διαλέξετε ανάμεσα στο θαλασσινό μπάνιο το πρωί, το ουζάκι ή τον καφέ σας στην παραλία, να θαυμάσετε το πιο φημισμένο ηλιοβασίλεμα, ή απλά να διασκεδάσετε, όσο θέλετε, στα μαγαζιά της περιοχής, το βράδυ, απολαμβάνοντας την υπέροχη δροσιά.

Η έδρα του δήμου, τα Βραχναϊκά, βρίσκεται σε απόσταση 15 χλμ. από την Πάτρα και χωστά το όνομά της στο χωριό Βραχνί, ένα όμορφο ορεινό χωριό κοντά στα Καλάβρυτα από το οποίο, γύρω στα 1850, πολλοί κάτοικοι έφυγαν λόγω των δύσκολων συνθηκών διαβίωσης στα ορεινά ψάχνοντας για καλύτερη τύχη στα παραλιακά μέρη. Εδώ στα Βραχναϊκά έφτιαξαν νέες κατοικίες και ξεκίνησαν καλλιέργειες δημιουργώντας έτσι έναν καινούριο οικισμό.

Δίπλα στην καθαρή θάλασσα με τα κρυστάλλινα νερά που σας περιμένει για το μπάνιο σας θα βρείτε όμορφα χωριά με έντονη τουριστική κίνηση όπου υπάρχουν ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, ψαροταβέρνες, καφενεία, μπαρ, και αρκετά κέντρα για νυχτερινή διασκέδαση.

Τις παραλίες του δήμου τις προτιμούν πολλοί Πατρινοί και τουρίστες για να συνδυάσουν το μπάνιο τους στις αμμουδιές με τις υπέροχες βραδιές, όπου το ελληνικό κέφι βρίσκει την πραγματική του αξία!

Τα όμορφα παραθαλάσσια χωριά του δήμου είναι:

Τα Βραχναϊκά, ένα γραφικό χωριό, με έντονη νυχτερινή ζωή, πολυσύχναστο και κοσμικό, ιδιαίτερα το καλοκαίρι. Διαθέτει εξαιρετική παραλία που προσφέρεται για όλα τα θαλάσσια σπορ και κυρίως για κολύμπι και χαλάρωση. Για τους λόγους αυτούς, η περιοχή συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό επισκεπτών.

Εδώ θα βρείτε πολλά καφενεία και ταβέρνες, ενώ οι βραδιές σας μπορούν να συνεχιστούν σε όμορφα μπαράκια και, αν σας αρέσει η έντονη νυχτερινή ζωή, στα πολλά κέντρα διασκέδασης που υπάρχουν.

Ανασκαφές στην περιοχή εντόπισαν μυκηναϊκούς αμφορείς και άλλα ευρήματα που τώρα εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών.

Την πνευματική κίνηση συντονίζει το ' Σταυροπούλειο Πνευματικό Κέντρο"

που διαθέτει αίθουσα διαλέξεων, θέατρο, ελεύθερο ανοιχτό Πανεπιστήμιο κ.α.

Το Μονοδένδρι είναι ένα ακόμη παραθαλάσσιο χωριό με υπέροχη θάλασσα, καλή υποδομή και μεγάλη τουριστική κίνηση. Εδώ μπορείτε να απολαύσετε φρέσκο ψάρι στις παραδοσιακές ταβέρνες ή το ουζάκι σας στα καφενεία δίπλα στη θάλασσα.

Στο Μονοδένδρι είναι απολύτως βέβαιο ότι δεν θα πλήξετε αφού έχετε πολλές εναλλακτικές λύσεις διασκέδασης, αρκεί να σας αρέσει η περιπέτεια και η κοσμική ζωή.

Τα Τσουκαλαϊκά αποτελούν επίσης ένα συμπαθητικό χωριό δίπλα στη θάλασσα, με ιδιαίτερο χρώμα και φιλόξενους κατοίκους. Εδώ έχουν βρεθεί τάφοι με αγγεία μυκηναϊκών και ελληνοιστικών χρόνων και οικοδομήματα με μωσαϊκά δάπεδα, ενώ δυτικά του χωριού εντοπίστηκε ένα ιερό με εδώλια και αγγεία. Τα ευρήματα αυτά εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Πάτρας.

Τέλος τα Καμίνια είναι ένα όμορφο παραθαλάσσιο χωριό, με υπέροχη παραλία που διαθέτει φυσική σκιά από τα δέντρα και μια ψαροταβέρνα ακριβώς δίπλα στη θάλασσα.

Η περιοχή των Καμινίων προσφέρεται για πιο ήσυχη ζωή και ξεκούραση και απευθύνεται στους φιλήσυχους που αποζητούν την όμορφη φύση.

Το χωριό δημιουργήθηκε από κατοίκους της Ζαρούχλας Καλαβρύτων που άφησαν τις σκληρές συνθήκες του βουνού για να κερδίσουν μια καλύτερη ζωή. Το όνομά του το οφείλει στους φούρνους στους οποίους έψηναν οι ντόπιοι τα κεραμικά που φιλοτεχνούσαν, συνεχίζοντας την τοπική παράδοση. Τα Καμίνια είναι γνωστά για τα ομώνυμα εργαστήρια κεραμοποιίας-τουβλοποιίας.

Στην περιοχή υπήρχε κεραμική αργίλου. Τα αναφέρει ήδη ο περιηγητής Πουκεβίλ: "εύρε πολλά καμίνια παρά την γέφυραν Θεριανού, των οποίων ο καπνός ήτο θεατός από Πατρών" στο βιβλίο που έγραψε για τα ταξίδια του στον Μορέα (1815-1830). Στο χωριό σώζονται κεραμικοί κλίβανοι από τα τέλη του περασμένου αιώνα ενώ ακόμη και σήμερα λειτουργούν επιχειρήσεις κεραμικής.

Ο δήμος Βραχναϊκών έχει αναλάβει μια έντονη πολιτιστική δράση και πολιτιστικές εκδηλώσεις γίνονται όχι μόνο στην έδρα του αλλά σε πολλά άλλα από τα δημοτικά διαμερίσματα. Έτσι θα έχετε την ευκαιρία να απολαύσετε θεατρικές και χορευτικές παραστάσεις και να συμμετέχετε σε άλλα πολιτιστικά δρώμενα.

Παράλληλα οργανώνονται λαϊκές βραδιές που πλαισιώνονται από πλήθος κόσμου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το περίφημο, πλέον, επταήμερο εκδηλώσεων στα Καμίνια έχει γίνει θεσμός για το Δήμο και συγκεντρώνει το ενδιαφέρον όλων των επισκεπτών.

ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ

Έδρα Δήμου: Παραλία

Δήμαρχος: Ηλίας Ζαχαρόπουλος

Πληθυσμός: 5667 κάτοικοι

Δημ. Διαμερίσματα: Παραλία, Ροίτικα, Μιντιλόγλι

Ο δήμος Παραλίας, βρίσκεται δυτικά της Πάτρας και περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Παραλία και Ροίτικα που βρίσκονται στην παραλιακή ζώνη, καθώς και το Μιντιλόγλι που βρίσκεται σε απόσταση 3 χλμ. από τη θάλασσα, σε υψόμετρο περίπου 200μ.

Άξια επίσκεψης είναι η πανέμορφη εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου και βεβαίως, στην παραλιακή ζώνη, τα αρχοντικά νεοκλασικά κτίρια, που είναι γνωστά ως "Εγγλέζικα" και έχουν σπάνια αρχιτεκτονική αξία.

Αυτά αποτελούν τα μνημεία μιας άλλης, κοσμικής εποχής, που σήμερα την θυμίζουν έντονα στους παλαιότερους.

Εδώ υπήρχαν και τα διάσημα νυχτερινά κέντρα PARIZIANA και LIDO τα οποία αποτελούσαν πόλο έλξης εκατοντάδων επισκεπτών απ' όλη την Ελλάδα. Σήμερα οι κάτοικοι διενεργούν προσπάθειες ώστε τα περίφημα αυτά κέντρα διασκέδασης να ξαναλειτουργήσουν για να προσδώσουν και πάλι στην περιοχή την χαμένη της αίγλη.

Ο δήμος Παραλίας είναι φημισμένος για ένα μοναδικό φυσικό φαινόμενο, που όμοιό του δεν θα βρείτε πουθενά. Πρόκειται για το ειδυλλιακό και πανέμορφο ηλιοβασίλεμά του που θα σας αφήσει εκστατικούς και θα σας συναρπάσει με τα υπέροχα κατακόκκινα χρώματα και σχήματα που παίρνει ο ουρανός, όταν ο Ηλείος γέρνει προς τη δύση του.

Είναι πραγματικά ένα φαινόμενο που γεμίζει με μυστήριο όλη την περιοχή και αξίζει να το δείτε από κοντά.

Το όμορφο χωριό Μιντιλόγλι, βρίσκεται σε μικρή απόσταση από τα άλλα δυο δημοτικά διαμερίσματα. Η θέση του είναι αμφιθεατρική και συνδυάζει με αρμονία το χαμηλό ανάγλυφο με τη θάλασσα, δίνοντας την δυνατότητα στον επισκέπτη να θαυμάσει την υπέροχη θέα προς τον Πατραϊκό κόλπο και τα βουνά της Αιτωλοακαρνανίας. Επιβλητική είναι και η παρουσία της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου που δεσπόζει στο λόφο του χωριού προσφέροντας φανταστική θέα.

Γύρω από το Μιντιλόγλι απλώνονται καταπράσινες πλαγιές με ελαιόδεντρα και αμπέλια, ενώ σε μικρή απόσταση βρίσκονται δύο γραφικές Μονές: η Μονή της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος και η Μονή της Αναλήψεως, η οποία χτίστηκε πριν από το 1699 και ανακαινίσθηκε το 1703. Στη Μονή αυτηδιατηρείται ο ναός

και τα ερείπια των κελιών και της εισόδου.

Η τοπική οικονομία είναι κυρίως αγροτική με πολλές βιοκαλλιέργειες. Παράγονται

οπωροκηπευτικά, ελιές, σταφίδες και πολλές ποικιλίες σταφυλιού από τις οποίες τα οινοποιεία της περιοχής δημιουργούν περίφημα κρασιά.

Κατ' αυτό τον τρόπο η μεσογειακή διατροφή βρίσκει στην περιοχή μας την καλύτερη της έκφραση και μας προκαλεί για πιο υγιεινές διακοπές, κατά τη διάρκεια των οποίων, θα πρέπει οπωσδήποτε να επισκεφθείτε και τις τοπικές ψαροταβέρνες που προσφέρουν άφθονο φρέσκο ψάρι όλες τις εποχές του χρόνου. Αυτές είναι πασίγνωστες για την ποιότητά τους και γι' αυτό συγκεντρώνουν τις προτιμήσεις τόσο των Πατρινών που είναι λάτρεις της παραδοσιακής εκλεκτής κουζίνας όσο και αυτών που θέλουν να απολαύσουν το γεύμα τους δίπλα στο κύμα με θέα το φημισμένο ηλιοβασίλεμα.

Ο δήμος Παραλίας, έχοντας ιδιαίτερες πολιτιστικές ευαισθησίες θέσπισε μια σειρά πολιτιστικών εκδηλώσεων με στόχο την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς που αποτελεί το κύριο χαρακτηριστικό της τοπικής κοινωνίας.

Ιδιαίτερος σκοπός του είναι να προσεγγίσουν όλα τα ιστορικά στοιχεία που έχουν καταγραφεί και έχουν παίξει ρόλο στην εξέλιξη και την ανάπτυξη της περιοχής.

Έτσι στις εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα, ξεχωρίζουν τρεις ενότητες:

α. "Ο τόπος μας η θάλασσα", β. "Οι ρίζες μας" και γ. "Ο τόπος μας, η γη μας".

Πιο συγκεκριμένα στην α' ενότητα επιχειρείται ν' αναδειχθεί ο ρόλος της θάλασσας στο τοπικό γίνεσθαι και γι' αυτό γίνεται ιστιοπλοϊκός αγώνας, αναβίωση της τράτας, διαγωνισμός στο πυροφάνι και ακολουθεί θαλασσινό γλέντι.

Στη β' ενότητα επισημαίνεται η ταυτότητα(των κατοίκων του δήμου που είναι στην πλειοψηφία τους μέτοικοι από τα Καλάβρυτα τη Σμύρνη και κυρίως τη Λευκάδα.

Με διάφορες εκδηλώσεις γίνεται προσπάθεια να επισημανθούν τα ποικίλα πολιτιστικά στοιχεία που αφομοιώθηκαν στον νέο τόπο και κυρίως αυτά των Λευκαδίων οι οποίοι συνετέλεσαν αποφασιστικά στη διαμόρφωση του κοινωνικού ιστού της περιοχής. Στην γ' ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του μόχθου για την καλλιέργεια της γης και από τα τοπικά προϊόντα προβάλλεται ιδιαιτέρως το κρασί. Αυτές οι εκδηλώσεις στο σύνολό τους αποτελούν τα κορυφαία δρώμενα που συγκεντρώνουν τα βλέμματα όλων των επισκεπτών και χαρακτηρίζονται από έντονη συμμετοχή.

ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΑΤΙΔΟΣ

Έδρα του Δήμου: Οβρυά
Δήμαρχος: Γεράσιμος Γέμος
Πληθυσμός: 10.000 κάτοικοι
Δημ. Διαμερίσματα: Θέα, Καλλιθέα, Κρήνη,
Κρυσταλλόβρυση, Οβρυά,
Πετρωτό, Σαραδάλι

Ο Δήμος Μεσσήτιδος βρίσκεται νοτιοανατολικά των Πατρών και περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Θέα, Καλλιθέα, Κρήνη, Κρυσταλλόβρυση, Οβρυά, Σαραβάλι και Πετρωτό.

Έδρα του δήμου είναι η Οβρυά, ενώ η ονομασία του ανάγεται στην αρχαία πόλη Μεσσήτιδα που, μαζί με τις πόλεις Άνθεια και Αρόη αποτέλεσε τον πυρήνα της Πάτρας, έπειτα από συνοικισμό. Η πόλη Μεσσήτις ονομάστηκε έτσι επειδή βρισκόταν μεταξύ των άλλων δύο πόλεων. Ο Πausanias επιβεβαιώνει αυτές τις πληροφορίες και αναφέρει ότι η περιοχή ήταν γεμάτη αμπέλια και υπήρχε ιδιαίτερη λατρεία για το θεό Διόνυσο.

Έπειτα από ανασκαφικές έρευνες επισημάνθηκαν σημαντικές μυκηναϊκές θέσεις στις περιοχές Θέα, Κρήνη, Άνω Καλλιθέα, Αχαΐα Κλάους και Μυγδαλιά του Πετρωτού. Έχουν εντοπιστεί και άλλοι μικροί οικισμοί καθώς και νεκροταφεία και μεμονωμένοι τάφοι, απ' όπου ανασύρθηκαν σημαντικά κτερίσματα και αγάλματα.

Η έδρα του δήμου, η Οβρυά, πήρε το όνομά της από τις , οβρυές, (φυτό που μοιάζει

με το σπαράγγι), οι οποίες αφθονούσαν στην περιοχή ήδη από την αρχαιότητα.

Από τα πιο σημαντικά αξιοθέατα του δήμου Μεσσήτιδος είναι:

Η οινοποιία "ΑΧΑΪΑ CLAUSS", στο Πετρωτό. Ιδρύθηκε το 1861 από τον GUSTAV CLAUSS και περιλαμβάνει χώρους εκτάσεως 11 στρεμμάτων, σε τρία επίπεδα, πάνω στον ομώνυμο λόφο. Στη γύρω περιοχή αφθονούσαν οι αμπελοκαλλιέργειες και κυρίως αυτές που απέδιδαν το κόκκινο σταφύλι. Ο CLAUSS το 1873 παρήγαγε για πρώτη φορά το γνωστό γλυκό κόκκινο κρασί "ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ" προς τιμήν της αρραβωνιαστικιάς του Δάφνης που πέθανε πολύ νέα. Παράλληλα με το οινοποιείο ιδρύθηκε και μια κοινότητα με Ορθόδοξη και Καθολική εκκλησία. Τα κτίρια των εγκαταστάσεων είναι κτισμένα με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική ενώ σήμερα λειτουργεί και συνεδριακό κέντρο, εκθεσιακός χώρος και νέο εμφιαλωτήριο. Περίπου 100.000 άτομα επισκέπτονται κάθε χρόνο την "ΑΧΑΪΑ CLAUSS" ενώ παράλληλα

πραγματοποιούνται πολλά συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις. άλλωστε το τοπίο είναι τόσο μαγευτικό ώστε ο ίδιος ο CLAUSS αποκάλεσε την περιοχή GUTLAND δηλαδή όμορφη γη.

Η ΜΟΝΗ ΟΜΠΛΟΥ: Βρίσκεται στον καταπράσινο λόφο του Σαραβαλίου, σε υψόμετρο 860 μ. και είναι αφιερωμένη στα Εισόδια της Θεοτόκου. Η ονομασία της προέρχεται από την αλβανική λέξη "όμπιλε" γιατί οι Αλβανόφωνοι που κατοίκησαν τα γύρω χωριά ονόμαζαν την Παναγία "Όμπιλ Παναγιά" δηλαδή Γλυκιά Παναγιά. Η ίδρυση της μονής ανάγεται στο 1315 είναι όμως πιθανό να φθάνει στον 9^ο αι. μ.Χ.

Οι Φράγκοι φεουδάρχες κατέστρεψαν το μοναστήρι το οποίο επανιδρύθηκε το 1315. Από το 1689 η Μονή γνωρίζει μεγάλη ακμή και αποκτά αξιόλογη περιουσία. Πυρπολείται το 1770 για πρώτη φορά και έπειτα πάλι το 1821 από τους Τούρκους, με επικεφαλής τον Γιουσούφ Πασά. Αυτή τη φορά, ό,τι πολύτιμο διαφυλάττει η Μονή (έγγραφα, κειμήλια κ.α.) παραδίδεται στις φλόγες και η καταστροφή είναι ολοκληρωτική. Την οργή των Τούρκων προκάλεσε το ότι εδώ συγκεντρώνονταν οι οπλαρχηγοί του Αγώνα και έβρισκαν καταφύγιο τα γυναικόπαιδα και οι τραυματίες. Το 1828 η Μονή ξανακτίστηκε, πυρπολήθηκε όμως και πάλι το 1943 από τους Γερμανούς κατακτητές επειδή κατέφευγαν σ' αυτή αντιστασιακές ομάδες. Σήμερα, ανακαινισμένη, δέχεται πλήθος επισκέψεων και προοικνητών γιατί εκτός του ότι αποτελεί μνημείο μεγάλης εθνικοθρησκευτικής σημασίας βρίσκεται σ' ένα υπέροχο φυσικό περιβάλλον που συναρπάζει την ψυχή και το βλέμμα, σ' όλες τις εποχές του χρόνου.

Το ΣΑΡΑΒΑΛΙ είναι ένα όμορφο χωριό και στη δυτική άκρη του σώζονται ερείπια φρουρίου το οποίο φαίνεται πως συντελούσε στην άμυνα της ευρύτερης περιοχής των Πατρών. Στα χρόνια της επανάστασης του 1821 εδώ είχε το στρατηγείο του ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ο οποίος συντόνιζε τις τοπικές επαναστατικές κινήσεις και μάλιστα επέτυχε την πολύ σημαντική "νίκη του Σαραβαλίου" που στάθηκε καθοριστική για την επικράτηση των Ελλήνων στην ευρύτερη περιοχή.

Συνοπτικά λοιπόν ο δήμος Μεσσήτιδος προσφέρει στον επισκέπτη μια θαυμάσια ευκαιρία για ξενάγηση στο χθες και το σήμερα, περιλαμβάνοντας εκτός των άλλων μοναδικές φυσικές ομορφιές που τον συγκαταλέγουν στις πιο αξιόλογες περιοχές του νομού Αχαΐας.

Ειδικές Μορφές Τουρισμού

Διακοπές πέρα από τα συνηθισμένα... Η Αχαΐα αποτελεί έναν παράδεισο με καταπράσινες πλαγιές, βουνοκορφές, απότομα φαράγγια, ποτάμια με γάργαρο νερά, ήρεμες λιμνοθάλασσες και διαθέτει χίλια μονοπάτια που σας περιμένουν να τα εξερευνήσετε. Είναι ένας ευλογημένος τόπος που προσφέρεται

για αναψυχή αλλά και για περιπέτεια.

Ελάτε λοιπόν να γνωρίσετε από κοντά τη μαγεία της φύσης σ' ένα νομό που κρύβει στην αγκαλιά του όμορφες διαδρομές και σας δίνει την ευκαιρία να κάνετε ορειβασία, πεζοπορία, αναρρίχηση, mountainbike, river sports, ski και snowboard στο βουνό αλλά και windsurfing, ιστιοπλοΐα, κατάδυση, ανεμοπτερισμό, parapente, οικολογικό τουρισμό (παρατήρηση ζώων και φυτών, επίσκεψη βιοτόπων) και πολλά άλλα ακόμα.

TREKKING στο Φαράγγι του Βουρραϊκού

Περιγραφή: Μια από τις πιο όμορφες διαδρομές στην ελληνική φύση. Είναι η δημοφιλής διαδρομή του Οδοντωτού σιδηρόδρομου που συνδέει το Διακοπτό με τα Καλάβρυτα. Ακολουθεί πιστά την γραμμή του οδοντωτού και θεωρείται εύκολη για όλους. Καλύπτει το ωραιότερο τμήμα της διαδρομής, αρχίζοντας από το γραφικό χωριό Ζαχλωρού και τελειώνοντας στην θέση Νιάματα . Σε όλη την διαδρομή στο στενό και βαθύ φαράγγι έχουμε σύντροφο τα ορμητικά νερά του Βουρραϊκού σε εικόνες που μένουν αξέχαστες. Περνάμε μέσα από φυσικά και τεχνητά τούνελ , συναντάμε παλιούς σταθμούς ανεφοδιασμού του οδοντωτού και βλέπουμε από κοντά τα περιβόητα δόντια του .Κατά διαστήματα αφήνουμε για λίγο την κλασική διαδρομή και επισκεπτόμαστε κομμάτια του φαραγγιού με εντυπωσιακούς καταρράκτες ή ήρεμα γραφικά σημεία για να έρθουμε σε επαφή με τα δροσερά νερά του. Σε όλη τη διάρκεια της διαδρομής ο συνοδός μας ενημερώνει για την ιστορία, την πανίδα και τη χλωρίδα της περιοχής

Ορειβασία

Στο νομό Αχαΐας βρίσκονται μερικά από τα ωραιότερα και ψηλότερα βουνά της Πελοποννήσου: ο Χελμός (2355 μ.), ο Ερύμανθος (2224 μ.), το Παναχαϊκό (1926 μ.) και ο Κλωκός (1777 μ.). Σ' αυτά συναντάμε περίφημα δάση, φαράγγια,

σπήλαια, ποτάμια, λίμνες και απότομες βραχώδεις βουνοκορφές.

Κάθε εποχή του χρόνου τα τοπία τους παρουσιάζουν και μια διαφορετική εικόνα: την άνοιξη, όταν τα αγριολούλουδα φυτρώνουν παντού, κεντούν με χίλια χρώματα την πιο σπάνια σύνθεση ενώ το καλοκαίρι, η ευεργετική πνοή τους δροσίζει και αναζωογονεί όλη την ταλαιπωρημένη φύση.

Το φθινόπωρο, τα δέντρα στολίζονται με όλες τις αποχρώσεις του χρυσού και το χειμώνα τα βουνά ντύνονται στα άσπρα για να προσφέρουν ένα γαλήνιο και ήρεμο τοπίο αποκαλύπτοντας στον επισκέπτη όλο τους το μεγαλείο.

Στο Παναχαϊκό:

Στη θέση "Ψάρθη" βρίσκεται το καταφύγιο ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, σε υψόμετρο 1500 μ. που διαθέτει σόμπα πετρελαίου, κουζίνα, νερό από πηγή και έχει χωρητικότητα 50 ατόμων. Πληροφορίες θα πάρετε από τον ΕΟΣ Πάτρας. Πρόκειται για το αγαπημένο καταφύγιο των Πατρινών που διατηρείται πάνω από 60 χρόνια.

Η ανάβαση γίνεται από το χωριό Πουρναρόκαστρο (650 μ.). Ξεκινάτε στην αρχή από δασικό δρόμο και συνεχίζετε από μονοπάτι μέχρι το καταφύγιο (1500 μ.). Από κει και μέσα σε 11/2 ώρα μπορείτε να βρεθείτε στο οροπέδιο Πρασούδι (1750 μ.) όπου υπάρχει ένα μικρό καταφύγιο που τελεί υπό κατασκευή.

Στον Χελμό:

Στη θέση "Διάσελο Αυγού" υπήρχε το καταφύγιο ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ σε υψόμετρο 2.100 μ. Στο ίδιο σημείο κατασκευάζεται σήμερα ένας μεγαλύτερος ξενώνας-καταφύγιο, με χωρητικότητα 40 ατόμων. Πληροφορίες δίνονται στον ΕΟΣ Καλαβρύτων. Ωραιότατη είναι η διαδρομή από τη θέση "Διάσελο Αυγού" προς τα ξακουστά "Υδατα της Στυγός", εκεί που οι Ολύμπιοι θεοί έδιναν τον ιερότερο όρκο τους. Σ αυτή την εκδρομή καλό θα ήταν πάντως να πάρετε μαζί σας έναν τοπικό ξεναγό γιατί η συγκεκριμένη διαδρομή δεν είναι χωρίς κίνδυνο.

Στον Ερύμανθο:

Ο Ερύμανθος είναι σχετικά δύσβατο βουνό χωρίς καταφύγιο και γι' αυτό οι διαδρομές σα_ θα πρέπει να ολοκληρώνονται μέσα στην ημέρα, εκτός αν αποφασίσετε να διανυκτερεύσετε στην ύπαιθρο. Αν και είναι από τα πιο άγνωστα βουνά της Πελοποννήσου, είναι ωστόσο πανέμορφος! Προς τις κορυφές του υπάρχουν διαδρομές από τα χωριά Αλεποχώρι, Καλέντζι και Μίχα. Η διαδρομή για την

ψηλότερη κορυφή του Ερύμανθου γίνεται από τον Τσαπουρνιά, κοντά στο χωριό Μίχα (1015 μ.) και ξεκινά από πυκνό δάσος για να συνεχίσει σε αλπικό τοπίο με εντυπωσιακές εικόνες στις κορυφές της Μουγκίλας και του Ωλονού. Στην αρχή ακολουθούμε δασικό δρόμο κι έπειτα το μονοπάτι, που οδηγεί σε 2 ώρες στο χαρακτηριστικό διάσελο που ονομάζεται "Διάσελο του Προφήτη

Ηλία" (1480μ.) όπου και τελειώνει το δάσος. Συνεχίζοντας το μονοπάτι, περνάμε από 2 στάνες για να φτάσουμε σ' ένα οροπέδιο (1865 μ.), επίσης με μερικές στάνες κι από εδώ μέσα σε μια ώρα θα συναντήσουμε την κορυφή (2224 μ.). Είναι χαρακτηριστικό ότι στο βουνό αναπτύσσεται έντονη κτηνοτροφική δραστηριότητα κι γι αυτό οι όμορφες στάνες που θα συναντήσετε και που οι ντόπιοι τις ονομάζουν γκραϊκία, είναι πολύ περιποιημένες.

Πεζοπορία

Βαδίστε στα μονοπάτια του Παναχαϊκού, του Χελμού, του Ερύμανθου και του Κλωκού, σε δάση που δεν τελειώνουν ποτέ και γνωρίστε το θησαυρό της Ελληνικής φύσης. Περιπατώντας στα μονοπάτια της Αχαΐας θα έχετε την ευκαιρία να βρεθείτε σ' ένα σπάνιο φυσικό περιβάλλον που έχει αποκτήσει τους δικούς του φανατικούς θαυμαστές.

Μονοπάτια στο Παναχαϊκό: Σελλά-Πιτίτσα-Πρασούδι-Παλαβό (4 ώρες)

Μοίρα-Πηγή-Βεταϊκά

Άνω Σαλμενίκο-Βουνόπυργος-Βεταϊκά Περιοχή Ζήρειας-Άνω Καστρίτσι-βουνό του Γιώργη-καταφύγιο "Ψάρθη". Μονοπάτια στον Κλωκό:

Από την Φτέρη στην κορυφή του Κλωκού (1777 μ.) οδηγεί ένα φανταστικό μονοπάτι ανάμεσα στα έλατα (2 ώρες)

Μονοπάτια στον Χελμό:

Στα μονοπάτια του Χελμού έχει ολοκληρωθεί πρόσφατα πολύ καλή σήμανση. Το περίφημο Ευρωπαϊκό Μονοπάτι μεγάλων διαδρομών E4 GR φθάνει στην Ελλάδα μέσω Γιουγκοσλαβίας και περνά από το φυλάκιο της Νίκης, βόρεια της Φλώρινας. Διασχίζει όλη τη χώρα περνώντας από τα Μετέωρα, τα ΄γραφα, το Καρπενήσι και τους Δελφούς που αποτελούν τον τελευταίο σταθμό πριν το E4 περάσει στην Πελοπόννησο. Από τον Άγιο Νικόλαο το φέρρου-μποτ μας μεταφέρει στο Αίγιο, απ' όπου ξεκινά το Νότιο Τμήμα του E4. Στο νομό Αχαΐας το E4 ακολουθεί την εξής διαδρομή: Αίγιο-Διακοπτό φαράγγι του Βουραϊκού-Ζαχλωρού-Καλάβρυτα- Άνω και Κάτω Λουσσοί – Πλανητέρο Άρμπουνας-Άγιος Νικόλαος- Τουρλάδα Κρινόφυτα-Λυκούρια-Πηγές Λάδωνα Παγκράτιο Λίγο πιο πέρα περνά τα όρια του νομού και φθάνει ως τη Δάρα της Αρκαδίας.

Από το Διακοπτό το τμήμα του E4 στην Αχαΐα ακολουθεί τις γραμμές του οδοντωτού σιδηροδρόμου και διασχίζει την κοιλάδα του Βουραϊκού. Περνώντας γέφυρες και τούνελ, μέχρι τη Ζαχλωρού (όπου αξίζει οπωσδήποτε μια στάση) συνεχίζει και φτάνει ως τα Καλάβρυτα. Από 'κει περνάμε το παρεκκλήσι του Αγ. Νικολάου και συνεχίζουμε προς τους Λουσσούς ενώ αριστερά από τις κορυφές του Χελμού το E4 περνά σε μικρή απόσταση από τα φημισμένα Σπήλαια των Λιμνών και το χωριό Πλανητέρο στις πηγές του Αροανείου ποταμού. Για να ολοκληρώσουμε αυτή τη διαδρομή προχωράμε μέσα στο δάσος και ακολουθούμε το ανηφορικό μονοπάτι προς τον 'ρμπουνα και τον Αγ. Νικόλαο.

Μέσα στο χωριό δροσιζόμαστε σ' ένα κεφαλάρι νερού με πολλές βρύσες και μπαίνουμε στον δασικό δρόμο προς την Τουρλάδα. Λίγο πριν το χωριό συναντάμε μία κρυστάλλινη πηγή με πανύψηλα δροσερά πλατάνια γύρω γύρω και μετά το μονοπάτι που οδηγεί στα Κρινόφυτα και τη Λυκούρια στην οποία βρίσκονται οι πηγές του Λάδωνα. Από δω ακολουθούμε το σηματοδοτημένο μονοπάτι, περνάμε από έναν νερόμυλο, φτάνουμε στο χωριό Παγκράτι και έπειτα στο ιστορικό κλήμα του Πausανία. (η ηλικία του υπολογίζεται στα 2000 χρόνια). Ανεβαίνουμε σ' ένα διάσελο (1100 μ.) οπότε το μονοπάτι αρχίζει να κατηφορίζει και φτάνουμε στο χωριό Δάρα"... Από εκεί συνεχίζει το Ε4 πλέον εκτός των ορίων του νομού Αχαΐας. Η διαδρομή του Ε4 στο νομό μας δίνει την δυνατότητα στον ορειβάτη να γνωρίσει όλη την ποικιλία του Ελληνικού τοπίου και της Ελληνικής φύσης.

Από τα Καλάβρυτα μπορείτε να κάνετε ανάβαση στο Χελμό. Θα περπατήσετε 3 ώρες στον αισθητικό δάσος των Καλαβρύτων μέχρι τις εγκαταστάσεις του Χιονοδρομικού Κέντρου και από εκεί άλλες 3 ώρες μέχρι την Ψηλή Κορυφή (2355 μ.).

Μονοπάτια στον Ερύμανθο

Εδώ σύμφωνα με τη μυθολογία ο ημίθεος Ηρακλής σκότωσε το γιγαντόσωμο αγριογούρουνο, τον Ερυμάνθιο Κάπρο. Το βουνό αυτό εθεωρείτο επίσης τόπος διαμονής της θεάς Αρτέμιδος και του Πανός. Το λαϊκό όνομα του είναι Ωλονός, που το δίνουν συνήθως στην ψηλότερη κορυφή. Μίχα- Προφήτης Ηλίας Καλέντζι-Ερύμανθος (κορυφή) Ξεκινάμε από τον δασικό δρόμο στο χωριό Καλέντζι (900 μ.), ακολουθούμε το μονοπάτι ανάμεσα στο όμορφο ελατόδασος προς την πηγή της Ανάληψης (1290 μ.) και από εκεί φτάνουμε στην κορυφή του Προφήτη Ηλία.

Αλεποχώρι - Καταρράχτης Ερυμάνθου (Μονή Ταξιαρχών) (2 ώρες)

MULTI ACTIVITIES

Multi -activities : Ειδικές Δραστηριότητες συνεργασίας, στρατηγικής και ηγεσίας. Δοκιμασίες και παιχνίδια που συνδυάζουν το ομαδικό πνεύμα και την συνεργασία για την υπερπήδηση εμποδίων και την επίτευξη κάποιου κοινού στόχου.

Προγραμμα Light Outdoor Activities

Το πρόγραμμα αυτό είναι το πιο δημοφιλές ανάμεσα στους πελάτες της Xtremes είτε για την υπέροχη τοποθεσία στις όχθες του Βουραϊκού όπου διεξάγεται είτε για το ότι μπορούν να ασχοληθούν με αυτά τα αθλήματα όλοι

ανεξαιρέτως χωρίς ιδιαίτερες αθλητικές ικανότητες.

Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει : **1.**Αφιξη στο χώρο των Δραστηριοτήτων **2.**Ενημέρωση σχετικά με το πρόγραμμα των δραστηριοτήτων , τα αθλήματα και τα μέτρα ασφάλειας και προστασίας της φύση. **3.**Ενασχόληση εναλλάξ με τις δραστηριότητες Orienteering - Τοξοβολία - Multi **4.**Τουρνουά Τοξοβολίας **5.**Αναχώρηση

Το πρόγραμμα αυτό διοργανώνεται κάθε Σαβ/κο-Μίνιμουμ συμμετοχών 10 άτομα Τιμή : 29 € το άτομο (Στην τιμή περιλαμβάνονται 2 συνοδοί ανά 10 άτομα , ολόκληρος ο απαραίτητος εξοπλισμός , ασφάλιση)

Αναρρίχηση

Αν θέλετε να σκαρφαλώσετε βήμα βήμα ως την κορυφή που κατοικούν οι θεοί και να νιώσετε τους μύθους δίπλα σας, ήρθατε στο σωστό μέρος. Οι μοναδικές αυτές στιγμές προσφέρονται στις βραχώδης πλευρές κοντά στα χωριά: Σανταμέρι, Καλογριά και Σπαρτιά.

Αναρρίχηση θα κάνετε επίσης κοντά στο χωριό Αλεποχώρι που βρίσκεται στους πρόποδες του Ερύμανθου σε απόσταση 40 χλμ. από την Πάτρα, και διαθέτει ένα αλπικό τοπίο με απότομους βράχους σε πολλές αποχρώσεις οι οποίοι γοητεύουν κάθε επίδοξο αναρριχητή.

Στην ίδια περιοχή, σε απόσταση 50 χλμ. από την Πάτρα, βρίσκεται και το αναρριχητικό πεδίο της Σπαρτιάς.

Επίσης μη χάσετε το αναρριχητικό πεδίο της Καλόγριας, σε απόσταση 45 χλμ. από την Πάτρα γιατί η θέα από τις βουνοκορφές προς το δάσος της Στροφυλιάς θα σας συναρπάσει .Τέλος σε απόσταση περίπου 45 χλμ. Από την Πάτρα βρίσκεται το αναρριχητικό πεδίο του Σανταμερίου, στο όρος Σκόλλις .

Ski και snowboard

Συναρπαστικές στιγμές πάνω στο χιόνι θα ζήσετε κάνοντας σκι και snowboard στο Χιονοδρομικό Κέντρο των Καλαβρύτων, το πιο καλά οργανωμένο Χιονοδρομικό Κέντρο της χώρας του οποίου οι αθλητικές εγκαταστάσεις προσφέρονται τόσο για αρχάριους όσο και για προχωρημένους σκιέρ ενώ παράλληλα λειτουργεί άρτιο δίκτυο εξυπηρέτησης και φιλοξενίας επισκεπτών.

Οργανωμένες Διαδρομές 4x4 στην Ορεινή Αχαΐα . Η X-tremer διοργανώνει ειδικές διαδρομές για όλα τα επίπεδα στις πιο όμορφες παρθένες περιοχές της ορεινής Αχαΐας. Εναλλαγή τοπίων , τεχνικές δυσκολίες , ομαδική συμπεριφορά. Σε τοπία που θα μείνουν βαθιά χαραγμένα στη μνήμη σας. Η x-tremer έχει φροντίσει για τα πάντα , εξοπλισμό , συνοδούς , φαγητό , χάρτες κτλ Αν έχεις Jeep και πάθος για περιπέτεια μην χάνεις χρόνο. Δώσε στον εαυτό σου την ευκαιρία να ζήσει αυτή την πρωτόγνωρη εμπειρία και στο αυτοκίνητό σου αξία.

Κατάδυση, ιστιοπλοια, windsurfing και άλλα θαλάσσια σπορ

Υπάρχουν σχολές στη Πάτρα και στο Αίγιο που μπορούν να σας βοηθήσουν στον τομέα της εκπαίδευσης αλλά και του εξοπλισμού. Η παραλία του Δρεπάνου είναι γνώστη στους λάτρεις του windsurfing ενώ στη περιοχή του Λόγγου υπάρχει δυνατότητα να δοκιμάσετε τα θαλάσσια σπορ όπως κανό, kayak, waterski, scuba diving και άλλα

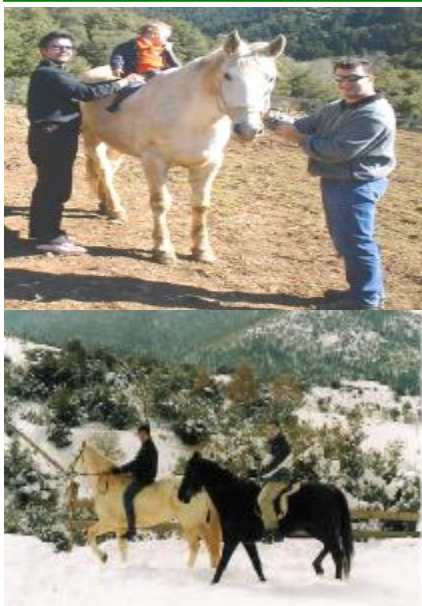
Η κατάδυση είναι ένα σπορ πρωτότυπο, σύγχρονο και δροσερό ενώ ο Αχαϊκός βυθός αν και ιδιαίτερα πλούσιος παραμένει σχετικά ανεξερεύνητος. Για ιδανικές καταδύσεις προσφέρονται ο Ψαθόπυργος, η Ροδινή, το Λαμπίρι και το Αίγιο.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν το Ναυάγιο του Ψαθόπυργος, οι Σπηλιές στη Ροδινή και η περιοχή του Λαμπιρίου.

Αν θέλετε να κάνετε μια πρώτη γνωριμία με το σπορ, στο νομό θα βρείτε διπλωματ- ούχους εκπαιδευτές καταδύσεων για να σας βοηθήσουν κι αν πάλι ανήκετε στους φανατικούς λάτρεις του τότε δεχθείτε την πρόκληση και το μυστήριο του Αχαϊκού βυθού και απολαύστε μοναδικές εμπειρίες ανακαλύπτοντας τα υπέροχα μυστικά του.

Ιππασία

Στη Πάτρα λειτουργεί ο Ιππικός Όμιλος Πατρών που διαθέτει άρτια εξοπλισμένες εγκαταστάσεις έκτασης 10 στρεμμάτων σ ένα καταπράσινο περιβάλλον, λίγο πιο έξω, από τη Πάτρα.

Με ιδανικό φόντο τα καταπράσινα δάση των Καλαβρύτων, στους πρόποδες του Χελμού η [X-tremer](#) σας παρέχει την δυνατότητα να έρθετε σε επαφή με το υπέροχο άθλημα της ιππασίας. Δεν έχει σημασία το επίπεδο εξοικείωσης με την ιππασία στο οποίο βρίσκεστε. Σημασία έχει να αγαπάτε και να σέβεστε αυτό το υπέροχο ζώο καθώς επίσης το να έχετε διάθεση για μάθηση. Οι έμπειροι συνοδοί μας είναι έτοιμοι να σας ξεναγήσουν στον μοναδικό κόσμο του αλόγου.

Αεραθλητισμός

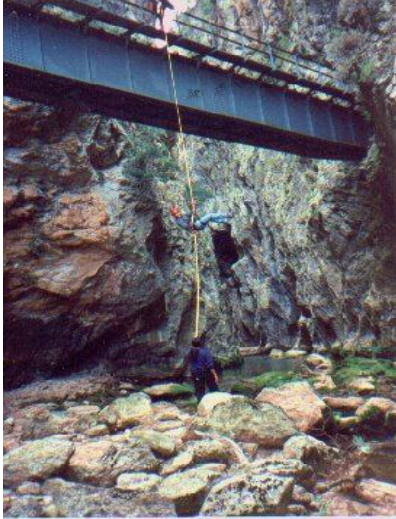
Απογείωση και πέταγμα ψυχής πάνω από τις βουνοκορφές. Νιώστε αετοί και απογειωθείτε από τα όρη της Αχαΐας αφού ο σημερινός άνθρωπος, όπως και ο Ίκαρος, έχει την ανάγκη να νιώσει ελεύθερος, ν' ανοίξει τα φτερά του και να πετάξει!

Το αλεξίπτωτο πλαγιάς (parapente) είναι μια μορφή ανεμοπορίας με χρήση των ανοδικών ρευμάτων του αέρα. Αυτά τα ανοδικά ρεύματα είναι που βοηθούν και τα πουλιά να πετούν και να παίρνουν ύψος, χωρίς να χρειάζεται να φτερουγίσουν.

Πρόκειται για ένα συναρπαστικό άθλημα που προκαλεί το αίσθημα της τέλειας ελευθερίας ενώ παράλληλα η φανταστική θέα συναρπάζει τους λάτρεις του. Στο δήμο Αιγίου λειτουργεί η 'Αερολέσχη Αιγίου' και στην Άκολη στο δήμο Συμπολιτείας οργανώνεται κάθε χρόνο τον Αύγουστο η Πανελλήνια Συνάντηση Υπερελαφρών Αεροσκαφών.

Η Άκολη διαθέτει ένα παραθαλάσσιο φυσικό πεδίο πτήσεων με ιστορικό 10 ετούς δραστηριότητας. Πτήσεις ανεμοπτερισμό και parapente στο νομό Αχαΐας πραγματοποιούνται στον Ομπλό (το πιο πεταγμένο βουνό της Ελλάδας!), στο Σανταμέρι, στο Σκιαδοβούνι, στο Παναχαϊκό και στο Γιαννισκάρι.

Πρόγραμμα X-treme Negative Rappel

Το πρόγραμμα αυτό εκτιλήσεται στην πιο όμορφη περιοχή των Καλαβρύτων , στο Φαρράγγι του Βουρραϊκού , στην πιο γραφική γέφυρα της διαδρομής του θρηλικού Οδοντωτού σιδηρόδρομου και δεν είναι τυχαία το αγαπημένο πρόγραμμα όλων . Συνδιάζει Trekking και Rappel σε ένα από τα ομορφότερα φαράγγια της χώρας μας. Ο ήχος των ορμητικών νερών του Βουρραϊκού , η αγριάδα του τοπίου , το παλιό τούνελ και οι μυθικές "Πόρτες" του Ηρακλή συνθέτουν το τέλειο σκηνικό βγαλμένο από ταινία περιπέτειας για μία ανεπανάληπτη καταρρίχηση στην γέφυρα του Οδοντωτού. Μετά από όλα αυτά δεν υπάρχει τίποτα καλύτερο από ένα παραδοσιακό φαγητό στηνταβερνίτσα της κυρα Μαρίας στο χωριό Ζαχλωρού .

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει : **1.** Αναχώρηση από τα Καλάβρυτα με προορισμό το χωριό Ζαχλωρού **2.** Εκίνηση της διαδρομής από τον σταθμό Μ.Σπήλαιου στην Ζαχλωρού και λίγα λόγια για την περιοχή και την ιστορία του οδοντωτού. **3.** Trekking 45 περίπου λεπτών στο φαράγγι του Βουρραϊκού **4.** Άφιξη στην θέση "πόρτες" και προετοιμασία για το Rappel από την νέα γέφυρα . **5.** Θεωρία τεχνικής καταρρίχησης από γέφυρα και μέτρα ασφαλείας. **6.** Επίδειξη από τον εκπαιδευτή ασφαλούς Rappel από την Γέφυρα **7.** Καταρρίχηση όλων των συμμετεχόντων !!!!! **8.** Επιστροφή για ένα καλό γεύμα στο χωριό Ζαχλωρού. Το πρόγραμμα αυτό διοργανώνεται κάθε Σαβ/κο- Μίνιμουμ συμμετοχών 8 άτομα Τιμή : **39 €** το άτομο (Στην τιμή περιλαμβάνονται 2 συνοδοί ανά 8 άτομα , όλος ο απαραίτητος εξοπλισμός , ασφάλιση και το γεύμα στο χωριό Ζαχλωρού.

River sports

Περιπέτεια πάνω στα ορμητικά νερά των ποταμών. Συντονιστείτε με τη ροή των ποταμών και απολαύστε τα τοπία να τρέχουν δίπλα σας. Κυρίως τα ποτάμια Λάδωνα και

Ερύμανθο προσφέρονται για να κάνετε rafting ενώ στη λίμνη του Λάδωνα μπορείτε να κάνετε καγιακ η κανό.

Mountain Bike (Ορειβατικό ποδήλατο): Από τους πρόποδες του Χελμού ,το στενό φαράγγι του Βουραϊκού μέχρι και τις παρυφές του Ερυμάνθου , ζήστε μαζί μας την μοναδική εμπειρία του ορειβατικού ποδηλάτου. Μαζί με τους έμπειρους συνοδούς μας θα μπορέσετε να διασχίσετε τις ομορφότερες διαδρομές της ευρύτερης περιοχής . Σε όποιο επίπεδο φυσικής κατάστασης και αν βρίσκεστε , υπάρχουν διαδρομές που θα σας ικανοποιήσουν με την ομορφιά και τις εναλλαγές των τοπίων.

Περιλαμβάνει: Ποδήλατο Mountain , όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό , έμπειρο συνοδό , πικ νικ και ασφάλιση.

Στην περιοχή του Παναχαϊκού ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι διαδρομές: Μοίρα-Βεταϊκα-Ρακίτα-Άνω Μαζαράκι Ρακίτα-Λαπαναγοί-Μ. Μακελαριάς Κουνινά- Ρακίτα-Λεόντιο (στη διαδρομή περνάτε από ένα μαγευτικό ελατόδασος)

Στον Κλωκό:

Άγιος Παντελεήμων- κορυφή Κλωκού (χωματόδρομος κακής βατότητας μέχρι την κορυφή του Κλωκού όπου θα βρείτε το εκκλησάκι της Παναγίας της Κλωκοβίτισσας και θα απολαύσετε τη φανταστική θέα στον Κορινθιακό και στα βουνά της Ρούμελης)

Στον Χελμό:

Από τα Καλάβρυτα προς τον Ξερόκαμπο (ασφαλτόδρομος) όπου θα βρείτε τις εγκαταστάσεις του χιονοδρομικού κέντρου. Από κει παίρνετε το χωματόδρομο που πάει δεξιά στο βουνό "Αυγό" για να φτάσετε σε μία τοποθεσία με βρύση που λέγεται "του πουλιού η βρύση και στην οποία βρίσκεται το καταφύγιο. Ο δρόμος από κει και πέρα είναι χωματόδρομος κακής βατότητας και σας οδηγεί σε μια μεγάλη στάνη σε μικρή απόσταση από την Ψηλή Κορυφή. Ειδική διαμόρφωση για mountainbike υπάρχει γύρω από τη λίμνη του Τσιβλού καθώς και στη διαδρομή Άρμπουνας - Άγ. Νικόλαος.

Τοξοβολία - Orienteering

Archery(Τοξοβολία) Αν θέλετε να νιώσετε έστω για λίγο Ρομπέν των Δασών, η καλύτερη επιλογή είναι το άθλημα της τοξοβολίας. Το τόξο είναι ένα από τα αρχαιότερα πολεμικά όπλα που χρησιμοποιήθηκε από πολλούς λαούς στο παρελθόν , είτε στον πόλεμο είτε στο κυνήγι .Σήμερα μπορείτε να απολαύσετε αυτό το άθλημα και να εκπαιδευθείτε σε αυτό στους χώρους δραστηριοτήτων της X-tremer .Σε φυσικό περιβάλλον , κάτω από πανύψηλα δέντρα και την συντροφιά του ποταμού ,η ηρεμία και η γαλήνη αφήνουν μόνο να ακουστεί ο διαπεραστικός ήχος του βέλους σας.

Orienteering - Ένα Ενδιαφέρον Αθλημα για Όλους

Αλλά τι ακριβώς είναι το "Orienteering"; Αν ερμηνεύσουμε την Αγγλική λέξη Orientation, η αντίστοιχη Ελληνική σημαίνει Προσανατολισμός, όρος που δηλώνει ότι λαμβάνοντας ως σημείο αναφοράς την Ανατολή ανά πάσα στιγμή γνωρίζουμε τη θέση μας στο περιβάλλον, πού ακριβώς βρισκόμαστε, πού θέλουμε να πάμε και σε ποια κατεύθυνση πρέπει να κινηθούμε για να πάμε μέχρι εκεί. Ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του 1920, μέσα στα απέραντα και ποικιλόμορφα δάση της Σκανδιναβίας. Στην αρχή για στρατιωτικούς εκπαιδευτικούς σκοπούς και αργότερα ως μαζικό μέσο αναψυχής. Κατά συνέπεια, Orienteering είναι το άθλημα του Προσανατολισμού, όπου οι αγωνιζόμενοι ή οι συμμετέχοντες, χρησιμοποιούν ένα λεπτομερή χάρτη της περιοχής στην οποία κινούνται και με τη βοήθεια της πυξίδας, εντοπίζουν στο πεδίο έναν αριθμό από προτοποθετημένα σημεία ελέγχου σε καθορισμένη σειρά. Αυτά είναι συνήθως μικρά χαρακτηριστικά, φυσικά ή τεχνητά (φαναράκια) Μόλις ο αγωνιζόμενος φτάσει σε ένα σημείο ελέγχου, μαρκάρει μία κάρτα την οποία έχει μαζί του, ως απόδειξη του περάσματός του από εκεί. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο αγωνιζόμενος που θα διατρέξει όλο τον κύκλο των σημείων ελέγχου στο συντομότερο χρονικό διάστημα, είναι ο νικητής.

Εκείνο όμως που διακρίνει το άθλημα του "Ο" και το διαφοροποιεί από τα περισσότερα, είναι η ποικιλία των διαφορετικών τρόπων με τους οποίους μπορεί να διεξαχθεί καθώς και η δυνατότητα που προσφέρει για συμμετοχή σε όλους, ανεξαρτήτως ηλικίας, φυσικής κατάστασης και επιπέδου.

Μπορεί να παιχθεί ως δραστηριότητα αναψυχής για παιδιά, νέους και ηλικιωμένους. Εξίσου ιδανικό μέσο αναψυχής και άθλησης είναι και για ανθρώπους με κινητικές δυσκολίες και ειδικές ανάγκες.

Παράλληλα, υπάρχει και η αγωνιστική μορφή με συμμετοχή αθλητών όλων των κατηγοριών από διαφορετικούς συλλόγους και χώρες, η διεξαγωγή πρωταθλημάτων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο κλπ. Οι κύριοι τρόποι με τους οποίους διεξάγεται είναι πεζοπορικός ή τρέχοντας (Foot-O), με ορειβατικό ποδήλατο (MB-O), με χιονοδρομία (Ski-O) και τα τελευταία χρόνια αναπτύχθηκε και η προσαρμοσμένη μορφή του για ανθρώπους με κινητικές δυσκολίες (Trail-O). Πρόκειται για ατομικό άθλημα αλλά μπορούν να συμμετέχουν και ομάδες των δύο - τριών ατόμων ή ακόμη να γίνει και σκυταλοδρομία. Το κατάλληλο πεδίο είναι το φυσικό (δάση, βουνά, παρόχθιες περιοχές κ.ά.) αλλά το ίδιο καλά παίζεται και σε αυλές σχολείων, δημόσια πάρκα, τεχνητούς κήπους ή μέσα στην πόλη. Αυτή τη στιγμή το "O" είναι διαδεδομένο σε περισσότερες από 35 χώρες και η Διεθνής Ομοσπονδία εδρεύει στην Αγγλία. Η X-treme έχει ετοιμάσει κατάλληλες πίστες εκπαίδευσης για όλα τα επίπεδα, πάντοτε μέσα στην φύση, ώστε να εκπαιδευτείτε και να αγαπήσετε και εσείς αυτό το ενδιαφέρον άθλημα του προσανατολισμού.

Οικολογικός τουρισμός

Παρατήρηση ζώων & φυτών και επίσκεψη βιοτόπων
Γνωρίστε από κοντά τη ζωή των σπάνιων ειδών της Χλωρίδας και της πανίδας στο νομό Αχαΐας.

Βιότοπος Στροφυλιάς-Κοτυχίου με πευκοδάσος και λιμνοθάλασσες. Από το κέντρο πληροφοριών έχουν σχεδιαστεί μικρές διαδρομές πεζοπορίας που περνούν από διαφόρων τύπων βιοτόπους.

Οικοσύστημα του φαραγγιού του Βουραϊκού (μία πανέμορφη περιοχή ενταγμένη στο Εθνικό Δίκτυο "Φύση 2000").

Οικοσύστημα του φαραγγιού του Σελινούντα (ποταμός που πηγάζει από τον Ερύμανθο και εκβάλλει στον Κορινθιακό Κόλπο).

Υδροβιότοπος Αλυκής (250 στρέμματα, κοντά στο Αίγιο). Πρόκειται για μία προστατευόμενη περιοχή, ενταγμένη στο Εθνικό Δίκτυο "Φύση 2000" στην οποία συναντώνται σπάνια αμφίβια, ερπετά και πτηνά.

Αθλητικές Εγκαταστάσεις Ν. Αχαΐας

Επωνυμία	Χωριτικότητα καθημένων θεατών	Ιδιοκτησία
Ανοικτά Στάδια		
Παμπελοποννησιακό Στάδιο Πατρών	23.588	Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού
Στάδιο Παναχαϊκής	12.000	Παναχαϊκή Γ.Ε.
Στάδιο Προσφυγικών	1.200	Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων Αχαΐας
Γήπεδο Θύελλας Πατρών	3.000	Θύελλα Πατρών
Στάδιο Αιγίου	8.000	Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού
Στάδιο Κ. Αχαΐας	5.000	Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού
Στάδιο Καλαβρύτων	2.000	Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού
Κλειστά Γήπεδα		
Εθνικό Αθλητικό Κέντρο Πατρών Δ. Τόφαλος	4.000	Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού
Αθλητικό Κέντρο Δήμου Πατρέων "Λαδόπουλος"	-	Δήμος Πατρέων
Κλειστό γυμναστήριο Απόλλωνα Πατρών	3.500	Απόλλωνα Πατρών
Κλειστό Γυμναστήριο Ε.Α.Π.	2.200	Ένωση Αθλοπαιιών Πατρών
Κλειστό Γυμναστήριο Ολυμπιάδας	2.000	Ολυμπιάδα
Εθνικό Κλειστό Γυμναστήριο Πατρών	1.800	Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού
Κλειστό Γυμναστήριο Παναχαϊκής	1.000	Παναχαϊκή Γ.Ε.
Κλειστό Γυμναστήριο Πανεπιστημίου Πατρών	400	Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού
Κλειστό Γυμναστήριο Παραλίας - Βραχνεΐκων	500	Δήμος Παραλίας - Βραχνεΐκων
Κλειστό Γυμναστήριο Καλαβρύτων	300	Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού
Κλειστό Γυμναστήριο Αιγίου	400	Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού
Κολυμβητήρια		

Εθνικό Κολυμβητήριο
Πατρών "Ολυμπιονίκης 3.000
Αντώνης Πεπανός"

Γενικής Γραμματείας
Αθλητισμού

PHOTO ALBUM ΑΧΑΙΑΣ

Παραλία Γιανισκάρι

Παραλία Βραχνείκα

Παραλία Ψαθοπυργος

Ο Χελμός Χιονισμένος

Καταφύγιο στο Παναχαικο

Όρος Παναχαικό

Παγωμένο ρυάκι στο Παναχαικό

Παγωμένος καταράκτης στο Παναχαικό

Μονή Αγίας Λαύρας

Μνημείο Πεσόντων στα Καλάβρυτα

Π Η Γ Ε Σ

Ø ΕΟΤ ΑΧΑΙΑΣ

Ø INFO CENTER ΠΑΤΡΑΣ

Ø ΔΕΠΑΠ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

*Ø ΚΤΑΔΑ Α.Ε.-ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΙΑΣ Α.Ε.*

Ø ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ

Ø ΥΠΟΥΡΓ. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ø ΠΕΡΙΦ. ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ø ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔ/ΣΗ ΑΧΑΙΑΣ

INTERNET

www.dytikiellada.gr

www.gefyra.gr

www.symboylos.gr

www.achaia.gr

www.patras.gr

www.patras2006.gr

www.uppatras.gr

www.aigira.gr

www.kastria-cave.gr

www.larrssos.gr

www.mintour.gr

www.ptapde.gr

www.westerngeece.gr

ΠΤΥΧΙΑΚΕΣ

Ø Τουριστικός οδηγός – *Α.Κοτσιαυτη-
Δ.Ηλιοπουλου*

Ø Το λιμάνι της Πάτρας – *Μ.Μανωλοπούλου-
Π.Νικολόπουλος*

ΒΙΒΛΙΑ – ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ø Αιγιάλεια-Καλάβρυτα - *Α.Πετρόπουλος*

Ø Περιοδ. «Τουρισμός» - *Ιούλ. '04*

Ø Περιοδ. «Κορφές» - *Ιουν. '98*

Ø Περιοδ. «Happy» - *Ιουν. '01*

Ø Περιοδ. «Διακοπές στη Δυτ.Ελλάδα» - *Ιουλ. '03*

Τελειώνοντας την εργασία μου θα ήθελα να ευχαριστήσω τους καθηγητές της σχολής Τουριστικών Επιχειρήσεων, για τη βοήθεια και τη συμπαράσταση που πρόσφεραν κατά τη διάρκεια των σπουδών μου. Ειδικά οφείλω θερμές ευχαριστίες στον εισηγητή μου Γ.Σωτηρόπουλο για την αμέριστη συμπαράσταση του κατά την διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας αυτής ελπίζοντας ότι ανταποκρίθηκα όσον το δυνατόν καλύτερα στις προσδοκίες του..

Με εκτίμηση η σπουδάστρια,

Παπαθεοδώρου Ανδριάνα.